

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Δ. & Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

≡ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ ≡

ΕΤΟΣ Α' ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1924 ΑΡΙΘΜΟΣ 1

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ἐὰν ἐπρόκειτο τὸ σήμερον ἐμφανιζόμενον περιοδικὸν τοῦτο ν' αὐξήσῃ ἀπλῶς κατὰ μίαν μονάδα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκδιδομένων ἐν τῇ πόλει μας ὁμοειδῶν τοῦ δημοσιευμάτων, περιτταὶ θὰ ἦσαν αἱ παροῦσαι γραμμαὶ, βεβαίως δὲ θὰ ἐπερίττευε καὶ αὐτὴ ἡ ἐκδοσίς του.

Ἄλλ' ἐσκέφθημεν ὅτι, παρ' ὅλην τὴν πληθὺν τῶν δημοσιευομένων παντοίων ἐλληνικῶν περιοδικῶν, ἐξακολουθεῖ ἀπὸ καιροῦ νὰ ὑπάρχῃ κενὴ ἢ θέσις ἐνὸς τοιοῦτου δημοσιεύματος, τὸ ὁποῖον καὶ τὴν λογοτεχνίαν σεμνῶς νὰ ἐνθαρρύνῃ, καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τοῦ ἐλληνικοῦ κοινοῦ νὰ ἐξυπηρετῇ, καὶ εἰς τὴν διάδοσιν πρακτικῶν καὶ ὠφελίμων γνώσεων νὰ συντελῇ, καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐν γένει πρόοδον νὰ συμβάλλῃ διὰ τῆς δημοσιεύσεως ὕλης ποικίλης, ἐπιμελῶς ἐκλεγομένης καὶ καταλλήλως συναρμολογουμένης. Οὕτω δὲ ἐκα-

στον τεῦχος ἐνὸς τοιοῦτου περιοδικοῦ θ' ἀπετέλει ἄρμονικὸν σύνολον, τερπνὸν ἅμα καὶ σοβαρὸν καὶ ὠφέλιμον, ἐφάμιλλον καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτοῦ παράστασιν πρὸς τ' ἀνάλογα δημοσιεύματα τῆς Δύσεως, τὰ παγκοίνως ἀγνωρισμένα ὡς ὄργανα σοβαρὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς καθολικῆς προόδου.

Τοῦτο ἀναλαμβάνει νὰ πράξῃ ἡ *Μηνιαία Εἰκονογραφημένη ΙΡΙΣ* καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ηὐτύχησε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἤδη τὴν τακτικὴν καὶ ἔκτακτον συνεργασίαν διαπρεπῶν λογίων, πρεσβυτέρων τε καὶ νεωτέρων, οὐδαμῶς δὲ θὰ φεισθῇ κόπων καὶ δαπανῶν, ὅπως ἐκπληρώσῃ μέχρι κεραίας τὸ παρὸν περιληπτικῶς ἐκτιθέμενον πρόγραμμα. Μὲ τὴν βεβαιότητα δὲ ὅτι τὸ ἀπανταχοῦ ἐλληνικὸν δημόσιον προθύμως θὰ παράσχη εἰς τὴν προσπάθειάν της τὴν γενναίαν του ὑποστήριξιν, χωρεῖ ἀπὸ τῆς σήμερον θαρραλέως εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς.

Α'.

Ο Μάξιμος Δυκάν και ο Γουσταῦος Φλωμπέρ. — Περιοδεία αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. — Μία φιλολογικὴ ὁμάς. — Ἡ ρομαντικὴ σχολή. — Ἡ οἰκογένεια τοῦ Φλωμπέρ. — Ἡ μορφή καὶ ὁ χαρακτήρ του. — Ἡ ἱερὰ νόσος. — Αἱ σπουδαὶ τῆς νομικῆς. — Ἡ φιλολογία καὶ ὁ σπλῆν.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ ἔτους 1850 ἀπεβιβάζοντο εἰς Πειραιᾶ δύο νέοι ταξειδιῶται Γάλλοι, προσερχόμενοι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μέσον Σμύρνης. Ὁ εἰς τούτων ὠνομάζετο Μάξιμος Du Camp, ἀναδειχθεὶς κατόπιν συγγραφεὺς διακεκομμένος διαφόρων ἱστορικῶν, φιλολογικῶν καὶ κοινωνικῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἠξιώθη νὰ εἰσελθῆ εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἀθανάτων τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας· ὁ δ' ἕτερος ἦτο ὁ Γουσταῦος Φλωμπέρ, ὁ ἀπαθανάτισας τὸ ὄνομά του διὰ τῆς «Σαλαμπό», τῶν «Πειρασμῶν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου», τῆς «Αἰσθηματικῆς ἀγωγῆς» καὶ πρὸ πάντων τῆς «Κυρίας Μποβαρύ», βιβλίων ἀποτελούντων διὰ τὴν φιλολογίαν τῆς πατρίδος του μνημεῖα δόξης «χαλκοῦ διαρκέστερα», κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ὀρατίου.

Προτοῦ ἐκθέσω τὰ κατὰ τὴν διαμονὴν των εἰς τὴν χώραν μας τῶν δύο τούτων ξένων καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς ἐντυπώσεις των, ἐπάναγκες κρίνω νὰ προτάξω τινὰ περὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ χαρακτῆρος πρὸ πάντων τοῦ δευτέρου ἐξ αὐτῶν καὶ περὶ τῶν λόγων καὶ τῶν περιστάσεων, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐγένετο τὸ ταξειδιὸν των.

Ἡ Ἑλλάς ἦτο ὁ τελευταῖος σταθμὸς ἀρκετὰ μακρᾶς καὶ περιπετειώδους περιοδείας, τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησαν οἱ δύο νέοι ἀνά τὰς χώρας τῆς ἀνατολικῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου καὶ τῆς ὁποίας τὰς περιήρους φάσεις καὶ τὰ παντοῖα ἐπεισόδια διηγεῖται μετὰ πολλῆς χάριτος ὁ ἕτερος αὐτῶν, ὁ Δυκάν, εἰς τὸ τεραπτότατον αὐτοῦ βιβλίον «Φιλολογικαὶ ἀναμνήσεις». Ἦσαν ἀμφότεροι τότε τριακονταετείς, οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητοι καὶ ἐλεύθεροι ὑποχρεώσεων κοινωνικῶν ἢ οἰκογενειακῶν, συνδεδεμένοι δὲ διὰ δεσμῶν ἐγκαρδίου φιλίας. Ἐῖχον χρηματίσει ἀμφότεροι φοιτηταὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων, ὁ μὲν Δυκάν τῆς φιλολογίας, ὁ δὲ Φλωμπέρ τῆς νομικῆς· καὶ ἐκεῖνος μὲν ἠδυνήθη ν' ἀποκτήσῃ τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος οὗτος δὲ ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς σπουδὰς του ἐνωρίς, οὐδεμίαν ἄλλωστε τρέφον κλίσιν πρὸς τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου καὶ τόσον ὀλίγον ἐπιδίδον εἰς αὐτὴν, ὥστε ν' ἀπορριφθῆ κατὰ τὴν πρώτην δοκιμασίαν ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν του, παρ' ὅλην τὴν συγκατάθεσιν τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκ

τῶν ἐξεταστῶν του περιφανῆς νομοδιδάσκαλος τοῦ καιροῦ ἐκείνου Πελλεγρίνος Ρότσι.

Οἱ δύο φίλοι μετὰ τριῶν ἄλλων διηλικίων των, τοῦ Λουδοβίκου Κορμενέν, τοῦ Ἀλφρέδου Λεποατεβέν καὶ ἐνὸς ποιητοῦ μεγάλης ἀξίας προώρους ἀποθανόντος, τοῦ Λουδοβίκου Bouilhet, φιλόμουσοι ὄλοι καὶ ὁμοιδεᾶται, ἀπετέλουν ἰδιαιτέραν ὁμάδα, ἀφωσιωμένην εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν τέχνην. Ἐκ τῶν ἐγκυκλίων αὐτῶν σπουδῶν εἶχον ἀποκτήσει γενναῖα ἐφόδια γνώσεων περὶ τῆς ἀγοαίας ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς φιλολογίας, μετὰ ζήλου δὲ παρηκολούθουν τὴν σύγχρονον πνευματικὴν κίνησιν. Ὁ Φλωμπέρ ἰδίως, ὑπὲρ πάντας φιλομαθῆς, γνώστης καὶ τῆς ἀγγλικῆς καὶ ἀναγινώσκων τὸν Σαίξπηρ καὶ τὸν Βύρωνα εἰς τὸ πρωτότυπον, κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην παντοίων ἔργων, ὄχι μόνον φιλολογικῶν, ἀλλὰ καὶ ἱστορικῶν καὶ φιλοσοφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν. Ἐννοεῖται ὅτι πάντες ἦσαν ὁπαδοὶ ἐνθουσιώδεις τῆς ἀμαλαΐσης τότε ρομαντικῆς σχολῆς καὶ τὴν ὑπεοήσπιζον μὲ ὄλον τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς νεότητος μέγοι τοιοῦτου σημείου, ὥστε ὁ Φλωμπέρ ἐξέκοραζε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ῥαλίση τὸν Γουσταῦον Πλάνς, τὸν τότε ἐπίσημον κοιτικὸν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τῶν Δύο Κόσμων», διότι ἔγραψε δυσμενῶς περὶ τῶν ἔργων τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, τοῦ ἀνεγνωσιμένου τῆς σχολῆς ἠγέτου.

Γεννηθεὶς ἐν Ρουέν τὴν 12 Δεκεμβρίου 1821 ὁ Φλωμπέρ ἦτο κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν νέος εὐρωστος, τύπος ἀνδρικής καλλονῆς. Ὡς ἐξῆς περιγράφει ὁ Δυκάν τὴν μορφήν καὶ τὴν σωματικὴν κατασκευὴν του. «Μὲ τὴν λευκὴν καὶ ἐλαφρῶς ροδόχρου περὶ τὰς παρειὰς ἐπιδερμίδα του, μὲ τὴν μακρὰν, λεπτὴν καὶ κυμαινομένην κόμην του, μὲ τὸ πυκνὸν καὶ ξανθὸν γένειον, τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα καὶ τοὺς στιβαροὺς ὄμους του, μὲ τοὺς μεγάλους διαυγεῖς, ὑποπρασίνους ὀφθαλμοὺς του, σκιαζομένους ὑπὸ μαύρων ὀφθαλμῶν, μὲ τὴν ἠχηρὰν ὡς σάλπιγγα φωνὴν του καὶ τὰς ζωηρὰς γεισονομίας του, ὁμοίαζε πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Γαλατῶν, τοὺς ἀγωνισθέντας κατὰ τῶν ρωμαϊκῶν στρατιῶν. Φαντάζομαι ὅτι θὰ ἦσαν καὶ ἐκεῖνοι καθὼς αὐτὸς δομητικοί, ἀνυπόμονοι, αἰθθαίετοι καὶ ἐνταῦτῳ ἀξίανᾶπτοι, διότι ἡ φαινόμενη βιαιότης των ἦτο ἀπλῶς ἡ ἐξάσκησης τῶν δυνάμεων μὲ τὰς ὁποίας ἠφύσις τοὺς εἶχε προικίσει. Ὁ Γουσταῦος ἦτο γίγας· τέκνον Νορμανδῆς καὶ Καμπανίτου, διέσωζεν εἰς τὰς φλέβας του καὶ μερικὰς ρανίδας αἵματος τῶν αὐτοχθόνων τοῦ Καναδά, ὅπου εἶχεν ἐγκατασταθῆ καὶ νυμφευθῆ κάποιος ἐκ τῶν προγόνων του δι' ὃ καὶ ὑπερηφανεῖτο.»

Ὁ πατήρ του, Ἀχιλλεὺς Φλωμπέρ, ἦτο ἰατρός, χειροουγὸς διακεκομμένος καὶ διευθυντῆς τοῦ νοσοκομείου τῆς Ρουέν, ἰατρός δ' ἐπίσης ἦτο καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφός του, συνάνθυμος τοῦ πατρός του. Κατ' ἀπαίτησιν πατρικὴν ἔστερεξε νὰ σπουδάσῃ τὰ νομικὰ, παρὰ τὴν ἀπέχθειάν του πρὸς τὴν ἐπιστήμην ταύτην. Ὁ χαρακτήρ του δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀμοιζομένων εἰς τὴν παιδαγωγίαν, τὴν μεθοδικότητα καὶ τὴν ὑπομονὴν τῶν τακτικῶν σπουδῶν. Ἦτο δομητικὸς, ἀνισσος, ἀνακόλουθος, ὑποκείμενος εἰς ἀέναντος μεταπτώσεις, καταλαμβανόμενος ἐκάστοτε ὑπὸ ἀλλοκότων δόξεων καὶ ἐπιθυμιῶν. Εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Σχολῆς

μετέβαινε φέρον μαῦρον φάρμακον, λευκὸν λαϊμοδέτην καὶ λευκὰ χειρόκτια, πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν συσπουδαστῶν του. Περὶ τὴν δαιτάν του ἦτο ἐπίσης ἀτακτος, γευματίζων ὡς Σαρδανάπαλος τὴν μίαν ἡμέραν καὶ δαπανῶν πενήκοντα φράγκα δι' ἓν γεῦμα, ἀναγκαζόμενος δὲ νὰ φάγῃ ὡς ἀσκητῆς τὴν ἐπομένην.

Ὁ γίγας αὐτὸς κατετρέχετο ὑπὸ τῆς νόσου τῶν γενεῶν τῶν νεωτέρων χρόνων· ἦτο νευροπαθῆς, καὶ ἡ νευροπάθειά του ἐξεδηλώθη ἐνωρίς ὑπὸ τὴν πλέον ἀπαισίαν καὶ ὀδυνηρὰν μορφήν. Ἐν ἡλικίᾳ εἰκοσιδύο ἐτῶν προσεβλήθη ὑπὸ τῆς ἐπιληψίας, τῆς «ιεραῆς νόσου», ὅπως τὴν ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, καὶ τὴν ὁποίαν ὁ Παράκελσος ἀποκαλεῖ παραστατικώτερον «σεισμόν τοῦ ἀνθρώπου». Ὁ Φλωμπέρ δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν ἀποκαλέσῃ μὲ τὸ οἰκτρὸν τῆς ὄνομα καὶ τὴν ὠνόμαζεν: «αἱ νευρικαὶ μου κρίσεις.» Ἀλλὰ πολλὰ ἀνεξήγητοι ἀνωμαλίας τοῦ χαρακτῆρος του καὶ ἰδιοτροπία ἐπήγαζον ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας. Ἠγάπα τὴν μόνωσιν, κατέστη σχεδὸν μισάνθρωπος· ἀπέφευγε τὴν κίνησιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζε «δηλητήριον», πολλάκις δ' ἔμενεν ἐπὶ χρόνον μακρὸν εἰς τὴν πατρικὴν του οἰκίαν περιωρισμένος ἐντὸς τοῦ δωματίου του, μὴ τολμῶν νὰ κατέλθῃ οὔτε εἰς τὸν κήπον.

Μετὰ τὴν πάθεισιν του ταύτην ἡ σπουδὴ τῆς νομικῆς ἐπιστήμης δὲν ἦτο πλέον δυνατὴ δι' αὐτόν. Τοῦτο ἐδέησε ν' ἀναγνωρίσῃ καὶ ὁ πατήρ του, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπόφασιν ὅπως τοῦ λοιποῦ ἀφιερωθῆ μόνον εἰς τὰ γράμματα καὶ γεινή συγγραφεὺς. Ὁ γεννήτωρ, θετικὸς ὡς ἐπιστήμων καὶ πρακτικὸς ἄνθρωπος, δὲν ἐνθουσιάσθη πολὺ ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ τέκνου του. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν Γαλλίᾳ τὰ κέρδη τῶν συγγραφέων δὲν ἦσαν ἀκόμη πολὺ σημαντικὰ. Ἐξαιρέσει τῶν ὀλίγων ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῆς φιλολογικῆς κινήσεως τεταγμένων χρυσοασπίδων, οἵτινες κατέκτων κυρίως διὰ τῶν πολυκρότων μυθιστορημάτων των τὸν σχετικὸν πλοῦτον, οἱ λοιποὶ μόλις κατῴρθωνον διὰ τῆς πνευματικῆς των ἐργασίας νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν οἰκονομικὴν ἐπάσκειαν. Τὴν κατάστασιν ταύτην εὐφρέστατα διέτύπωσεν εἰς τῶν συγχρόνων των, ὁ πνευματώδης συγγραφεὺς καὶ ἐπιφυλλιδογράφος Λέων Γοζλάν, παρῶς δῆσας τὸν γνωστὸν στίχον τῆς «Γοθολίας» τοῦ Ρακίνα:

Aux petits des oiseaux Dieu donne leur pâture
διὰ τῆς ἐξῆς συμπληρώσεως:

ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

*Ἐδεσσα. Ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ κανεὶς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν καταρακτῶν τούτων τῆς Ἐδέσσης, οἱ ὁποῖοι πίπτουν ἀπὸ ὕψος 25 καὶ πλέον μέτρων. Οἱ ὕδρατμοί, οἱ ὁποῖοι σηκώνονται ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ ὕδατος φοιτίζομενοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου προσδίδουν ἱριδίας, ἡ ἀφαντάστως πλουσία βλάστησις, οἱ κοκκίνοιοι βράχοι καὶ οἱ σταλακτῆται· ὅλα ταῦτα εἶναι φαινόμενα μοναδικὰ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Mais sa bonté s'arrête à la littérature.

«Όπως δήποτε ο γηραιός πατήρ ήθέλησε να μάθη επί ποιών πνευματικών κεφαλαίων έστηρίζοντο αι έλπίδες του υίου του και εξέφρασε την έπιθυμίαν να λάβη γνώσιν της έως τότε φιλολογικής εργασίας του και ο Γουσταύος στέφρας εις την εύλογη πατρικην απαίτησιν, ανέγνωσεν εις αυτών τα πρώτα κεφάλαια του βιβλίου, εις την συγγραφην του όποιου τότε ήσχαλειτο. 'Ητο δε τουτο το πρώτον σχεδιασμα του υπό τον τίτλον «Αισθηματική άγωγή» μυθιστορηματός του, το όποιον μετά πολλά έτη μετέβαλεν άρδην, ώστε να μη μείνη τίποτε εκ του πρώτου σχεδιασματος ειμή μόνον ο τίτλος.

'Η σκηνή της αναγνώσεως ταύτης είνε τόσον περιεργος και τόσον χαρακτηριστική, ώστε δεν άντέχω εις τον πειρασμόν του να παραθέσω αυτήν, όπως την διηγείται ο παρευρεθείς εις αυτήν Δυκάν :

«Ο πατήρ Φλωμπέρ ένεθρονίσθη εις μίαν καθέδραν και ο Γουσταύος ήρχισε την άνάγνωσιν. 'Η ώρα ήτο μεσημερινή και ο καύσων έπαισθητός, είχομεν δε κλείσει το παράθυρον, δια να μη ένοχλούμεθα από τους κρότους της όδου. Μετά ήμισιαν ώραν ο πατήρ Φλωμπέρ έκοιμάτο με την κεφαλήν κλίνουσαν επί του στήθους. 'Ο Γουσταύος έκαμε κίνημα δυσφορίας· άντήλλαξεν έν βλέμμα μετ' έμου και έξηκολούθησε την άνάγνωσιν. Μετ' όλίγον διέκοψεν αυτήν άποτόμως και άνεφώνησε :

«— Νομίζω ότι ήκούσατε άρκετά !...

«Ο πατήρ άφυπνίσθη και ήρχισε να γελά. Ένθυμούμαι δε καλώς τους λόγους του.

«— Το γράφειν, είπεν, είνε μία διασκεδασίς όχι κακή καθ' εαυτήν· είνε προτιμότερον αυτό, παρά να συγάζη κανείς εις το καφενεϊόν, ή να χάνη τα χρήματά του εις την χαρτοπαζίαν. 'Αλλά τί χρειάζεται δια να γράψη κανείς ; Μία πέννα, μελάνη και χαρτί· ένας οιοσδήποτε, όταν έχη καιρόν διαθέσιμον, ήμπορει να γράψη ένα μυθιστόρημα, όπως ο Ουγκώ και ο Βαλζάκ. 'Η φιλολογία, ή ποιήσις, εις τί τάχα χρησιμεύουν ; Κανείς έως τώρα δεν το γνωρίζει.

«Ο Γουσταύος άνέκραξε :

«— 'Ακούστε, ίατροί· ήμπορείτε να μου έξηγηήσετε εις τί χρησιμεύει ο σπλήν ; Ούτε σεις το ήξεύρετε, ούτε έγώ· είνε όμως απαραίτητος εις το ανθρώπινον σώμα, όπως ή ποιήσις είνε απαραίτητος εις την ανθρώπινην ψυχήν.

«Ο πατήρ ύψωσε τους όμους και άπεμακρόνθη χωρίς ν' άπαντήση.»

Β'.

'Η νεύρωσις και αι μελέται του Φλωμπέρ. — 'Η μετάφρασις του 'Αριστοφάνους και ή τραγωδία του 'Ιέννεο. — Δίψα ταξειδίων. — 'Ο πόθος της 'Ελλάδος. — Το πρώτον του μυθιστόρημα. — Τριέσπερος άνάγνωσις. — 'Η γένεσις της «Κυρίας Μποβαρύ». — 'Η πένθυμος άγριότητα και το κατά 'Ιωάννην Εθαγγελιον. — Περίεργος διπλωματική άποστολή.

'Η νεύρωσις του Φλωμπέρ επεδράσεν εις τον χαρακτηρισμόν του άτόμου, αλλά και εις την ψυχήν του συγγραφέως. Γενόμενος όλιγώτερον κοινωνικός έξ ης, έγένετο έσωτερικώτερος· κατέστη άκομητηρός, προσηλωθή εις την εργασίαν του. Διστακτικός και άνικανοποίητος, όπως είνε όλοι οι

νευρικοί καλλιτέχνη, επεζήτει εις το έργον του άδιαλείπτως την τελειότητα, έπιμελούμενος του ύφους και σμιλεύων τας φράσεις μετ' μονομανιακής σχεδόν λεπτολογίας. Έκόμπαζε δε δια τουτο και έπεδείκνυε πολλάκις εις τους φίλους του τα χειρόγραφα του πλήρη διαγραφών και διορθώσεων, μέχρι τοιούτου σημείου, ώστε να κατανοήν δυσανάγνωστα.

Θλιβερά τινα περιστατικά επελθόντα επεδείνωσαν την τοιαύτην ψυχικήν του κατάστασιν. 'Η άδελφή του Καρολίνα, την όποιαν ύπερηγάπα, μικρόν μετά τον γάμον της απέθανεν έξ έπιλοχίου πυρετού. Μετά τινα καιρόν απέθανε και ο πατήρ του. Μερικαι επιστολάι προς τον Δυκάν, παραμένοντα φίλον του επιστήθιον μέγοι της τελευταίας του πνοής, τας όποιας ούτος έδημοσίευσεν εις τας 'Αναμνήσεις του, φανερόνουν την βαθείαν ψυχικήν του όδύνην.

'Ανακούφισιν εύρισκεν εις τας μελέτας και εις την ένοιασίαν του, μολοντί ή μέθοδος την όποιαν ήκολούθει εις αυτήν ήτο άρκετά επίπονος. Προς άντιπερισπασμόν ένίοτε κατεγίνετο εις έργα παιγνιώδη και άστεία. Εις την έπαυλιν του Κορασσέ, όπου διέμενε και όπου τον έπεσκέπτοντο οι φίλοι του, ο Μπουγέ και ο Δυκάν, έξεχείρισεν έν συνεργασία μετ' αυτών — και τή βοηθεία του λεξικού, κατά την όμολογίαν του δευτέρου εκ των δύο — την μετάφρασιν της «Λυσιστοράτης» του 'Αριστοφάνους και του Rudens του Πλαύτου. 'Αλλ' ο Φλωμπέρ, όστις, παρά την ψυχικήν του άθυμίαν, διετήρει πάντοτε κατ' το παιδικόν, έτέοπετο ποδ' άντων ν' ασχολήται εις την παραδίαν και επρότεινεν εις τους άλλους να γράφουν από κοινού μίαν τραγωδίαν έμμετρον άπομιμούμενοι το, μεγαληγόρον και όπωσούν ποιμολυγώδες ύφος των γάλλον τραγωδών. 'Ως ήρωα του δράματος υπέδειξε τον 'Ιέννεο, τον διάσημον σοφόν και φιλόφρονον εύρέτην της δαμαλίδος. 'Αλλά το σχέδιον δεν έτελεσάοησε, καθότι ο Φλωμπέρ ήτο άνίκανος να γράψη στίχους δοδούς. 'Ως προς το μουσικόν άίσθημα έν γένει καθυστέλει και ή προσοψία του ήτο άγνωστος, κατά την διαβεβαίωσιν του Δυκάν. 'Ο δε Μπουγέ έλεγε περί αυτου : «κάποια κατάρα τον καταδιώκει· είνε λυοικός ποιητής μη κατορθώνων να συνδέση ούτε ένα στίχον».

'Εκείνο το όποιον διασογώς επόθει ήτο το ταξειδιον. 'Η ψυχή του, πειοιβαλλομένη από την όμίχλην της άνίας, έδίψα αιδοίαν· άνεισοεύετο να επισκεφθή χώρας άγνωστους, ν' άουσθή έξ αυτών νέας έντυπώσεις και νέας έμπνεύσεις. Νεώτατος είχεν εκδρομάει μόνον μέγοι της Κορσικής· άργότερα, κατά το γαμήλιον ταξειδιον της άδελφής του, επεσκέφθη μετ' συμπάσης της οικογενείας του την βόρειον 'Ιταλίαν και διέτριπεν αυτόθι μερικας ήμέρας. 'Αλλά το όνειρόν του ήτο να ζήση εις τας μεσημβρινάς χώρας, εις τας χώρας των φυσικών καλλονών και των μεγάλων ιστορικών άνακινήσεων. Δια τουτο ευακάριζε τον φίλον του Δυκάν, όστις κατέγων την άνεξαορησίαν και τα ύλικά μέσα, είπεν ήδη επυγείοσιν την πρώτην του περιοδείαν, επισκεφθείς την Συύονην, την 'Εφεσον, την Κωνσταντινούπολιν, την 'Ιταλίαν, διατρίψας επί άρκετον καιρόν εις την Ρώμην και την Βενετίαν, τελευταίον δε και εις την 'Αλγεοίαν. Και έγραφε προς αυτόν : «'Εάν ή μήτηρ μου άποθάνη, έχω ήδη το σχεδιόν μου

έτοιμον. Θα πωλήσω τα υπάρχοντά μου και θα υπάγω να ζήσω εις την Ρώμην, εις τας Συρακούσας, εις την Νεάπολιν. Θα με ακολουθήσης ; 'Αλλ' είθε ο Θεός να μου χαρίση όλίγην ήσυχίαν και τίποτε άλλο ! Δεν ζητώ την εύτυχίαν.» Εις άλλην του δε επιστολήν, προκειμένου περί Ρώμης, άνακραζει : «'Εκεί πρέπει κανείς να ζήση ! εκεί μόνον υπάρχει ή ήρ, ή ήρ ποιητικός, τον όποιον αναπνέει κανείς με άνοικτους τους πνεύμονας, όπως εις την κορυφήν ύψηλοϋ όρους, ώστε να πάλλη ή καρδιά του. 'Ω ! κάποιαν ήμέραν θα υπάγω κ' έγώ να χορτάσω (je m'en donnerai une saoullée) την Σικελίαν και την 'Ελλάδα. Έν τοσοϋτω έχω τους πόδας καρφωμένους και μένω κληήρης.»

Βραχεία περιήγησις ανά την Βρετάνην, διοργανωθείσα υπό του Δυκάν έν συνεννόησει μετ' της μητρος του Φλωμπέρ, τον άνεξωογόνησεν. 'Η γαλλική εκείνη έπαρξία, με τα ιδιόορημά της τοπία, με την ιδιαιτέραν περίεργον ένθολογικήν της σύστασιν, με τας παραδόσεις και τους θρύλους της, τον κατέθελεξεν. 'Αλλ' άνειροπόλει διαρκώς την 'Ανατολήν και τας κλασικάς χώρας, τόσον δ' έμμιονος ήτο ή ιδέα του, ώστε όταν επήλθεν ή επανάστασις του 1848 έν Γαλλία και ή ίδρυσις της δευτέρας Δημοκρατίας, ο καταλαβών τους περισσότερους των διανοουμένων κατ' εκείνην την εποχήν πυρετός της πολιτικής έθιξε και αυτόν μόνον και μόνον όπως του έμπνεύση την ιδέαν να επιδιώξη τον διορισμόν αυτου και του Δυκάν εις την θέσιν γραμματέων Πρεσβείας έν Ρώμη, έν 'Αθήναις, ή έν Κωνσταντινούπολει, ιδέαν, από της όποιας απήλλαγη δια των αυστηρών παρατηρήσεων του φίλου του. 'Ηδη ούτος άκούραστος εις ταξειδία

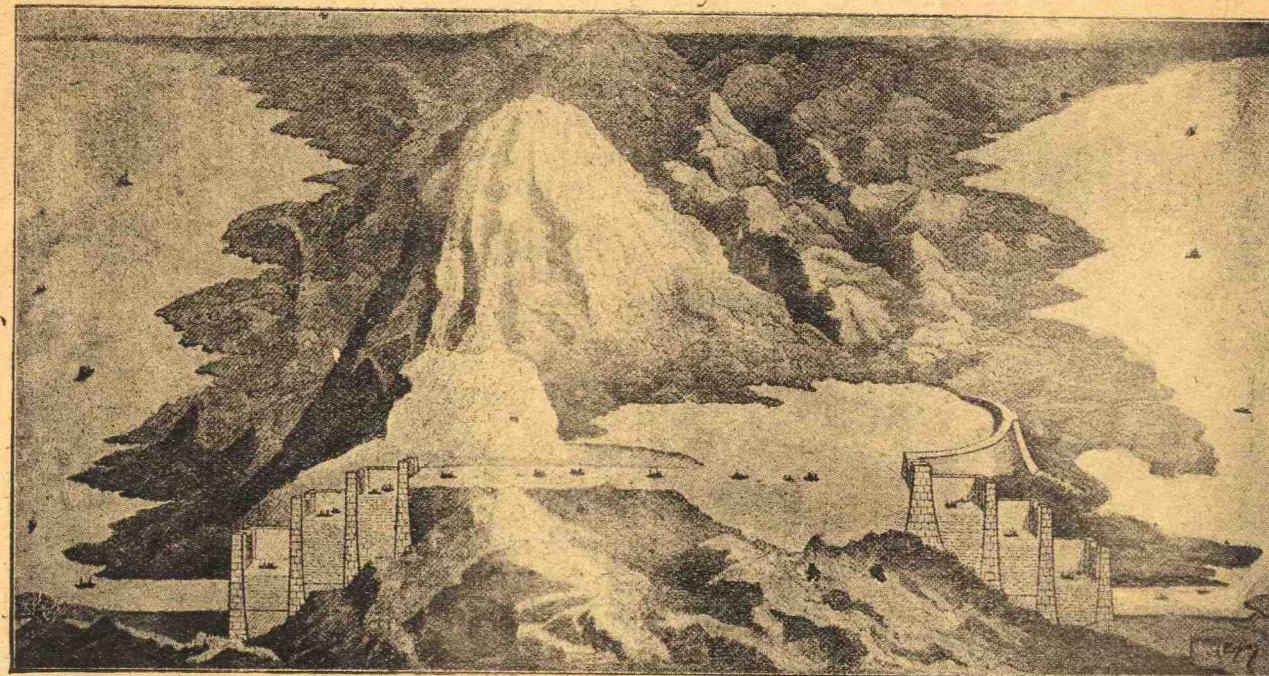
και προσφάτως επισκεφθείς εκ δευτέρου την 'Αλγεοίαν, έμελέτα νέαν μακρονήν εκδρομήν ανά την 'Ανατολήν, εις την όποιαν άπεφάσισε να συμπαραλάβη και τον Φλωμπέρ. 'Αλλ' έχρειάζετο προς τουτο και ή συναίνεσις της μητρος αυτου, ήτις συγκεντρούσα θλήν αυτης την στοργήν εις τον πάσχοντα υίόν της, έκαθέονα δι' αυτης και διείπε πάσας τας πράξεις του. 'Η συναίνεσις της επετεύχθη δια τεχνάσματος τή μεσολαθήσει του άδελφου του Γουσταύου, ίατροϋ, συνεπικουρησαντος και έτέρου ίατροϋ, φίλου της οικογενείας, άποφανθέντος έν ειλικρινεία ότι το ταξειδιον ήτο απαραίτητον προς βελτίωσιν της υγείας του πάσχοντος.

'Η αναχώρησις ώρλισθη δια το φθινόπωρον του έτους 1849 προς μεγάλην χαράν του Φλωμπέρ, όστις απήτησε να γείνη το ταξειδιον μετ' την άποπεράτωσιν του έργου, εις την συγγραφην του όποιου τότε κατεγίνετο· ήτο δε τουτο το μυθιστόρημά του «Οι πειρασμοί του 'Αγίου 'Αντωνίου.» Τήν ιδέαν ενεπνεύσθη εκ τινος εικόνας του 'Τένιερς, την όποιαν είχεν ίδει εις την πινακοθήκην του μεγάρου Δόρια της Γενούης, ότε επεσκέφθη την πόλιν ταύτην κατά το ταξειδιον των γάμων της άδελφής του. 'Ότε έτελείωσε το έργον του, προσεκάλεσεν εις Κροασέ τους δύο έν Παρισίόις διαμένοντας φίλους του, τον Δυκάν και τον Μπουγέ, δια να τους το άναγνώση. 'Η άνάγνωσις διήρκεσε τέσσαρας ήμέρας, διατιθεμένων προς τουτο όκτώ ώρών καθ' εκάστην, είχε δε συμφωνηθή οι άκροατάι να εκφέρουν την κρίσιν των μόνον μετ' το τέλος.

(Έπεται συνέχεια)

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΣΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗΝ

'Η διώρυγ' του Παναμά. 'Ολίγοι γνωρίζουν ότι ή διώρυγ' του Παναμά· είναι 24 όλα μέτρα υπέρνω της επιφανείας της θαλάσσης. Τα πλοία αναβαίνουν εις αυτήν από τρεις δεξαμενάς και καταβαίνουν εις το άλλο μέρος από άλλας τρεις. Το μήκος της είναι 95 χιλιομέτρα. 'Η διάβασις όλης της διώρυγος διαρκεί πλέον των 12 ώρων. 1 ώρα περίπου χρειάζεται δια να ανέλθη ή να κατέλθη το πλοϊον από την μίαν δεξαμενήν εις την άλλην. 'Από την διώρυγα δύνανται να διέλθουν και τα μεγαλύτερα πλοία. Έτελείωσε δε το 1915.

A'

Ο μύλος του μπάριπα-Μερλιέ κατά την εύμορφη εκείνη καλοκαιρινή βραδυά έώρταξεν. Είς την αΐλην είχαν τοποθετηθή τρία τραπέζια, κολλητά τὸ ένα με τὸ ἄλλο, τὰ ὁποῖα, στρωμένα, ἐπερίμεναν τοὺς συνδαιτυμόνας.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἐγνώριζαν ὅτι ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπρόκειτο νὰ γίνονν οἱ ἀρραβῶνες τῆς Φραγκίσκας, κόρης τοῦ Μερλιέ, με τὸν Δομίνικον, ἕνα παλληκάρη, τὸ ὁποῖον ἐκχτηγοροῦσαν ὡς χασομέρη, ἐνῶ αἱ γυναῖκες ὄλων τῶν περιχώρων τὸν ἐκντταζαν με μάτια ἀχόρταγα, τόσον πολὺ ἦτο νόστιμος.

Ὁ μύλος αὐτὸς τοῦ μπάριπα-Μερλιέ ἦτο ἀληθινὴ ἀπόλαυσις. Ἐκεῖτο ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ Ροκρέξ, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ὁ μεγάλος δρόμος σχηματίζει καμπήν. Τὸ χωρίον ἔχει μίαν μόνην ὁδόν, με μίαν σειρὰν πτωχικῶν σπιτιῶν εἰς τὴν κάθε πλευράν. Ἀλλὰ ἐκεῖ, εἰς τὴν καμπήν, ἀπλώνονται λειβάδια εὐρύχωρα, καὶ τὰ μεγάλα δένδρα, ὅπου παρακολουθοῦν τὸν ροῦν τοῦ Μορέλλα, σκεπάζουν τὸ βᾶθος τῆς κοιλάδος με ἕξαισια σκιερὰ φυλλώματα.

Δὲν ὑπάρχει εἰς ὄλην τὴν Λωρραίνην τοποθεσία χαριεστέρα. Δεξιά καὶ ἀριστερὰ δάση πυκνά, φυτεῖαι αἰωνόβιοι ἀναρριχῶνται εἰς τὰς ὀμαλὰς κλιτύς καὶ σχηματίζουν εἰς τὸν ὁρίζοντα θάλασσαν πρασινάδας. Πρὸς μεσημβριαν δὲ ἐκτείνεται ἡ θαναμαστὴ δια τὴν εὐφορίαν τῆς πεδιάς, ἐκτυλίσσουσα ἐπ' ἀπειρον ἀγροὺς διαχωριζομένους ἀπὸ φράκτας.

Τὸ γοητευτικὸν ὅμως χάρισμα τοῦ Ροκρέξ συνίσταται πρὸ πάντων εἰς τὴν δροσερότητα τοῦ χλοεροῦ ἐκείνου καταφυγίου κατὰ τοὺς θερμοὺς μῆνας τοῦ Ἰουλίου καὶ τοῦ Αὐγούστου. Ὁ Μορέλλας καταβαίνει ἀπὸ τὰ δάση τοῦ Γκανὺ καὶ φαίνεται ὡσάν νὰ ἐμποτίζεται ἀπὸ τὴν δροσερότητα τῶν φυλλωμάτων, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ρέει ἐπὶ λεύγας ὀλοκλήρους, καὶ καταβαίνων φέρει μαζί του τοὺς ψιθύρους καὶ τὴν σκιερὰν δρόσον, ὅπου ἐπῆρεν ἀπὸ τὰ δάση.

Δὲν ἀποτελεῖ δὲ αὐτὸς τὴν μόνην δροσίαν· κάθε εἶδους τροχούμενα νερὰ κελαρίζουν εἰς τὰ δάση, εἰς κάθε βῆμα ἀναβλίζουν καὶ πηγαί. Ὁ περιπατῶν εἰς τὰς στενάς αὐτὰς ἀτραποὺς αἰσθάνεται τρόπον τινὰ ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖ λίμναι ὑπόγειοι, τῶν ὁποίων τὸ νερὸν κρύβεται ὑπὸ τὴν γλῶν καὶ ἐπωφελεῖται ἀπὸ τὴν πρώτην ρωγμὴν τοῦ ἐδάφους, παρὰ τὴν ρίζαν τῶν δένδρων, ἢ ἀνάμεσα εἰς τοὺς βράχους, διὰ νὰ ἐκχυθῆ καὶ νὰ σχηματίσῃ πηγὴν κρυσταλλίνην. Οἱ ψιθύροι τῶν ρυακίων αὐτῶν εἶνε τόσον πολλοὶ καὶ δυνατοί, ὥστε σκεπάζουν τὸ κελᾶημα τῶν πυραλίδων.

Νομίζει κανεὶς ὅτι εὐρίσκεται εἰς κάποιον μαγευμένον κῆπον.

Πρὸς τὰ κάτω οἱ λειμῶνες εἶνε ὕγροί. Γιγάντειοι καστανεῖαι σχηματίζουν σκιὰς μαύρας. Παρὰ τὴν ἄκραν τῶν λειβαδιῶν μακρὸν προκάλυμμα ἀπὸ λεύκας ἐπεκτείνει τὸ θροῦν αὐτῶν παραπέτασμα. Ὑπάρχουν δ' ἐκεῖ καὶ δύο δεινροστοχίαι τεραστίων πλατάνων, αἱ ὁποῖαι ἀνέρχονται διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν, πρὸς τὸν ἡρειπωμένον τὴν σήμερον πύργον τοῦ Γκανὺ.

Εἰς τὸ ἔδαφος αὐτό, τὸ διαρκῶς ποτιζόμενον, τὰ χόρτα φύονται ὑπερμέτρως. Εἶνε εἰδὸς τι πρασιᾶς ἀναμεταξὺ τῶν δασωδῶν λοφίσκων, πρασιᾶς ὅμως φυσικῆς, τῆς ὁποίας οἱ λειμῶνες ἀποτελοῦν τὸ πράσινον ἔδαφος καὶ τὰ γιγαντιαῖα δένδρα τοὺς πελωρίους ἀνθῶνας. Ὅταν ὁ ἥλιος, ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας, ρίπτῃ καθέτως τὰς ἀκτῖνάς του ἐκεῖ, αἱ σκιαὶ κυνίζουν, αἱ πυρακτούμεναι βοτάναι κομῶνται ὑπὸ τὸ θάλπος, ἐνῶ παγερά τις φοικίσις διατρέχει ὑπὸ τὰ φυλλώματα.

Εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ὁ μύλος τοῦ μπάριπα-Μερλιέ ἐφαίδρυνε με τὸν κρότον του μίαν ἐκεῖ θαλερὰν γωνίαν. Ἡ οἰκοδομή, καμωμένη ἀπὸ γύψον καὶ σανίδα, ἐφαίνετο παμπалаία. Ἐβρέγετο κατὰ τὸ ἦμισυ ἀπὸ τὸν Μορέλλαν, ὅστις σχηματίζει εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο μίαν διανγῆ λεκάνην· κατεσκευάσθη ἐκεῖ ἕνα ὑδρόφραγμα καὶ τὸ νερὸν κατέπιπτεν εἰς καταρράκτης ἀπὸ τοῦ ὕψους ὀλίγων μέτρων εἰς τὸν τροχὸν τοῦ μύλου, ὅστις ἐτρούζε περιστροφόμενος καὶ τὸ τρίξιμον αὐτὸ τοῦ τροχοῦ ἦτο ὅμοιον με τὸ βήξιμον πιστῆς ὑπηρετίας, γηρασάσης εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ σπιτιοῦ. Ὅσάκις ἔλεγον εἰς τὸν μπάριπα-Μερλιέ νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ, ἐκινούσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔλεγεν ὅτι ὁ νέος τροχὸς θὰ ἦτο πλέον ὀκηρὸς καὶ δὲν θὰ ἐγνώριζεν ἔτσι καλὰ τὴν ἐργασίαν ὅπως ὁ παλαιός· τὸν ἐπιδιῶρθωνε με ὅ,τι τοῦ ἐτύχαινε, με δούγες βαρελιῶν, με παλαιὰ σιδηρικά, με τζιγκον, με μολύβι. Καὶ ὁ μύλος ἐφαίνετο φαιδρότερος με τὸ σχῆμά του, ὅπου εἶχε γίνεῖ παράξενον, σκεπασμένον ὀλόκληρον ἀπὸ χόρτα καὶ ἀπὸ βρύα. Ὅταν τὸν ἐκτυποῦσε τὸ νερὸν με τὸ κύμα του τὸ ἀσημένιον, ἐσκεπάζετο με μαργαριτάρια καὶ τὸ ἀλλόκοτον κουφάρι του ἐφαίνετο περιστερόμενον με τὸ λαμπρὸν κόσμημα περιδεραίων ἐκ μαργάρου.

Τὸ μέρος τοῦ μύλου τὸ βρεχόμενον ἀπὸ τὸν Μορέλλαν ὁμοίαζε με κάποιαν βαρβαρικὴν ἀψίδα ἐκεῖ ξεπεσομένην. Ἀρκετὸν μέρος τῆς οἰκοδομῆς ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς πασσάλους. Τὸ νερὸν ἐπερνοῦσε ὑπὸ τὸ πάτωμα, ὑπῆρχον δ' ἐκεῖ τρύπαι πολὺ γνωσταὶ εἰς τὸ χωρίον, ὅπου ἐπιάνονταν τὰ χέλια καὶ αἱ χονδραὶ γαρίδες. Ὑποκάτω ἀπὸ τὸν καταρράκτην ἡ λεκάνη ἦτο διανγῆς ὡς καθρέπτης, ὅσάκις δὲ ὁ τροχὸς δὲν τὴν ἐτάρασε με τὸν ἀφρὸν του, διεκρίνοντο ἐκεῖ κοπάδια χονδρῶν ψαριῶν, ὅπου ἔπλεον με τὴν βραδύτητα στόλου. Μία μικρὰ σκάλα σαθρὰ κατέβαινε εἰς τὸν ποταμὸν, σιμὰ εἰς ἕνα πάσσαλον, ὅπου ἦτο δεμένη μία βάρκα. Στοᾶ ξυλινὴ διήρχετο ἄνωθεν τοῦ τροχοῦ με μερικὰ παράθυρα ἀτάκτως εἰς αὐτὴν ἀνοιγμένα. Ἦτο ἕνα ἀνακάτωμα γωνιῶν καὶ τοιχίσκων καὶ προσθηκῶν κτισμάτων μεταγενεστέρων καὶ δοκῶν καὶ στεγῶν, τὰ ὁποῖα ὄλα ἀπέδιδον εἰς τὸν μύλον

τὴν ὄψιν παλαιᾶς ἀκροπόλεως ξεχαρβαλωμένης. Ἐν τούτοις κισσοὶ εἶχαν φυτρώσει καὶ παντοειδῆ φυτὰ ἀναρριχόμενα ἐκάλυπτον τὰς ὑπερμεγέθεις σχισμάς, σκεπάζοντα με πράσινον μανδύαν τὸ σαθρὸν καὶ πεπαλαιωμένον οἶκημα. Καὶ οἱ διερχόμενοι ἐκεῖθεν ἐρασιτέχναι ἰχνογραφοῦσαν εἰς τὸ λεύκωμα τῶν τῶν μύλου τοῦ μπάριπα-Μερλιέ.

Πρὸς τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ τὸ οἶκημα ἦτο στερεώτερον. Πλατεῖα πύλη λιθινὴ ἀπετέλει τὴν εἴσοδον εἰς τὴν μεγάλην αἶλην, εἰς τὰς πλευρὰς τῆς ὁποίας δεξιά καὶ ἀριστερὰ ἐκείντο ὑπόστεγα καὶ στάβλοι. Σιμὰ εἰς τὸ πηγὰδι μία τεραστία πτελέα ἐσκεπάζε με τὴν σκιάν τῆς τὴν μισὴν αἶλην. Εἰς τὸ βᾶθος παρετάσσοντο τὰ τέσσαρα παράθυρα τοῦ πρώτου πατώματος, ἄνωθεν τῶν ὁποίων ὑψοῦτο ὁ περιστερεῶν.

Ἡ μόνη φιλοκαλία τοῦ μπάριπα-Μερλιέ ἦτο νὰ ἀσβεστοχορῆ τὴν πρόσοψιν αὐτὴν κατὰ πάσαν δεκαετίαν. Εἶχε δὲ τότε προσφάτως ἀσβεστοχορισθῆ καὶ ἐθάμβωνεν ὄλον τὸ χωρίον, ὅτε αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐπιπτον ἐπάνω τῆς κατὰ τὸ μεσημέρι.

Ἀπὸ ἐικοσασετίας ὁ μπάριπα-Μερλιέ ἦτο δήμαρχος τοῦ Ροκρέξ. Ἐχαιρεν ὑπόληψιν ἐκεῖ διὰ τὴν περιουσίαν ὅπου εἶχε κατορθώσει νὰ σχηματίσῃ. Τὴν ὑπε-

λόγιζαν εἰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας φράγκα, συναγμένα πεντάρα-πεντάρα. Ὅτε ἐνυμφεῦθη τὴν Μαγδαληνὴν Γκυγάρ, ἡ ὁποία τοῦ ἔφερεν ὡς προῖκα τὸν μύλον, αὐτὸς δὲν εἶχε τίποτε, παρὰ μόνον τὰ δυὸ του χέρια. Ἀλλὰ ἡ Μαγδαληνὴ ποτὲ δὲν μετενόησε διότι τὸν ἐπῆρεν, ἐπειδὴ αὐτὸς με πολλὴν δραστηριότητα κατώρθωσε νὰ προοδεύσῃ ἡ ἐργασία του. Ἡ σύζυγός του τότε εἶχεν ἀποβιώσει καὶ αὐτὸς ἔμεινε χῆρος μαζί με τὴν κόρην του Φραγκίσκαν.

Θὰ ἠμποροῦσε βέβαια, ἂν ἤθελε, ν' ἀναπαυθῆ πλέον, ν' ἀφήσῃ τὸν τροχὸν τοῦ μύλου του ν' ἀναπαύεται· ἀλλὰ θὰ ἐπληττε πολὺ, θὰ ἐστενοχωρεῖτο καὶ τὸ σπῆτι θὰ τοῦ ἐφαίνετο νεκρὸν. Ἐξηκολούθει πάντοτε νὰ ἐργάζεται, διότι ἠὲχαριστεῖτο εἰς τὴν ἐργασίαν. Ὁ μπάριπα-Μερλιέ ἦτο τότε ἕνας γέρος ὑψηλόσωμος, με πρόσωπον κατηφές, σιωπηλὸς, ὅστις ποτὲ του δὲν ἐγελοῦσεν· ἀλλ' ὅμως μέσα του ἦτο πολὺ χαρούμενος. Τὸν ἐξέλεξαν δήμαρχον οἱ χωρικοὶ του ἐξ αἰτίας τῶν χρημάτων του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν εὐμορφον τρόπον, ὅπου εἶχεν ὅταν προῖστατο εἰς τὴν τελετὴν τῶν συνοικεσιῶν.

Ἡ Φραγκίσκα Μερλιέ εἶχε φθάσει εἰς τὸ δέκατον ὀγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς. Δὲν ἐλογαριάζετο μεταξὺ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑΝ

Ἡ Νεάπολις καὶ τὸ ἠφαιστειὸν Βεζούβιος. Με τὸν ἠλεκτρικὸν σιδηρόδρομον καταλήγομεν εἰς τὰς ὑψοφείας του εἰς 20 λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ με τὸ ἠλεκτρικὸν τραμ' τῆς εταιρείας Κοῦκ εἰς 1/2 ὥραν φθάνομεν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρατῆρος. Περίτρομος ὁ θεατῆς βλέπει κάτω τὸν πυθμῆνα τοῦ κρατῆρος. Εἶναι κεκαλυμμένος με θεῖον καὶ εἰς τὸ μέσον του ἕνας μυστὸς ἐκπέμπει διαρκῶς γλώσσες φωτιᾶς καὶ καπνοὺς με ὑποχθονίους μυχθμοὺς.

τῶν ὠραίων κοριτσιῶν τοῦ χωριοῦ, διότι ἦτο κρά-
σεως, ἀσυνεικίας. Εἰς τὸ Γοκρέζ ἀποροῦσαν ὅλοι πῶς
ἡ κορὴ τοῦ μπαρμπο-Μερλιέ καὶ τῆς κυρας-Μερλιέ,
ὅπου ἦσαν καὶ οἱ οὐοὶ τῶν κалуρευμένων γονεῖς,
ἀνεπτυσσετο ἐτοί ἀσυνεικία καὶ ὤσαν μαρμαρινή.
Ἄλλ' εἰς τὰ δεκαπεντε χρονία τῆς, ἀν και ἐμε-
νε πάντοτε πολὺ λεπτοφυῆς, ἀλεκτίσε προσωπόν
πολυ νοστιμον καὶ χαριτωμένον. Ἐὰ μαλλία τῆς ἦσαν
μαύρα, μαύρα, ἐπίσης καὶ τὰ μάτια τῆς, ἀλλὰ τὸ πρό-
σωπον ἦτο ροδοκόκκινον. Εἶχε στόμα γελαστον οιαρ-
κῶς, λακκισκοὺς εἰς τὰ μάγουλα καὶ μέτωπον φω-
τεινόν, ὡς νὰ ἐφόρει στέμματα ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἄν
καὶ οἱ χωρικοὶ τὴν ἐθεωροῦν ὡς ἀδύνατην, δὲν ἦτο
ὁμως καὶ ἰσχνή καθὲ ἄλλο! ἐννοοῦσαν μὲ αὐτὸ ἀπλῶς
ὅτι δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ σηκῶνῃ ἕνα σακκὶ μὲ σιταρι
εἰς τὸν ὠμον, ἀλλὰ βαθυδὸν ὄσω ηῖξανεν ἐπάχυνε
καὶ κατήτησεν εἰς τὸ τέλος νὰ γείνη στρογγυλὴ καὶ
παχουλὴ ὡσάν δρυτὶκί. Τοῦτο μόνον εἶχεν, ὅτι ἐπειδὴ
ὁ πατέρας τῆς ἦτο πολὺ σιωπηλός, ἦτο καὶ ἐκείνη,
ἀπὸ τὴν μικρὰν τῆς ἡλικίαν, φρόνιμη καὶ ὀλιγόλογη.
Καὶ ἀν ἐγγέλα, τὸ ἐκαμεν διὰ νὰ φανῇ εὐχάριστος εἰς
τοὺς ἄλλους. Κατὰ βᾶθος ὁμως ἦτο σοβαρα.

Φυσικὰ, ὅλοι οἱ νέοι εἰς τὸ χωρίον τὴν ἐρωτεύοντο,
μᾶλλον διὰ τὴν προικὰ τῆς, παρα διὰ τὴν εὐμορφίαν
τῆς. Εἰς τὴν ἀντιπεραν ὄχθην τοῦ Μορέλλα διεμεναν
ἕνας νέος, ὀνομαζόμενος Δομίνικος Παγκέ. Αὐτὸς
δὲν ἦτο ἀπὸ τὸ Γοκρέζ. Πρὸ δεκα ἐτῶν εἶχεν εἰθεῖ
ἐκεῖ ἀπὸ τὸ Βέλγιον, διὰ νὰ κληρονομήσῃ κάποιον
θεῖόν του, ὅπου εἶχε μερικὰ κτήματα εἰς τὴν ἀκραν
τοῦ δάσους τοῦ Γκαυὸ, ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ μύλου
καὶ εἰς μικρὰν ἀπ' ἐκεῖ ἀπόστασιν.

Μετὲ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐκποιήσῃ, ὡς ἔλεγεν, αὐτὰ
τὰ κτήματα. Ἄλλὰ τὸσον εὐελεχὴ ἐκ τοῦ τόπου,
ὥστε παρεμεινε καὶ ἐγκατεσταθῆ. Τὸν εἶδαν νὰ καλ-
λιεργῇ τὰ κτήματα ἐκεῖνα καὶ νὰ συγκομίσῃ μερικὰ
προιοντα ἐξ αὐτῶν, ἐκ τῶν ὁποῖων συνετηρεῖτο. Πρὸς
τοῦτοις ἐψάρει καὶ ἐκνηγούσε χωρὶς ἀδειαν καὶ
πολλάκις ὀλιγον εἰλεψε νὰ συλληψῇ ὑπο τῶν φυλά-
κων καὶ νὰ παραπέμψῃ εἰς οἶκον. Ἐνεκα δε του
ελευθεροῦ αὐτοῦ ριου καὶ τῶν ἀγνωστων πορῶν τῆς
ζωῆς του, ἀλεκτησεν εἰς τὸ τέλος φημὴν κακὴν με-
ταστῶ τῶν χωρικῶν.

Ἐχαράκτριζετο ἀορίστως ὡς λαθροθῆρας. Ἄλλ'
ἐν παση περιπτῶσει ἦτο ὄκηρος, διότι τὸν ευρισκόν
πολλάκις κοιμώμενον εἰς τὸ ὑπαιθρον κατὰ τὰς ὡρας
ὅπου ἐπρεπε νὰ ἐργάζεται. Ἄλλως τε ἡ ἐλεεινὴ κα-
λύθη, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐκατοικούσε παρὰ τὰ τελευταῖα
δενδρα τοῦ δάσους, δὲν ἐφαίνετο ἡ κατοικία ἑνὸς
ἀγαθοῦ καὶ ἐργατικῶν παλληκαριου. Αἱ γεροντισοαὶ
δὲν θὰ ἐξεπλήσσοντο καὶ ἀν ἐμάνθαναν ἀκόμη ὅτι
εἶχε σχέσεις καὶ μὲ κακοποιούς. Ἄλλὰ τὰ κορίτσια
ἐτολμοῦσαν κάποτε νὰ τὸν ὑπερασπισθοῦν, διότι ὁ
ὑπόπτος ἐκεῖνος ἄνδρας, ὁ ὑψηλὸς καὶ εὐλυγιστος
ὡσάν λευκὰ, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ δερμα λευκότατον καὶ
γένεια καὶ μαλλιά ξανθὰ, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο ὡσάν
χρυσὰ εἰς τὸν ἥλιον, ἦτο παλὺ εὐμορφος. Ὅθεν ἕνα
πρωὶ ἡ Φραγκίσκα ἐδήλωσεν εἰς τὸν μπαρμπο-Μερλιέ
ὅτι ἀγαπῶσε τὸν Δομίνικον καὶ ὅτι δὲν θὰ ἔστεργε
νὰ νυμφευθῆ κανένα ἄλλον νέον.

Ἄς φαντασθῆ κανεῖς τί κακὸν ἐξαφρικὸν ἦτο

αὐτὸ διὰ τὸν μπαρμπο-Μερλιέ! Δὲν εἶπε τίποτε
ὁμως, κατὰ τὴν συνηθειὰν του. Τὸ πρόσωπόν του
εἶνε συλλογισμένον, ὅπως πάντοτε, ἀλλὰ ἡ ἐνδό-
μυχος ψυχικὴ του εὐθυμία δὲν ἐλαμπε πλέον εἰς τὰ
μάτια του. Ἐμειναν ἐτοι ὡσάν μαλωμένοι καὶ οἱ δύο
τῶν ἐπι μίαν ἐβδομάδα, διότι καὶ ἡ Φραγκίσκα εἶχε
τὸ ἦθος σοβαρόν. Ἐκεῖνο πρὸ πάντων ὅπου ἐστενο-
χώρει τὸν μπαρμπο-Μερλιέ ἦτο ὅπου δὲν ἤμποροῦσε
νὰ ἐννοήσῃ πῶς ὁ κατεργάτης αὐτὸς λαθροθῆρας
κατώρθωσε νὰ μαγεύσῃ τὴν κόρην του. Ποτὲ ὁ Δο-
μίνικος δὲν εἶχεν εἰθεῖ εἰς τὸν μύλον. Ὁ μύλωνάς
παρεμόνευσε καὶ εἶδεν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τοῦ
Μορέλλα τὸν ὀμορφονεῖον ἐκεῖνον ἐξαπλωμένον εἰς
τὰ χόρτα καὶ προσποιούμενον ὅτι κοιμάται, ἡ δὲ
Φραγκίσκα ἤμποροῦσε νὰ τὸν βλέπῃ ἐκεῖ ἀπὸ τὸ δω-
μάτιόν τῆς.

Τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖτο πλέον φανερά. Θὰ εἶχαν
ἐρωτευθῆ κυτταζόμενοι ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸν τροχὸν
τοῦ μύλου.

Ὡς τὸσον ἐπέρασαν ὀκτὼ ἡμέραι. Ἡ Φραγκίσκα
ἐγένετο ὀλονὲν πλέον μελαγχολικὴ. Ὁ δὲ μπαρμπο-
Μερλιέ δὲν ἔλεγε τίποτε, ἕως ὅτου ἕνα βράδν ἔξαφνα
ἐφερεν ὁ ἴδιος τὸν Δομίνικον εἰς τὸ σπίτι.

Ἡ Φραγκίσκα ἐκείνην τὴν στιγμήν ἀκριβῶς ἐτοί-
μαζε τὸ τραπέζι. Δὲν ἐφάνη ὅτι ἐξεπλήγη, ἠρκέσθη
δε μόνον νὰ προσθέσῃ ἕνα πιατόν ἀκόμη ἄλλ' ὁμως
οἱ μικροὶ λακκισκοὶ ἐσηματίσθησαν πάλιν εἰς τὰ μά-
γουλα τῆς καὶ τὸ γέλοιο τῆς ἐξαναπάνη εἰς τὰ
χεῖλη τῆς.

Τὸ πρωὶ ὁ μπαρμπο-Μερλιέ εἶχεν ὑπάγει καὶ
ἐῤῥηκε τὸν Δομίνικον εἰς τὴν καλύθην του, εἰς τὴν
ἀκρην τοῦ δάσους. Ἐκεῖ μέσα οἱ δύο ἄνδρες ἐμειναν
συνομιλοῦντες ἐπὶ τρεῖς ὡρας μὲ τὴν θύραν καὶ τὰ
παραθύρα κλεισμένα. Κανεῖς ποτὲ δὲν ἔμαθε τί εἶπαν.
Τὸ ρεβαιον εἶνε μόνον ὅτι ὅταν ἐβγήκαν ἐξω ὁ γέρο-
Μερλιέ ἐσυμπεριφεροτο πρὸς τὸν Δομίνικον ὡσάν νὰ
ἦτο παιοὶ του. Χωρὶς ἄλλο ὁ γέρος εὐρισκεν ὅτι ἦτο
ἕνα καλον καὶ ἀξιον παλληκαρι ὁ νέος ἐκεῖνος, τὸν
ὀποιον ἐπῆγε ν' ἀναζητήσῃ, ὁ τεμπέλης αὐτός, ὅστις
ἐκαμεν ταχα πῶς ἐξαπλωνετο καὶ ἐκοιμάτο εἰς τὰ
χόρτα, διὰ νὰ ἐρωτοτροπῇ μὲ τὰ κορίτσια.

Ὅλον τὸ Γοκρέζ κατεξανέστη. Αἱ γυναῖκες εἰς
τὰς θύρας τῶν σπιτιῶν τῶν δὲν ἐπαναν νὰ ὀμιλοῦν
διὰ τὴν τρέλλαν τοῦ μπαρμπο-Μερλιέ, ὅστις ἐμβαζε
μεσα εἰς τὸ σπίτι του ἕνα τέτοιον ὑποκείμενον. Αὐτὸς
ὁμως ἀφινε τὸν κόσμον νὰ λέγῃ. Ἰσως ἐνθυμείτο καὶ
τὸ ἰσικὸν του συνοικέσιον. Καὶ αὐτὸς ἐπίσης δὲν εἶχεν
οὔτε πενταραν εἰς τὴν τσέπην, ὅταν ἐνυμφευθῇ τὴν
Μαγδαληνὴν καὶ ἐπῆρεν ὡς προῖκα τὸν μύλον, ἀλλὰ
αὐτὸ ἐν τούτοις δὲν τὸν ἤμπόδιζε νὰ γείνη ἕνας ἐξαί-
ρετος σύζυγος.

Ἄλλως τε ὁ Δομίνικος ἔκαμε τὰ σχόλια καὶ αἱ
φλυαρίαι νὰ παύσουν ἀμέσως, ἐπιδοθεῖς εἰς τὴν ἐρ-
γασίαν μὲ τὴν δραστηριότητα, ὥστε νὰ καταπλαγῆ
τὸ χωρίον. Συνέβη ἀκριβῶς τότε νὰ κληρωθῆ ὡς στρα-
τιωτικὴ ὁ νεαρος ὑπὸ τῆς τῆς τοῦ μύλου, ὁ δὲ Δομίνικος
δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ προσληφθῆ ἄλλος
εἰς τὴν θέσιν του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐφορτώνετο τοὺς
σάκκους, ὠδηγοῦσε τὸ ἀμάξι, κατεγίνετο νὰ διορθῶνῃ

τὸν γηραιὸν τροχὸν ὅταν ἐκινεῖτο μὲ ὀκηρίαν. Ὅλα
δὲ αὐτὰ τὰ ἔκαμε μὲ τὸσον ζῆλον καὶ προθυμίαν,
ὥστε ἠρχοντο ἐπίτηδες ἀπὸ εὐχαρίστησιν νὰ τὸν
βλεποῦν ἐργαζόμενον. Ὁ δὲ γέρο-Μερλιέ ἐκύτταζε
μὲ τὸν σιωπηλὸν του γέλωτα. Ὑπερῆφανετο πολὺ
διότι εἶχε μαντεύσει τὴν ἀξίαν αὐτοῦ τοῦ νέου. Κανένα
πραγμα δὲν ἐνθαρρύνει τὸσον τοὺς νέους ὅσον ὁ
εὖρος.

Ἐν τῷσοῦτῳ μέσα εἰς ὄλην αὐτὴν τὴν ἐργασίαν,
ἡ Φραγκίσκα καὶ ὁ Δομίνικος ἠγαπῶντο ἀμοιβαίως
μὲ πολλὴν ζέσιν. Δὲν συνομιλοῦν ποτὲ μεταξῶ τῶν
διὰ τὴν ἀγάπην τῶν ἄλλὰ ἐκύνταζον μὲ γλυκῶ χα-
μόγελον. Ἔως τότε ὁ μπαρμπο-Μερλιέ δὲν εἶχε προ-
φέρει οὔτε λέξιν περὶ τοῦ γάμου, ἐκεῖνοι δὲ ἀμφό-
τεροι ἐσέβοντο τὴν σιωπὴν τοῦ γέροντος καὶ ἐπερί-
μεναν τὴν συγκατάθεσιν του. Τέλος πάντων, μᾶ τῶν
ἡμερῶν, περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου, διέταξε νὰ τοπο-
θετηθοῦν τρία τραπέζια εἰς τὴν αὐλὴν, ὑπὸ τὴν με-
γάλην πτελέαν καὶ ἐπροσκάλεσεν ὄσους φίλους εἶχεν
εἰς τὸ Γοκρέζ νὰ ἔλθουν τὸ βράδν νὰ πίοῦν ἕνα ποτήρι
μασί του. Ὅταν ἡ αὐλὴ ἐγγίμισεν ἀπὸ τοὺς προσκα-
λεσμένους καὶ ὁ κανεῖς ἐβαστούσε τὸ ποτήρι εἰς τὸ
χερὶ του, ὁ μπαρμπο-Μερλιέ ἐσῆκωσε τὸ ἰδικόν του
υψηλὰ καὶ εἶπε:

— Σὰς ἐκάλεσα διὰ νὰ λάβω τὴν εὐχαρίστησιν
νὰ σὰς ἀναγγεῖλω ὅτι ἡ Φραγκίσκα θὰ νυμφευθῇ
αὐτὸ ἐδῶ τὸ παλληκαρι μετὰ ἕνα μῆνα, τὴν ἡμέραν
τοῦ ἀγίου Λουδοβίκου.

Τότε ὄλοι ἐτσούγκρισαν τὰ ποτήρια μὲ θορυβώδη
χαρὰν. Ὅλοι ἦσαν εὐθυμοί. Ὁ δὲ μπαρμπο-Μερλιέ
ἐφωναξε πάλιν καὶ εἶπε:

— Δομίνικε, ἀγκάλιασε καὶ φίλησε τὴν μνηστήν
σου! Εἶσαι ὑποχρεωμένος!

Ἐνηγκαλισθῆσαν καὶ ἐφιλήθησαν, κατακόκκινοι
καὶ οἱ δύο, ἐνῶ ἡ ὀμήγουρις ἐγγέλα δυνατὰ. Ἦτο σω-
στὸν πανηγύρι. Ἀδειασαν ἕνα βαρελάκι ὀλόκληρον
πίνοντες. Ἐπειτα, ὅταν ἐμειναν οἱ οἰκειότεροι, ἐσυνο-
μίλησαν μὲ περισσοτέραν ἡσυχίαν.

Εἶχεν ἤδη νικτώσει, καὶ ἦτο μία νυκτιὰ ἀστρο-
φεγγῆς καὶ διανγῆς. Ὁ Δομίνικος καὶ ἡ Φραγκίσκα
εκαθῆντο εἰς ἕνα πάγκον, ὁ ἕνας σιμὰ εἰς τὸν ἄλλον,
χωρὶς νὰ ὀμιλοῦν. Ἐνας γέρον χωρικός ὀμίλει περὶ
τοῦ πολεμου, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε κηρύξει
κατὰ τῆς Πρωσσίας. Ὅλοι οἱ νέοι στρατεύσιμοι τοῦ
χωριοῦ εἶχον ἤδη ἀναχωρήσει. Ἀκόμη καὶ τὸ πρωὶ
εἶχον περασει ἀπ' ἐκεῖ στρατεύματα. Ἐμελλον νὰ
κτυπηθοῦν στὰ γερά.

— Μπὰ!... εἶπεν ὁ μπαρμπο-Μερλιέ μὲ τὸν
ἐγαῖσμον τοῦ εὐτυχιμένου ἀνθρώπου. Ὁ Δομίνικος
εἶνε ἀλλοδαπὸς καὶ αὐτὸς δὲν θὰ φύγῃ ἀπ' ἐδῶ...
Ἄν ἔλθουν οἱ Πρωσσοί, θὰ εἶνε παρῶν διὰ νὰ προσ-
τατεύσῃ τὴν γυναῖκά του.

Ἡ ἰδέα αὐτή, ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἔλθουν οἱ Πρωσ-
σοί, ἐθεωρήθη ὡς ἀστεϊότης. Θὰ ἐτρογγαν ἕνα γερὸν
κτύπημα ἐντὸς ὀλίγου, καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἐτελείωνε
γρήγορα.

— Ἐγὼ τοὺς εἶδα ἄλλοτε, ἐγὼ τοὺς εἶδα! εἶπε
μὲ φωνὴν ὑπόκωφον ἕνας γέρον χωρικός.

Σιγὴ ἐπεκράτησεν ἐπὶ ὀλίγον ὡραν. Ἐπειτα
ἐτσούγκρισαν πάλιν τὰ ποτήρια τῶν καὶ ἔπιαν. Ἡ
Φραγκίσκα καὶ ὁ Δομίνικος δὲν ἠκούσαν τίποτε. Ἐ-

κρατοῦσαν σφικτὰ τὸ χέρι ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου ὀπίσω
ἀπὸ τὸ θρανίον, χωρὶς νὰ τοὺς βλέπῃ κανεῖς, καὶ
αὐτο τοὺς ἐφαίνετο τὸσον εὐχάριστον, ὥστε ἐμειναν
ἐκεῖ ἀκίνητοι, μὲ τὸ βλέμμα βυθισμένον εἰς τὸ σκότος
τῆς νυκτός.

Καὶ ἦτο ἡ νύκτα ἐκείνη χλιαρὰ καὶ ἐξοχος. Τὸ
χωρίον ἐκοιμάτο καὶ εἰς τὰς δύο πλευράς τῆς λευκα-
ζουσις οσοῦ, μὲ τὴν ἀτάραχον ἠρεμίαν παιδίου. Δὲν
ἠκούετο ἄλλο τι εἰμὴ κατ' ἀποστάσεις ἡ φωνὴ κά-
ποιου πστεινοῦ, ὅστις εἶχεν ἐξυπνήσει πολὺ ἔνωρις.
Ἄπο τὰ μεγάλα πλησιόχωρα δάση κατήρχοντο μακρὰ
πνοαί, αἱ ὁποῖαι ἐπερνοῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τὰς στέγας
ὡς θωπεῖαι. Ἐὰ λειβάδια μὲ τὰς ζοφεράς σκιὰς τῶν
ἀποκτοῦσαν κάποιον μυστηριώδες καὶ ἠρεμιον μεγα-
λείον, ἐνῶ ὄλοι αἱ πηγαί, ὄλα τὰ ρέοντα νερά, ὅπου
ἀνέβλυζον εἰς τὸ σκότος, ἐφαίνοντο τρόπον τινά ὡς ἡ
οὐρακὴ καὶ ὄρεσσερα ἀναλλοῖ τῆς κοιτωμένης ἐξοχῆς.

Κατὰ διαλείμματα, ὁ ἀποκοιμισμένος γηραιὸς
τροχὸς τοῦ μύλου ἐφαίνετο ὡσάν νὰ ὀνειρεῖται. Ὅπως
οἱ γηραιοὶ ἐκεῖνοι σκύλοι φρουροί, οἱ ὁποῖοι γανγι-
ζουν εἰς τὸν ὕπνον τῶν, εἶχε καὶ αὐτὸς μερικὸς
τριγμους, ὡσάν νὰ ὀμίλει μόνος του, λιχνίζόμενος ἀπὸ
τὸν καταρρακτὴν τοῦ Μορέλλα, τοῦ ὁποῖου τὸ πίπτον
ρεῖθρον ἀνεοιοεν ἠχον μουσικὸν συνεχῆ, ὅπως ὁ σωλὴν
ἐκκλησιαστικὸν ὄργανον.

Οὐδέποτε γαληνὴ πληρεστέρα ἐπεξετάθη εἰς
γωνίαν γῆς φυσικῶς εὐδαιμονοστέρα.

Β'.

Μετὰ ἕνα μῆνα, ἀκριβῶς δὲ τὴν παραμονὴν τῆς
ἐορτῆς τοῦ ἀγίου Λουδοβίκου, τρώμος καὶ φόβος κα-
τέλαβε τὸ Γοκρέζ. Οἱ Πρωσσοί εἶχον νικήσει τὸν
Αὐτοκράτορα καὶ ἐβάδιζαν ἐσπευσμένως πρὸς τὸ
χωρίον.

Ἀπὸ μᾶς ἐβδομάδος οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ πέραν δια-
βάται ἀνήγγελλον ὅτι οἱ Πρωσσοί, τώρα μὲν εὐρί-
σκοντο εἰς τὸ Λορμιέρ, καὶ ὀλίγον κατόπιν εἰς τὸ
Νοβέλ. Ἀκούοντες δὲ οἱ κάτοικοι ὅτι ἐπλησίαζαν
τὸσον γρήγορα, καθὲ πρωὶ ἐνόμιζαν πῶς θὰ τοὺς
ἐβλεπαν νὰ κατεβαίναν ἀπὸ τὰ δάση τοῦ Γκαυὸ.

Ἐν τούτοις δὲν ἠρχοντο καὶ αὐτὸ τοὺς ἐτρομάζε.
Χωρὶς ἄλλο θὰ ἐφθαναν ἔξαφνα καμμίαν νύκτα καὶ
θα τοὺς ἐσφάζαν ὄλους!

Τὴν προηγουμένην νύκτα, ὀλίγον πρὶν ἐξημερῶση,
συνέβη ἕνας πανικός. Οἱ κάτοικοι ἐξυπνήσαν ἀκού-
σαντες πολὺν θόρυβον ἀνθρώπων εἰς τὸν δρόμον. Αἱ
γυναῖκες ἤδη ἐγονάτιζαν καὶ ἐσταυροκοποῦντο, δε
ἐπι τέλους διέκριναν στρατιώτας μὲ κόκκινα παντα-
λόνια, ἀφοῦ ἐμισόσνοιξαν μὲ προφύλαξιν τὰ παρά-
θύρα τῶν.

Ἦτο ἐν' ἀπόσπασμα γαλλικόν. Ὁ λοχαγὸς ἐζή-
τησεν ἀμέσως τὸν δήμαρχον τοῦ χωριοῦ καὶ ἐμειναν
εἰς τὸν μύλον, ἀφοῦ συνομίλησε μὲ τὸν μπαρμπο-
Μερλιέ.

Ὁ ἤλιος ἀνέτελλε φαεινὸς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
Ἐπροβλέπετο ὅτι θὰ ἦτο ζέστη κατὰ τὸ μεσημέρι.
Ἐπάνω ἀπὸ τὰ δάση ἐκυμαίνετο μία ξανθὴ λάμψις,
ἐνῶ πέραν, ἐπάνω ἀπὸ τὰ λειβάδια, ἀνυψοῦντο ἀτμοὶ
λευκοί. Τὸ χωρίον, καθαρὸν καὶ εὐμορφον, ἐξυπνοῦσε
μὲ τὴν δροσιάν, καὶ ἡ ἐξοχὴ μὲ τὸν ποταμὸν καὶ μὲ
τὰς βρύσεις τῆς εἶχε ὄλην τὴν χάριν δροσιμένης
ἀνθοδέσμης.

Καί ὅμως τὸ ὄραϊον ἐκεῖνο πρωϊνὸν κανένα δὲν ἐφράδρυνεν. Ἔβλεπαν τὸν λοχαγὸν νὰ γυρῆ περιεξ τοῦ μύλου, νὰ κυττάξῃ τὰ γειτονικὰ σπίτια, νὰ περῶ εἰς τὴν ἀντικρυνήν ὄχθην τοῦ Μορέλλα καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ ἐξετάξῃ τὸ μέρος μετὰ τὰς στρατιωτικὰς του διόπτρας· ὁ δὲ γέρο-Μερλιέ, ὁποῦ τὸν συνώδευεν, ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ τοῦ δίδῃ πληροφορίας. Κατόπιν ὁ λοχαγὸς ἐτοποθέτησεν ἀρκετοὺς στρατιώτας ὀπίσω ἀπὸ τοὺς τοίχους, ἀπὸ τὰ δένδρα, ἢ εἰς λάκκους· τὸ δὲ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἀποσπάσματος ἐστάθμευεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μύλου.

Ἐπρόκειτο λοιπὸν νὰ πολεμήσουν ; Ὅταν ἐπέστρεψεν ὁ μπάριμπα-Μερλιέ, τὸν ἠρώτησαν, αὐτὸς δὲ ἔκαμεν ἕνα νεῦμα ἐπιβεβαιωτικόν, χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ. Ναί· ἐπρόκειτο νὰ πολεμήσουν.

Ἡ Φραγκίσκα καὶ ὁ Δομίνικος ἦσαν ἐκεῖ, εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ τὸν ἐκύτταζαν. Ἀφήρεσεν αὐτὸς τὴν πίπταν ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ εἶπε μόνον αὐτὰ τὰ λόγια :

— "Α, καϊμένα παιδιά !... δὲν θὰ σᾶς πανδρεύσω αὔριον !

Ὁ Δομίνικος, μετὰ τὰ χεῖλη σφιγμένα, μετὰ μίαν σύσπασιν ὀργῆς εἰς τὸ μέτωπον, ὑψώνετο κάποτε καί, μετὰ τὰ μάτια προσηλωμένα, ἐκύτταζεν ἀρκετὰς στιγμὰς εἰς τὰ δάση τοῦ Γκανύ, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἰδῆ ἂν ἦρχοντο ἀπ' ἐκεῖ οἱ Πρώσσοι. Ἡ δὲ Φραγκίσκα, ὠχρὸτάτη, σοβαρά, ἐπηγαινήρχετο καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς στρατιώτας, ὅτι τοὺς ἐχρειαζέτο. Ἐμαγειρεύετο τὸ γεῦμά των εἰς μίαν γωνίαν τῆς αὐλῆς καὶ αὐτοὶ ἠστειεύοντο ἕως νὰ ἐτοιμασθῆ τὸ φαγητόν.

Ἐν τῷ μεταξῦν ὁ λοχαγὸς ἐφαίνετο κατηνυχασταθμισμένος. Εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὰ δομάτια καὶ τὴν μεγάλην σάλαν τοῦ μύλου, ὁποῦ ἔβλεπε πρὸς τὸν ποταμόν. Ἐπειτα ἐκάθισε σιμὰ εἰς τὸ πηγάδι καὶ συνωμίλει μετὰ τὸν μπάριμπα-Μερλιέ.

— Ἐδῶ ἔχετε ἑσεὶς ἕνα σωστὸν φρούριον, ἔλεγε. Θ' ἀμυνθῶμεν γερὰ ἕως τὸ βράδυ... Ἐκεῖνοι οἱ κακοῦργοι ἀργοῦν νὰ φανοῦν. Ἐπρεπε νὰ εὑρίσκονταί ἐδῶ αὐτὴν τὴν ὥραν.

Ὁ μυλωνᾶς ἔστειλε σκυθρωπός. Ἐσυλλογίζετο καὶ ἔβλεπε μετὰ τὸν νοῦν του τὸν μύλον νὰ καίεται καὶ νὰ ξελαμπαδίζει. Ἄλλὰ δὲν παρεπονείτο, διότι τὸ ἔθεός τριπεριττόν. Ἡνοιξε τὸ στόμα του μονάχα καὶ εἶπε :

— Πρόπει νὰ κρύψετε τὴν βάρκαν ὀπίσω ἀπὸ τὸν τρυχόν. Ὑπάρχει ἐκεῖ μία τρύπα ὁποῦ τὴν χωρεῖ... Ἴσως ἤμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ.

Ὁ λοχαγὸς ἔδωσε διαταγὴν περὶ τούτου. Ἡτὸ δὲ ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς ὄραϊος ἄνδρας σαράντα περίπου ἐτῶν, ὑψηλὸς καὶ ἀξιάραστος τὴν ὄψιν. Ἡ θέα τῆς Φραγκίσκας καὶ τοῦ Δομίνικου ἐφαίνετο ὅτι τὸν ἔτρεπε, καὶ ἐπρόσεχεν εἰς αὐτούς, ὡς νὰ εἶχε λησμονήσῃ τὸν ἐπικείμενον ἀγῶνα. Παρακολούθει μετὰ τὸ βλέμμα τὴν Φραγκίσκαν καὶ τὸ ὄψος του ἔλεγε φανερὰ ὅτι τὴν εὑρίσκει θελκτικὴν.

Ἐστράφη ἀκολούθως πρὸς τὸν Δομίνικον.

— Ἐσὺ δὲν ἐπήγες εἰς τὸν στρατόν, παλληκάρι μου ; τὸν ἠρώτησεν ἀποτόμως.

— Ἐγὼ εἰμαι ἄλλοδαπός, ἀπήνησεν ὁ νέος.

Ὁ λοχαγὸς ἐφάνη ὅτι δὲν εὐχαριστήθη πολὺ ἀπὸ αὐτὴν τὴν δικαιολογίαν. Ἐκάμισε τοὺς ὀφθαλμοὺς

καὶ ἐμειδίασε. Πλέον εὐχάριστον ἦτο βέβαια νὰ στέχη σιμὰ εἰς τὴν Φραγκίσκαν, παρὰ εἰς τὸ κανόνι. Βλέπων τότε τὸ μειδιάματὸν τοῦ ὁ Δομίνικος, ἐπρόσθεσεν :

— Εἰμαι ἄλλοδαπός, ἀλλὰ μπορῶ νὰ φυτεύσω μίαν σφαῖραν εἰς ἕνα μῆλον εἰς ἀπόστασιν πεντακοσίων μέτρων.

« Νά, κυττάξτε ! ἐκεῖ, ὀπίσω ἀπὸ σᾶς εἶνε τὸ τουφέκι μου τοῦ κύνιγιου.

— Μπορεῖ νὰ σοῦ χρησιμεύσῃ, ἀπήνησεν ἀπλῶς ὁ ἀξιωματικὸς.

Ἡ Φραγκίσκα ἐπλησίασεν, ὁ δὲ Δομίνικος, χωρὶς νὰ προσέξῃ ὅτι ἦσαν καὶ ἄλλοι παρόντες, ἔπιασε καὶ ἔσφιξε μετὰ τὰ ἰδικὰ του τὰ χεῖρια ὁποῦ τοῦ ἔτεινε ἐκείνη, ὡς νὰ ἤθελε νὰ τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν του.

Ὁ λοχαγὸς ἐμειδίασε πάλιν, ἀλλὰ δὲν εἶπε λέξιν.

Ἔστειλε καθισμένος, μετὰ τὸ ξίφος ἀνάμεσα εἰς τὰ γόνατά του, μετὰ τὸ βλέμμα ἀπλανές ὡσὰν νὰ ἐρρέμβαζεν.

Ἦτο ἤδη ἡ ὥρα δέκα. Ἡ ζέστη εἶχε γίνει πολὺ δυνατὴ, καὶ μία σιωπὴ βαθειὰ ἐπεκράτει ὀλόγυρα.

Εἰς τὴν αὐλὴν, ὑπὸ τὴν σκιάν των ὑποστέγων, οἱ στρατιώται εἶχον καθήσει νὰ φάγουν τὸ συσσιτίον των. Κανεὶς κρότος δὲν προήρχετο ἀπὸ τὸ χωρίον, τοῦ ὁποῦ οἱ κάτοικοι εἶχον κλεισθῆ μέσα εἰς τὰ σπίτια των, ὀχυρώσαντες θύρας καὶ παράθυρα. Ἐνας σκύλος, ἀπομείνας μόνος εἰς τὸν δρόμον, ἐγαγγίζεν. Ἄπὸ τὰ πλησιόχωρα δάση καὶ τοὺς λεμώνας τοὺς ναρκωμένους ἀπὸ τὴν ζέστην προήρχετο κάποιος ἤχος μακρυνός, παρατεταμένος, ἀποτελούμενος ἀπὸ ὄλας τὰς διεσκορπισμένας πνοάς. Ἐνας κοῦκκος ἐκελάθησεν ἔπειτα ἡ σιγὴ ἐπεξετάθη ἀκόμη περισσότερον.

Μέσα εἰς ἐκείνην τὴν κοιμισμένην ἀτιμολογίαν ἀντήχησεν ἔξαφνα ἕνας πυροβολισμός. Ὁ λοχαγὸς ἐσπρώθη ἀμέσως. Οἱ στρατιώται ἀφήσαν τὴν καρβάναν των μισογεμάτην σχεδὸν ἀκόμη.

Ἐντὸς ὀλίγων δευτερολέπτων ὄλοι εὐρέθησαν εἰς θέσιν μάχης· ὁ μύλος ὄλος, ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς βάσεως, εὐρέθη κατελημμένος.

Ἐν τούτοις ὁ λοχαγός, ὅστις εἶχε προχωρήσει πρὸς τὸν δρόμον, δὲν διέκρινε τίποτε· δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἡ ὁδὸς ἐξετείνετο ἔρημος καὶ κατάλευκος.

Δεύτερος πυροβολισμὸς ἠκούσθη, ἀλλὰ καὶ πάλιν τίποτε δὲν ἐφάνη, οὔτε σιμὰ. Ὅπως ἐπέστρεψεν ὁμως, εἶδε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Γκανύ ἕνα μικρὸν συννεφάκι καπνοῦ, ὁποῦ ἀνυψοῦτο καὶ ἐκαμαίνετο ὡς χνοῦς εἰς τὸν ἄερα. Τὸ δάσος ἔμενε σκοτεινὸν καὶ ἠσυχον.

— Θὰ ἐμβῆκαν εἰς τὸ δάσος οἱ ἀρχεῖοι ! ἐψιθύρισε τὸ ξεύρου πῶς εἰμεθα ἐδῶ.

Οἱ πυροβολισμοὶ ἐξηκολούθησαν ὀλονὲν πυκνότεροι μεταξῦν των Γάλλον στρατιωτῶν των κατεχόντων τὸν μύλον καὶ των Πρώσων, κρυμμένων ὀπίσω ἀπὸ τὰ δένδρα. Αἱ σφαῖραι ἐσύριζαν ἄνωθεν τοῦ Μορέλλα, χωρὶς νὰ προξενοῦν καμμίαν βλάβην εἰς τοὺς μὲν ἢ εἰς τοὺς δὲ ἐκ των μαχομένων. Αἱ βολαὶ ἦσαν ἄτακτοι· ἐρορίπτοντο ὀπισθεν ἀπὸ κάθε θάμνον καὶ διεκρίνοντο πάντοτε μικρὰ συννεφάκια καπνοῦ, ταλαντευόμενα ἑλαφρῶς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

Τὰ πυρὰ ἐξηκολούθησαν ἐπὶ δύο ὥρας. Ὁ ἀξιωματικὸς εἰσιγοτραγουδοῦσε μετὰ ἦθος ἀδιάφορον. Ἡ Φραγκίσκα καὶ ὁ Δομίνικος, ὁποῦ ἔμεναν εἰς τὴν αὐλὴν, ἀνεσηκῶνοντο καὶ ἐκύτταζαν ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ ἕνα

χαμηλὸν τοῖχον. Ἐβλεπον πρὸ πάντων μ' ἐνδιαφέρον ἕνα νεαρὸν στρατιώτην, τοποθετημένον παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Μορέλλα, ὀπίσω ἀπὸ τὸν σκελετὸν παλαιοῦ πλοιαρίου· ἦτον ἐξηλωμένος πρηνής, παρεμύονεν, ἐπυροβολοῦσε καὶ ἔπειτα ὀπισθοχώρει συρόμενος εἰς ἕνα λάκκον, ὀλίγον τι πρὸς τὰ ὀπίσω, διὰ νὰ ξαναγεμίσῃ τὸ ὄπλον του καὶ ἦσαν τόσον χαριτωμένοι αἱ κινήσεις του, τόσον τεχνικαί, τόσον εὐστροφοί, ὥστε ἐπροκάλουν τὸ μειδιάματὸν τῆς εὐχαριστήσεως ἐκείνων πού τὰς ἔβλεπαν.

Θὰ εἶχε παρατηρήσει τὸ κεφάλι κάποιου Πρώσου διότι ἐσπρώθη γρήγορα καὶ ἐσκόπευεν· ἀλλὰ πρὶν προφθάσῃ νὰ πυροβολήσῃ, ἔξεφώνησεν, ἀφήκε τὸ ὄπλον νὰ πέσῃ ἀπὸ τὰ χεῖρια του, περιεστράφη καὶ κατέπεσε μέσα εἰς τὸ χανδάκι, ὅπου ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὰ πόδια του συνεταράχθησαν μετὰ τὸν σπασμὸν τοῦ σφραζομένου ὀρνιθίου. Μία σφαῖρα τὸν εἶχεν ἐπιτύχει εἰς τὸ μέσον τοῦ στήθους.

Ἦτο ὁ πρῶτος ὁποῦ ἐφονεύετο. Ἡ Φραγκίσκα, χωρὶς νὰ θέλῃ, ἤρπασε τὸ χεῖρι τοῦ Δομίνικου καὶ τὸ ἔσφιξε μετὰ νευρικὸν σπασμὸν.

— Μὴ στέκεσθε αὐτοῦ, εἶπεν ὁ λοχαγός· αἱ σφαῖραι φθάνουν ἕως ἐδῶ.

Τῷ ὄντι ἐλαφρὸς ξηρὸς κρότος ἠκούσθη εἰς τὴν γηραιὰν πελειάν καὶ ἡ ἀκρὰ ἐνός κλάδου ἔπεσε κάτω ταλαντευομένη. Ἄλλὰ οἱ δύο νέοι δὲν ἐκινήθησαν, καρφωμένοι εἰς τὴν θέσιν των ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου. Εἰς τὴν ἀκρὰν τοῦ δάσους ἕνας Πρώσος ἐξῆλθεν ἔξαφνα ὀπίσω ἀπὸ τὸ δένδρον ὡς ἀπὸ κάποιον παρασκήνιον, μετὰ τὰ χεῖρια σηκωμένα ὑψηλὰ καὶ κατέπεσαν ὑπτίως. Τίποτε δὲν ἐκινήθη πλέον· οἱ δύο νεκροὶ ἐφαίνοντο κοιμώμενοι ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ δὲν διεκρίνετο κανεὶς εἰς τὴν ναρκωμένην ἐξοχήν. Ὅς καὶ αὐτὸ τὸ κροτάλισμα τοῦ τουφεκοβολισμοῦ ἔπαυσε. Μόνος ὁ Μορέλλας ἐμουρμούριζε μετὰ τὸν ἑλαφρόν του ψιθύρον.

Ὁ μπάριμπα-Μερλιέ ἐκύτταξε τὸν λοχαγὸν μετὰ ὄψος ἐκπλήξεως ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἂν ἐτελείωσεν ἡ μάχη.

— Τώρα ἀρχίζει τὸ χονδρὸ παίγνιδι ! ἐψιθύρισε αὐτός. Προφυλαχθῆτε !... μὴ μένετε αὐτοῦ.

Δὲν εἶχε τελειώσει τὴν φράσιν του, ὅτε τρομερὸς κρότος ἠκούσθη. Ἡ μεγάλη πελεὰ σχεδὸν ἐθερίσθη καὶ ἕνας σωρὸς φύλλων ἐστρωβιλίσθη. Εὐτυχῶς οἱ Πρώσοι εἶχον σημαδεύσει πολὺ ὑψηλὰ. Ὁ Δομίνικος παρέσυρεν, ἔσπρωξε σχεδὸν τὴν Φραγκίσκαν, ὁ δὲ μπάριμπα Μερλιέ τοὺς ἠκολούθησε φωνάζων :

— Ἐμβάτε μέσα εἰς τὸ μικρὸν ὑπόγειον· οἱ τοῖχοι βαστοῦν, εἶνε στερεοί !

Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἠκούσαν· εἰσῆλθαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ὅπου περὶ τοὺς δέκα στρατιώται ἐπερήμεναν σιωπῶντες, μετὰ τὰ παράθυρα κλεισμένα καὶ κατασκοπεύοντες ἀπὸ τῆς χαρακιάδας. Ὁ λοχαγὸς εἶχε μείνει μόνος εἰς τὴν αὐλὴν, συμμαζεμένος ὀπίσω ἀπὸ τὸν χαμηλὸν τοῖχον, ἐνῶ ἐξηκολούθουν αἱ ματωρῆσαι συμπτύσσονται. Οἱ στρατιώται ὁποῦ εἶχε τοποθετηθῆ εἰς ὑπεχώρον, ἀλλὰ βῆμα πρὸς βῆμα. Εἰσῆρχοντο δὲ ἕνας ἕνας ἐρποντες ὅταν ὁ ἐχθρὸς τοὺς ἐξετόπιζεν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἐκρύπτοντο. Εἶχαν διαταγὴν νὰ κερδήσουν καιρὸν, νὰ μὴ φανερωθοῦν, διὰ νὰ μὴ γνωρίζουν οἱ Πρώσοι τί δυνάμεις εἶχον ἀπέναντι των.

Ἐπέρασε μία ὥρα ἀκόμη· ὅτε δὲ ἕνας λοχίας ἐφθάσε λέγων ὅτι ἔξω δὲν ὑπῆρχον πλέον παρὰ μόνον δύο ἢ τρεῖς ἄνδρες, ὁ ἀξιωματικὸς ἐκύτταξε τὸ ὄρολόγι του καὶ ἐψιθύρισε :

— Εἶνε δύο καὶ μισή !... Πρόπει νὰ βαστάξωμεν τέσσαρες ὥρες !

Διέταξε νὰ κλεισθῆ ἡ μεγάλη θύρα τῆς αὐλῆς καὶ ἐλήφθησαν ὄλα τὰ μέτρα διὰ τὴν γενναίαν ἀντίστασιν. Οἱ Πρώσοι εὐρίσκοντο ἐκεῖθεν τοῦ Μορέλλα καὶ ἐπομένως δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος ἀμέσου ἐπιθέσεως. Ὑπῆρχε καὶ μὲν μία γέφυρα εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιόμετρων ἀπ' ἐκεῖ· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν ἐγνωρίζαν τὴν ὑπαρξίν τῆς, δὲν ἦτο δὲ πιθανὸν ὅτι θὰ ἐπεχέρον νὰ διαβοῦν τὸν ποταμὸν μετὰ τὰ πόδια. Ὄθεν ὁ ἀξιωματικὸς διέταξε μόνον νὰ ἐπιτηρηθῆ ὁ δρόμος. Πᾶσα ἐνέργεια καὶ πᾶσα προσοχή ἀπέβλεπε πρὸς τὸ μέρος τῆς πεδιάδος.

Οἱ πυροβολισμοὶ ἔπαυσαν ἐκ νέου. Ὁ μύλος ἐφαίνετο ἠσυχὸς καὶ ἀκατοίκητος ὑπὸ τὸν φέγγοντα ἥλιον. Κανέν παραθυρον δὲν ἦνοιχθη· κανεὶς κρότος δὲν προήρχετο ἀπὸ τῆς κατοικίας.

Ἐν τούτῳ βαθμύρδον οἱ Πρώσοι διεκρίνοντο εἰς τὴν ἀκρὰν τοῦ δάσους τοῦ Γκανύ. Ἐπρόβαλλαν εἰς τὰ ἐξω ἐνθαυρυνθέντες. Ἄπὸ τὸν μύλον πολλοὶ στρατιώται ἦδη ἐστρεφον τὰ ὄπλα ἐναντίον των· ἀλλ' ὁ λοχαγὸς ἐφώναξεν :

— Ὅχι, ὄχι !... περιμένετε ! Ἀφήσατέ τους νὰ πλησιάσουν.

Οἱ ἐχθροὶ ἐφάνησαν πολὺ προφυλακτικοὶ καὶ ἐκύτταζαν τὸν μύλον μετὰ δυσπιστίαν. Τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο σιωπηλὸν καὶ κατηφές οἰκήμα, τὸ κισσοσκεπαστόν, τοὺς ἐνέπνεεν ἀνησυχίαν. Ἐν τούτοις ἐπροχώρησαν. Ὅταν καμμιὰ πενήνταριά ἐξ αὐτῶν ἐφθάσαν εἰς τὸ ἀντικρυνὸν λειβάδι, ὁ ἀξιωματικὸς ἐπρόφερε μίαν λέξιν μόνον :

— Ἐμπρός !

ἠκούσθη ἡχος τις ὡσὰν ξέσχιμα καὶ κατόπιν αὐτοῦ πυροβολισμοὶ μεμονωμένοι. Ἡ Φραγκίσκα, συγκλονουμένη ὑπὸ τοῦ τρόμου, ἐσκέλασε χωρὶς νὰ θέλῃ τὰς ἀκοάς τῆς μετὰ τῆς παλάμας. Ὁ Δομίνικος, στέκων ὀπίσω ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, ἐκύτταζεν ὅτε ὁ καπνὸς διεσκορπίσθη κάπως, εἶδε τρεῖς Πρώσους φωνεμένους, ἐξηλωμένους πρηνεὶς εἰς τὸ μέσον τοῦ λειβαδιοῦ. Οἱ ἄλλοι εἶχον καταφύγει ὀπίσω ἀπὸ τὰς ἰτέας καὶ τὰς λεύκας.

Καὶ ἡ πολιορκία ἐξηκολούθει.

Ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ πλέον ὁ μύλος ἔγεινε κόςκινο ἀπὸ τὰς σφαίρας. Ἐπιπταν ἐπάνω εἰς τοὺς γηραιούς τοίχους κροταλίζουσαι ὡσὰν χαλαζὶ. Εἰσεχώρουν μέσα εἰς τὰ ξύλα μετὰ κρότον ὑπόκαφον. Κάποιος τριγμὸς ἐνίοτε ἀνῆγγελλεν ὅτι ὁ τροχὸς εἶχε κτυπηθῆ. Οἱ στρατιώται ἀπὸ μέσα ἔκαμαν οἰκονομίαν εἰς τὰς βολὰς των· δὲν ἐπυροβολοῦν παρὰ ὅταν ἠδύναντο νὰ σκοπεύουν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ λοχαγὸς ἐκύτταξε τὸ ὄρολόγι του. Τὴν στιγμὴν δὲ ὁποῦ μία σφαῖρα ἐτρυπούσε τὸ φύλλον τοῦ παραθύρου καὶ ἐχῶνετο εἰς τὴν ὀροφήν, ἐψιθύρισε :

— Τέσσαρες ὥρες !... Δὲν θὰ ἤμπορέσωμεν νὰ βαστάξωμεν τόσο.

Ο ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΥΘΜΟΣ

(Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν ἐγκαινιάζει ἀπὸ τοῦ παρόντος α' τεύχους εἰδικὴν στήλην, περιλαμβάνουσαν περιεκτικὰ ἀποσπάσματα, περιγραφὰς, διηγήσεις, κρίσεις, γνωμικὰ ἀποφθέγματα ἄλλ., εἰλημμένα πάντα ἐκ διαφόρων βιβλίων ἡμεδαπῶν καὶ ξένων συγγραφέων, ἀρχαίων καὶ νεωτέρων, καὶ ἀναφερόμενα εἰς παντοῖα θέματα. Προέρχονται ταῦτα ἐκ συλλογῆς καταρτισθείσης βαθμῆδον ὑπὸ λογίου φιλαναγνώστου, συλλέξαντος τὸν θησαυρὸν αὐτὸν ἐκ τῶν πολυχρονίων αὐτοῦ μελετῶν καὶ ἀναγνωσμάτων, εὐγενῶς δὲ παραχωρηθείσης εἰς ἡμᾶς διὰ τὴν χρησιμεύουσαν εἰς τέρψιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ

(Ἐκ τῆς Madame Bovary τοῦ Γουσταίου Φλωμπέρ.)

Ἡ πληθώρα τῆς ψυχῆς ἐκχειλίζει κάποτε διὰ χυδαιοτάτης μεταφορικῆς κενολογίας. Διότι οὐδεὶς ποτε θά δυνήθη νὰ ἐκδηλώσῃ ἐλακτικῶς τὰς ἀνάγκας του, τὰς σκέψεις του, τὰς βλήψεις του ὃ δὲ ἀνθρώπινος λόγος ὁμοιάζει μὲ ραγιασμένον λέβητα, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου κρούομεν ἤχους ἀρμόζοντας εἰς τὴν ὄρχησιν ἄορκτων, ἐνῶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν νὰ κατανοήσωμεν τὰ οὐράνια. . . . Ὁ λόγος εἶνε ἐλασματοποιὸν ἐργαλεῖον, τὸ ὁποῖον μὴράνει πάντοτε τὰ αἰσθήματα.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Thomas Carlyle.)

Μὴ οἰκτείρωμεν τὰς συμφορὰς τοῦ Δάντου. Ἐὰν τὰ πάντα ἔβαινον συμφώνως πρὸς τοὺς πόθους του, αὐτὸς μὲν θά ἐγίνετο πρῦτανίς τις, ἡ κυβερνήτης οἰοσδήποτε τῆς Φλωρεντίας, σεβαστὸς βεβαίως καὶ ἀγαπητὸς ἄλλ' ὁ κόσμος θά ἐστερεῖτο τοῦ μεγίστου τῶν λόγων ἐξ ὧν ποτὲ ἐλέχθησαν ἢ ἐψάλησαν. Ἡ Φλωρεντία θ' ἀπέκτα ἓνα ἐπὶ πλεόν εὐεργετικῶν ἀρχοντα, ἐνῶ δέκα αἰῶνες, βωβοὶ ἕως τότε, θά ἐξηκολούθουν νὰ μένουν ἄφωνοι καὶ ἄλλοι τόσο μετέπειτα δὲν θά ἠτύχουν ν' ἀκροασθῶν τὴν Θεῖαν Κομφιδίαν. Τύχη ἀγλαότερα προορίζετο εἰς τὸν Δάντην. Οὐτὸς δέ, ἀσχάλλων διὰ τὴν μοῖράν του ὡς ἀνθρώπος ἀγόμενος εἰς βίαιον θάνατον, ἐδέησεν ἐν τούτοις νὰ στέρξῃ αὐτήν.

Η ΠΙΣΤΙΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΟΥ

(Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Ὁ Δάντης ἐπίστευεν εἰς τὴν ὑπαρξιν τῶν καθ' ἑαυτὸν μετὰ τὸν ζοφεροῦς κύνλους καὶ τὰ κολαστήριά των, καθ' ὃν τρόπον ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ὑπάρχει ἡ Κωνσταντινούπολις, καὶ ὅτι ὁ καθεὶς ἡμπορεῖ νὰ μεταβῇ εἰς αὐτήν καὶ νὰ τὴν ἴδῃ.

Ὁ Goleridge (1) ὀρθῶς παρατηρεῖ ὅτι πᾶν ῥητὸν μουσικῶς διατυπωμένον, ἔχον ρυθμὸν καὶ μελωδίαν εἰς τὰς λέξεις, περιέχει πάντοτε κάτι τι τὸ βαθύ καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σημασίᾳ του. Καθότι τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ, ὁ λόγος καὶ ἡ ἰδέα συμβαδίζουν πάντοτε καὶ παντοῦ.

Τὸ ἀληθῶς ρυθμικὸν ἄσμα εἶνε ὁ ἠρωϊσμός τοῦ λόγου. Πάντα τ' ἀρχαῖα ποιήματα, τὰ τοῦ Ὁμήρου, τὰ τοῦ Ἰώβ, εἶνε ἄσματα πραγματικά. Δύναται τις νὰ εἴπῃ σχεδὸν ἀνεπιφυλάκτως ὅτι τοιαῦτα εἶνε πάντα τ' ἀληθῆ ποιήματα, ὅτι πᾶν τὸ μὴ μουσικὸν δὲν εἶνε καθαρὸ ποιῆσις, ἀλλὰ πεζὸς λόγος κατατετημημένος εἰς τόσας γραμμὰς συνηχοῦσας καὶ ὁμοιομόρφους, πρὸς ἀντίτραξιν εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ πρὸς μεγάλην πολλακίαν ἐνόησιν τοῦ ἀναγνώστου.

Μόνον ὁσάκις ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου ἀφαρπάζεται ὑπὸ ἀληθινοῦ πάθους, καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς του καθίσταται μελωδικὸς διὰ τοῦ μεγαλείου, τοῦ βάθους καὶ τῆς ἁρμονίας τοῦ λογισμοῦ του, μόνον τότε χορηγοῦμεν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ στιχοῦργεῖν καὶ τοῦ ἄδειν καὶ τὸν ὀνομάζομεν ποιητὴν καὶ τὸν ἀκροώμεθα ὡς ἠρωϊκῶς λαλοῦντα.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

(Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Μέγα εὐτύχημα διὰ πᾶν ἔθνος εἶνε νὰ ἔχῃ τὴν φωνὴν ἐνὸς ἀνθρώπου λαλοῦντος ἐξ ὀνόματός του, νὰ γεννήσῃ ἄνδρα ἱκανὸν νὰ ἐρμηνεύῃ μελωδικῶς ὅ,τι αὐτὸ διανοεῖται, ἢ πάσχει, ἢ ἐλπίζει.

Η ΡΩΣΣΙΑ

(Ἐκ τοῦ αὐτοῦ.)

Ὁ Τσάρος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν εἶνε παντοδύναμος καὶ φοβερός, ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγὰς του τόσας λόγχας καὶ Κοζάκους καὶ τηλεβόλα. Εἶνε δὲ ὄντως μέγα κατόρθωμα τὸ νὰ δύναται νὰ συγκρατῇ πολιτικῶς ἠνωμένην τόσον ἐκτεταμένην χώραν. Ἄλλ' ὅμως ὁ ὄγκος αὐτὸς ἀδυνατεῖ νὰ λαλήσῃ. Ἡ Ρωσσία ἔχει τι τὸ μέγα ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖόν της εἶνε βωβόν. Δὲν ἠτύχησε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπάρξεώς της νὰ ἀποκτήσῃ μίαν φωνὴν μεγαλοφύιας, ἀξίαν ν' ἀκούεται παρὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς πάντα χρόνον. Πρέπει νὰ μάθῃ νὰ λαλή. Μέχρι τοῦδε ὑπῆρξε μόνον ὑπερμέγεθος ἄφωνον τέρας.

Ὅταν τὰ τηλεβόλα της καὶ οἱ Κοζάκοι της θὰ μεταβληθοῦν εἰς κόνιν καὶ σκωρίαν, ἡ φωνὴ τοῦ Δάντου θὰ ἐξακολουθῇ ἀκόμη ν' ἀκούεται καθ' ἅπασαν τὴν οἰκουμένην. Τὸ ἔθνος τὸ ὁποῖον ἔχει τὸν Δάντην

(1) Ἀγγλος ποιητὴς καὶ φιλόσοφος, ἀκμάσας περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19' αἰῶνος.

παρομένει συνδεδεμένον καὶ ἠνωμένον, ὅσον καμμία βωβὴ Ρωσσία δὲν θά δυνήθη ποτε νὰ εἶνε (1).

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ

(Τοῦ Ἱταλοῦ συγγραφέως καὶ κριτικοῦ Chiarini.)

Ὅσον μεγαλητέρα εἶνε ἡ ἐκτίμησις τοῦ κοινοῦ πρὸς τινὰ συγγραφέα, τόσον περισσότερον ὀφείλει ἡ κοινὴ ν' ἀναλύῃ εὐσυνειδήτως τὰ ἔργα του καὶ νὰ δεικνύῃ καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἐλλείψεις αὐτῶν...

Ἐννοεῖται ὅτι ὅσον καὶ ἂν εἶνε μερικὰ κριτήρια τῆς τέχνης παλαιὰ καὶ ἀναλλοίωτα, ὅπως καὶ ἡ τέχνη αὐτὴ, ἕκαστος συγγραφεὺς ἔχει τὸν ἰδιαιτερόν αὐτοῦ τρόπον τοῦ θεωρεῖν τὰ πράγματα καὶ τοῦ ἐφαρμόζειν εἰς αὐτὰ τοὺς εἰρημένους κανόνας. Ἐκ τούτου συμβαίνει ὅστε ἔργον τι τέχνης νὰ κρίνεται κατὰ τρόπον ὅπως διάφορον καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν χρηστῶν καὶ εὐσυνειδήτων κριτικῶν.

ΤΟ ΤΡΙΣΥΠΟΣΤΑΤΟΝ

(Τοῦ αὐτοῦ.)

Τοῖα τινὰ στοιχεῖα πρέπει, κατ' ἐμὴν γνώμην, ν' ἀναζητοῦνται καὶ νὰ ἐξετάζονται εἰς πᾶν ποιητικὸν ἔργον. τοῖα ποσόσπα μᾶλλον, ἤτοι: ὁ ἄνθρωπος, ὁ ποιητὴς καὶ ὁ τεχνίτης.

Η ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΣ

(Τοῦ αὐτοῦ.)

Ἡ δημοτικότης ὁμοιάζει τὸ χοῦμα. Ὅσοι καὶ αὐτὸ, τρέχει πάντοτε ἐκεῖ ὅπου ἔχει ἥδη ῥ' ὀκτηθῆ, καὶ τρέχει οἰοσδήποτε ἐκεῖ ὅπου προῖπέται μεγαλειότερα αὐτῆς ποσότης. Τὸ δύσκολον εἶνε νὰ σχηματισθῇ τὸ πρῶτον μικρὸν κεφάλαιον.

ΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

(Τοῦ αὐτοῦ.)

Ὅ,τι διακρίνει τὸν ποιητὴν, καὶ ἰδίως τὸν λυρικόν, ἀπὸ τοῦ πεζογράφου, εἶνε ὁ ἐντελὲς διάφορος τρόπος τοῦ συλλαμβάνειν τὴν ἰδέαν τούτου δ' ἕνεκα οἱ στοχασμοὶ, αἱ εἰκόνες, τὰ αἰσθήματα ἀθροίζονται καὶ συμπλέκονται καὶ λαμβάνουν ὑπόστασιν διάφορον εἰς τὰς λέξεις. Εἶνε ὁ ὑπερπλεονασμὸς τῆς δυνάμεως τῆς φωνῆς ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας δυνάμεις τοῦ νοῦ· εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Wordsworth ὀνόμαζε «θεῖαν ὀπτασίαν», πρὸ αὐτοῦ δὲ ὁ Ὁράτιος mens diviniior. Ὁ ρυθμὸς εἶνε τυχαία τις λεπτομέρεια, εἶνε τι ἕξωτερικὸν εἰς τὴν ποιῆσιν, μολοντί εἰς τοὺς ἀληθεῖς ποιητὰς συνδέεται στενῶς μετ' αὐτῆς.

(1) Σημειώτεον ὅτι ὅτε ἐγράφετο ἡ ἀνωτέρω κρίσις τοῦ Κάρλαϊλ δὲν εἶχον ἀναφανῆ ἀκόμη ἐν Ρωσσίᾳ ὁ Τολστόϊ καὶ οἱ σύγχρονοὶ του φιλόσοφοι καὶ συγγραφεῖς.

(Σημειώσις τοῦ ἐρανιστοῦ.)

ΑΛΚΗΣΤΙΣ

Τραγικὴ παλινοῦδία εἰς πρᾶξιν μίαν.

Μετάφρ Μ. ΑΝΝΙΝΟΥ

(Ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος δραματικοῦ ἔργου κ. Ἐκτωρ Ρωμανιόλι εἶνε ὁ σοφὸς καὶ διαπρεπὴς ἰταλὸς καθηγητὴς, ὁ ἐγκύβας μετ' ἰδιαιτέρας στοργῆς εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ θεάτρου καὶ διοργανώσας τὰς περιφημοὺς παραστάσεις ἐλληνικῶν δραμάτων εἰς τὸν Συρακοῦσαις τῆς Σικελίας σωζόμενον ἀρχαῖον θέατρον.)

Τὴν ὑπόθεσιν ταύτης τῆς «τραγικῆς παλινοῦδίας», ὡς τὴν ἀποκαλεῖ, ἠρύσθη ἐκ τοῦ γνωστοῦ ἀρχαίου μύθου περὶ τῆς Ἀλκίηστιδος, τὸν ὁποῖον πολλοὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων συγγραφέων διεπραγματεύθησαν, ἀλλ' ὑπὲρ πάντας ὁ Εὐριπίδης, οὐτινος ἡ τέχνη ἤρθη εἰς ἀνέριτον τραγικὸν ὄψος εἰς τὴν ὁμώνυμον τραγῳδίαν του. Ὁ ἰταλὸς συγγραφεὺς ἐξεμεταλλεύθη τὸ ἀρχαῖον θέμα ὑπὸ ὅπως νεωτεριστικὴν ἔποψιν, κατορθῶν ἔν τούτοις νὰ διατηρήσῃ ἀκμάειαν τὴν δραματικὴν τῆς.

Ἡ μετάφρασις ἐγένετο ἐμμέτρως, εἰς στίχον ἀνάλογον πρὸς τὸν ἰταλικὸν ἐνδεκασύλλαβον.)

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΔΑΜΗΤΟΣ, βασιλεὺς τῶν Φερῶν.
 ΑΛΚΗΣΤΙΣ, σύζυγός του
 ΑΓΛΑΓΙΑ, ἀδελφὴ τῆς Ἀλκίηστιδος
 ΗΡΑΚΛΗΣ
 ΘΑΝΑΤΟΣ
 ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΑΜΗΤΟΥ

Ἡ σκηνὴ εἰς τὰς Φεράς.

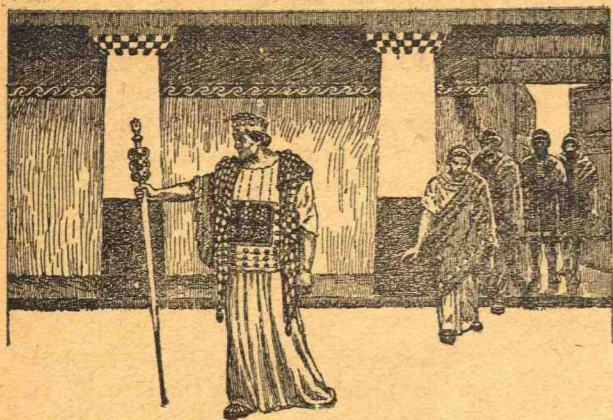
ΠΡΑΞΙΣ ΜΟΝΗ

Αἴθουσα εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἀδμήτου. Εἰς τὸ βάθος πλατὺ παραθύρον, μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖον φαίνεται ὄρεινὴ τοποθεσία. Ἀριστερὰ τοῦ παραθύρου εἰσοδος εἰς τὰ δωμάτια τῆς Ἀγλαίας. Εἰς τ' ἀριστερὰ παρασκηνία εἰσοδος εἰς τὰ δωμάτια τοῦ Ἀδμήτου.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἀκούονται ἀπὸ μακριὰ οἱ τελευταῖοι ἤχοι ἐνὸς πενήτου ὄντου. Εἰσέρχεται ὁ Ἀδμήτος στυβερωπὸς ἀκολουθούμενος ἀπὸ μερικὸς φίλους του.)

Α'. Φίλοι. Ἀδμήτε, πρέπει νάχης θάρρος! σκίψε με ὑπόταγην εἰς τῶν θεῶν τὸ θέλημα, ποῦ μέσ' στή μαύρην συμφορὰ σου ὥστόσο, μέσα στὴ σκοτεινιά, νὰ φέγγῃ ἀφίνου τὴ λάμψι μῆς ἐλπίδας. Τὰ παιδιὰ σου

ζούνε, κι' ὄσω θὰ ὑπάρχη ἐδῶ στὸν κόσμον
μιά καρδιά ποῦ νὰ πάλλη, ἢ φήμη αἰώνια
θὰ ζῆ τῆς γυναικὸς σου.

Ἄδμητος. Ἄπ' τὴν καρδιά μου
εὐχαριστῶ, καλοὶ μου φίλοι, ὄλους σας
κ' ἐσέ, Λυκούργε, κ' ἐσέ, Καλλία, ποῦ ἐπάνω
στοὺς ὤμους σας σηκώσατε νεκρὸ
τὸ ἀγαπημένο σῶμα ἐκείνης. Δίφιλε,
κ' ἐσένα εὐχαριστῶ, ποῦ με στοργὴ
τῆς εἴπες τὰ στερνὰ τοῦ πόνου λόγια.
Κ' ἐσέ, Ἡρακλῆ...
(Στρέφεται καὶ ἀναζητεῖ, ἀλλὰ δὲν
βλέπει τὸν Ἡρακλῆ.)

ὁ Ἡρακλῆς ποῦ εἶνε ;

Α' Φίλος (Φωνάζει) Ἡρακλῆ !...
Β' Φίλος (ὁμοίως) Αἶ, Ἡρακλῆ !..
Γ' Φίλος Ἐδῶ δὲν εἶνε !
Δ' Φίλος Πῶς ! πρὸ ὀλίγου ἐγὼ ἐδῶ τὸν εἶδα.
Α' Φίλος Ἴσως ἐπῆγε στὰ δωμάτιά του.
Β' Φίλος Φωνάζ' τε τον...
Γ' Φίλος Τοῦ κάκου !.. θάχῃ φύγει.
Ἄδμητος Ἐφυγε ;... Πῶς αὐτό ;
Γ' Φίλος Δὲν ξεύρω ἄλλ' ὅμως
τὸν εἶδα πρὶν ποῦ με τὸ ρόπαλό του
καὶ με τὸ τόξο βιαστικά ἐτράβηξε
κατὰ τὸ δρόμο τῆς Λαρίσης πέρα.
Α' Φίλος Ἴσως νὰ ἐπειράχθηκε. Θυμᾶσαι
πῶς ἐθύμωσε σὰν ἔμαθε τὸ ψέμμα ;
Ἄδμητος Περαιστὶκὸ τὸ κάκιμά του ἦταν
μαζί μου ἔκλαψε πάλι σὲ λιγάκι
καὶ μ' ἔσφιξε στὸ στῆθος του ἐπάνω.
Α' Φίλος Τότε δὲν ξέρω τί νὰ 'πῶ !..
Ἄδμητος Ἄλλοίμονον !
κι' αὐτὸς ὁ Ἡρακλῆς μ' ἐγκαταλείπει !
Β' Φίλος Αὐτὸς θ' ἀκολουθῆ τὸ ριζικὸ του.
Γενναῖος ὅμως νᾶσαι, Ἄδμητε· κύττα
πόσοι φίλοι μαζί με σὲ λυποῦνται.
Ἄδμητος Τὸ βλέπω, ναί· ὅμως νοπῆ εἶν' ἀκόμη
ἢ πληγὴ μου, κι' ὁ πόνος μου με θλίβει.
Εὐχαριστῶ, καλοὶ μου φίλοι... Τώρα
ἀφήστε με μονάχο μου νὰ κλάψω

τὸν ἄδικο χαμὸ τῆς γυναικὸς μου
ὁποῦ ἀγαποῦσα τόσο !... Κάθε πρᾶγμα,
κάθε φωνή, κάθε ἦχος, κάθε πρόσωπο
ἀνθρώπου μ' ἐνοχλεῖ καὶ μ' ἐρεθίζει.
Μόνος θέλω νὰ μένω, ὀλομόναχος,
ὡς ποῦ νὰ ξημερώσῃ, καὶ νὰ 'πῆτε
στοῦ παλατιοῦ τοὺς δούλους πῶς κανένας
νὰ μπῆ, δὲν θέλω, στὰ δωμάτιά μου.

Α' Φίλος Χαῖρε, Ἄδμητε ! σύρε νὰ ἠσυχάσῃς.
Β' Φίλος Εἶθε οἱ θεοὶ νὰ σὲ παρηγορήσουν !
Γ' Φίλος Εἶθε ὁ ὕπνος τὸ βάλσαμο νὰ σταῆξῃ,
τῆς καρδιάς σου τὸν πόνο νὰ πρᾶτῃ
καὶ ἡ ψυχὴ σου ναῦρη τῇ γαλήνῃ !...
(Οἱ φίλοι ἐξέρχονται βραδέως.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΑΔΜΗΤΟΣ, ΑΓΛΑΪΑ

Ἄδμητος (Μὲ ἀνακλῆσι) Ἄ! τέλος πάντων
ἔμεινα μόνος !... Τώρα
τὸ προσωπεῖόν μου μπορεῖ νὰ λείψῃ.
Ἀγλαΐα
(Εἰσέρχεται ὀρηκτικῆ ἀπὸ τὸν θάλαμον
τῆς καὶ ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ
Ἄδμητου.)
Ἄδμητε !... ἀγάπη μου !..
Ἄδμητος Ἐσὺ, γλυκεῖά μου !..
ἐσὺ !... ποῦ ἦσουν ;...
Ἀγλαΐα πίσω ἀπὸ τὴ θύρα
ἐστεκόμουν κρυμμένη καὶ ἀνυπόμονη
ἐσὲ νὰ περιμένο πότε νᾶλθῃς
νὰ σ' ἀγκάλιασω !...
Ἄδμητος Ναί, γλυκεῖά μου ἀγάπη !
ἀγκάλιασέ με δυνατὰ καὶ σφίξε με,
ἕνα δεσμὸ νὰ κάμῃς με τὰ χέρια σου,
ὁποῦ ποτὲ δὲν θὰ λυθῇ εἰς τὸ ἐξῆς.
Ἀγλαΐα Ποτέ μου ἄλλη φορὰ ἔτσι δὲν σ' ἐννοίωσα
τόσον θερμὰ ἐρωτευμένον...

Ἄδμητος Ὄχι! ἐγὼ
ἄλλη φορὰ δὲν σ' εἶδα ἔτσι, διάπλατα
ν' ἀνοίγῃς τὴ ψυχὴ σου. Τώρα πλέον
μιά μοναχὴ καρδιά στὰ δύο μας στηθὴ
κτυπᾷ, καὶ μιά πνοὴ ἀπ' τὸ στόμα βγαίνει
καὶ τῶν δυοῶν μας ἢ ἴδια ἀνατριχίλα
βουβὰ τὰ σωθικά μας συνταραίνει.
Ἐτσι δὲν ἤμασταν ἄλλοτε !..

Ἀγλαΐα Ἄ, ὄχι !
ὄχι ποτέ !... προτιήτερα ἐξητούσαμε
ἕνας τὸν ἄλλον, ὡσὰν δυὸ ὀδοιπόροι
στῆς νύκτας τὸ σκοτάδι. Τῆς ὀλίγης
στιγμῆς, ὁποῦ καμμιὰ φορὰ κατώφθανες
νὰ ξεγελάσῃς τόσα μάτια καὶ κρυφά,
νᾶλθῃς στὴν ἀγκυλιά μου νὰ ριφθῆς,
σφιγκτὰ κ' ἐγὼ σὲ ἀγκάλιασα, σὰν νὰ ἤθελα
σ' ἕνα σῶμα κ' οἱ δυὸ νὰ ἐνωθῶμε,
κ' ἔτσι νὰ ζήσομε ἐνωμένοι πάντα.
Μὰ τοῦ κάκου ἦτον μάταιος ὁ πόθος μας.

Ἄδμητος Ἐνα ἐμπόδιο ἦτον τότε ἀνάμεσά μας.
Ἀγλαΐα Ἦτον στὴ μέση ἐκείνη ἢ...

Ἄδμητος Ἄ!.. σῶπα !
Τ' ὄνομά της μὴν 'πῆς !.. μὴ τὸ προφέρῃς !..
πρέπει ἱερὸ αὐτὸ γιὰ μᾶς νὰ μένη.

Ἀγλαΐα Δὲν τὸ προφέρω... Μὰ γιατί ἐσυννέφιασε
τὸ πρόσωπό σου ἔτσι ; πῶς ἢ ὄψι σου
ἐσκοτείνιασε ξάφνου ;... Ἄδμητε, Ἄδμητε !.
ἢ ἡμέρα εἶνε τοῦτη, συλλογίσου,
τῆς ἰδικῆς μας χαρᾶς εἶνε ἢ ἡμέρα,
ποῦ με τόσο καὶμὸ τὴν ἐπροσιμέναμε !..

Ἄδμητος Εἶν' ἀλήθεια· ἀλλὰ πῶς θὰ ἠμπορέσω
νὰ ξεχάσω πῶς ἢ γυναῖκα ἐκείνη
ἐθυσίασε γιὰ μένα τὴ ζωὴ της ;

Ἀγλαΐα Ἀγαπημένε μου ! μὰ μήπως τάχα
κ' ἐγὼ δὲν ἤμουν ἔτοιμη τὸ ἴδιο
νὰ κάνω ; κ' ἐγὼ τάχα δὲν ἐζήτησα
γιὰ σένα ν' ἀποθάνω ; κ' ἀφοῦ ἀρνήθης,
ν' ἀποθάνω μαζί σου δὲν ἠθέλησα ;
Μπροστὰ στὸν ἔρωτά μας τί εἶνε τάχα
ὁ θάνατος ; Τί ἰσχυρῆς θὰ ἤμουν !...
πόσο θὰ ἦτον καλλίτερα γιὰ μένα,
ναί, Ἄδμητε, παρὰ νὰ βλέπω ἐσένα
νὰ εἶσαι σκυθρωπὸς, μιὰ τέτοιαν ὥρα,
ποῦ ἔπρεπε στὸν ἔρωτα χαρούμενος
νὰ εἶσαι μοναχὰ παραδομένος !
Καλλίτερα νὰ ἤμουν πεθαμένη !

Ἄδμητος Τί λές !.. τί λόγια εἶν' αὐτά, Ἀγλαΐα ;...
Ἐσὺ μιλεῖς γιὰ θάνατο, ποῦ ἀκόμα
μπουμποῦκα στὴ ζωὴ μόλις ἀνοίγεις ;
Ἐσὺ, ἢ λάμπεις, τὸ φῶς, ἢ ἀρμονία,
ἢ γοητεία κ' ἢ ξεχασιά ποῦ κόσμου ;...
ὦ ! ἔλα ἐδῶ σιμά μου κι' ἀφήσέ με
τὴν κόμη σου τὴν πλοῦσια νὰ χαϊδέψω,
τὴ νέα, τὴ μαλακὴ, τὴ μυρωμένη !...
Ὅπου φαίνεται πῶς ὅταν τὴν ἐγγίζω,
στὴν ἀγκυλιά μου ἐπάνω μεταδίδεται
ἢ δύναμις ἢ νιότης !.. ὦ Ἀγλαΐα,

ἔλα σιμά μου ἐδῶ καὶ ἀφήσέ με
ἀπὸ τὰ μάγουλά σου, ποῦνε φλόγα,
κι' ὁποῦ ὡστόσο μέσα εἰς τῆς φλέβες
μιὰ ἠλύσια, γλυκεῖα δροσιὰ μοῦ χύνουν,
ναί, ἀφήσέ με νὰ ρουφήξω ἀχόρταγα
αὐτὸ τὸ ὑπεράνθρωπό σου ἄρωμα !
Ποῖο ; πές μου, ποῖο ἀπὸ τὰ σπάνια ἀνθη
μποροῦσε τάχα νὰ δώσῃ τ' ὄνομά του
σ' αὐτὴ τὴν εὐωδία ; Πές μου, Ἀγλαΐα.

Ἀγλαΐα Τῆς ψυχῆς εἶνε τὸ ἄρωμα
Ἄδμητος Καὶ τῆς ζωῆς !

(Κάθηται ἀγκυλιασμένοι εἰς ἕνα διβάνι
καὶ μένουσιν βυθισμένοι εἰς ἔκστασιν. Τὸ φῶς
τῆς σκηνῆς γλωμιάζει ἔξαφνα. Ἀκούεται
ἀπὸ μακρὰ ἕνα τρομερὸν, ὑπεράνθρωπον
οὐρλιασμα. Ὁ Ἄδμητος ἀνασκιρτᾷ καὶ ση-
κώνεται ὄρθιος με ταραχὴν.)

Ἄ !... τί φωνὴ εἶν' αὐτή ;...

Ἀγλαΐα Καὶ τί σὲ μέλει ;
Μεῖνε σιμά μου ! μὴ μ' ἀφήσῃς ! μεῖνε !

Ἄδμητος Μιὰ τέτοια πένθιμη κραυγὴ ποτέ μου
δὲν ἔχω ἀκούσει !... Κ' ἔνα πάγο αἰσθάνομαι
νὰ τρέχῃ στὸ κορμί μου !..

(Ἀκούεται πάλιν ἡ κραυγὴ. Ἡ ἡμέρα
σκοτεινιάζει ὑπὸ τὸ πελιδνὸν φῶς τῆς ἡλια-
κῆς ἐκλείψεως. Τὸ οὐρλιασμα ἀντηχεῖ
πάλιν.)

Τί φορικώδης !..

τί τρομερὴ κραυγὴ !..

Ἀγλαΐα (Τρομονυμένῃ) Ἄδμητε !.. Ἄδμητε !..
μὴ μ' ἀφήσῃς !..

Ἄδμητος Φωνὴ δὲν εἶν' ἀνθρώπου,
μὰ οὔτε θεριοῦ δὲν εἶνε ! Κύτταξε τὸ φῶς,
ποῦ σκοτωμένο, ματωμένο, χύνεται
στὸν οὐρανὸ !.. Ὁ ἥλιος ἐσκοτείνιασε,
σὰν νὰ τὸν κοῦβῃ ὁ πέλος τῆς ἐκλείψεως.
Μιὰ λάμψη γλωμισμένη καὶ φανταστικὴ
κυματίζει ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ δένδρα
καὶ τὰ ποτάμια...
(Ἀκούεται καὶ ἄλλο οὐρλιασμα ἀσθενέ-
στερον.)

Νά !.. κι' ἄλλη κραυγὴ !

Ἀγλαΐα (Κυττάζει πρὸς τὰ ἔξω.)
Γιὰ δὲς πῶς τρέχουν τρομαγμένοι οἱ
(φύλακες

κι' ἀπ' τὸ παλάτι φεύγουν !

Ἄδμητος Τί ἐφιάλτης
ἀπὸ τὴν πόλι ἐπάνω στέκει τῶν Φερῶν !..
(Ὁ οὐρανὸς αἰθριάζει πάλιν· τὸ φῶς
γίνεται ζωηρότερον.)

Ἀγλαΐα Ἐπέρασε ! Ὁ ἥλιος λάμπει καὶ γελοῦν
κι' ὁ οὐρανὸς, κ' ἢ γῆ, κ' ὁ ἀέρας... Ἄές !..

Ἄδμητος Ναί· μιὰ γλυκεῖα γαλήνη χύνεται παντοῦ.
Ἀγλαΐα Κύτταξε !.. Τὰ νερὰ λαμποκοποῦν !..

Ἄδμητος Στους κάμπους ξανθοὶ ἀτμοὶ ἀχνίζουν,
(νά !..

'Α γ λ α ί α Καὶ γαλανοὶ εἰς τὰ βουνὰ ἐπάνω.
 'Α δ μ η τ ο ς "Ω Θεσσαλία μου! τί ὠραία εἶσαι!
 μὰ τόσο εὐμορφῇ ποτέ μου δὲν σέ εἶδα,
 γιατί μπορῶ τὴν εὐμορφιά σου σήμερα
 νὰ κάμω δῶρο στὴν ἀγαπημένη μου.
 "Ω δάση ἔσεις, κ' ἔσεις λειβάδια ἀπέραντα,
 πόσο στενά, φτωγά, σὰς βλέπω τώρα!
 ἀνθούς ἔσεις δὲν ἔχετε περισσοὺς
 τόσους, ὅσους ἐγὼ θὰ ἐπιθυνοῦσα,
 γιὰ νὰ πλέξω στεφάνι νὰ στολίσω
 αὐτὸ τὸ ὠραῖο μέτωπο, τὸ νεαρό!
 'Α γ λ α ί α, 'Α γ λ α ί α! 'Εσὺ ποῦ ἐφάνης
 μετὴν ἀγουρη ἀκόμη, εὐωδιασμένη
 νειότη σου ἐμπρὸς σ' ἐμέ, ποῦ κουρασμένος
 κοντεῖω τόσα στὴν κορφή νὰ φθάσω
 ποῦ τῆς ζωῆς ἀοχίζει ὁ κατήφορος,
 δὲν μπορεῖς—καὶ ποτέ δὲν θὰ μπορέσης—
 νὰ νοιώσης τί γιὰ μένα εἶσαι σύ!
 "Όταν, ἐδῶ καὶ μῆνες μερικοὺς,
 ἤλθες ἐσὺ στὸ σπίτι μου, καὶ ἦσαν
 παιδούλα ἀκόμη, σὰν νὰ μοῦ ἐφάνηκε
 πῶς βυθισμένος σ' ἓνα λήθαργο βαθῦ
 τὴ ἔπαι μου ὡς τόσα εἶνα πεσάσει.
 Καὶ μέσ' στὴ τόση καταχνιά τῆς λήθης
 ἐποθάλας ἐσὺ, γεμάτη λάμψη
 καὶ χαρὰ, κ' ἁμονία, γεμάτη ἔρωτα,
 ἔρωτα, ναί! ποῦ ἐγὼ ἔως τότε ἀκόμη
 δὲν ἐγνώριζα· καὶ ὅταν ἡ ἀδελφή σου
 ἢ 'Αλκηστις μέσα στὴν ἀγκυλιά της
 σ' ἔσφιγγε, ἐπάνω στὸ ξανθὸ κεφάλι σου
 ποῦ ἀκτίνες μυστικῆς φεγγαβολοῦσαν,
 ὅλοι μου οἱ πόθοι κ' ἡ εὐχὴ μου βλες
 θεοῦα συγκεντωνόντανε μετ' ἀνάπη,
 σὰν νὰ ἦσαν κόρη μου ἀγαπημένη.
 Καὶ ἔρεεις, 'Α γ λ α ί α μου, πῶς ὕστερα,
 μιὰ μέρα, τὸ ξανθὸ σου τὸ κεφάλι
 ἀκούμπησε στὸν ὄμο μου!...

"Ω 'Αδμητε,

παιδί ἀνήξερο ἐγὼ ποτέ δὲν ἦμουν·
 ἀπ' τὴν πρώτη φορὰ ὅπου σέ εἶδα
 ἐννοίωσα πῶς ἡ καθαρὸ γυναικὰ σου
 ἦμουν ἐγὼ, καὶ πῶς ἀπὸ ἓνα λάθος
 τῆς Εἰμαομένης ἔτυχε νὰ γείνης
 ἄνδρας τῆς ἀδελφῆς μου τῆς 'Αλκίσιδος·
 ἴσως μάλιστα αὐτὸ ἔγειν' ἐπίτηδες,
 γιὰ νὰ μπορῶ κ' ἐγὼ μαζί σου νάμαι.
 Ποτέ ἐγὼ, ποτέ δὲν ἀντιστάθηκα
 στὸ πεπορωμένο· μέσα μου εἶχα νοιώσει
 πῶς μιὰ μέρα θὰ ἦμουνα δική σου.
 Πῶς θὰ γινότανε αὐτὸ, δὲν ἤξευρα,
 κ' ὅταν γιὰ σένα ἤλθεν ἡ στερνὴ στιγμή
 κ' ἐμελλες ν' ἀποθάνης, τότε ἐνόμισα
 πῶς θὰ ἦτον ὁ τάφος ἡ παστὰς
 τοῦ γάμου μας κ' ὁ θάνατος παρὰ νυμφος.
 ...Κι' ὅμως νὰ ζήσωμε ἦτο πεπορωμένον!

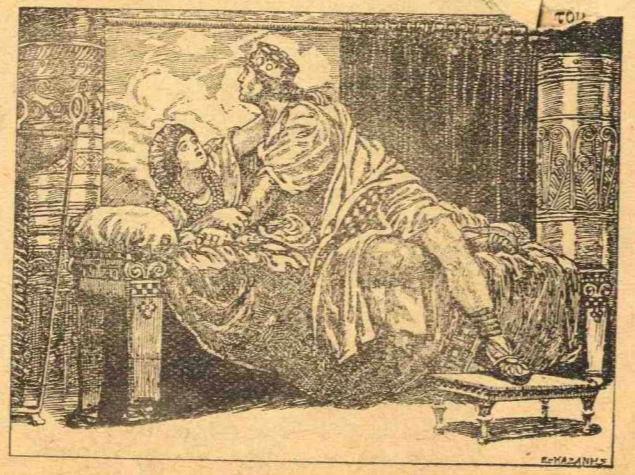
'Α δ μ η τ ο ς

Ναί, ναί! νὰ ζήσωμε μαζί, μὰ ὄχι
 κοιμημένοι, φοβισμένοι, ἀλλὰ φανερά

ν' ἀναπιώμαστε. Τόσα μπορῶ εἰς ὄλους
 τοὺς Θεσσαλοὺς νὰ εἰπῶ: «Κυττάξετέ την!
 » εἶνε ἡ βασίλισσά σας! ποσοκινάτέ την»
 » δέτε πῶς εἶνε ὠραία! 'Ωραιότερη
 » καμμιά θεὰ δὲν εἶνε!» "Ω 'Α γ λ α ί α,
 χαρὰ μαζί καὶ πόνο νοιώθω μέσα μου
 πλέω στὴν εὐτυχία καὶ βασανίζουμαι,
 γιατί σκέπτομαι πᾶς θὰ ἠμπορέσω
 δική μου νάχω τὴν τόση εὐμορφιά σου,
 ὅλη δική μου, ὀλόκληρη! Καμμιά φορὰ
 στὰ χέρια μου υποοστά συμιαζευμένη
 μοῦ φαίνεται, ποῦ αἰέτως θὰ υποοοῦσα
 μέσα στὰ δύο μου χέρια νὰ τὴν κλείσω,
 ὡσάν ὠοοῖο καοπό· κ' ἄλλοτε πάλι
 σὰν μακρονή μοῦ φαίνεται ὀπτασία,
 σὰν κᾶτι τι ἀόριστο κ' ἀσύλληπτο,
 ὅπως τὸ χοῦμα τὸ γαλάζιο τ' οὐρανοῦ,
 ὅπως ἐκείνη ἡ γαλανὴ ἀντανάκλασις
 ἐπάνω ἀπὸ τὰ ὄση καὶ τὰ δάση
 τὰ μακρονά, ὅπως ἐπτάρχομη ἴρις,
 ἀπὸ ἐκείνες ποῦ ὁ ἥλιος σχηματίζει
 τρομουλιαστὲς εἰς τοὺς ἀτιούς, ποῦ ἐπάνω
 ἄπ' τὰ νεοὰ σηκώνονται. 'Α γ λ α ί α,
 ἴπες μου, ἴπες μου το ἐσὺ, πῶς θὰ μπορέσω
 αὐτὴν τὴν ἀγωνία μου νὰ πρᾶνω;

'Α γ λ α ί α. Φοόνιμος εἶσαι βασιληᾶς, 'Αδμητε, ἀλλὰ
 εἶσαι παιδί! Σ' ἐμένα ἐμπιστεύσου
 γιὰ δέξ: μ' αὐτὰ τὰ χέρια, ποῦ ἐσὺ
 παιδικίασια τὰ λές, μ' αὐτὰ ἀγκυλιάζω
 τὸ κεφάλι σου, ὡσάν παιδιοῦ κεφάλι
 κ' εἰς τὰ στήθη μου ἐδῶ τὸ ξεκουράζω.
 Κλείσε, παιδί, τὰ μάτια σου καὶ διόλου
 μὴ σκέπτεσαι· τὰ δύο σου χεῖλια σίμωσε
 στὰ χεῖλη μου καὶ μέσα στὴν ἀγκάλη
 τοῦ ἔρωτος κοιμήσου κ' ὄνειρεύου!

(Τὸν ἀγκυλιάζει. Μένουν καὶ οἱ δύο
 ἀγκυλιασμένοι μερικὰς στιγμάς καὶ βυθι-
 σμένοι εἰς ἔκστασι.)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΟΙ ΑΝΩ, ΗΡΑΚΛΗΣ

(Εἰσέρχεται αἰφνιδίως ἀπὸ τὴν θύραν
 τῆς εἰσόδου ὁ 'Ηρακλῆς· κρατεῖ ἀπὸ τὸ χέρι
 καὶ ὀδηγεῖ μίαν γυναῖκα ἐξ ὀλοκλήρου σκε-
 πασμένην μετ' πέπλον. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ βλέ-
 πουσα τὴν 'Α γ λ α ί α ν νὰ κρατῆ εἰς τὴν ἀγ-
 κάλην τῆς τὸν 'Αδμητον, βγάξει κραυγὴν
 καὶ πίπτει λιποθύμος. Ὁ 'Αδμητος καὶ ἡ
 'Α γ λ α ί α ἔντρομοὶ σηκώνονται ὄρθιοι.)

'Η ρ α κ λ ῆ ς. 'Αδμητε!.. τί εἶν' αὐτό;.. Δυστυχισμένε!
 'Α δ μ η τ ο ς. Ὁ 'Ηρακλῆς!.. Πῶς!.. σὺ ἐδῶ;..
 (Κατὰπληκτος.)

'Η ρ α κ λ ῆ ς. Ἐγὼ εἶμαι, ναί,
 ὁ 'Ηρακλῆς, ἀλλὰ ἐσὺ ὁ 'Αδμητος
 νὰ εἶσαι τάχα, ποῦ ἄφησα ἐδῶ πέρα
 νὰ κλαίη μετ' αὐτὰ δάκρυα; Τί ψέμμα
 στὰ χεῖλη σου τὰ εἰλικρινῆ ἐκόλλησε;
 Τί προσωπεῖο ὑποκρισίας σιχαμερὸ
 τὸ τίμο σκεπάζει πρόσωπό σου;...
 Πόσο ὅμως, πόσο ἀκόμη θὲ νὰ κλαύσης!...

'Α δ μ η τ ο ς. 'Ακουσέ με, 'Ηρακλῆ, δὲν εἶμαι τόσον
 ἔνοχος ὅπως νομίζεις· ἀκουσέ με,
 γιατί κ' ἐσὺ πολὺ καλὰ γνωρίζεις
 τὴ δύναμι τὴν τρομερὴ τοῦ ἔρωτος!

'Η ρ α κ λ ῆ ς. Καὶ σὺ, 'Α γ λ α ί α!.. σὺ τὸ ἀγνὸ λουλοῦδι,
 πῶς στὸ βούρκο σὲ βλέπω κυλισμένο;

'Α δ μ η τ ο ς. 'Α!.. σώπαινε! Κανεῖς τὴν 'Α γ λ α ί α
 νὰ ὑβρίση δὲν ἀνέχομαι, κ' ἄς εἶνε
 καὶ γυῖος τοῦ Διὸς ἀκόμη!

'Η ρ α κ λ ῆ ς. Λοιπὸν τότε
 θ' ἀνεχθῆς νὰ σοῦ πῶ ὅτι μοῦ κάνει
 ἀηδία νὰ βλέπω τὴ μορφὴ σου!

'Α δ μ η τ ο ς. Τὸν ἔρωτα ποῖος θὰ μποροῦσε τάχα
 νὰ τὸν νικήσῃ; Τὴ φρικτὴ του δύναμι
 κ' ἐσὺ, 'Ηρακλῆ, πολὺ καλὰ γνωρίζεις.

'Η ρ α κ λ ῆ ς. Ὅλο γιὰ ἔρωτα λές καὶ τίποτε ἄλλο
 νὰ πῆς δὲν ξέρεις... ἀναμασσᾶς τὰ ἴδια!
 Σὰν γυναῖκούλα ἀνόητη κουβεντιάξεις.
 Μὰ ἂν ἄλλος ἔρωτας σ' ἐφλόγιζε, γιατί
 τότε νὰ ψεύδεσαι; γιατί νὰ χύνης
 ψεύτικα δάκρυα;

'Α δ μ η τ ο ς. "Ω! ψεύτικα δὲν ἦσαν!

'Η ρ α κ λ ῆ ς. Γιατί ὅταν μετ' γενναιοφροσύνη
 ἔδινε ἡ σύζυγός σου τὴ ζωὴ της
 γιὰ νὰ σέ σώσῃ, γιατί πρόθυμος τότε
 ἐσὺ τὸ ἐδέχθης; Τότε ἔπρεπε, τότε,
 ἀφοῦ προτιήτερα δὲν ἐτολμοῦσες,
 τὸν ἔρωτά σου αὐτὸν νὰ φανερώσης
 καὶ τὴ θυσία ν' ἀορηθῆς!.. Γιὰ πές μου,
 αὐτὴ ἡ γυναῖκα ποῦ φιλεῖς μετ' πάθος
 ἐπάνω στῆς 'Αλκίσιδος τὸ φέρετρο,
 τόσο πολὺ κ' αὐτὴ θὰ σ' ἀγαποῦσε,
 ὥστε καὶ τὴ ζωὴ γιὰ σέ νὰ δώσῃ,
 ὅπως τὴν ἔδωκε γιὰ σέ ἡ 'Αλκηστις;

'Α γ λ α ί α. Νὰ δώσω τὴ ζωὴ μου; Χίλιες ἂν εἶχα
 ζωές θὰ ἔδινά ἐγὼ!.. Μὰ δὲν τὸ ἠθέλησες
 αὐτός...
 'Η ρ α κ λ ῆ ς. Εὐκόλα εἶνε τὰ λόγια!
 'Α δ μ η τ ο ς.

(Ἀρπάζει τὸ ἀριστερὸ χέρι τῆς 'Α γ λ α ί α
 καὶ τὸ δείχνει στὸν 'Ηρακλῆ.)
 Τὰ λόγια;... Δές αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι
 στὸ μικρὸ αὐτὸ χέρι... κρύβει ὀπίσω
 ἀπὸ τὴν πέτρα φοβερὸ, θανάσιμο
 φαρμάκι. Ἄν ἐγὼ ἀπέθνηκα, κ' αὐτὴ
 μαζί μου θὰ κατέβαινε στὰ σκοτεινὰ
 βασίλεια τοῦ 'Αδη!.. Εἶνε μεγάλος
 ὁ ἔρωτάς μας καὶ θερμὸς σὰν φλόγα...
 Συγχώρησέ μας, 'Ηρακλῆ!..

'Α γ λ α ί α (Ὁρμητικῶς). Πῶς! Τί εἶπες;
 Γιὰ ποῖο λόγο συγχώρησι γυρεῖεις,
 'Αδμητε; Καὶ ἀπὸ ποῖον; Τὸ ἔγκλημά μας,
 τὸ πταῖσμά μας ποῖο εἶνε;
 (Πρὸς τὸν 'Ηρακλῆ). Καὶ ὁ θάνατος
 γλυκὺς θὰ ἦτον γιὰ μᾶς σὰν τὴ ζωὴ.
 Ἄλλὰ κάποιος θεὸς ἠθέλησ' ἔτσι,
 σ' ἐμᾶς ν' ἀφήσῃ τὴ ζωὴ, καὶ θάνατο
 στὴν 'Αλκηστι νὰ δώσῃ. Ἦτο γραφτὸ μας;
 γραφτὸ σ' ἐμᾶς τοὺς δύο ν' ἀγαπηθοῦμε,
 γραφτὸ καὶ εἰς τὴν 'Αλκηστι νὰ λείψῃ.
 Καὶ τὴν ἐκλάψαμε μετ' πόνο ἀληθινὸ
 ἐγὼ τὴν ἀδελφή μου ἔκλαψα, κ' αὐτὸς
 (Δείχνει τὸν 'Αδμητον.)

ἔκλαψε τὴν πιστὴ συντροφισσά του.
 Ἄλλ' ἂν ἡ ἀντίζηλός μου ἐξηφανίσθη,
 ἂν ἔλειπε τὸ πρόσοκομμα, τί πταῖμε;
 Ἄπὸ τὸ φῶς ἔφυγε μιὰ σιά·
 ἀπ' τὴν κισθὰρα μιὰ χορδὴ ἀσύμφωνη
 ἔλειψε, καὶ ἡ ἁρμονία τώρα
 δὲν ταράσσεται πειά!..

'Η ρ α κ λ ῆ ς. Ἔτσι νομίζεις;
 καὶ τὸ πιστεύεις, 'Α γ λ α ί α; Κύτταξε
 αὐτὴν ἐδῶ τὴν γυναῖκα ποῦ σὰς φέρνω
 Δέτε την!.. εἶνε ζωντανή!.. Καὶ φρίζατε!
 (Ἀφαιρεῖ τὸν πέπλον, ὅπου σκεπάζει τὸ
 πρόσωπον τῆς 'Αλκίσιδος.)
 ("Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

ΤΑ ΠΑΡΑΘΕΝΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ

Τὸ αἷμα, ὡς γνωστόν, εἶχεν ἕως τώρα μόνον ἀξίαν αἰσθηματικὴν καὶ ἰδεολογικὴν. Προσέφερε κανεὶς τὸ αἷμα του διὰ τὴν πατρίδα του, ἢ διὰ τὸν ἔρωτά του. Κανεὶς δὲν ἐσκέπτετο νὰ πωλήσῃ τὸ αἷμα του. Τοῦ τὸ ἐκλεβαν μόνον τὰ αἰμοβόρα ἔντομα καὶ οἱ ἰατροὶ μὲ τὰς φλεβοτομίας των, τὰς βδέλλας των καὶ τὰς σικύας των. Τοῦ τὸ ἔπινε κάποτε καὶ ὁ ἀδελφός του, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐλληνοπρεπῆ διασκέδασιν. Τὸ αἷμα τέλος πάντων ἐξακολουθοῦσε νὰ μὲνῃ μίᾳ ἠθικῆς ἀξίας. Τώρα ἔγινε καὶ ἀξία ἐμπορικῆ. Ἐνας ἄνθρωπος ἤμπορεῖ νὰ πωλήσῃ ἀξιόλογα τὸ αἷμα του καὶ αἰσχροκεδῶς μάλιστᾶ, ὡς πωλεῖ τὸ γάλα τῆς ἡ κασίκα καὶ ἡ ἀγελάδα. Ἀλλὰ ποῖος ἀγοράζει ἀνθρώπινον αἷμα, θὰ μοῦ πῆτε; Τὸ ἀγοράζουσαν ἀπλοῦστα οἱ ἄνθρωποι, πού ἔχουν ἀνάγκη ν' ἀντικαταστήσουν τὸ δικό τους. Καὶ εἰς τὰ νοσοκομεῖα τῆς Πενσυλβανίας, ὅπου ἐφαρμόζεται συστηματικῶς τώρα ἡ μετέγχεσις τοῦ ἀνθρώπινου αἵματος διὰ θεραπευτικούς σκοπούς, τὸ αἷμα ἠχοῖσεν ν' ἀγοράζεται εἰς ὑψηλὰς τιμὰς. Φθάνει νὰ ἔχη κανεὶς νὰ πωλήσῃ!

Κάποιον τηλεγράφημα τοῦλάχιστον ἐκ Φιλαδέλφειας πρὸς τὰς γαλλικὰς ἐφημερίδας βεβαιώνει, ὅτι οἱ φοιτητὰι τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου, οἱ ὁποῖοι ἔχουν, φαίνεται, ἀρκετὸν αἷμα διὰ νὰ ζήσουν, ἀλλὰ δὲν ἔχουν ἀρκετὰ χρήματα διὰ νὰ σπουδάσουν, πουλοῦν τὸ αἷμα τους, διὰ ν' ἀνταποκριθῶν εἰς τὰ ἔξοδα τῶν σπουδῶν των. Τὸ ὄνειρον τῶν ἀληθινῶν πραγματοποιεῖται τοιουτοτρόπως, κατὰ νέον τρόπον, ἀπὸ τοὺς Πενσυλβανίους φοιτητάς. Ἐὰν δὲν κατώρθωναν νὰ μεταβάλλουν εἰς χρυσὸν τὰ ἀγενῆ μέταλλα, μεταβάλλουν εἰς χρυσὸν τὸ αἷμα των, ὑποβαλλόμενοι διὰ λογαριασμὸν τρίτου εἰς τὴν ἐγγείρησιν τῆς μετεγγύσεως. Κάθε αἱματοδότης πληρώνεται, ἐννοεῖται, ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ αἵματός του, ἀπὸ διακοσίων μέχρι ὀκτακοσίων φράγκων διὰ κάθε δόσιν, ὅσον πληρόνεται δηλαδὴ περίπου καὶ ἡ παραμάναις τῶν Ἀθηναίων διὰ τὸ γάλα των. Ἀλλὰ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν αὐτὴν ἐπιδίδονται, ἐπὶ τοῦ παρόντος, μόνον οἱ φοιτητὰι τῆς Ἰατρικῆς, διότι οἱ φοιτητὰι τῶν ἄλλων Σχολῶν διστάζουν, φαίνεται, ἀκόμη νὰ ὑποβληθῶν εἰς τὴν σχετικὴν ἐγγείρησιν. Οἱ μέλλοντες ἰατροὶ ὅμως, ἐξοικειωμένοι ὀπωσδήποτε μὲ τὰ αἷματα, δὲν διστάζουν καθόλου. Οἱ μισοὶ τοῦλάχιστον φοιτητὰι, λέγει τὸ τηλεγράφημα, κάμνουν τὸ ἐμπόριον αὐτὸ τοῦ αἵματος, ὑφιστάμενοι τρεῖς τοῦ ἔτους τὴν κερδοφόρον ἀφαίμαξιν, σύμφωνα πρὸς τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισαν περὶ τοῦ ἐπιτρεπομένου ἀριθμοῦ τῶν ἀφαιμάξεων οἱ σοφοὶ των καθηγητὰι.

Δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν δημοσίαν ὑγίαν ἡ καθιερωθεῖσα εἰς τὴν Πενσυλβανίαν μέθοδος. Ἐὰν ὅμως τὸ ἐμπόριον αὐτὸ τοῦ αἵματος ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας, ἐπομένως καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, θὰ ἔχωμεν μίαν γενικὴν μεταβολὴν τῆς ἀνθρώπινης αἰσθηματικότητος καὶ

τῶν παλαιῶν τρόπων, μὲ τοὺς ὁποίους ἐξεδηλοῦτο ἕως τώρα. Ἄνθρωποι, μὲ νεωτερικὰς ἀρχάς, καλούμενοι νὰ χύσουν τὸ αἷμα των ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, θὰ εὐρίσκουν ἕνα εὐλογοφανῆ τρόπον διὰ νὰ δικαιολογῶν τὴν ἄρνησιν των.

— Γιατὶ νὰ χύνω τὸ αἷμα μου δωρεάν, φτωχὸς ἄνθρωπος; θὰ φωνάζουν. Δὲν τὸ πωλῶ καλύτερα;

Καὶ κανεὶς δὲν θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ τοὺς ὑποχρῶσῃ νὰ κάμουν διαφορετικὰ. Ἐξ ἄλλου οἱ ἐρωτευμένοι δὲν θὰ ἤμπορουν νὰ μεταχειρίζονται πολὺ συχνὰ τὸ αἷμα των καὶ τὴν θυσίαν του, διὰ νὰ συγκινήσουν τὴν ὥραϊαν των. Ἐνα εἶδος τοῦ ἐμπορίου δὲν θὰ ἔχη πλέον καμίαν ἀνωτέραν ἠθικὴν ἀξίαν.

— Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τὸ αἷμα σου! θὰ τοὺς ἀπαντᾷ ἡ ὥραϊα, Ἀγοράζω ὅσον θέλω!

Καὶ θ' ἀγοράζῃ πράγματι ὅσον θέλει. Πόσοι πωλοὶ φοιτητὰι τῆς Ἰατρικῆς καὶ, μὲ τὸν καιρόν, πόσοι ἄλλοι φουκαράδες, δὲν θὰ εἶναι πρόθυμοι ν' ἀνοίξουν τὰς φλέβας των, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἕνα καλὸν κέρδος; Θὰ κατανήσῃ νὰ διαβάζωμεν εἰς τὰς ἀγγελίας τῶν ἐφημερίδων, ὅτι νέος ὑγίης καὶ ἀναξιοπαθῶν προσφέρει αἷμα πρώτης ποιότητος καὶ ἡγυημένης ἀγνότητος εἰς λογικὰς τιμὰς. Συχνὰ θὰ χτυπᾷ ἡ θύρα μας καὶ ὁ ἀγνωστος ἐπισκέπτης θὰ μᾶς ἐρωτᾷ.

— Μήπως ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ αἷμα, κύριε;

Καί, ἂν ἔχωμεν ἀνάγκη, θὰ σπεύδωμεν φυσικὰ ν' ἀγοράσωμεν, ὅσον μᾶς χρειάζεται.

Ἡ Ποίησις ἐπομένως θὰ χάσῃ ἕνα πλουσιώτατον κεφάλαιον ἀπὸ τὰ πλούτη της. Ποῖος ποιητὴς θὰ καταδέχεται πλέον νὰ ὁμιλῇ περὶ αἵματος εἰς τοὺς στίχους του, ὅταν τὸ αἷμα θὰ πουλιέται μὲ τὴν ὁκᾶν; Ἀλλὰ μήπως θ' ἀνανεωθῇ μόνον ἡ ποίησις; Ἐὰν ἀνανεωθῇ καὶ ἡ Ποινικὴ Δικονομία. Ἐνας ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἀνοίξαμεν τὴν μύτην, θὰ μᾶς ζητῇ νὰ τοῦ πληρώσωμεν, ἔκτος τῶν ἄλλων σπασμένων, καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ αἵματος, πού ἔχασεν ἐξ αἰτίας μας, σύμφωνα μὲ τὴν διατίμησιν τῆς Ἀγορανομίας.

— Κύριε, μοῦ ἔχυσες πενήντα δράμια αἷμα! θὰ μᾶς φονάξῃ ὁ παθὼν. Θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς μὲ τὴν διατίμησιν!

Ἀλλὰ, τέλος πάντων, ἐὰν πρόκειται νὰ σωθῇ ἡ πάσχουσα ἀνθρωπότης μὲ τὴν μέθοδον τῆς μετεγγύσεως, ἂς ὑποφῆρῃ καὶ ἡ Ποίησις καὶ ἂς ἀνανεωθῇ καὶ ἡ Δικονομία. Τὸ μόνον δυσάρεστον εἶναι, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ κάποτε τὸ ἀνθρωποσωτήριον αὐτὸ ἐμπόριον, πολὺ ὀλίγοι θὰ ἤμπορουν νὰ ἐπωφεληθῶν ἀπ' αὐτό. Ἡ ἀξία τοῦ αἵματος θὰ φθάσῃ ἀμέσως τὰς τιμὰς τῆς αἰσχροκεδίας. Οἱ αἱματέμποροι θὰ εἶναι ἀπόροιστοι. Καὶ διὰ νὰ προμηθευθῇ κανεὶς ὀλίγα γραμμάρια αἵματος, θὰ χρειάζεται νὰ εἶναι ἑκατομμυριούχος. Ἀφίνω, ὅτι θὰ εὐρεθῇ ἀφεύκτως τρόπος νὰ νοθεύεται καὶ τὸ αἷμα, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Δεξαμενῆς, ὅπως καὶ τὸ γάλα. Οἱ αἱματοδοτὰι θὰ καταβροχθίζουσαν ἀφ' ἐσπέρας δέκα σαρδέλλες, θὰ κατεβάσουσαν τρεῖς ὀκάδες νερὸ καὶ τὸ πρωτὶ θὰ ἔρχονται νὰ μᾶς προσφέρουν τὸ αἷμα των. Ἡ μέθοδος εἶναι ἀπλουστάτη. Ἐὰν δὲ ἐπιφασίση νὰ ἐπέμβῃ καὶ ἡ Ἀγορανομία, ἀλλοίμονόν μας τότε! Ὅλοι οἱ ἔμποροι τοῦ αἵματος θὰ καταληφθῶν αἰφνηδῶς ἀπὸ κακοήθη ἀναμίαν. Τὸ αἷμα θὰ ἐξαφανισθῇ μαζί μὲ τὸ ξυρῆμα τῆς αἰδοῦς, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦσε κάποτε ἡ Χρηστομάθεια.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΜΙΑ ΜΠΑΤΙΝΑΔΑ

('Απὸ τὰ 'Απομεινάρια)

Σωθῆκανε πιά τὰ ψέμματα. Ἀπόψε θὰ γίνῃ ἡ μπατινάδα πού τόσο καιρὸ ὑποσχεθήκαμε στὸν ἐρωτευμένο φίλο μας καὶ συμφοιτητῆ μας, τὸν Κώστα. Ἐνα μαντολίνο, ἕνα φλάουτο, δυὸ κιθάρες καὶ ἕνας ἀνόργανος τραγουδιστής—ὁ τενόρος τῆς συντροφιάς, ἔκτος ἔρχεται ὁ ἐρωτευμένος ποιητής, ὁ ὁποῖος κατὰ ἐπρόσθετε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μικρὰν ὀρχήστραν μὲ τοὺς στεναγμούς του.

Εἶναι μεσανύκτα. Ἡ συγκέντρωσις εἶχε γίνῃ στοῦ φλαουτίστα τὸ σπῆτι, ἡ μᾶλλον στῆς φιλενάδας του πού κατοικοῦσε στοῦ Σκάγιαννη, καὶ ἡ μπατινάδα ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ στὴ γειτονιά, δρόμο τοῦ Νικοδήμου, ὅπου κατοικοῦσεν ἡ σιληρά.

Ἐτροχωρούσαμε λοιπὸν μὲ βῆμα, σιγανὰ καὶ ἰταλικώτατα, μόλις συγκερατοῦντες καὶ λάποισαν εὐθυμίαν· διότι ὁ ἔρωσ τοῦ φίλου μας ἦτο ὄχι μόνον ἰδανικός, ἀλλὰ καὶ μυστηριώδης, ἡ μᾶλλον μυστικός. Τὸν ἀγνοοῦσαν πάντες καὶ πᾶσαι καὶ πρὸ πάντων ἡ κόρη «τῆς ἀγάπης του».

Ἀρχισαν λοιπὸν τὸ προανάκρουσμα ἡ κιθάρες καὶ τὸ μαντολίνο μόνον.

Τὸ προανάκρουσμα αὐτό, εἰς χρῆσιν καὶ πρὸ 50 ἀκόμη ἐτῶν, ἔχει λησμονηθῆ σήμερα. Ἦτο γνωστὸν μὲ τὸν τίτλον: «περπατῶ καὶ σὲ γυρεύω».

Ἦμπορῶσε νὰ θεωρηθῇ αὐτὸ ὡς λαϊκὸν ἀντίκρουσμα τοῦ «riano pianissimo» τοῦ «Μπαρμπιέρη». Καὶ ὅπως αὐτὸ ἔχει εἰς τοὺς στίχους «Tutto è silenzio» στοιχεῖα ἀπαγγελτικῆς μελωδίας, ἔτσι καὶ τὸ δικό μας τὸ προανάκρουσμα εἶχε μερικὰς μπαταῦτες μελωδικές, στῆς ὁποῖας εἶχαμε προσαρμόσῃ τοὺς ἀνωτέρω στίχους πρὸς ἀπλὴν διάκρισιν του.

Τὸ προανάκρουσμα ἐτελείωσε, χωρὶς νὰ φθάσωμεν ἀκόμη στὸ σπιτάκι τῆς κοιμημένης.

Τώρα τὸ φλάουτο τοῦ ἀλησμόνητου φίλου μας Χα-ραλάμπου παίζει τὸ γνωστὸ θέμα τοῦ «Καρναβαλιού τῆς Βενετίας» τοῦ Παγανίνη, καὶ ἀρχίζει κατόπιν τῆς βαριασιόνες, τῆς ὁποῖας ἐκτελοῦσε ὁ καυμένος μὲ θαυμαστὴν δεξιότητα. Ἀλλὰ φθάσαμε.

Μικρὰ καὶ ἀπόλυτος σιωπῆ. Ὁ ἐρωτευμένος ἔχει ἀκουμπήσῃ σ' ἕνα ξεροδένδρον τοῦ δρόμου, ἀπομεινάριον κάποιου παλαιοῦ κήπου.

Ἡ προσοχὴ του, τὸ βλέμμα του, ἡ κορμιστασιά του ζητοῦν ζωγράφου.

Κάπου κάπου ἀκούονται κάτι μονοσύλλαβα ἐπιφωνήματά του. Ἰδία γκιώνης.

Ἀρχίζει τώρα μὲ ταπεινὴν φωνὴν τὸ κόρο:

Ἐύπνησ', ἀσπλᾶγνη, ξύπνησε,
ἀμέριμνα κοιμᾶσαι,
νὰ ἴδῃς τ' ἀστέρι τῆς αὐγῆς,
τῆς ἀνοιχτῆς τὰ κάλλη,
νὰκούσῃς τὸ γλυκὸ πουλλί
πῶς κελαιδεὶ καὶ ψάλλει. . .

Ἐπαναλαμβάνεται τώρα τὸ προανάκρουσμα καὶ ἀρχίζει ὁ τραγουδιστής τὸ μινὸρε του.

Εἶναι μουσικὴ τοῦ ἰδίου, τονισμένη ἀπάνω σὲ στίχους τοῦ ἐρωτευμένου ποιητοῦ:

Ἐύπνα, κόσμε, κοιμᾶσαι βαθὺς
εἰς ψυχρὰς εἰμαρμένης ἀγκάλας,
ξύπνα κόσμε, σὺ καὶ νὰ δεχθῆς,
ὅσα δάκρυα χύνω ὁ τάλας.

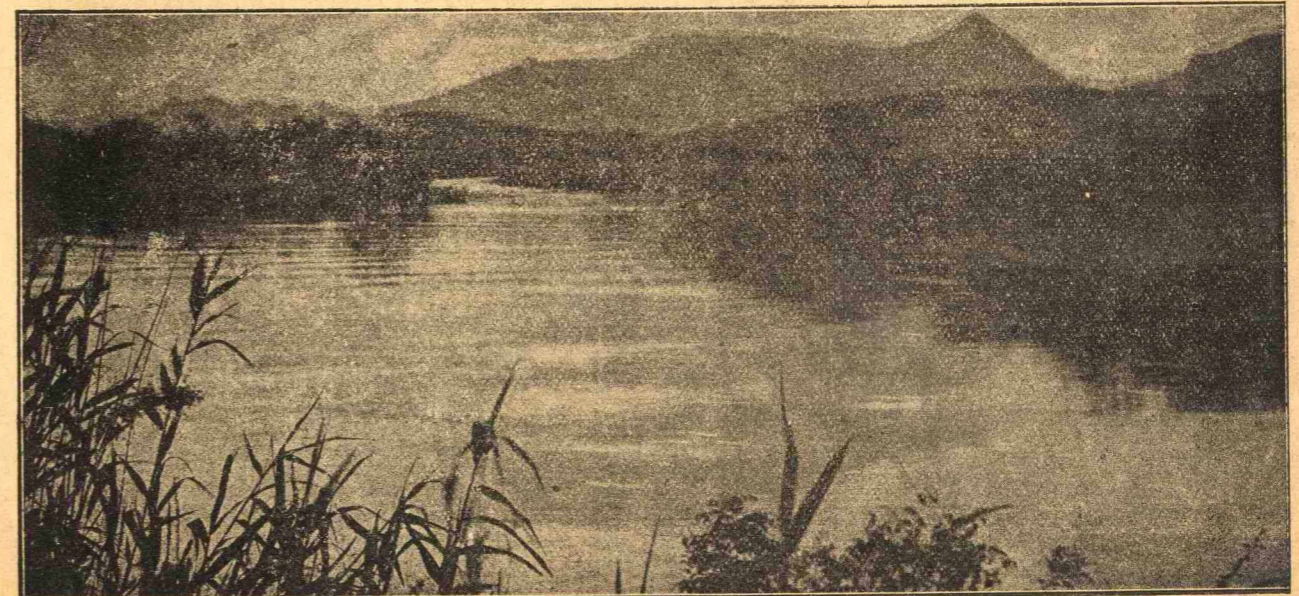
Ἀλλ' ἡ σελήνη πού ἦτον κρυμμένη στὰ σύννεφα, ὄχι βέβαια γὰρ νὰ μᾶς κρυφοκυντᾷ, ἐπεφάνη ἔξαφνα τώρα φεγγαρόβλα!

Καὶ μὲ τὴν βοήθειά της διακρίνομε ἀπὸ μακρὰ τὴν κατακόκκινη στολὴ τοῦ ἀστρνομικοῦ κλητῆρος.

Σπατάσαμε λοιπὸν καὶ ἀρχίσαμε νὰ πέρνωμε τὸ κατήφορον κάνοντας τὸν ἀνήξερο.

— Μωρὲ μὴν καμῶνεστε! (ἀκούεται μίᾳ βαθεῖα καὶ βραγνῆ φωνῆ). Σὰς ἀκούω τόση ὥρα. Μὰ ἔνεκα πού λέτε τὸ φεγγάρι, τὰ πράγματα ἀλλάξαν. Ἐχομε βλέψεις καὶ ἀνώτερους. Λοιπὸν πού λέτε, καλὰ παιδιά, στὸ καλὸ ξημέρωμα, γιὰτὶ ἔχει καὶ κατῶγα.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΛΟΥΣ

ΚΑΛΗΝ ΟΡΕΞΙΝ!

Είπε η ώρα μεταξύ μεσημβρίας και μίας η ώρα του γεύματος.

Μία νέα κυρία εισέρχεται εις το ζυθωσιατόριον μόνη. Είπε εύμορφη, λεπτή, ένδεδυμένη με κομψήν σεμνότητα. Από το έξωτερικόν της και τους τρόπους της δέν φαίνεται ν' άνήκη εις την τάξιν των γυναικων ύπόπτου ήθικης, και δέν έρχεται προς άγραν συντρόφου. Οά είναι ίσως χήρα, ή ζωντοχήρα, ή ξένη και επειδή δέν έχει ιδικόν της σπίτι, έρχεται να εύρη τροφήν έκλεκτήν και καθαράν εις το άριστοκρατικόν εκείνο κέντρον του καλού κόσμου.

Η αίθουσα άπαστράπτει από καθαριότητα τα έπιτραπέζια σκευή, τα τραπεζομάνδηλα, αι πετσέται λαμποκοπούν. Αί εικόνες εις τους τοίχους παριστάνουν διάφορα φαγώσιμα, πτηνά, ψάρια, θαλασσινά, κυνήγι και έν γένει, κρέατα και όπωρικά διάφορα έλκυστικώτατα, όλα διαγεργτικά της όρεξεως. Εις την θαλπεράν άτμόσφαιραν της αίθούσης διαχέονται όσμαι φαγητών και καρυκευμάτων όρεκτικων, γαργαλίζουσαι την όσφρησιν.

Η κυρία, ήτις είνε, ως φαίνεται, τακτική θαμών του έστιατορίου, εκλέγει έν παράμερον μικρόν τραπέζιον με μίαν θέσιν εις την γωνίαν της αίθούσης. Φαίνεται επίζητούσα την μόνωσιν, δια ν' άποφύγη τάς δυταρέστους γειτνιάσεις και ιδίως τα όχληρά ή αυθάδη βλέματα των έρωτοτρόπων. Εις μικράν άπ' αυτής άπόστασιν κάθηνται δύο σοβαροί και ήλικιωμένοι κύριοι, έρχόμενοι πιθανώς από κάποιαν έπιστημονικήν τελετήν, διότι φέρουν έπίσημον ένδυμα, οι όποιοι γευματίζουν συνομιλούντες.

Ο ύπηρέτης ύποδέχεται χαιρετών φιλοφρόνας την κυρίαν, ήτις φαίνεται ότι του είναι γνωστή, και πλησιάζων άνάμενει τάς διαταγάς της. Η κυρία άγαπά την καλοφαγίαν και καταρτίζει έν συνεννοήσει μετά του ύπηρέτου το πρόγραμμα του γεύματός της. Μετ' όλίγον κομίζεται και παρατίθεται πρό της πελάτιδος ένα πιάτον με μίαν δωδεκάδα στρεΐδια φρεσκοτάτα και όρεκτικώτατα.

Ο εις των δύο ιατρων, όστις ειχε ρίψει άφηρημένος το βλέμμα εις τα στρεΐδια, τα κομιζόμενα υπό του ύπηρέτου προς την κυρίαν, και συνεχίζων ίσως την διεξαγομένην ήδη μετά του συναδέλφου που έπιστημονικήν συνομιλίαν περι τροφίμων, άκούεται λέγων:

— Το ίδιο συμβαίνει και με τα στρεΐδια, φίλτατε συναδέλφε. Πρό ενός μηνός μόλις έξωντάθη μία όλκληρος οικογένεια πελατών μου από έξ άτομα, ή όποία έδηλητηριάσθη από στρεΐδια...

Η κυρία, ή όποία έπλησιάζεν ήδη εις το στόμα

της το πρώτον όρεκτικώτατον και άρωματικώτατον στρεΐδι, άνασκίρτα και το κυττάζει με δισταγμόν και άνησυχίαν.

Ο δεύτερος ιατρός.— Οά έπαθαν από τύφον, φαίνεται, αι ;...

Ο πρώτος ιατρός (Αφηρημένος πάντοτε και κυττάζων τα στρεΐδια της κυρίας με βλέμμα πλήρες άηδίας). Βέβαια! Αυτά -ά θαλασσινά, βλέπετε, μαζεύουν μέσα εις την θάλασσαν ό,τι βρώμα ύπάρχει εκεί... Είμαι ένα είδος ζωντανά σφουγγάρια, όπου τα καταπίνωμεν, χωρίς να τα ξεπλύνωμεν.

Η κυρία ή όποία έστεκε δισταζουσα, αποθέτει μετά σπουδής το στρεΐδι εις την πιατέλλαν, χωρίς να το γευθή.

Ο δεύτερος ιατρός. (Κυττάζων και αυτός προς το τραπέζι της κυρίας). Και το φοβερώτερον είνε ότι εκείνα που έχουν πλέον εύμορφη θωριά...

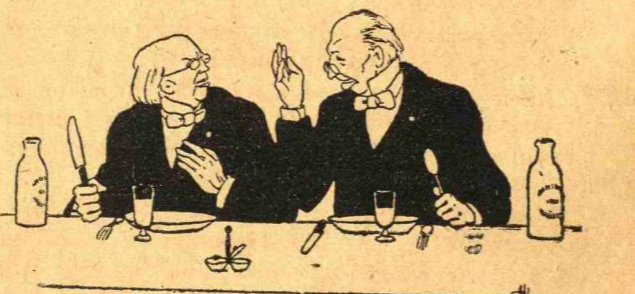
Ο πρώτος ιατρός. Ναι, εκείνα που φαίνονται ύγιεινότερα...

Ο δεύτερος ιατρός. Αυτά μπορεί να περιέχουν τον τύφον...

Ο πρώτος ιατρός. Την χολέραν...

Ο δεύτερος ιατρός. Την πανούκλαν... τον τέτανον... Κύριος οΐδε τι άλλα κακά!..

Η Κυρία. (Προσκαλοϋσα τον ύπηρέτη και άπομακρύνουσα την πιατέλλαν με τα στρεΐδια). Πάρτα άπ' έδω, και παράγγειλε να γείνη γρήγορα το μπιφτέκι

Ο ύπηρέτης (Έκπληκτος). Πώς κυρία! Δέν έγγιζατε διόλου τα στρεΐδια; Σας βεβαίω πως είνε της στ.γμής.

Η Κυρία. Μη σε μέλη!.. Δέν έχω διάθεσιν... Το μπιφτέκι γρήγορα, παρακαλώ.

Έν τω μεταξύ οι δύο έπιστήμονες καταγίνονται να τρώγουν. Αλλά την στιγμήν όπου ο ύπηρέτης φέρει το μπιφτέκι εις την κυρίαν και αυτή έτοιμάζεται να το φάγη, ο εις των δύο ιατρων κυττάζων λοξώς το κομισθέν μπιφτέκι, επακαλαμβάνει την συνομιλίαν με τον συναδέλφον του).

Ο πρώτος ιατρός. Αλήθεια! είδετε εκείνα τα νέα περιστατικά των δηλητηριάσεων από τα ψητά κρέατα και τα μπιφτέκια;

Ο δεύτερος ιατρός. Α, βέβαια!... Εκείνα τα σάπια κρέατα, όπου ή ύγειονομική ύπηρεσία τα καταβρέχει με πετρέλαιον, δια να τα καταστήση άχρηστα, αλλά οι ξενοδόχοι και οι μάγειροι τα ξεπλύνουν και τα σεργίρουν εις τους πελάτες των. Τι κωμωδία!

Η κυρία, ή όποία δέν εύρίσκει διόλου κωμικόν το πράγμα, όσφραίνεται με πολλήν άνησυχίαν το κομματάκι από το μπιφτέκι και το κρατεί κροφω-

μένον εις την άκραν του πηρουνίου της; δισταζουσα να το βάλη εις το στόμα της).

Ο πρώτος ιατρός. Δηλαδή, δια να όμιλήσωμεν έπιστημονικώτερον, άν ή άποσύνθεσις εύρίσκεται άκόμη εις το πρώτον στάδιον, το τοιούτο κρέας δέν είνε και πολύ έπιβλαβές...

Ο δεύτερος ιατρός. Συμφωνώ, υπό τον όρον όμως ότι ή άποσύνθεσις έγινε εις το ύπαιθρον διότι όταν γίνεται έντος άγγείου, παράγονται τοξίνοι αεραυνοβόλοι...

Ο πρώτος ιατρός, Βεβαίως! αλλά εις την παρούσαν περίπτωση μου φαίνεται όρθή ή έξήγησις, ότι ή δηλητηρίασις προέρχεται από το άκαθάριστον πετρέλαιον...

(Η κυρία αποθέτει όριστικώς το κομματάκι του κρέατος εις το πιάτον της και κινηά προσκαλοϋσα τον ύπηρέτην με ύφος άηδίας. Ο ύπηρέτης προσέρχεται έκπληκτος, ή δέ κυρία διατάσσει όλίγον τριό-άλλ' έως να της το φέρη, ή άτυχής κυρία, ή όποία πενη ύπερβολικά, κόπτει μίαν φέταν ψωμι και το άλείφει με βούτυρον από το πιάτον με τα όρεκτικά. Η πρᾶξις της όμως αυτή δέν διαφεύγει την παρατήρησιν του ενός εκ των δύο γειτόνων της).

Ο δεύτερος ιατρός. Αλήθεια, έδοκίμασα χθές ένα έξαιρετον βούτυρον, όπου κατασκευάζει ένας φίλος μου και πρόκειται τώρα να το εισαγάγη εις την κοινήν χρήσιν. Μα δέν ξεύρετε τί νόστιμον είνε!..

Ο πρώτος ιατρός. (Με πολύ ενδιαφέρον). Και με τί το κατασκευάζει;

Ο δεύτερος ιατρός. (Με έπαρσιν δια την επίνοιαν του φίλου του). Με ζύγκι βωδινόν!..

(Η κυρία ή όποία εδάγκωνεν ήδη την φέταν με το βούτυρον, θα εύρίσκη βέβαια εις αυτήν κάποιαν πορᾶξενην γεϋσιν, διότι εύθύς την αποθέτει εις το πιάτον της).

Ο δεύτερος ιατρός. (Όστις ειχε ξεχάσει μίαν λεπτομέρειαν). Α, να! Προσθέτει και όλίγον άνθρακικόν δξύ και όξιμόν μόλυβδον... Μα δέν είξεύρετε τί νόστιμον που γίνεται!

(Η κυρία ρίπτει κομφά ύποκάτω από το τραπέζι την βουτυρωμένην φέταν και έτοιμάζεται να ροφήση το ποτήρι όπου είναι γεμάτον από ξανθήν και άφρώδη μπίραν).

Ο πρώτος ιατρός. (Παρακολοθηών αφηρημένος την ύψωσιν του ποτηρίου της μπίρας προς τα χείλη της κυρίας). Ένα πράγμα καταπληκτικόν είνε και ή σημερινή κατασκευή της μπίρας. Μήπως νομίζετε ότι ύπάρχει έστω και ένα μόνον ζυθοποιέιον όπου να μεταχειρίζεται σήμεραν λυκίσκον δια κατασκευην της μπίρας;

Ο δεύτερος ιατρός. Α, μπά!.. που να εύρεθῆ τέτοιο πράγμα!

Ο πρώτος ιατρός. Είδα εγώ με τα μάτια μου να μεταχειρίζωνται λειψήνας και παπαρούνας, και φλούδας πύξου και εύθαλιαν, και αίραν, και κασίαν και στραμώνιον. Ως και θεϊκόν χαλκόν βάζουν!.. και έμετικόν κάρυον άκόμη οι άθεόφοβοι!...

(Η κυρία έντρομος αποθέτει γεμάτον το ποτήρι της μπίρας εις το τραπέζι της, άφου περιέχει τόσα τρομερά δηλητήρια, προτιμώσα καλλίτερον να σκάση

από την δίψαν, παρά να δοκιμάση έστω και μίαν ρανίδα.

Ο ύπηρέτης έν τῷ μεταξύ κομίζει έντός δίσκου διάφορα είδη τυριου.)

Ο ύπηρέτης (Προσφέρων τον δίσκον προς την κυρίαν). Αγαπάται όλίγον Πόν-λεβέκ;

Ο πρώτος ιατρός. Α! αλήθεια!.. Ξεύρετε πως προσυλάττουν αυτό το τυρι του Πόν-λεβέκ δια να μη σκουληκιάζη; Το ξεπλένουν με ποντικοφάρμακον άπλουστατα!..

Η κυρία. (Κατατρομαγμένη). Όχι, όχι!.. Δέν θέλω Πόν-λεβέκ!..

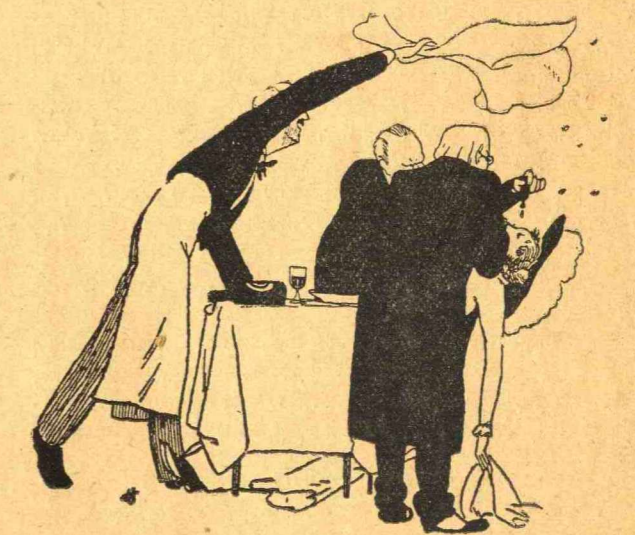
Ο ύπηρέτης. Τότε σας συνιστώ το Μπρι, κυρία.. Κυττάξετε τί ώραία ποιότης που είνε!

Η Κυρία. (Γεμάτη όρεξιν.) Ναι, πραγματικώς. Φκίνεται σαν κρέμα. (Κόπτει ένα μεγάλο κομματι και άρχίζει να τρώγη με πολλήν εύχαρίστησιν).

Ο δεύτερος ιατρός. (Κομφά προς τον συναδέλφον του, άλλ' άκοιτά δυνατά ώστε ν' άκούεται). Ξεύρετε πως κατορθώνουν οι χωριάτες μας οι πονηροί να δίδουν εις αυτό το είδος του τυριου τόσον εύχάριστον όψιν;

Ο πρώτος ιατρός. Όχι! πως;

Ο δεύτερος ιατρός. Έχουν κάτι μεθόδους οι μασκαράδες!.. Λοιπόν κάθηνται άπ' επάνω και το... Ψιθυρίζει μίαν λέξιν)

(Η κυρία ήτις άκούει την λέξιν άφίνει κραυγήν και λιποθυμεί. Θόρυβος και άναστάτωσις εις το έστιατόριον).

Ο ύπηρέτης. (Έντρομος) Τι έπαθε!.. τί συμβαίνει!..

Ο πρώτος ιατρός. (Προστρέχων προς την πάσχουσαν) Καμμιά δυσπεψία χωρίς άλλο!

Ο δεύτερος ιατρός. (Με ύφος άποφθεγματικόν). Να τί παθαίνει κανείς, όταν δέν προσέχη εις ό,τι τρώγει!

(Έκ των του Χανροί).

Υπό τὸν τίτλον τούτον θὰ δημοσιεύονται εἰς ἑκα-
στον τεύχος τῆς «ΙΡΙΔΟΣ» ἀποσπάσματα ἐξ ἔργων
πεζῶν ἢ ἐπιπέδων ἐλλήνων συγγραφέων καὶ ποιητῶν,
ἀκμασάντων εἰς παρελθούσας ἐποχὰς τῶν νεωτέρων
χρόνων. Τὸ σύστημα τούτο, τὸ ἐν χρήσει εἰς διάφορα
ἄξια λόγου περιοδικὰ τῆς Δύσεως, παρέχει εἰς τοὺς
ἡμετέρους ἀναγνώστας τὴν εὐκολίαν νὰ γνωρίσουν
ἀκριβέστερον καὶ νὰ σχηματίσουν ὀρθότερον ὅπως
δήποτε γνώμην περὶ τῆς φιλολογικῆς κινήσεως τοῦ
ἡμετέρου ἔθνους καὶ περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀντιπροσω-
πευόντων αὐτὴν κατὰ τὰς διαφόρους περιόδους τοῦ
νεωτέρου ἐθνικοῦ βίου.

Ὁ Δημήτριος Παπαρρηγόπουλος, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐγ-
καινίζομεν τὴν παρῶσαν στήλην, υἱὸς τοῦ κλεινοῦ
ἱστορικοῦ τοῦ Ἐθνους Κωνσταντίνου Παπαρρηγοπούλου,
ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὸ 1843 σπουδάζας δὲ τὰ νομικά,
ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου, καταγινόμενος
ἐν ταύτῳ εἰς τὰ γράμματα. Μία συλλογὴ λυρικῶν ποιη-
μάτων του ὑπὸ τὸν τίτλον Στόνοι ἐδραβεύθη κατὰ τὸν
ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ 1866, βραδύτερον δ' ἐπη-
νέθη ἄλλη συλλογὴ αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον Χελιδό-
γες. Ἐγραψε πρὸς τοὺτοις ἐπιπολιτικά ποιήματα
μακρὰ ὑπὸ τὸν τίτλον Ὁρφεὺς καὶ Πυγμαλίων,
καὶ σειρὰν δραματικῶν διαλόγων ὑπὸ τὸν τίτλον Χαρ-
κίτης. Ἐγραψε ὡσαύτως καὶ μικρὸν δραματι-
κὸν ἔργον τὴν Ἀγοράν, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀντι-
παρβολὴ τοῦ ἀρχαίου βίου πρὸς τὸν νεώτερον. Ἡ δὲ
μονόπρακτος αὐτοῦ κωμῳδία Σουζύου ἐκλογὴ,
πολιτικὴ σάτυρα, συχνὰ παριστανόμενη ἄλλοτε ἐπὶ τῆς
ἐλληνικῆς σκηνῆς, μετεφράσθη ἰταλιστὶ καὶ γαλλιστὶ.
Ἀπεβίωσεν αἰφνιδίως τὴν 21 Μαρτίου 1873 ἐν Ἀ-
θήναις.

Τὰ παρατιθέμενα ἐνταῦθα ἔργα του, ἢ περιγραφὴ
ἀρχαίου ρωμαϊκοῦ δείπνου καὶ τὸ ποίημα «Ἀραβῶν»,
ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ «Ἀττικὸν Ἡμερηλόγιον» τοῦ
Εἰρηναίου Ἀσωπίου, τοῦ ἔτους 1869.

APPABΩN
«Ἀπιστος ὡς τὸ κύμα»
Σαίξοπηρος

«— Μάρω, ὕγλαινε· μακρὰν ἀπέροχομαι τὸ πλοῖον
ὡς ἕππος ἀνυπόμονος τὸ κύμα πλήττει ἤδη
ἀνέβησαν εἰς τοὺς ἰστούς καὶ λύουν τὸ πανίον·
μὴ λησιμονῆς τὸν πλέοντα ἐν μέσῳ τῶν στοιχείων.
Ἐκείνη ἦτις λησιμονεῖ τὸν ναύτην δις προοδεῖ.

« Δὲν ἔχω ἄλλον σύντροφον ἐκτὸς τοῦ ἀραβῶνος·
ἀρκεῖ ὠρκίσθης εἰς ἐμὲ ὁπότεν τὸν ἐδώρεις.
Μὲ συνοδεύει ἢ ἐλπὶς καὶ δὲν θὰ εἶμαι μόνος,
καὶ περὶ σοῦ θὰ ὁμιλῶ ὁ τῆς θαλάσσης στόνος...»
Ἐλεν ὁ Χρόνης καὶ φιλεῖ τὸ μέτωπον τῆς κόρης.

Ἐπεβιάσθη λησιμονεῖ ὅτι ἡ ἀπουσία
εἶνε τῆς λήθης ἀδελφὴ ἠγάπα καὶ ἐπεισθη

ἀνέσπασαν τὴν ἄγκυραν, ὀγκοῦνται τὰ ἰστία.
— Φεῦ! ὁμοιάζουν φέρετρον ἐνίστε τὰ πλοῖα! —
Ἀπέπλευσαν· μετὰ μικρὸν ἢ Ὑδρα ἠφρανίσθη.

Ἔτος μακρὸν διέμεινε ὁ Χρόνης εἰς τὴν ξένην
καὶ εἶδε κόσμον ἀγνωστον, καὶ εἶδεν ἄλλα ἤθη,
καὶ ἐθαύμασε τὴν καλλονὴν τὴν πεπολιτισμένην·
ἀλλὰ ὁ νοῦς του ἔπτατο πρὸς τὴν ἀγαπημένην,
ὁ ἔρωσ του ὁ πύρινος οὐδὲν ὡς μετεβλήθη.

Ἦδη τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἀνέπτυξε τὸ πλοῖον,
ὡς τὸ πτηνὸν πρὸς φωλεάν πετᾷ πρὸς τὸν λιμένα·
ὁ ἄνεμος ἐσύριεν ἐν μέσῳ τῶν σχοινίων,
τῆς Ὑδρας ἦδη φαίνεται μακρόθεν τὸ νησίον,
ἢ πόλις καὶ τὰ φῶτά της ἀτάκτως ἐσπαρμένα.

Ὡ! τέλος εἶνε εὐτυχῆς καὶ θὰ τὴν ἴδῃ πάλιν.
εἰς τὸν ἐξώστην ἵσταται ἐκείνη τῆς οἰκίας
ἀνυπομόνως τείνουσα πυρέσσουσα ἀγκάλην....
Ὁ Χρόνης δὲν ἐπιθυμῆι εὐδαιμονίαν ἄλλην·
πλὴν διατὶ ὠχρίασεν ἐκ τῆς ἀνησυχίας;

Ἤχοῦσιν ἄσματα χαρᾶς, ὀργάνων ἀρμονία,
προπόσεις μέλλοντος μακροῦ, συγκρούσεις ποτηρίων,
τὰ λάμποντα παράθυρα εἰς τρίμματα μυρία
ἀντανακλᾷ ἢ θάλασσα, εἰσέτι ἀπαισία,
διὰ κυμάτων τὴν ἀκτὴν μαστίζουσα ἀγρίων.

Ἀπὸ τῆς πύμνης τὴν σκηνὴν ὁ Χρόνης ἐθεώρει
σπασμοδικῶς τὰς χεῖράς του συνάπτων εἰς τὰ στήθη·
βαθεῖα ἦτο ἢ πληγὴ ἠπίσται καὶ ἠπόρει·
λέμβος ἐνώπιον αὐτοῦ ταχεῖα ἐπροχώρει...
«— Λεμβούχε, τίς νυμφεύεται;» — «Ἡ Μάρω», ἀπε-
κρίθη.

Ὁ Χρόνης ἐμεϊδίασεν ἐκ τῆς ἀτελεισίας·
ἐστράφη, ἐθεώρησε τὰς κυανὰς ἐκτάσεις,
ἐκεῖ ὅπου ἐπάλασε πρὸς τόσας τοικιμίας...
«— Ὡ! εἶνε, ἐπιθύρησε μετὰ μελαγχολίας,
πιστότερον τῆς γυναικὸς τὸ κύμα τῆς θαλάσσης!»

Τοῦ ἀραβῶνος τὸν χρυσοῦν δακτύλιον ἐξάγει
καὶ, ὡς οἱ δόγμα ἄλλοτε τῆς Ἐνετίας, ρίπτει
αὐτὸν εἰς τὰ ρογαζόντα διηνεκῶς πελάγη.
Ἐρράγη ἢ καρδία του, τὸ μέλλον του ἐρράγη
καὶ εἰς τῆς ὕγρας αὐτοῦ μνηστῆς τὰ στήθη καταπίπτει.
Δ. Παπαρρηγόπουλος

ΡΩΜΑ·Ι·ΚΟΝ ΔΕΙΠΝΟΝ

Ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν ὑπάρχουσιν ἐποχὰι παρα-
δοξοί, καθ' ἃς ἢ κακία καὶ ἢ ἀρετὴ, ἀμιλλόμεναι τίς
νὰ ὑπερτερῆση, διαπλάττουσιν ἐναρέτους ἀνδρας,
ἀλλὰ καὶ μοχθηροτάτους. Τούτο συμβαίνει πρὸ πάν-
των μετὰ μακρὸν καὶ γηράσαντα πολιτισμὸν, ὅτε ἢ
ἀνθρωπότης ἀποκρίνουσα πλέον, τὰ πάντα γευθεῖσα,
μελετήσασα, παθοῦσα πολλά, ἀηδιάζουσα τὸ παρὸν,
μὴ ἐλπίζουσα εἰς τὸ μέλλον, δὲν δύναται νὰ συγκινήθῃ

ἐκ τῶν συνήθων ἀπολαύσεων, ἀλλὰ ζητεῖ τὸ ἔξοχον
εἶτε ἐν τῇ κακίᾳ εἶτε ἐν τῇ ἀρετῇ. Τοιαύτη κοινωνία
εἶνε τροφὸς τοῦ Νέρωνος, εἶνε διδάσκαλος αὐτοῦ, ἀλλὰ
συγχρόνως γεννᾷ καὶ τὸν Θρασεάν, τὴν ἔξοχον ἐκεί-
νην ἀρετὴν, τὴν μαστίζουσαν κατὰ πρόσωπον τὸν
Νέρωνα.

Ἡ κακία ὅσον σκοτεινότερα εἶνε, τοσοῦτον
παρασύρει ἡμᾶς· ἀπορροφᾷ ὡς ἡ ἀβυσσος. Ἡ φρίκη
εἶνε ἐνάμιλλον τοῦ θαυμασμοῦ αἰσθημα καὶ, ἐγὼ τοῦ-
λάχιστον, δὲν ὑβρίζω τὸν Καλλιγόλαν, τὸν Καρακάλλ-
αν, τὸν Δομιτιανόν, καὶ πρὸ πάντων τὸν Νέρωνα,
ἀκολουθῶν κατὰ τοῦτο τὸν Πλάτωνα, ὅστις ὀρθότατα
εἶπεν: «ὅποσα ἀδικήματα μεγέθει καὶ τολμήματι
ἐστὶν ὑπερηρότα, οὐ τῶν ἐπιτυχόντων εἶναι ταῦτα
ἀνθρώπων, ψυχῆς δὲ γενναίας ὑπὸ ἀτόπου παιδείας
διεφθαρμένης.»

Τῷ ὄντι οἱ Ῥωμαῖοι, μέγιστοι ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῶν,
διέσωσαν ἅπαν τὸ μεγαλεῖον καὶ ἐν τῇ παρακμῇ. Τὸ
δραστήριον καὶ ἀθλητικὸν ἐκείνο ἔθνος, τὸ ὁποῖον
ἀνήλθεν εἰς τὸ ἀκρότατον τοῦ κλέους ὄριον, ἀφοῦ
κατέπεσε, διετήρησε τὰ πάθη καὶ τὰς παραφορας
αὐτοῦ καὶ, ὅπως ἄλλοτε ἠρωϊκῶς ἐζητεῖ τὴν δόξαν,
ἠρωϊκῶς ἐξηκολούθησε νὰ ζητῆ τὰς ἡδονάς. Ὁ Ῥω-
μαῖος ἦτο ἀνήρ πάντοτε, καὶ ὅτε δὲν ἠδύνατο νὰ
παίξῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεος, ἐπαι-
ζεν αὐτὴν εἰς τοὺς κύβους μετὰ τὸ πέρας τῶν συμπο-
σίων, οὐδέποτε ὠχρίων, οὐδέποτε θλιβόμενος καὶ ἀπα-
θέστατα ἀπειρίζον τὸν θάνατον. Ἡ μεγαλοφύα καὶ
ἢ δραστηριότης δὲν θάλλει εἰς τὰς χλιαρὰς ἀτμοσφαι-
ρας, εἰς τὰς ὁποίας μόνοι οἱ ἀμάνται αὐξάνουσι,
οὐδὲ ἀνέχεται νὰ μαραινεται εἰς τοῦ συνήθους βίου
τὴν ἀδράνεια καὶ ὅταν λείπῃ ἢ μέθῃ τῶν κατακτή-
σεων, ρίπτεται ἀνάθεκτος εἰς τὴν κραιπάλην τῶν συμ-
ποσίων, εἰς τὰ ὄργια, εἰς πᾶσαν κακίαν. Διὰ τοῦτο
οὐδὲν ἄλλο ἔθνος παρουσιάζει τοσοῦτον σκοτεινὴν ἄμα
καὶ μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα διαφθορᾶς ὡς τὸ Ῥωμαϊκὸν
καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς Ῥωμαίων παρεκάθησέ ποτε εἰς
τὸ δεῖπνον, εἰς ὃ παρουσιαζόμεθα.

Τὸ συμπόσιον τοῦτο δὲν προσφέρει ὁ Καλλιγόλας,
ὅστις ἄλλοτε δι' ἐν γεῦμα ἐδαπάνησε δύο ἑκατομμύ-
ρια δραχμῶν· ὄχι, δὲν εἶνε αὐτακράτορας, δὲν εἶνε
στρατηγοῦ κῆπος αὐτός, ἀλλ' ἀπλοῦ ἰδιώτου. Ἐν τῷ
μέσῳ παραδείσου, εἰς τοῦ ὁποῖου τὰ μέρη δένδρα εἰσὶν
ἀνηρημένοι φανοῖ, ὧν αἱ διαφανεῖς πτερυγᾶι ἀπαι-
τῶνται ἐκ χρωματισμένων κεράτων, ἀπλοῦται ἢ στρογγύ-
λῃ τράπεζα. Περὶ αὐτὴν ἐν εἶδει ἀρχαίου ἑλληνικοῦ
σίγματος, ὡς ἡμικύκλιον, κεῖται κλίτη ὑπαγεῖα, ἐννεῖα
ἀναμένονσα δαιτυμόνας. Ἐπὶ τραπέζῃς ἀπλοῦνται
ἀνθοδέσμαι ἐκ τῶν σπανιωτέρων ἀνθῶν τῶν ἀπαν-
ταχοῦ τῆς γνωστῆς γῆς, ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ἀλάβαστροῦ
ἰακίμου. Κλωθὸς μέγιστος, περιβλεπὼν μικρὰ δένδρα καὶ
θάμνους, ἐπὶ τῶν ὀπῶν ἀναπαύεται πολυειδῆς πτη-
νὰ, ἀποτελεῖ τὸ κάθιστον τοῦ παραδείσου. Ἡ ἀπὸ δὲν
ψάλλει. Κάτωθεν αὐτοῦ κλαβοῦ, εἰς δεξιαμένην φέρουσαν
θαλάσσιον ὕδωρ, πλέουσιν ἰχθύες ποικίλων χρωμάτων.
Πέραν, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου ὑπάρχει ἢ μουσικὴ καὶ
γλυκυτάτην ἁρμονίαν ἀποτελοῦσιν ὁ χέλυς, ἢ λῦρα,
ἢ ἄρπα, ὁ μόνανλος, τὸ κρόταλον. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς
τραπέζῃς ἀγαμάσιον ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἀνί-

σταται· εἶνε ἢ Ἀθήα καὶ ὁ κύκνος ἀσπαζόμενος τὰ
στήθη αὐτῆς· παρὰ τὸ ἀγαμάσιον τοῦτο εἶνε ὁ Διό-
νυσος ἐκ δεξιῶν, ἢ Ἀφροδίτη ἐξ ἀριστερῶν· οἱ πίνα-
κες, τὸ μασόνιομον, ἢ λεκάνη, αἱ κύλικες, οἱ δίσκοι
στίλβουσιν ἐκ τοῦ ἀργύρου· χρυσοὶ δὲ εἰσὶν οἱ κύαθοι,
αἱ φιάλαι, τὰ σκαφία.

Ἴδου ἔρχονται οἱ δαιτυμόνες· οἱ δραστήριοι καὶ
ρωμαλεῖοι ἐκείνοι Ῥωμαῖοι, ὧν ἢ λιτότης ἐν τῷ πο-
λέμῳ, τὸ ἀκάματον αὐτῶν, ἢ καρτερία εἰς τὰς κοινου-
χίας ἐπροξένουν τροφὸν εἰς τοὺς πολέμιους τῆς Ῥώ-
μης, ἦδη κομίζονται ὡς παραλυτικοὶ ἐπὶ φορείου, βα-
ρυνόμενοι νὰ βαδίσωσι, βαρυνόμενοι νὰ σείσωσι τὴν
χεῖρα. Ἐκαστος αὐτῶν ἀκολουθεῖται ἀπὸ μακρῶν
συνοδείων δούλων, ὧν οἱ μὲν ἀερίζουσι τὸν δεσπότην,
οἱ δὲ ἀποδιώκουσι τὰς μυίας, ἄλλοι χαριετιάζονται
ἵνα προκαλέσωσι τὸν γέλωτα τοῦ δεσπότου, ὅστις βα-
ρύνεται καὶ νὰ γελάσῃ καὶ μόλις ἐλαφρῶς μειδιᾷ. Ὁ
ὀμηρικὸς γέλωσ πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπεν. Ἄλλοι τέλος
ἀκόλουθοι κομίζουσι χρηματοκιβώτια· Κόθηται παρὰ
τὴν τράπεζαν καὶ ἐνῷ ὀπισθεν αὐτῶν τάσσονται οἱ
προγεύσται, οἱ οἰνοχόοι καὶ οἱ λοῦτροὶ τοῦ συμποσίου·
θεράποντες, ὁ κύβος ἀναδεικνύει τὸν συμπροσάρχον.

Ἀρχεται ἢ πρώτη τράπεζα, ἐνῷ ἀρωματίζεται
ἢ ἀτμόσφαιρα διὰ θυμιάτων. Ποικίλα φαγητῶν
ἀμύθητος. Τέχνη σπάνια. Ὁ μαγειρεὺς ἀποθαυμάζε-
ται ἢ ἦδη τοσοῦτον, ὅσον παλαιὸς Κικέρων ἀμείβεταί
δὲ πολὺ περισσότερον. Ἡ μαγειρικὴ ἀνηνέθη εἰς
ἐπιστήμην. Ἰχθύες φιλασσομένοι ζωντανοὶ ἐν τῷ θα-
λασσίῳ ὕδατι, παρασκευάζονται ἀπέραντι τῆς
τραπέζῃς ἐνώπιον τῶν δαιτυμόνων, οἷτινες ἀπληστος
περιεργάζονται αὐτοὺς ἀσπαιρόντας. Δι' ἕκαστον μα-
γειρεύεται ἰδίον φαγητὸν κατὰ τὴν ὄρεξιν καὶ ἐπιθυ-
μίαν αὐτοῦ ὑπὸ ἰδιαίτερου μαγιστοῦ. Ὅλων τῶν κλι-
μάτων πτηνὰ παρατίθενται. Φέρεται ἀμετακίνητος,
ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ οὐλοῦ ὑπάρχουσι ζωντανοὶ κίχλι,
αἷτινες ἀνιπτανταί ἅμα ἠνεώθη. Καρκενίματα πα-
ραδοξὰ, ἀλλὰ νόστιμα, ποικίλα καὶ ἀπὸ θύρα περιεργό-
νται. Πᾶσι εἰσερχοῦνται ὄρεγοῖδες ἐκ τῶν Γαλιερίων
καὶ τῆς Ἀντιοχείας. Ἐχούσι τοὺς βραχίονας γυμνοῦς,
φοροῦσι στέμματα εἰς τὴν κεφαλὴν, κρατοῦσι κρο-
νοῦσιν εἰς τὰς χεῖρας. Ἡ παρουσία τῶν ἐνδυμάτων αὐ-
τῶν συγκρατεῖται ἀπὸ πολυτήμου λίθου. Δὲν ὄρχονται
εἰσέτι· ἀναμένονσι τὸ πέρας τοῦ συμποσίου καὶ περι-
φέρονται ἀγὰ δύο χορευτὰς, κἀλλοῦσα ἰσπανικὸν
ἄσμα.

Ἴδου ἄλλος ἀγογιόχορος ἐπὶ δίσκων ἀργυρῶν πο-
μίζεται· ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι φασίανος τῆς Σικυθίας,
ἐν τοῖς φασίανος, ὄρεγοῖς οἱ ἰδέ, ὄρεγοῖς περιέχουσι
συκκαγόνας. Κατακροματιστῆς ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ
Τρουφροῦ, διαβοήτου μαγιστοῦ Ῥωμαίου, διδάσκων
τρὸς δημοσίᾳ τὸ κατακροματιστῆν, τέμνει τὸν ἀγογιό-
χορον. Τὰ κρομασμένα αὐτῶν χεῖρα μόλις διγούσι
τὰ φαγητὰ δι' ἃ ἐδαπανήθησαν τόσαι χιλιάδες δραχ-
μῶν, ἐνησχολήθησαν τόσοι βραχίονες καὶ τόσοι ἐκιν-
δύνευσαν ἀνδράσι. Ταλαίπωροι ἀναφανεῖ ὁ Σενέ-
κας, δὲν ἐνοεῖτε ὅτι ἢ ὄρεξις ὑμῶν εἶνε εὐρύτερα τῆς
κοιλίας!

Ὁ συμπροσάρχος ἐγειρεται καὶ προτείνων τὸν ἀμ-
φορέα λέγει: «virtus et philosophia et justi-

tia verborum inanum crepitum est; una veritas est, bene vitae facere.» (1).

Πληρούνται τὰ σκαφία· ἀλλὰ δὲν εἶνε οἶνος ὁ γυνόμενος, εἶνε κώνειον. « Τὸ ἀντιφάρμακον τοῦ κωνείου εἶνε ὁ οἶνος ! ἀναφρονεῖ ὁ συμποσίαρχος· πίνωμεν, πίνωμεν, ἄλλως θ' ἀποθάνωμεν ! » Τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἀπίστευτον, καὶ ὅμως περὶ αὐτοῦ μαρτυρεῖ ὁ Πλίnius.

Κάλλιστοι τῆς Ἰταλίας ἀπάσης οἶνοι, ἀρχαῖοι τὴν ἡλικίαν, διαφανέστατοι, τοῦ Φαλέρον, τῆς Σικελίας, τῆς Ἀλβας διαμειθόνται. Τοιοῦτον δὲν ἔπινον εἰμὴ τρεῖς τοῦ ἔνιαυτοῦ ὁ Θρασέας καὶ ὁ Ἑλβίδιος, ὅτε ἐστεφανωμένοι με' ἄνθη ἐώρταζον τὰ γενέθλια τῶν δύο Βρούτων καὶ τοῦ Κασίου. Πίνουσιν οἱ συμπόται καὶ μεταβάλλονται εἰς Κορύβαντας. Ἄσματα αἰσχρά, παροίνιος φιλοσοφία, διεγείρουσα τὸ ἐρυθρὸν καὶ αὐτῶν τῶν δούλων, ἀντηγεῖ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ βραχνὴ αὐτῶν φωνή, παραβαλλομένη πρὸς τὴν εὐστροφὸν καὶ λιγυρὰν φωνὴν τῶν Ἰσπανίδων, προξενεῖ παράδοξον ἀντιθέσεως αἰσθησιν. Τὰ σκαφία αὐτῶν φέρουσι πολυτίμους λίθους καὶ τινα ἀξίλους δύο καὶ τρεῖς ἑκατομύρια δραχμῶν.

Ἡ πρώτη τράπεζα λήγει. Εἰς τὴν δευτέραν τράπεζαν διανέμονται τὰς δώρας καὶ τὰ γλυκίσματα. Ἡ τέχνη τῶν μαγείρων ἐδῶ διατρίβεται. Ἄν τις αὐτῶν δὲν ἐπέτυγεν, ὁ δεσπότης αὐτοῦ διατάσσει δι' ἐνὸς βλέμματος καὶ δι' ἐνὸς ἐκφραστικῶν σχήματος, καὶ ὁ μάγειρος φονεύεται. Ὁ ἀποτυγχάνων εἰς τὸ γλύκισμα εἶνε δις μοχθηρότερος τοῦ προδότου.

Ἡ δευτέρα τράπεζα λήγει, ἀλλὰ δὲν λήγει τὸ δεῖπνον. vomunt ut edant (ἐμοῦν διὰ τὰ φάγωσιν). Ἡ τράπεζα καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἀνακαινίζονται, φέρονται νέα ἄνθη, ἀρχεται νέα μουσικὴ καὶ ἐπαναλαμβάνεται τὸ δεῖπνον.

Ἡδὴ ἐπῆλθε τὸ μεσονύκτιον· βαρεῖς καὶ καταβληθέντες κοιμίζονται εἰς μαρμαρίνην στοάν· εἰς τὰς πλευρὰς ὑπνοῦνται τὰ ἀγάλματα τῶν προγόνων καὶ τὸ φῶς καταπίπτει ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῶν, ὁμοιάζει ἐρυθρῆμα. Ἡ στοὰ ἀντηγεῖ ἐκ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν ἀσμάτων καὶ ταχεῖα ὡς φάσματα χορεύουσιν αἱ Ἰσπανίδες. Συγκρονοῦνται τὰ κρούσματα τῶν διακτύλων αὐτῶν καὶ νομίζεις ὅτι ἵπτανται μᾶλλον, ἢ θίγουν τὸ ἔδαφος. Μεθίει τὸ κάλλος περισσότερον τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἡ μέθη αὐτὴ εἶνε βραχυτάτη καὶ ὁ Ρωμαῖος θέλει συγκινήσεις μακρὰς καὶ ποικίλας.

Φέρονται αἱ τράπεζαι καὶ οἱ ἀστράγαλοι καὶ οἱ κύβοι ὁ χρυσὸς καὶ οἱ πολύτιμοι λίθοι ἀπλοῦνται ἐπὶ τῶν τραπέζων καὶ κυκλοφοροῦσιν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Ἡ ἁρμονία ἔπαισε καὶ σιωπὴ βαθεῖα ἐπικρατεῖ. Ἐπίστε, ὅποταν ἡ βολὴ τῆς Ἀφροδίτης ἀναρπάσῃ ἀπὸ τινος μέγα μέρος τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἀκούεται βλασφημία. Ὁ νεώτερος τῶν δαιτυμόνων ἀποσύρεται. Οὐδὲ ὄβολόν ἔχει πλέον. Πᾶσα ἡ περιουσία αὐτοῦ τὴν προτεραῖαν μετεβλήθη εἰς χρυσίον καὶ τὴν νύκτα ταύτην περιῆλθεν εἰς τὸν μᾶλλον εὐτυχῆ.

— Δὲν ἔχεις πλέον χρυσοῦς, Μάνλιε ;

(1) Ἄρετή καὶ φιλοσοφία καὶ δικαιοσύνη λόγων κενῶν ἐστὶ κρότος· μία ἐστὶν ἀλήθεια, τὸ εὖ ζῆν.

— Δὲν ἔχω, δὲν ἔχω !

Οἱ ἐπίλοιποι λαλοῦσι κρυφίως καὶ μετ' ὀλίγων προτείνουσιν εἰς τὸν Μάνλιον νὰ παῖξῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς τοὺς κύβους.

— Θεὸς αὐτὴν διὰ χιλίους χρυσοῦς, Μάνλιε· ἀν ἀποτύχῃς, θ' αὐτοκτονηθῇς διὰ ξίφους ἐδῶ, ἐνώπιον ἡμῶν, ὑποκρινόμενος τὴν γραιῖαν καὶ πανούργον ἀλώπεκα, τὸν Κάτωνα.

— Θέλω δύο χιλιάδας χρυσῶν.

— Δύο χιλιάδας ! λέγει ὁ συμποσίαρχος μετὰ φωνῆς συρομένης· ἡ ζωὴ ἀνευ χρημάτων εἶνε θάνατος· εἶνε τι φοβερότερον τοῦ θανάτου, οὐδὲ ὄβολόν ἀξίζει.

Καὶ διὰ λατινικῆς προσφορᾶς ἀπήγγειλε πομπωδῶς τοὺς ἐπομένους στίχους τοῦ Μενάνδρου :

Ὁ μὲν Ἐπίχαρμος τοὺς θεοὺς εἶναι, λέγει, ἀνέμους, ἕδωρ, γῆν, ἥλιον, πῦρ, ἀστέρας· ἐγὼ δ' ὑπέλαβον χρησίμους εἶναι θεοὺς τ' ἀργύριον ἡμῖν καὶ τὸ χρυσίον μόνον. Ἰδουσάμενος τούτους γὰρ εἰς τὴν οἰκίαν, εὔξαι τι βούλη, πάντα σοι γενήσεται· ἀγρός, οἰκία, θεράποντες, ἀργυρώματα, φίλοι δικασταί, μάρτυρες· μόνον δίδου, αὐτοὺς γὰρ τοὺς θεοὺς ἔξεις ὑπέρτατας.

Καὶ ἐξηκολούθησεν ἕτερος τῶν συμποτῶν : Ἐὐκαταφρόνητόν ἐστι, Μάνλιε, πένης, κἂν πάνυ λέγῃ δίκαια· τούτου γὰρ λέγειν ἕνεκα μόνον νομίζεθ' οὗτος τοῦ λαβεῖν. Καὶ συκοφάντης εὐθὺς ὁ τὸν τριβώνιον ἔχων καλεῖται, κἂν ἀδικούμενος τύχη.

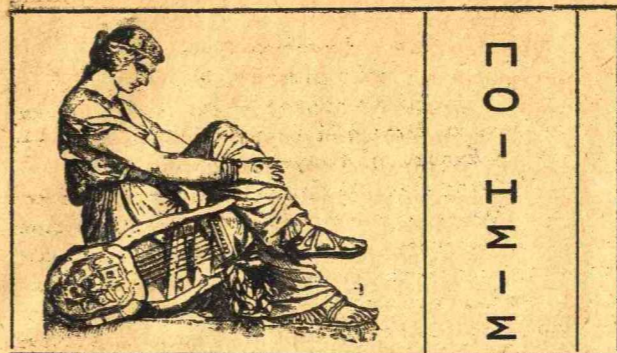
— Ἔστω διὰ χιλίους χρυσοῦς, εἶπεν ὁ Μάνλιος πεισθεῖς.

Ρίπτει τοὺς κύβους, ἀλλ' ἡ βολὴ εἶνε ἡ λεγομένη τοῦ κινός· ἀστραπὴ χαρᾶς διέλαμψε εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἐπιλοίπων συμποτῶν. Ἀληθῶς πλήρες τὸ δεῖπνον, θὰ λήξῃ με' αἷμα, καὶ τὸ τοιοῦτον εἶνε πολύτιμον ἐπιδόρησιον. Ὁ Μάνλιος, ὃν ἡ τύχη κατεδίκασεν εἰς θάνατον, ἀνέμενε ἀτάραχος τὴν διαταγὴν.

Ἡ ἡμέρα ἤρχισεν ἤδη νὰ ὑποφώσῃ· ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἦτο ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου. Οἱ κύβοι καὶ οἱ ἀστράγαλοι δὲν ἐκυλίοντο πλέον ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ὁ Μάνλιος ἀνέλαβε τὸ ξίφος. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς στοᾶς ἵστατο, ἀναμένον τὸ σύνθημα. Ὁ συμποσίαρχος ἀνατείνει τὴν χεῖρα καὶ ὁ Μάνλιος βυθίζει τὸ ξίφος εἰς τὰ στήθη παρὰ τὸν ἀριστερόν θώρακα· πίπτει, ἀλλὰ δὲν ἔπεσε χαριέντως. Ὁ συμποσίαρχος παρατηρεῖ τοὺς λοιποὺς δαιτυμόνας· τὸ σῶμα σπᾶρει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ψιθυρισμὸς δυσαρσεσκείας ἀκούεται· μειδιῶσιν οἰκτείροντες τὴν ἀνεπιτηδειότητα καὶ συρίζουσι τὸν Μάνλιον, οὔτινος τὸ αἷμα ἐκάλυψε τὸ μωσαϊκόν τῆς στοᾶς.

Ἐρχονται οἱ δούλοι καὶ ἀναλαμβάνουσι τὸν νεκρόν, διὰ νὰ θάψωσιν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἐνῶν ἀπέρχεται ἡ θλιβερὰ ἐκείνη συνοδεία, οἱ ἐπίλοιποι κατακλίνονται εὐτυχεῖς διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ δεῖπνου. Οἱ δούλοι ἀναπετανύουσιν μεγάλα ὑφάσματα, φέροντα τερατώδεις εἰκόνας πρὸς ἀποδώξιν τῶν πτηνῶν· δὲν πρόπει οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον νὰ ταραχθῇ ὁ ὕπνος αὐτῶν.

Τοιαῦτα ἦσαν τὰ συνήθη συμπόσια τῶν Ρωμαίων τῆς Αὐτοκρατορίας.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΨΥΧΗ

Δὲν ξέρω ποιὸς τὸν ἔχτισε (ἡ ἀδιάφορὴ μου Μοῖρα, γὰρ ἡ Μοῖρά μου ἡ καλόγνωμη, γὰρ ἡ Μοῖρά μου ἡ [κακή] ;)

τὸν πύργο μετ' ἡ σφαλίστῃ, μανταλωμένη θύρα, τὸν πύργο αὐτὸν ποῦ ἡ δευτέρα ψυχὴ μου κατοικεῖ.

Δὲν ξέρω ποῦ τὸν ἔχτισε (στοῦ κάμπου τὰ λιοπέδια, στὴν ἀφροκύματῃ ἀμμουδιά, γὰρ στ' ἀκροβούνια ἐκεῖ ;) τὸν πύργο μετ' ἀραδιαστὰ φραγμένα παραθύρια, τὸν πύργο αὐτὸν ποῦ ἡ δευτέρα ψυχὴ μου κατοικεῖ.

Γιατὶ δὲν εἶν' ἡ ἀληθινὴ ψυχὴ μου αὐτὴ ποῦ νοιώθω νὰ σπασταρῶ στὰ στήθια μου καὶ νὰ γοργοτυπᾶ, δουλεύοντας κάθε δειλὸ καὶ κάθε γήινο πόθο· κ' ἐλπίδας θησαυρίζοντας, ὄνειρατα σκορπᾶ.

Στὸν πύργο ποῦ δὲν ξέρω ποιὸς καὶ ποῦ τὸν ἔχει [χτίσει, ἀνοίγει ἀθώρητα φτερά σὲ πέταγμα γοργό καὶ δὲν ψηφᾶ τὸ μάκρομα καὶ πάει νὰ ξεφυχτίσῃ τὸ δευτερό μου ἐγώ.

— Ἔλα κ' ἡ θύρα ὀρθάνοιξε. Δικὴ σου καὶ δικός μου. Ξεκρέμασε κ' ἀγκάλιασε τὴ λύρα τῆς χρυσοῦ· σβῦσε ἀπ' τὸ νοῦ τὰ πλανερὰ τὰ ὄνειρατα τοῦ κόσμου κ' ἄρχισε τὸ τραγοῦδί σου καὶ γίνου πάλι ἐσύ.

Ἰωάννης Πολέμης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Δὲν ξέρω ἂν εἶμαι ἀπὸ θεοὺς κατατρογυμένος, ἢ φυσικό μου εἶν' ἔτσι νὰ πηγαίνω. Στὸν κόσμο αὐτὸν περῶ σὰν ἕνας ξένος, στεκόμενος κάποτε μόνο ν' ἀνασαίνω.

Τ' ἀγκάθια, οἱ βᾶτοι, μοῦ ξεσκίζουνε τὰ πόδια, τὰ χέρια τάχῃ πάντα ματωμένα, Οἱ δυσκολίες τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἐμπόδια Διάπλατοι δρόμοι θάτανε γὰρ μένα.

Ὅμως λόγος μεγάλ' ὄχι, ἄς μὴ λέω ! Τὰ βάσανα κανένας τίνος ξέρει ; Πῶς θὰ μαντέψω, ἐκεῖ ποῦ μόνος κλαίω, Ἄν κάποιος ποῦ γελᾶ δὲν ὑποφέρῃ ;

Μ. Μαλακᾶσης

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΚΕΝΙΕΦ

Κατὰ μετάφρασιν Π. Σ. ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΥ

Σ' ἕνα παλῶ Ἰταλικὸ χεῖρόγραφο ἔχω διαβάσει τὴν ἐξῆς ἱστορίαν :

Α'

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἑκτοῦ αἰῶνος ἐζούσαν στὴ Φερράρα δύο νέοι· τὸν ἕνα τὸν ἔλεγαν Φάβιο τὸν ἄλλο Μούκιο. Ἀπὸ πολὺ μικρὰ παιδιὰ εἶχαν ἀνατροφῆ μαζὺ καὶ εἶχαν συνδεθῆ μετὰ μιὰ μεγάλη φιλία, ἦσαν καὶ οἱ δύο εὐκατάστατοι. Ὁ Μούκιος ἦταν μουσικός, ὁ Φάβιος ζωγράφος. Ὁλη ἡ Φερράρα ἦταν ὑπερήφανη γι' αὐτούς καὶ ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ τὴ φιλία τους.

Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ ἐζούσε στὴ Φερράρα μιὰ ἀρχοντοπούλα, μετ' ὄνομα Βαλέρια. Ὁλη ἡ Φερράρα ὠμιλοῦσε γιὰ τὴν ὠμορφίαν της, ἂν καὶ πολὺ ὀλίγοι τὴν εἶχαν ἰδῆ.

Σπανίως ἐβγαίνεν ἐξῶ· μόνον κατὰ τῆς μεγάλης γιορτῆς ἐπήγγαινε περίπατο μετ' ἡ γρηᾶ χήρα μητέρα τῆς.

— Ὡ πόσον εὐτυχὴς θὰ εἶναι ἐκεῖνος, ἔλεγαν στὴν Φερράρα ὅταν τὴν ἐβλεπαν, ποῦ θὰ μυριστῇ αὐτὸ τὸ παρθενικὸ μπουμπουκί !

Β'

Ὁ Φάβιος καὶ ὁ Μούκιος εἶδαν μιὰ ἡμέρα τὴ Βαλέρια σ' ἕναν χορὸ, ποῦ ἐγίνετο κατὰ διαταγὴν τοῦ Μεγάλου Δούκα Ἑρκολε τῆς Φερράρας. Καθόταν μαζὺ μετ' ἄλλες ἀρχόντισσες καὶ ἀρχοντοπούλες τῆς Φερράρας σὲ μιὰ ὠραία, ἐξέδρα, ποῦ ἐπίτηδες γιὰ τὰ μεγάλα σπίτια εἶχε φτιάσει ὁ Ἑρκολε τῆς Φερράρας. Μόλις τὴν εἶδαν, ἀμέσως τὴν ἠγάπησαν καὶ οἱ δύο, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν κανένα μυστικὸ ἀναμεταξύ των, ἐξωμολογήθηκε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον τί πληγῆ ἀνοίξε μεσ' τὴν καρδιά τους.

Συνεφάνησαν νὰ δοκιμάσῃ ὁ καθένας χωριστὰ, νὰ πλησιάσῃ τὴ Βαλέρια καὶ ὅποιος ἀπὸ τοὺς δύο τὴν κατακτήσῃ, ἐκεῖνος νὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα. Ὁ ἄλλος ἔπρεπε νὰ τὸ πάρῃ ἀπόφασι καὶ νὰ ἀποτραβηχθῆ.

Σὲ λίγον καιρὸ ἔλαβαν καὶ οἱ δύο τὴν εὐκαιρίαν νὰ πλησιάσουν τὴν Βαλέρια. Ἡ μητέρα τῆς, ἐπειδὴ ἦσαν πολὺ καλοὶ νέοι καὶ οἱ πρῶτοι τῆς Φερράρας, τοὺς ἐκάλυσε νὰ ἐρχωνται συχνὰ σπῆτι τῆς. Καὶ ἔτσι ἐβλεπαν καθημερινῶς τὴ Βαλέρια καὶ ἡ φωτιά ποῦ εἶχεν ἀνάψει τὰ στήθια των, ὅλον ἐμεγάλωνεν. Ἡ Βαλέρια ὅμως δὲν ἐδειχνε σὲ κανένα καμμιὰ ἰδιαίτηρη συμπάθεια, καὶ στοὺς δύο ἐφέρετο κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο. Μετ' ὅσον Μούκιο ἐπαιξε τὸ πιάνο, μετ' ὅσον Φάβιο ὠμιλοῦσε πολὺ εὐχάριστα γιὰ τὴ ζωγραφικὴ.

Μιὰ ἡμέρα ἐπὶ τέλος τῆς ἐστεῖλαν καὶ οἱ δύο — ὁ καθένας χωριστὰ — γράμματα καὶ τῆς ζητοῦσαν τὸ χεῖρ. Ἡ Βαλέρια ἐπῆρε τὰ γράμματα καὶ τὰ δῶκε στὴ μητέρα τῆς καὶ τῆς εἶπε, ὅτι αὐτὴ θέλει νὰ μείνῃ παρθένος. Ἄλλ' ἂν ἡ μητέρα τῆς νομίζῃ ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ὑπανδρευθῆ, τότε εἶναι πρόθυμη νὰ δεχθῆ ἐκεῖνον ποῦ ἡ μητέρα τῆς θὰ τῆς ἐδίδεν. Ἡ γρηᾶ

μητέρα της, αφού έχυσε στην αρχή άριστα δάκρυα, γιατί κατάλαβε ότι ήρθε ο καιρός να χωριστή από το παιδί της, απέφασε να μη διώξη την τύχη. Και τους δύο τους αγαπούσε, και τους δύο τους εκτιμούσεν ίδια. Έπειδή όμως κατάλαβε, ότι για τον Φάβιο ή Βαλέρια είχε κάποια προτίμησι, απέφασε να κάνει γαμπρό τον Φάβιο. Ο Φάβιος τώμαθε και έχάρη πολύ.

Για τον Μούκιο πια δέν έμενε τίποτε άλλο, πρὸς να κρατήση τὸ λόγο του.

Κι' έτσι έγινεν. Ύστερα απ' τὸ γάμο τοῦ φίλου του, ὁ Μούκιος ἐπούλησεν ὅλην τὴν περιουσία του και ἔφυγε. Ἐπῆγε στὴν Ἀνατολή. Ὅταν ἀποχαιρέτησε τὸν Φάβιο, τοῦ ὑπεσχέθηκε ὅτι τότε μόνον θὰ ξαναγυρίσῃ, ὅταν θὰ καταλάβῃ, ὅτι τὴν ἐλησμόνησε πιά τὴ Βαλέρια. Ὁ Φάβιος στενοχωρήθηκε πολὺ πού ἀπεχωρίζετο ἀπὸ τὸν παιδικό του φίλο, ἀλλὰ θυμήθηκε ἀμέσως τὴν εὐτυχία πού τοῦ χάριζε ἡ Βαλέρια, κι' εὐθὺς παρηγορήθηκε.

Μετά τὸ γάμο του ἔφυγε ἀπὸ τὴ Φερράρα και ἐπῆγε μετὰ τὴ Βαλέρια, τὸν ἀνεχτίμητό του θησαυρό, σὲ μιὰ βίλλα ἐξω ἀπὸ τὴν πόλι κι' ἔκρυψε ἐκεῖ τὴν εὐτυχία του.

Τέσσαρα χρόνια ἐπέρασαν. Ὁ Φάβιος κάθε ἡμέρα και νέα θέληγτρα ἀνεκάλυπτε στὴ γυναίκα του. Μία μόνον θλίψι εἶχαν. Δέν εἶχαν ἀποκτήσει παιδί. Ἀλλὰ δέν ἀηλιπίζοντο ὅμως.

Γ.

Γιατὸν Μούκιο δέν εἶχαν ἀκούσει ἀπολύτως τίποτα, σὰν νὰ τὸν εἶχε καταπιῆ ἡ γῆ.

Ἐπάνω ὅμως στὰ πέντε χρόνια ὁ Μούκιος πάλι παρουσιάστηκε. Μία ἡμέρα ὁ Φάβιος τὸν συνήτησε στὸ δρόμο. Στὴν ἀρχὴ ἀπὸ τὴ μεγάλη του χαρὰ δέν μπόρεσε νὰ τοῦ μιλήσῃ. Ὑστερα ὅμως ἐχύθηκε στὸ λαϊμό του και ἄρχισε νὰ τὸν φιλῆ και τὸν προσάλεσε νὰ πάῃ σπίτι του. Στὴ Βίλλα εἶχαν μὲς στὸν κῆπο ἕνα ὄμορφο περίπτερο. Ἐκεῖ πέρα θὰ περνοῦσαν χαριτωμένα. Ὁ Μούκιος ἐδέχτηκε και εἶπε στὸ βωβό του δούλο, —ἐναν Μαλαῖο, πού ἄκουεν, ἀλλὰ δέν μιλοῦσε— νὰ μετακομίσῃ τὰ πράγματα του. Ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ Μαλαῖος μετεκόμιζε τὰ πράγματα τοῦ ἀφέντη του. Ἐφερε ἀναρίθμητα κιβώτια γεμάτα λογιῶν-λογιῶν πολύτιμα πράγματα πού ἔφερον ἀπ' τὴν Ἀνατολή. Καὶ ἡ ἴδια ἡ Βαλέρια χάρηκε πολὺ γιὰ τὸ γυρισμό του. Τὸν χαιρέτησε εὐγενικά και ἤσυχα και εἶδε ὅτι ὁ Μούκιος ἐκράτησε τὸ λόγο του, πού εἶχε δώσει στὸν φίλο του.

Κατὰ τὴν πρώτη ἡμέρα ἄρχισε νὰ τακτοποιῆ τὰ πράγματα του μαζί μετὰ τὸν Μαλαῖον. Εἶχε φέρει τάπητας τῆς Περσίας, μεταξωτὰ με φανταχτερὰ χρώματα, ὄπλα, ἀγγεῖα ἀπὸ χρυσὸν και ἄργυρον, στολισμένα με μαργαριτάρια και τουρκουάζ, διάφορα σκαλιστὰ δοχεῖα ἀπὸ ἐλεφαντόδοντο, δέρματα ἀπὸ ἄγνωστα πουλιὰ κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα μυστηριώδη και ἀκατάληπτα. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔφερε κι' ἕνα πολύτιμο περιδέραιο ἀπὸ μαργαριτάρια, πού τὸ εἶχε πάρει, ὅπως ἔλεγεν, ἀπὸ ἕναν Πέρση Σάχη. Αὐτὸ τὸ περιδέραιο ὁ Μούκιος τὸ ἔδωκε στὴ Βαλέρια και τὴν παρεκάλεσε νὰ τὸ φορέσῃ.

Τὸ βράδυ μετὰ τὸ φαγητό, ἐκάθησαν στὴν τράπεζα τῆς βίλλας κι' ἄρχισεν ὁ Μούκιος νὰ τοὺς λέγῃ τί εἶδε

στὴν Ἀνατολή. Τοὺς διηγήθηκε γιὰ τῆς μακρινῆς ἐκεῖνης χώρας μετὰ τοὺς μεγάλους ποταμούς, μετὰ αἰωνόβια δένδρα, μετὰ τὰ παράδοξα ἐκεῖνα πουλιὰ και ζῶα· κι' ἔλεγε κι' ἔλεγε ὁ Μούκιος και ὁ Φάβιος μετὰ τὴν Βαλέρια τὸν ἄκουαν μ' ἀνοιχτὸ στόμα.

Ὁ Μούκιος εἶχε ἀλλάξει πολὺ. Τὸ πρόσωπό του πού ἦταν ἄλλοτε λίγο μαυριδερό τώρα εἶχε μαυρίσει ἀκόμη περισσότερο. Ἀπὸ τὰ μαῦρα και σκοτεινὰ μάτια του πετιοῦνταν μερικῆς ἀκτῖνες πολὺ παράδοξες. Ἀκόμα και ἡ φωνή του εἶχεν ἀλλάξει. Ὅταν διηγείτο τὰς περιπετεῖας του μέσα στὰ παρθενά δάση τοῦ Θιβέτ ἢ τῆς Κίνας, ἡ φωνή του γινόταν ὑπόκωφη, σὰ νὰ βγαίνε ἀπὸ τάφο.

Μετὰ τὴν βοήθεια του δούλου του ἔδειξε στοὺς φίλους του τῆς ἐπιστῆμες πού εἶχε μάθει ἀπὸ τοὺς βραχμάνους τῶν Ἰνδιῶν. Ἐπιανε μετὰ τὰ χέρια του κάτι σιχαμερὰ φείδια, τὰ ἐτύλισσε στὸ λαϊμό του, ἐχόρευε ἀπάνω σὲ μαχαίρια κοφτερὰ και ἔκανε τόσο τρομερὰ παιγνίδια, ὅπου οἱ φίλοι του ἔσταυροκοποῦντο κι' ἔλεγαν μέσα τους.—Μὴν ἔχει ἔλθει σὲ ἐπικοινωνία μετὰ τὰ κακὰ πνεύματα;

Κατὰ τὸ δεῖπνον ὁ Μούκιος προσέφερε στοὺς φίλους του ἕνα κρασί, πού τὸ εἶχε φέρει ἀπὸ τῆς Ἰνδίας. Ἦταν πηχτό, βαθὺ κόκκινο με πολὺ παράξενη γεῦσι. δέν ἔμοιαζε καθόλου μετὰ τὸ εὐρωπαϊκὸ κρασί. ἦταν πολὺ γλυκὸ και ἀρωματικὸ και σὲ ἔκανε, μόλις τὸ ἔπινες, παράλυτον. μιὰ γλυκεῖα χαύνωσι σ' ἐπιανε και ὅλα τὰ μέλη σου ἐμοῦδιαζαν.

Ὁ Μούκιος τοὺς ἐβίασε πολὺ νὰ πιῶνε. Ὅταν ἔρριξε και τῆς Βαλέριας κρασί, ἔσκυψε ἀπάνω στὸ ποτήρι της, ἐψιθύρισε κάτι και ἔκανε μερικῆς κινήσεις μετὰ τὰ δάχτυλό του. Ἡ Βαλέρια τὸ εἶδε, ἐνόμισεν ὅμως ὅτι εἶναι ἀπὸ τὰ συνειθισμένα του φερσίματα, πού εἶχε φέρει ἀπ' τὸ ταξίδι και εἶπε μέσα της: «Μπορεῖ ἐκεῖ πέρα πού πῆγε νὰ ἀλλάξῃ και τὴν πίστι του».

Κατόπιν ἐμίλησαν γιὰ τὴ μουσική. Τὸν ρώτησαν ἂν ἐξακολούθησε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴ μουσική. Αὐτὸς ἀντὶ ἀπαντήσεως, ἐφώνασε τὸν ὑπνρέτη του και τὸν διέταξε νὰ τοῦ φέρῃ τὸ βιολί του. ὁ ὑπνρέτης του σὲ λίγο τοῦ τὸ ἔφερε.

Ὁ Μούκιος ἄρχισε νὰ παίξῃ στὴν ἀρχὴ ἔπαιξε κάτι θλιβερούς σκοπούς. Ἐπειτα ὅμως ἄρχισε νὰ παίξῃ ἕνα τραγοῦδι τόσο γλυκὸ και τόσο ὄμορφο, ὅπου χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, ἄρχισαν νὰ δακρῶζον· ὅσο προχωροῦσε, τόσο περισσότερο ἔκλαιαν. Ὁ Μούκιος συμμένους μετὰ τὸ πηγῶνι του κολλημένο ἐπάνω στὸ βιολί, μετὰ τὸ πρόσωπο χλωμό, μὰ πολὺ χλωμό, ἐξακολουθοῦσε νὰ παίξῃ.

Ὅταν ἐπὶ τέλους ἐτελείωσεν, ἄφησε τὸ δοξάρι νὰ πέσῃ ἀπ' τὰ χέρια του και στάθηκε ἀκίνητος σὰ λείψανο.

—Τί εἶναι αὐτὸ πού ἔπαιξες; τὸν ρώτησε ὁ Φάβιος. Ἡ Βαλέρια δέν ἐμίλησε διόλου. ὅλη της ὅμως ἡ ὑπαρξὶς εἶχε κρεμασθῆ ἀπὸ μιὰ τρίχα. Ἐπερίμενε με χτυποκάρδι, νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀπάντησι τοῦ Μούκιου.

Ὁ Μούκιος ἔβαλε τὸ βιολί του ἐπάνω στὸ τραπέζι, ἐκίνησεν ἑλαφρὰ τὸ κεφάλι του και ἀπήντησε μετὰ ἕνα χαμόγελο στὰ χεῖλη: «Αὐτό; Αὐτὸν τὸ σκοπό... αὐτὸ τὸ τραγοῦδι... τὸ ἄκουσα κάποτε στὴ νῆσο Κεϋλάνη. Ὀνομάζεται ἐκεῖ ἀπ' τὸ λαό: «Τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης».

— Παῖχτο ἄλλη μιὰ φορὰ, τοῦ εἶπεν ὁ Φάβιος— Ὅχι δέν κάνει νὰ τὸ ξαναπαίξω, ἀπήτησεν ὁ Μούκιος.

Ἀλλως τε εἶναι και περασμένη ἡ ὥρα και ἡ σινιόρα Βαλέρια εἶναι κουρασμένη... πρέπει νὰ ἀναπαυθῇ... εἶμαι ὁμοίως και γὼ κουρασμένος.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέρα ὁ Μούκιος εἶχε φερθῆ πολὺ εὐγενικά στὴ Βαλέρια.

Ὅταν τὴν ἐκλιγνύχτισε, τῆς ἐκράτησε τὸ χέρι πολὺ στὴν παλάμη του. τῆς τὸ ἔσφιξε και τὴν κύτταξε κατὰμματα. Ἐκεῖνη δέν μίλησε καθόλου. Ἐτράβηξε σιγὰ τὸ χέρι της και ὅταν ἐκεῖνος ἔφυγεν ἔρριψε τὸ βλέμμα της κατὰ τὴν πόρτα πού ἔφυγε.

Ἡ Βαλέρια ἐκεῖνη τὴ νύχτα δέν μποροῦσε νὰ κοιμηθῇ. τὸ αἶμά της ἐκόχλαζε μέσ' στῆς φλέβες της

τοῦ δωματίου ἦταν ἀπλωμένος ἕνας στενόμακρος περσικὸς τάπης μετὰ πολλὰ βελουδένια προσκέφαλα... αἶφνης ἀπὸ μιὰ γωνία σηκώνεται ἕνα παραπέτασμα και παρουσιάζεται ὁ Μούκιος... Σκύβει ἀπάνω της, ἀνοίγει τὰ χέρια του, γελᾷ... τὰ δυνατὰ του μπράτσα τὴν ἀγκαλιάζουν, τὰ ξηρὰ του χεῖλη κολλοῦν στὸ δέρμα της... και τοῦ παραδίδεται.....

Ἡ Βαλέρια ἀναστεναίνει ἀπὸ τρόμο, προσπαθεῖ ν' ἀπαλλαγῇ και μετὰ μὲγάλον ἀγῶνα ζυπνᾷ. Χωρὶς νὰ καταλάβῃ πού εὐρίσκεται και τί της συμβαίνει, σηκώνεται ἀπ' τὸ κρεβάτι και κυττάζει τριγύρω

της... ὅλο της τὸ σῶμα τρέμει... ὁ Φάβιος εὐρίσκεται στὸ πλευρό της. Κοιμάται. τὸ πρόσωπό του, πού τὸ φωτίζει ἡ σελήνη, πού ἐμπαινε ἀπ' τὸ παράθυρο, εἶναι κατακίτρινο σὰν πεθαμένου. Ἡ Βαλέρια ἐζυπνᾷ τὸν ἄντρα της τρομαγμένη και ὅταν αὐτὸς τὴν βλέπει ἔτσι τὴν ἐρωτᾷ: —Τί ἔχεις;

— Ἐβλεπα... ἔβλεπα ἕνα τρομερὸ ὄνειρο, ψιθυρίζει, και ὅλο της τὸ σῶμα ταράσσεται....

Τὴν ἴδια ὅμως στιγμή ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ περίπτερο τὸ τραγοῦδι ἐκεῖνο, πού εἶχαν ἀκούσει τὸ βράδυ ἀπ' τὸν Μούκιο.

Ὁ Φάβιος ἔβλεπε σκεπτικὸς τὴ Βαλέρια... αὐτὴ μετὰ ὀλάνυχτα μάτια τὸν ἐκύτταζεν. Καὶ οἱ δύο μαζί ἄκουαν τὸ «Τραγοῦδι τῆς ἀγάπης».

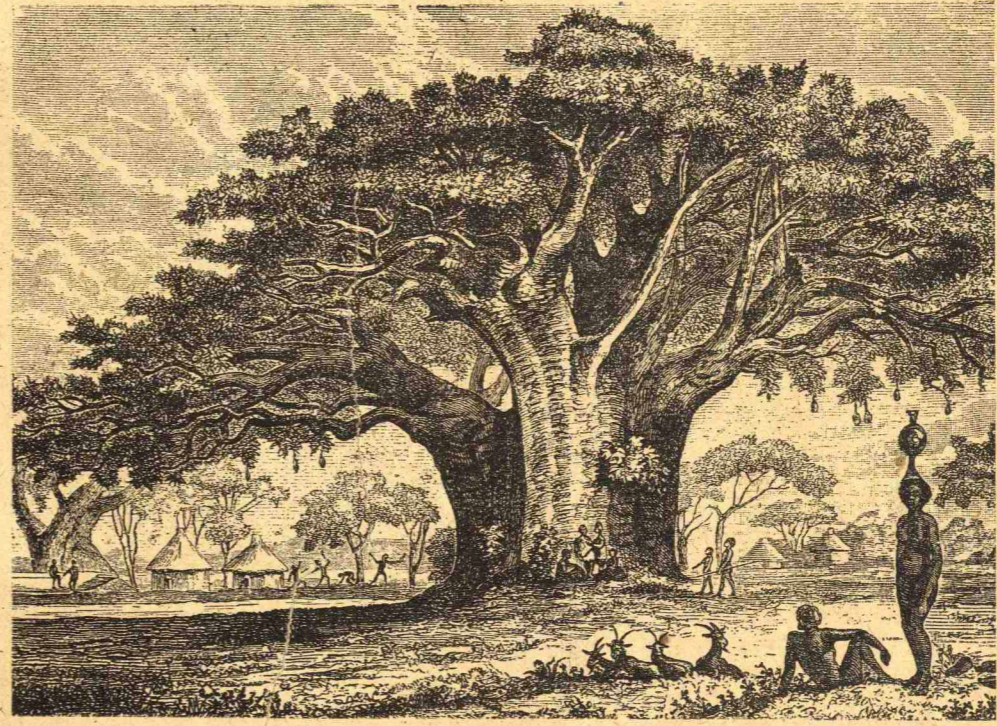
Μόλις ἐσβύστηκε και ὁ τελευταῖος τόνος τοῦ ἔγγραφου...

τὸς, ἀμέσως ἡ σελήνη ἐκρύφθηκε σ' ἕνα σύννεφο και τὸ δωματίο βυθίστηκε σὲ βαθὺ σκοτάδι. Οἱ δύο σύζυγοι ἄφησαν τότε νὰ πέσουν τὰ κεφάλια τους στὸ προσκέφαλο και δέν εἶπαν οὔτε λέξι.

Δ.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα ἦλθεν ὁ Μούκιος στὸ πρόγευμα. ἐφαίνετο εὐθυμος και ἐχαιρέτησε τὴ Βαλέρια μετὰ πολλὴν εὐγένεια. Αὐτὴ τοῦ ἀνταπέδωσε τὸν χαιρετισμὸ του μετὰ μεγάλη ταραχή. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τοῦ ἔρριπτε πλάγιες ματιές, δέν ἦταν καθόλου εὐχαριστημένη πού τὸν ἔβλεπεν εὐθυμον. Ὁ Μούκιος ἄρχισε πάλι νὰ διηγῆται... ἀλλὰ ὁ Φάβιος ὅμως ἀμέσως τὸν διέκοψε.

ΑΠΟ ΤΗΝ Ν. ΑΦΡΙΚΗΝ

Βαοβάβ ἢ Ἀδανσονία (Adansonia digitata τ. Μαλαγωδῶν). Θεωρεῖται τὸ μέγιστον τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς δένδρων ὡς πρὸς τὴν διάμετρον τοῦ κορμοῦ και τοὺς κλάδους. Τὸ ὕψος του δέν ὑπερβαίνει τὰ 10 μέτρα, ἡ περιμετρος ὅμως τοῦ κορμοῦ του φθάνει τὰ 23 μέτρα. Ἀπὸ τὸν κολοσιαῖον αὐτὸν κορμὸν διευθύνονται πλαγίως γιγάντιοι κλάδοι μήκους 20—25 μέτρων. Τὸ Βαοβάβ εἶναι χρησιμώτατον. Ὁ καρπὸς του ἔχει εὐάρεστον ὑπόξυνον γεῦσιν, ὁ φλοιὸς του χρησιμποιεῖται πρὸς κατασκευὴν ἐκλεκτοῦ χάρτου. Ἀπὸ τὸν χυμὸν του κατασκευάζεται ὀνομαστὸν ποτὸν. Οἱ Νέγφοι ἀπὸ τὰ φύλλα του κάμνουν ἀπέψημα καταπραῦντικόν και σκόνιν τὴν ὁποῖαν χρησιμοποιοῦν εἰς τὰ φαγητὰ των. Ἀπὸ τοὺς χυλασμένους καρπούς του κατασκευάζουν σάπωνα. Ὑπάρχουν πολλὰ Βαοβάβ ἡλικίας 3—4.000 ἐτῶν.

και τὰ αὐτὰ της ἐβούιζαν... Τὴν εἶχε πιάσει ἀλλόκοτη ταραχή... «Θὰ εἶναι ἀπὸ τὸ κρασί, ἔλεγε μέσα της, ἴσως εἶναι και ἀπὸ τῆς παράξενες ἱστορίες τοῦ Μουκίου, ἴσως ὅμως εἶναι και ἀπὸ τὸ παίξιμο του».

Μόλις κατὰ τὰ χιράγματα ἀποκοιμήθηκε και εἶδε ἕνα περίεργο ὄνειρο.

Τῆς ἐφάνηκε, ὅτι ἦταν σ' ἕνα εὐρύχωρο δωματίο μετὰ χαμηλὴ και θολωτὴ ἰστέγη... ἕνα τέτοιο δωματίο δέν εἶχε ποτὲ της δῆ. «Ὅλοι οἱ τοῖχοι ἦσαν στρωμένοι με μωσαϊκά, με ἀλλόκοτες παραστάσεις... ὅλα τὰ πράγματα μέσα ἐφωτίζοντο ἀπὸ ἕνα κοκκινωπὸ φῶς πού τὰ κανεν ἴσα διαφανῆ... Στὸ μέσον

—Δὲν θὰ κοιμήθηκες βέβαια καλὰ στὴ νέα σου κατοικία; Σ' ἀκούσαμε πὺ ἐπαιζες τὸ χθεσινὸ σου τραγοῦδι.

—Μπᾶ; ὦστε τ' ἀκούσατε; Ναι ἐπαιζα πράγματι... προηγουμένως ὅμως εἶχα κοιμηθῆ καὶ μάλιστα εἶδα ἕνα θαυμάσιον ὄνειρο.

Ἡ Βαλέρια ἐνέτεινε τὴν προσοχή της.

—Καὶ τί ὄνειρο εἶδες; τὸν ἠρώτησεν ὁ Φάβιος.

—Μοῦ ἐράνηκε, ἀπήντησεν ὁ Μούκιος καὶ ἐκύτταζε συγγυρόνως κατὰμματα τῆ Βαλέρια, μὲ ἐφάνηκε πὺς ἐμπαινα σ' ἕνα δωμάτιο... μὲ στῆγῃ χαμηλὴ καὶ θολωτῇ... "Ὅλοι οἱ τοῖχοί του ἦσαν στρωμένοι μὲ μωσαϊκά... τὰ πράγματα μέσα ἐφωτίζοντο ἀπὸ ἕνα κοκκινωπὸ φῶς, πὺ φαίνοντανε διαφανῆ... Στὸ μέσον τοῦ δωματίου ἦταν ἀπλωμένος ἕνας στενόμακρος τάπηξ μὲ πολλὰ προσκέφαλα... Αἶφνης ἀνοίγει ἕνα παραπέτασμα σὲ μιὰ γωνία καὶ παρουσιάζεται κάποια γυναῖκα, πὺ τὴν εἶχα ἀγαπήσει ἄλλοτε... Μοῦ ἐφάνη τόσο ὠραία, ὥστε πάλιν ἡ παλῆ ἀγάπη ξαναγεννήθηκε μέσα μου..."

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐσηκώθηκα καὶ κῦτταξα τὴ Βαλέρια πὺ εἶχε γίνε κατακίτρινη.

—Τότε ἐξύπνησα, προσέθηκεν ὁ Μούκιος, καὶ ἐπαιζα ἐκεῖνο τὸ τραγοῦδι.

—Καὶ ποιά ἦταν 'κείνη ἡ γυναῖκα;

—Ποιά ἦταν 'κείνη; Ἡ γυναῖκα ἐνὸς Ἰνδοῦ τὴν εἶχα γνωρίσει σὲ κάποια Ἰνδικὴ πόλι' αὐτὴ δὲν ζῆ πιά... ἐπέθανε.

—Καὶ ὁ ἄντραξ της; ἠρώτησεν ὁ Φάβιος χωρὶς κί' αὐτὸς νὰ ζῆρη διατὶ ἐρωτᾷ.

—Καὶ ὁ ἄντραξ της πρέπει νὰ εἶναι πεθαμένος. τοὺς ἔχω χάσει καὶ τοὺς δύο ἀπὸ τὰ μάτια μου.

—Περίεργο πρᾶγμα, παρετήρησεν ὁ Φάβιος. Καὶ ἡ γυναῖκα μου αὐτὴ τὴ νύχτα εἶδε ἕνα περίεργο ὄνειρο (ὁ Μούκιος ἐκῦτταζε κατὰμματα τῆ Βαλέρια) καὶ δὲν θέλει νὰ μοῦ τὸ πῆ ἐπρόσθεσεν ὁ Φάβιος.

Ἀλλὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐσηκώθηκα ἡ Βαλέρια καὶ ἐφυγεν.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ε'

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐσηκώθηκα καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἡ Βαλέρια ἐνέτεινε τὴν προσοχή της.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

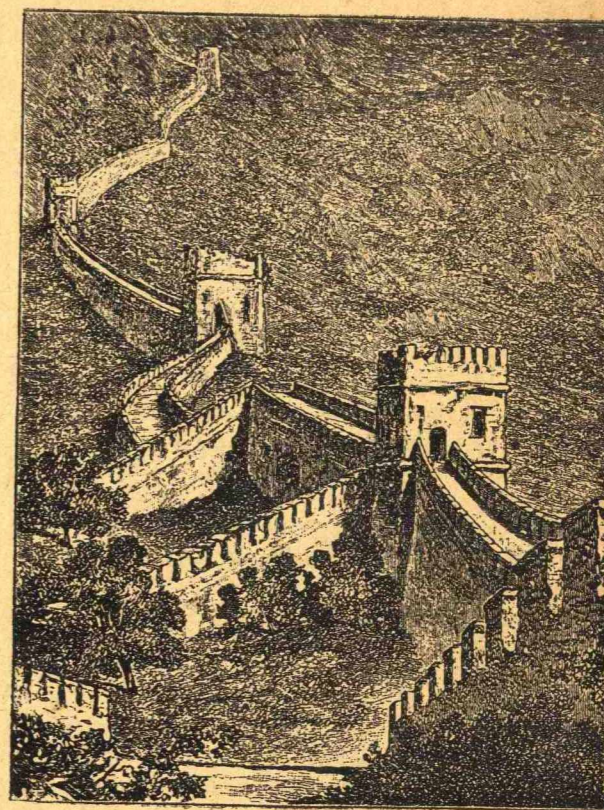
Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

ΣΤ'

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΑΝ

Τὸ μέγα Σινικὸν τείχος.

Πρὸς βορρᾶν, περίπου 74 χιλιόμετρα ἀπὸ τὸ Πεκίνον, εἶναι τὸ μέγα Σινικὸν τείχος. Ἔργον θαυμαστὸν, τὸ ὅποιον ἐκτίσθη πρὸ 2200 ἐτῶν διὰ νὰ προφυλάτῃ τὴν Κίνα ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Τατάρων. Τὸ Σινικὸν τείχος εἶναι παχύτατον καὶ ὑψηλόν. Ἐχει ὕψος 9 μέτρων εἰς τὰ ὄρη καὶ 15 μέτρων εἰς τὰς πεδιάδας, πάχος δὲ 6 μέτρων καὶ κατὰ ἀποστάσεις ἔχει πύργους.

Τὸ Σινικὸν τείχος ἐκτείνεται ἀπὸ Α πρὸς Δ εἰς ὁλόκληρον τὴν Κίνα, εἰς μῆκος 2315 χιλιομ. ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Κιτρινὴν θάλασσαν καὶ χωρίζει τὴν Κίνα ἀπὸ τὴν Μογγολίαν. Ὄταν τὸ παρατηρῆ κανεὶς ἀπὸ μακρᾶν φαίνεται ὡς τεράστιον φίδι τὸ ὅποιον ξετυλίσσεται εἰς τὰς πλευρὰς τῶν βουνῶν καὶ μέσα εἰς τὰς κοιλάδας καὶ πεδιάδας. Ἄν καὶ πολλὰ αὐτοῦ μέρη ἔπεσαν, ἄλλα δὲ εἶναι ἠρειπωμένα κατὰ τόπους, τὸ μέγα Σινικὸν τείχος ὑπῆρξε καὶ μένει ἀκόμη ἐν ἑκ τῶν θαυμάτων τοῦ κόσμου.

Ζ'

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ Μούκιος δὲν παρουσιάσθηκε. Εἶχε γίνε ἄφαντος.

Ἡ Βαλέρια τότε παρεκάλεσε τὸν ἄνδρα της νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ πάη σὲ ἕνα μοναστήρι, πὺ ἦταν κοντὰ ἐκεῖ, γιὰ νὰ ἐξομολογηθῆ σ' ἕναν σεβάσιμον μοναχόν, εἰς τὸν ὅποιον εἶχε μεγαλὴν ἐμπιστοσύνην. Ὄταν τὴν ἐρώτησεν ὁ Φάβιος γιὰτὶ θέλει νὰ ἐξομολογηθῆ, τοῦ ἀπάντησεν, ὅτι καταλαβαίνει στὴν καρδιά της ἕνα βάρος καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐξαλαφρωθῆ.

Ὄταν ὁ Φάβιος εἶδε πόσο εἶχε ἀδυνατήσῃ καὶ πόσο θλιμμένη ἦταν ἡ φωνή της, τὴς ἔδωκε τὴν ἄδεια. Ἴσως ὁ σεβάσιμος πατερ-Λορέντζος νὰ τὴν καθησύχασεν.

Μετὰ τὸ φαγητὸν οἱ δύο σύζυγοι ἐπῆγαν στὸ ὑπνοδωμάτιόν τους. Ὁ Φάβιος ἀποκοιμήθηκεν ἀμέσως. Ὄταν ὅμως σὲ λίγη ὥρα ἐξύπνησεν, εἶδεν ὅτι στὸ πλευρὸ του δὲν ἦταν ἡ γυναῖκά του. Ἐσηκώθη ἀμέσως τὴν ἰδίαν στιγμὴν βλέπει τὴ Βαλέρια νὰ ἐρχεται στὸ δωμάτιον ἀπ' τὸν κῆπον. Ἡ Βαλέρια ἐπλησίασε στὸ κρεβάτι μὲ κλεισμένα μάτια καὶ μὲ μιὰ ἐκφρασι φρίκης στὸ πρόσωπόν της, ἐψηλάφησε μὲ τὰ τετραμμένα χέρια της, εὔρε τὸ κρεβάτι καὶ ἐπεσεν ἀπάνω, χωρὶς νὰ πῆ τίποτα. Ὁ Φάβιος τὴν ἐρώτησε πὺ ἦτο' αὐτὴ ὅμως δὲν ἀπαντοῦσε. Ἐφαίνετο κοιμισμένη.

Ἄν καὶ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχε βρέξει, ἡ σελήνη ὅμως εἶχε βγῆ κί' ἐμπαινε μεσ' στὸ δωμάτιον.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

Ἐπὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν αὐτὸς καὶ εἶπεν, ὅτι θὰ φύγη νὰ πάη στὴν Φερράρα γιὰ μερικὲς δουλιές, πὺ ἔχει, καὶ ὅτι τὸ βράδυ θὰ γυρίσῃ.

.....'Η Βαλέρια ἐπῆγε στὸ μοναστήρι μὲ τέσσαρας ὑπηρετάς. Ὁ Φάβιος ἔμεινε στὸ σπίτι. Περιμένοντας ὅμως ἐπιστρέψῃ ἡ γυναίκα του, ἐγύριζε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ πολὺ ταραχμένος. Βασανιζόμενος ἀπὸ θυμὸν, φόβον καὶ κάποιον ὑποψία... ναί, κάποιον ὑποψία, δὲν εἶχε πουθενά ἡσυχία... Ἐπῆγε πολλές φορές στὸ περίπτερον δὲν εὔρεν ὅμως τὸν Μούκιον. Εὔρισκε μόνον τὸν ὑπὸ πύργου, τὸν Μαλαῖον, νὰ κάθεται στὸ μόνον του δωμάτιον καὶ νὰ κυττάζῃ ἀφηρημένα καὶ αἰνιγματικά μὲ ἓνα μεϊδιάμα στὰ χεῖλη.

'Η Βαλέρια ἐξωμολογήθηκε στὸν πνευματικὸν—περισσότερον ἀπὸ φόβον παρὰ ἀπὸ ντροπὴ—καὶ τοῦ ζήτησε συγχώρησι γιὰ τὸ ἀκούσιο ἀμάρτημά της. Ὁ πνευματικὸς, ἀφοῦ ἐσκέφθη πολλὴν ὥρα, τὴν συγχώρησε καὶ εἶπε μέσα του: «Μάγια;... συνεργεῖα διαβόλου;... δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀφήσουμε τὸ πράγμα».

Καὶ ὑπὸ τὴν πρόφασιν, ὅτι θέλει νὰ τὴν καθησυχάσῃ τελείως καὶ νὰ τὴν παρηγορήσῃ, ἐπῆγε μαζί μὲ τὴν Βαλέρια στὴν Βίλλα.

Ὅταν ὁ Φάβιος εἶδε τὸν πατέρα—Λορέντζο νὰ ἔρχεται μὲ τὴν Βαλέρια, ἀνησύχησε πολὺ.—«Τί νὰ τρέχῃ;» ἐσκέφθη.

Ὁ πατέρα—Λορέντζος ὅμως τὸν καθησυχάσῃ—δὲν τοῦ ἐπρόδωκεν ὅμως τὴν ἐξωμολόγησιν—καὶ τὸν συμβούλευσε νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν ξένο, ποὺ ἔχει στὸ σπίτι του, γιὰ τὸν αὐτὸν μὲ τῆς διηγῆσιν, τὰ ἄσπασματά του καὶ τοὺς ἀλλοκότους τρόπους τοῦ εἶχε συγχίσει τὴ φαντασίαν τῆς Βαλέριας. Προσέθεσε μάλιστα ὁ γερο—Λορέντζος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄλλοτε, πρὶν φύγῃ ὁ Μούκιος γιὰ τῆς ξένες χώρες, εἶχε παρατηρήσει κάτι τι στὸ Μούκιον. Ἐφαίνεται ὅτι εἶχε πλανηθῆ μὲ τῆς μαγεῖας καὶ τῆς ἀπόκρυφας λατρειῶν.

Ὁ Φάβιος συνεφώνησε μὲ τὸν πατέρα—Λορέντζο καὶ ὑπεσκέπηκεν, ὅτι θὰ τὸν ἀπομακρύνῃ.

Εἶχε σκοπὸν, μόλις ἔλθῃ νὰ ἐξηγηθῇ μαζί του.

Ἦλθεν ὅμως τὸ βράδυ καὶ ὁ Μούκιος δὲν εἶχεν ἐρθῆ.

Ὁθεν ἀπεφάσισε νὰ ἀναβάλῃ γιὰ τὴν ἄλλη μέρα τὴν ἐξηγήσιν καὶ οἱ δύο σύζυγοι πῆγαν στὸ δωμάτιόν τους.

H

'Η Βαλέρια σὲ λίγο ἐκοιμήθηκεν. Ὁ Φάβιος ὅμως δὲν εὔρισκεν ἡσυχίαν. ἔστριφοῦριζε στὸ κρεβάτι του καὶ τοῦ ἐφαίνετο ὅτι κάποιος κίνδυνος τὸν πεοιτριγύριζε. Πολλὰς φορές ἔθεσε τὸ ἐρώτημα: «Ὁ Μούκιος ἀρά γε μὴν ἔχει ἐπικοινωνίαν μὲ τὰ κακά πνεύματα; μήπως ἔχει κάμει κανένα κακὸν στὴ Βαλέρια;—Εἶναι ἄρρωστος, ἔλεγεν, ἡ Βαλέρια, ἀλλὰ ποῖα εἶναι ἡ ἄρρώστειά της;»

Καὶ ἐνῶ ἦταν ἀνασηκωμένος στὸ κρεβάτι του καὶ ἐκράτουσε τὸ κεφάλι του, αἴφνης ἀνεφάνη ἡ σελήνη πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ φώτισε τὸ δωμάτιον μ' ἓνα ἀλλόκοτον χρῶμα. Συγχρόνως δὲ ἀκούστηκε καὶ τὸ «Τραγοῖδι τῆς ἀγάπης» ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ περιπτέρου καὶ μὴ ἐλαφρὰ μυρωδιά, πολὺ παράξενη. Ἐπαύθη μετὰ στὸ δωμάτιον. Ἀμέσως δὲ παρετήρησε τὴ Βαλέρια νὰ κινῆται... Κατέβη ἀπὸ τὸ κρεβάτι σιγὰ καὶ παρακολουθοῦσε τὰς κινήσεις της...

Ἦ Βαλέρια τώρα ἀνεσηκώθη λίγο, ἐβγάλε τὸ πόδι της ἀπὸ τὸ πλῆγμα, ἐστηρίχθη στὸν ἀγκῶνα καὶ ἐστάθη λίγο... Ἐπειτα ἐβγάλε καὶ τ' ἄλλο, καὶ κατέβηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι... ἐστάθη λίγο καὶ σὰν

ὑπνωτισμένη ἐβάδιζε στὴν ἐξώπορτα ποὺ ἐβγαίνει στὸν κήπον. Καθ' ἣν στιγμὴν ἔσυρε τὸν σύρτην, ἀντελήθη ὅτι κάποιος ἀπ' ἐξω ἔσπρωγγε· ἤθελε νὰ ἀνοίξῃ... ἔσπρωγγε μιά φορά, δύο, εἶδεν ὅτι ἦταν κλειδωμένη καὶ ὁ Φάβιος ἤκουσεν ἓναν ἀναστεναγμόν.

—Ἀλλὰ ὁ Μούκιος δὲν ἔχει ἐπιστολέει! ἐσυλλογίστηκε ὁ Φάβιος καὶ ὤρησε ἐξω νὰ δῇ ποιὸς εἶναι...

Μόλις ἀνοίξε τὴν πόρταν ἀντίκρισε στὴν σελήνη φωτιστὴν δειροστοιχίαν τὸν Μούκιον μὲ τὸ πρόσωπον φωτισμένον ἀπὸ τὴν σελήνην. Ὁ Φάβιος ἔτρεξε πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ ὁ Μούκιος δὲν τὸν ἔβλεπε. ἐβάδιζε ἀργὰ καὶ μ' ἓνα μεϊδιάμα στὰ χεῖλη... Ὁ Φάβιος ἠθέλησε νὰ τὸν φωνάξῃ. τὴν στιγμὴν ὅμως ἐκείνην ἄκουσε πίσω του νὰ ἀνοίγῃ ἓνα παράθυρον... Ἐκύνταζε πίσω καὶ βλέπει ὅτι ἦτο τὸ παράθυρον τοῦ ὑπνοδωματίου των. Ἦ Βαλέρια ἐστέκετο ἐπάνω μὲ τὸ ἓνα πόδι σηκωμένο, σὰ νὰ ἤθελε νὰ κατεβῆ, καὶ τὰ χεῖρα της τεντωμένα πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μουκίου.

—Καταραμένε μάγε, ἀνεφώνησεν ὁ Φάβιος, καταληφθεὶς ὑπὸ μανίας καὶ ὤρησε ἀμέσως κατὰ τοῦ Μουκίου. τὸν ἐπίασε ἀπὸ τὸ λαιμὸν μὲ τὸ ἓνα χεῖρι καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἐπῆρε τὸ μαχαίρι ποὺ εἶχε στὴ μέση του καὶ τὸ ἐβύθισε μέχρι τῆς λαβῆς στὸ λαιμὸν του. Ὁ Μούκιος ἐβγάλε μιά μεγάλη φωνή, ἐβγάλε τὸ χεῖρι του στὴν πληγὴ καὶ ἔφυγε, σκοντάπτων εἰς τὸ περίπτερον. Τὴν ἴδιαν ἀκριβῶς στιγμὴν, καθ' ἣν ὥραν ὁ Φάβιος τὸν κατεδίωκεν, ἤκουσε τὴν Βαλέριαν νὰ βγάλλῃ τὴν ἴδιαν φωνή, σὰ νὰ τὴν ἐκτύπησε καὶ αὐτὴν τὸ μαχαίρι καὶ ἔπεσε κεραυνόπληκτη κάτω στὸ χῶμα.

Ὁ Φάβιος ἔτρεξε κοντά της, τὴν ἐσῆκωσε καὶ τὴν μετέφερε στὸ δωμάτιόν της. Ἦταν ἀναισθητὴ. Μὲ πολλὴ δυσκολίαν κατώρθωσε νὰ τὴν φέρῃ πάλιν στὰς αἰσθησεις της. Ἐπὶ τέλους μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ἀνοίξε τὰ μάτια της, ἐπῆρε μίαν βαθειὰν ἀναπνοήν, σὰ νὰ εἶχε βγάλλει κάποιον βάρος ἀπὸ ἐπάνω της, καὶ ἀνεγνώρισε τὸν σύζυγόν της καὶ τὸν ἀγκάλιασε.

—Σὺ εἶσαι... δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεός!... ὅλα πέρασαν... ἀλλὰ εἶμαι πολὺ κουρασμένη καὶ ἀμέσως βυθίστηκε σ' ἓναν ἐλαφρὸ ὕπνον.

Θ

Ὁ Φάβιος κατέβη ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ἐκύνταζε τὸ ὠχρὸν καὶ ἀδυνατισμένον πρόσωπόν της καὶ ἐσυλλογίζετο τί πρέπει νὰ κάμῃ τώρα.

Ἄν τὸν Μούκιον τὸν ἔχει σκοτώσει, τότε τὸ πράγμα δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ μυστικόν. Θὰ τὸ ἐμάθαιεν ὅλος ὁ κόσμος, ὅτι ἐσκότωσε τὸν φίλον του μὲς τὸ σπίτι του καὶ τότε τί θὰ ἔλεγαν;

Ἀλλὰ ἂν ὁ Μούκιος δὲν ἀπέθανε;

Ὁ Φάβιος δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφύρῃ αὐτὴν τὴν ἀβεβαιότητά· ἔπρεπε νὰ δῇ τί εἶχε γίνει. Καὶ ἀφοῦ ἐπέστη ὅτι ἡ Βαλέρια ἐκοιμήτο, ἐσηκώθη προφυλακτικὰ, ἀνοίξε τὴν πόρταν καὶ πῆγε στὸ περίπτερον.

Μὲ τρέμουσα καρδιὰ ἀνοίξε τὴν ἐξωτερικὴν πόρταν—στὸ δρόμον εἶχε δῆ ἓνα αὐλάκι ἀπὸ αἷμα, ποὺ ὠδήγουσε ἔως τὸ περίπτερον—καὶ μπῆκε σ' ἓνα σκοτεινὸν διάδρομον. ἀπὸ ἐκεῖ ἤμπορούσε νὰ ἴδῃ τί γίνεται στὸ δρόμον.

Εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου ἦσαν ξαπλωμένος ὁ Μούκιος, ἐπάνω σὲ ἓναν περικινδύνητον, σκεπησμένον μὲ ἓνα κόκκινον σάλι· τὰ μέλη του ἦσαν τεντωμένα, τὸ πρόσωπόν του κίτρινον σὰν τὸ κερί, τὰ

μάτια του ἀνοιχτὰ μὲ τῆς βλεφαρίδες ἀνεστραμμένες πρὸς τὰ ἑπάνω. Στὰ πόδια του ἦταν γονατιστὸς ὁ Μαλαῖος, ντυμένος καὶ αὐτὸς μὲ ἓνα σάλι κοκκινωτό. Ἐκράτουσε στὰ χεῖρα του ἓνα κλάδο, ἀπὸ ἄγνωστο φυτὸ, ποὺ ἐμοιαζε σὰ φτέρη· ἦταν σκυμμένος ἐπάνω του καὶ τὸν ἐκύνταζε. Μιά μικρὴ λαμπάδα ἔκαμε χάμου στὸ πρότωμα καὶ ἐβγαίνεν ἓνα φῶς πρασινωτό. Ἦ φλόγα της δὲν ἐκινεῖτο, οὔτε ἐκάπνιζεν· ὅταν ὁ Φάβιος ἐμπῆκε μέσα, ὁ Μαλαῖος καταταράχθηκε, ἔριξε πίσω του μιά γόγγυρον ματιὰ καὶ πάλιν ἔφερε τὸ βλέμμα του στὸν Μούκιον. Ἐκινουσε τὸν κλάδο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, τὸν ἐσῆκωνε ψηλά καὶ τὰ χεῖλη του κάποιες λέξεις ἐφιθύριζαν. Ἄνήμεσα στὸν Μαλαῖον καὶ στὸν Μούκιον ἦταν πεσμένο τὸ μαχαίρι, μὲ τὸ ὅποιον τὸν ἐκτύπησεν ὁ Φάβιος. Ὁ Μαλαῖος ἐκτύπησε μιά φορά μὲ τὸν κλάδο τὸ ματωμένο μαχαίρι καὶ κατόπιν ἐξηκολούθησε νὰ κινῆ πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ τὸν κλάδο. Ὁ Φάβιος ἐπλησίασε τὸν Μαλαῖον, ἔσκυψεν ἐπάνω του καὶ τὸν ἐρώτησε σιγὰ: «Εἶναι νεκρός;» Ὁ Μαλαῖος ἐνευσε μὲ τὸ κεφάλι του, ἐβγάλε τὸ χεῖρι του κάτω ἀπὸ τὸ σάλι καὶ τοῦ εἶδειε προστακτικὰ τὴν πόρταν. Ὁ Φάβιος ἤθελε νὰ τὸν ξαναρωτήσῃ, ἀλλὰ πρὸ αὐτῆς τῆς ἀπειλητικῆς χειρονομίας τοῦ Μαλαῖου, ἐδίστασε καὶ ἔφυγεν. Εὔρε τὴν Βαλέριαν ἀκόμη νὰ κοιμᾶται. τὸ πρόσωπόν της ἦταν ἡσυχώτερον. Δὲν ἐγδύθηκε. Ἐκάθισε στὸ παράθυρον, ἐστήριξε τὸ κεφάλι του στὸ χεῖρι καὶ ἔπεσε σὲ σκέψεις· ὅταν ἐβγῆκεν ὁ ἥλιος, τὸν εὕρηκε σ' αὐτὴ τῇ στάσει. Ἦ Βαλέρια δὲν εἶχε ζυπνήσει.

I

Ὁ Φάβιος ἠθέλησε νὰ περιμένῃ μέχρις ὅτου ἐξυπνήσῃ ἡ Βαλέρια καὶ ὕστερα νὰ πάῃ στὴ Φερράρα. Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο, αἴφνης βλέπει νὰ ἀνοίγῃ ἡ πόρταν καὶ νὰ μπαίῃ ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ἀντωνίου.—«Σινιόρ, τοῦ εἶπεν, ὁ Μαλαῖος μᾶς εἶπεν, ὅτι ὁ σινιόρ Μούκιος εἶναι ἄρρωστος καὶ ὅτι θέλει νὰ μεταφερθῇ μὲ ὅλα τὰ πράγματά του στὴν πόλιν. Γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλεῖ νὰ τοῦ θέσετε εἰς τὴν διάθεσίν του ζῶα καὶ ἀνθρώπους διὰ νὰ μεταφερθῇ.

—Σοῦ τὰ εἶπεν αὐτὰ ὁ Μαλαῖος; Μὰ πῶς συμβαίνει αὐτό; αὐτὸς εἶναι βωβός.

—Ὅριστε, ἐδῶ εἶναι τὸ σημεῖωμα ὅπου μᾶς τὰ ἔγραψεν ὅλα αὐτὰ εἶναι μάλιστα καὶ ὀρθογραμμένα.

—Καὶ σοῦ εἶπεν ὁ Μαλαῖος ὅτι ὁ Μούκιος εἶναι ἄρρωστος;

—Μάλιστα, βαρεῖα ἄρρωστος καὶ δὲν ἐπιτρέπει σὲ κανένα νὰ μπῇ μέσα.

—Καὶ δὲν ἐστείλατε νὰ φέρετε κανένα γιατρό;

—Ὁχι, ὁ Μαλαῖος δὲν θέλει...

Ὁ Φάβιος ἀνέπνευσε.

—Κάμειτε λοιπόν, ὅ,τι σᾶς ἐζήτησεν, τοῦ εἶπεν.

Ὁ ἐπιστάτης ἔφυγε.

Ὁ Φάβιος ἐκύνταζε μὲ κατάπληξιν τριγύρω του καὶ ἐμυρομύρισε: «Ὡστε δὲν εἶναι νεκρός; μὰ ἐγὼ δὲν τὸν εἶδα μόλις πρὸ τριῶν ἡμερῶν νεκρόν;»

Ὁ Φάβιος ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος τῆς Βαλέριας, ἡ ὁποία εἶχε ζυπνήσει καὶ ἐσῆκωσε τὸ κεφάλι της. Οἱ δύο σύζυγοι ἀντήλλαξαν ἓνα βλέμμα βαρυσήμαντο.—«Ἐκεῖνος δὲν εἶναι πιά; ἐρώτησεν ἡ Βαλέρια.—Πῶς... τί θέλεις νὰ πῆς... δὲν εἶναι πιά;

—Μὰ δὲν εἶναι... φευγᾶτος;» Ὁ Φάβιος ἐκατάλαβε ὅτι τοῦ ἔφυγε μεγάλο βάρος.—«Ὁχι, δὲν ἔφυγεν ἀκόμη, θὰ φύγῃ ὅμως σήμερον.—Καὶ δὲν θὰ τὸν ξαναδοῦμε

πιά;... Καὶ δὲν θὰ τὸν ἔχομε ἐδῶ;—Ὁχι ποτέ». Ἦ Βαλέρια ἀνέπνευσε ἀπὸ ἀνακούφισιν. Ἐτεῖνε στὸ σύζυγόν της τὰ δύο της χεῖρα καὶ τοῦ εἶπε: «Καὶ δὲν θὰ μιλήσουμε πιά γι' αὐτόν... ἔτσι δὲν εἶναι, ἀγάπη μου; Ἐγὼ δὲν θὰ βγῶ ἀπὸ τὸ δωμάτιον, μέχρις ὅτου φύγῃ ἀπ' ἐδῶ. Θὰ τοῦ στείλῃς τῆς ὑπηρετήριες ἐδῶ μέσα... τώρα πάρε αὐτὸ ἀπ' ἐδῶ.» Καὶ τοῦ ἔδωκε τὸν πεοιδέοσι ποὺ τῆς εἶχε χαρίσει ὁ Μούκιος.

Ὁ Φάβιος ὕστερα ἐπῆγε στὸν κήπον καὶ περιπατοῦσεν. Ἐκύνταζε πάντα κατὰ τὸ περίπτερον, ὅπου οἱ ἀνθρώποι τοῦ προσπαθοῦσαν νὰ φορτώσουν στὰ ἄλογα τὰ διάφορα πράγματα τοῦ Μουκίου. Ὁ Μαλαῖος ὅμως δὲν φαίνετο. Χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ Φάβιος ἐτρέβηξε πίσω ἀπὸ τὸ περίπτερον ὅπου ἦταν μὴν πόρταν, τὴν ἀνοίξε καὶ μπῆκε κρυφὰ στὸ δωμάτιον τοῦ Μουκίου.

IA

Ὁ Μούκιος δὲν ἦταν πιά χάμου ξαπλωμένος. Ἐκάθητο σὲ μὴν καρέκλαν, ντυμένος ροῦχα ἵππασίας· τὸ ποδωπὸν τοῦ ἦταν κίτρινον, σὰ λείψανον, ὅπως ἀκριβῶς τὸν εἶχε δῆ καὶ τὴν νύκταν. Τὸ κεφάλι του μαρμαρωμένο, ἀκουμποῦσε στὸ πίσω μέρος τῆς καρέκλας· τὰ χεῖρα του, ἄτονα καὶ κίτρινα, ἦσαν ξαπλωμένα στὰ γόνατά του. Τὸ στῆθος του δὲν ἀνεσηκώτετο. Στὸ πρότωμα, ὅπου ἦσαν σκορπισμένα ξηρὰ βόταννα, βρισκόντανε μερικὰ δοχεῖα μὲ ἓνα ὑγρὸ μαυροειδερὸν, ποὺ μοῖοιζε σὰ μύσχο. Μέσα σὲ κάθε δοχεῖον στριφογύριζε ἓνα μικρὸ χρυσοῦ φεῖδι. Ἀκριβῶς δὲ δύο βήματα ἔμπροσθέν τοῦ Μουκίου ἐστέκετο ὄρθιος ὁ Μαλαῖος, ντυμένος μὲ ἓνα ποικιλόχρωμον βελούδινον φόρεμα. στὴ μέση εἶχε ζώσει μὴν οὐρὰ τίγρεως καὶ φοροῦσε στὸ κεφάλι ἓνα ψηλὸ σκοῦφο σὰν τιὰρα.

Τὴν φοράν αὐτὴν ὁ Μαλαῖος δὲν ἦταν ἀκίνητος. Ἄλλοτε ἐγονάτιζε καὶ ἐφαίνετο ὅτι προσήγετο, ἄλλοτε ἐξηπλώνετο φαρδύς—πλατὺς χάμου καὶ ἄλλοτε ἐτέντωνε τὰ χεῖρα του πότε παρακλητικὰ καὶ πότε ἀπειλητικὰ κατὰ τὸ μέρος τοῦ Μουκίου. Ὅλαι αὐτὰ αἰ κινήσεις φαίνεται ὅτι πολὺ τὸν ἐκούραζαν. Ἦ ἀναπνοὴ του εἶχε πιασθῆ καὶ ἀφρονος ἰδρώτας ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του.

Αἴφνης ὅμως μὴν στιγμὴ ἐστάθηκε· ἔπαυσε νὰ κινῆται καὶ ἔμεινε σὰν ἀπολιθωμένος. ἐσυνωφρωώθη, ἐτέντωνε τοὺς μυῶνας τῶν χεριῶν του, σὰ νὰ ἤθελε νὰ κρατήσῃ κανένα χαλινὸν... καὶ πρὸς μεγάλη φρίκην τοῦ Φαβίου ἡ κεφαλὴ τοῦ Μουκίου ἀνεσηκώθη σιγὰ—σιγὰ. Ὁ Μαλαῖος ἐγαλάρωσε τὰ χεῖρα του καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Μουκίου ἐξανάρτησε πάλιν βαρεῖα πίσω. Ὁ Μαλαῖος ἐσῆκωσε πάλιν τὰ χεῖρα του. ἡ κεφαλὴ τοῦ Μουκίου πάλιν ξανασηκώθη, τὸ μαῦρον ὑγρὸν ποὺ ἦταν στὰ δοχεῖα ἄρχισε τώρα νὰ κοχλάζῃ καὶ τὰ φειδάκια στριφογύριζαν τώρα σὰν κυματάκια μέσα στὰ δοχεῖα. Ἐπειτα ὁ Μαλαῖος ἐπροχώρησεν ἓνα βῆμα, ἀνεσηκώσε τὰ φρύδια του ἐπάνω, ἀνοίξε τὰ πελώρια μάτια του καὶ ἐνευσε μὲ τὸ κεφάλι του στὸν Μούκιον... Τότε οἱ βλεφαρίδες τοῦ νεκροῦ ἤρχισαν νὰ τρέμουν καὶ νὰ μισοανοίγουν. Τὸ πρόσωπον τοῦ Μαλαῖου ἄστραψεν ἀπὸ χαρὰ· ἀνοίξε τὰ χεῖλη του καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ λαρυγγί του βγῆκε ἓνας ὑπόκαφος ἀναστεναγμὸς τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἀνοίξαν καὶ τὰ χεῖλη τοῦ Μουκίου καὶ ἓνας ἀδύνατος ἀναστεναγμὸς ἀκούστηκε... .

‘Ο Φάβιος δὲν μπορούσε νὰ κρατηθῆ πιὰ ἀπ’ τὴ φρίκη του, τοῦ φαινόταν ὅτι εὐρίσκειτο ἐμπρὸς σὲ διαβολικούς ἐξορκισμούς... “Ἐβγάλε κι’ αὐτὸς μιὰ μεγάλη φωνὴ καὶ ὠρμησε, χωρὶς νὰ κοιτάξῃ τριγύρω του, νὰ φύγῃ ψιθυρίζων προσευχὲς καὶ σταυροκοπούμενος.

ΙΒ’

Μετὰ τρεῖς ὥρας τοῦ ἀνήγγειλεν ὁ Ἀντώνιος ὅτι ὅλα ἦσαν ἔτοιμα, διὰ νὰ φύγῃ ὁ σινιὸρ Μούκιος. Ὁ Φάβιος ἐβγήκεν εἰς τὴν ταρατσα νὰ δῇ τὴν ἀναχώρησιν.

Μερικὰ ἄλογα ἦσαν φορτωμένα μετὰ κόφες καὶ κιβώτια καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου ἕνα μαῦρο ἄλογο σελλωμένο μετὰ πλατεῖα σέλλα, ὥστε νὰ χωράῃ δύο, ἐπερίμεναν ἀπ’ ἔξω.

Οἱ ὑπηρέται ἐστέκοντο μετὰ τὸ καπέλλο στὰ χέρια καὶ ἐπερίμεναν τοὺς τοξιδιωτὰς.

Αἴφνης ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ ἐμφανίζεται ὁ Μαλαῖος, βασιλάων ἀπ’ τὸ μπράτσο του τὸν Μούκιο, τὸ πρόσωπο τοῦ Μουκίου ἦταν λειψανιασμένο — ἀλλὰ περιέργο πρᾶγμα — ἐκινεῖτο... Ναι, ἐβάδιζε μάλιστα... ἀνοίγει τὰ πόδια του... Καὶ ὅταν ὁ Μαλαῖος τὸν ἀνέβασε στὴ σέλλα, τὰ πόδια του ἐζήτησαν ψηλαφητὰ τῆς σκάλας, ὁ Μαλαῖος τοῦ ἔδωκε τὰ ἴνια καὶ ἐπήδησε πάνω του τὸν ἔπιασεν ἀπ’ τὴ μέση καὶ ἐτέθησαν εἰς κίνησιν. Τὰ ἄλογα ἐπήγαιναν μετὰ γοργὸ βῆμα ὅταν ἐπερνοῦσαν τὴν πόρτα, ἐφάνηκε στὸ Φάβιο, ὅτι τὰ μάτια τοῦ Μουκίου γύρισαν καὶ κοίταξαν πίσω. Τί ἀρά γε κοίταξαν; Μὴν ἢ Βαλέρια ἦταν στὸ παράθυρο; τὰ παραπετάσματα του, εἶναι ἀλήθεια, πῶς τοῦ ἐφάνηκαν ὅτι ἐκινήθησαν.

ΙΓ’

Τὸ μεσημέρι ἦλθε ἡ Βαλέρια στὸ τραπέζι πολὺ εὐθυμῆ, τὸ πρόσωπό της εἶχε ξεκαθαρίσει· δὲν παρεπονεῖτο πιὰ γιὰ ἀδιαθεσίαν.

‘Ο Φάβιος ἀπ’ τὴν ἴδια μέρα ἄρχισε τὸ ἔργον του. Εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Βαλέριαν εὐρίσκει τῶρα ὅλη ἐκείνη τὴν ἀγνότητα, ὅλη ἐκείνη τὴν καθαρὴ ἔκφρασι, πού τὸν εἶχε κάμει νὰ παραστήσῃ τὴ Βαλέριαν ὡς ἄγιαν Καϊκιλίαν. Καὶ τὸ ἔργον ἐπροχώρει.

Σὲ λίγο ὅλα ἄρχισαν νὰ πέρνουν τὸ δρόμο τους, πού εἶχαν πρὶν ἔλθῃ ὁ Μούκιος.

Ἡ Βαλέρια ἀπέφευγε νὰ κἀνῃ ὀμιλίαν γιὰ τὸν Μούκιο, ὅστις εἶχεν ἐξαφανισθῆ καὶ κανεὶς δὲν εἴξευρε τί ἀπέγιενεν.

‘Ο Φάβιος ὁμοίως ἐνόμισε ὅτι εἶχε καθῆκον νὰ τῆς διηγηθῆ τί ἔτοξεξε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Μουκίου. Ἀλλὰ μόλις ἄρχισε, ἡ Βαλέρια, ἐγλωμίασεν, ἡ ἀναπνοὴ της ἐπέαστηκε καὶ τὸν κοίταξε σὰ νὰ τοῦ ζητοῦσε ἔλεος. ‘Ο Φάβιος τὸ ἐνόησε καὶ τὴν ἔλυπηθη.

Μιὰ ὠραία φθινοπωρινὴ ἡμέρα ὁ Φάβιος ἐτελείωσε τὴν εἰκόνα τῆς ἁγίας Καϊκιλίας.

Ἡ Βαλέρια ἐκάθησε στὸ πιάνο της καὶ ἄρχισε νὰ θίγῃ μετὰ δάχτυλά της τὰ κόκκαλα τοῦ πιάνου... Αἴφνης χωρὶς νὰ θέλῃ, ἀντήχησε στὸ δωμάτιο τὸ «Τραγοῦδι τῆς ἀγάπης» πού εἶχε παίξει ἄλλοτε ὁ Μούκιος. Ἀμέσως μέσα της κἀτι ἐνοιωσε... Κἀτι πρᾶγμα, πού δὲν μπορούσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ... Γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε πού παντρεύθηκε ἐνοιωσε μέσα της νὰ βλασταίη κἀτι καινούργιο... Ἡ Βαλέρια ἐσηκώθηκε. Τί σημαίνει αὐτό; μήπως εἶχε...

Καὶ μετὰ αὐτὲς τῆς λέξεις τελειώνει τὸ χειρόγραφο.

Ἡ ΚΑΤΑΡΑ ΤΩΝ ΝΙΜΠΕΛΟΥΓΚΕΝ
(ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΘΡΥΛΟΣ)

‘Η σκηνὴ λαμβάνει χώραν εἰς τὴν πόλιν Βόρμς, εἰς τὸ πανδοχεῖον τῆς «Κεφαλῆς τοῦ Δράκοντος», κατὰ τὸ ἔτος 1460. Ἡ σελὴν λάμπει. Χιονὶ πυκνὸν σκεπάζει τὸ ἔδαφος.

Μέσα εἰς τὸ πανδοχεῖον φαίνονται καθισμένοι ὀλόγυρα εἰς τὴν φωτιὰν στρατιῶται τῆς φρουρᾶς τοῦ Πύργου καὶ κυνηγοὶ καὶ φύλακες. Ἀπ’ ἔξω τρεῖς τρεῖς ραψωδοὶ ἀνοίγουν δρόμον ἀνάμεσα εἰς τὸ πυκνὸν χιόνι πρὸς τὸ πανδοχεῖον, ὅπου ἔχει εἰς τὰ παράθυρα κόκκινα παραπετάσματα.

“Ὅταν φθάσουν ἐκεῖ, ἡ θύρα ἀνοίγεται διάπλατα καὶ φωναὶ ἀπὸ μέσα τοὺς λένουν τὸ ἀκαλῶς ὠρίστατε !”

Τὰ τραγοῦδια ἀντηχοῦν ἐκ περιτροπῆς μετὰ τὰ κεράσματα τοῦ κρασιοῦ. Μετὰ τὸ τελευταῖον ἡ συντροφία ζῆτει μεγαλοφῶνας ν’ ἀκούσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ Σίγκφρινδ καὶ τῶν ἀρχαίων ἡρώων τῆς Βουργουνδίας.

Οἱ ραψωδοὶ τὴν διηγοῦνται καθέννας μετὰ τὴν σειρὰν του.

Α’

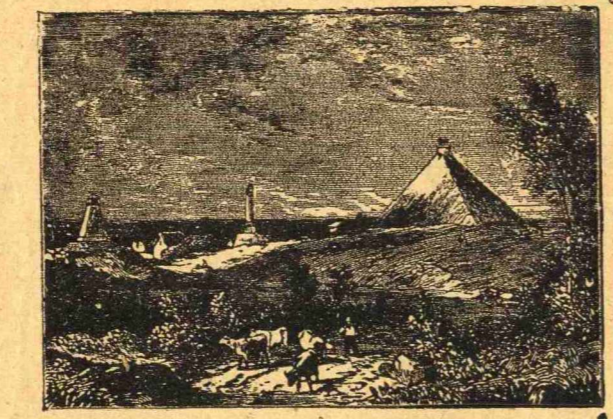
Ἡ ΚΡΙΜΧΙΛΔ

Κάποτε, —εἶναι ἴωρα χρόνια πολλά, —αὐτὸς ὁ τόπος εἶδε πολλὰ καὶ ὠραῖα πράγματα. Ὁ γέρο-βασιλιάς Τανκράδ, —αὐτὸ ἦταν τὸν ὄνομά του, —εἶχε σαρώσει τοὺς ἐχθροὺς του, ὅπως σκορπίζει ὁ ἀέρας τῆς μπόρρας τὰ σύννεφα. “Ὅταν ἦταν πειὰ γέρος ὁ Τανκράδ, ζοῦσε πλούσιος κι’ εὐτυχισμένος μετὰ τὴν κυρὰ Οὐτέ, τὴν εὐγενικὴν βασίλισσα, μετὰ τὴν Κριμχίλδ, τὸ μικρὸ κοριτσάκι του καὶ τὰ τρία ἀρσενικὰ παιδιὰ του.

Περνοῦσε ὁ καιρὸς... “Ἐπειτ’ ἦρθ’ ἡ μέρα, πού ὁ γέρο Τανκράδ ἀπέθανε. Τότε ἡ κυρὰ Οὐτέ* καὶ ἡ Κριμχίλδ κατοίκησαν στὸν παλαιὸ τὸν πύργο μ’ ὅλα τὰ κορίτσια τοῦ παλατιοῦ. Κι’ ἡ χώρα δὲν κινδύνευε, γιὰτὶ οἱ ἥρωες τῆς Βουργουνδίας τὴν ἐπροστάτευαν σὰν σιδερένια τείχη.

Περνοῦσαν οἱ μέρες, περνοῦσαν οἱ μῆνες, περνοῦσαν τὰ χρόνια, καὶ ἡ πριγκίπισσα Κριμχίλδ ἄρχισε πειὰ νὰ γίνεταί γυναικία ὠριμῆ. Φυσικὰ ὑπάρχουν στὴ Βουργουνδία πολλὲς γυναικῆς εὐμορφες χαριτω-

ΑΠὸ Τὸ Βελγίον

Τὸ Πεδίον τοῦ Βατερλώ. Δεκαπέντε χιλιόμετρα μακρὰν τῶν Βρυξελλῶν, πρωτευούσης τοῦ Βελγίου, εἶναι ἡ πεδιάς τοῦ Βατερλώ. Ἐκεῖ τὴν 18ην Ἰουνίου 1815 ὁ Μέγας Ναπολεὼν ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Βέλγικτον καὶ τοῦ Βλοῦχερ. Εἰς τὸ μέρος τῆς μάχης ὑπάρχει ὑψηλὸς τύμβος τὸν ὅποσον στέφει κεφαλὴ λέοντος· εἶναι ἀναμνηστικὸν μνημεῖον τῆς μάχης.

μένες καὶ κομψές, κι’ ἡ πικραιμία ἔλεγε : “ἄσπρο καὶ τριανταφυλλί σὰ βόδου φύλλο καὶ σὰν κορίτσι τῆς Βουργουνδίας”.

Μὰ ἡ Κριμχίλδ μέσ’ στὰ κορίτσια τῆς αὐλῆς φαινότανε σὰν τὸ φεγγάρι ἀνάμεσα στ’ ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ μεγάλη ὀμορφιά της ἔκανε νὰ κίτρινίζῃ ἡ ὀμορφιά τῶν ἄλλων κοριτσιῶν τοῦ παλατιοῦ.

Παντοῦ ἀντηχοῦσε τὸν ὄνομά της. Τὰ καράβια πού γιὰ τὸ Μαῦρο Δάσος ἀνοίγαν τὰ πανιά των, ἡ διέσχιζαν τὴν Νιδερλαντ γιὰ νὰ φθάσουν στὸ ἀνοικτὸ πέλαγος, ἔφερναν μαζὺ των τὴ φήμη της μακρὰ στὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Καὶ πούος μπορούσε νὰ μὴ μιλήσῃ γιὰ τὴν γλυκεῖα βασίλοπούλα, τὴν τόσο καταδεκτικὴν καὶ μεγαλόψυχην ; Δὲν ἦταν σὰν κι’ ἐκεῖνοις πού βλέπουν μετὰ περιφρόνηση τοὺς αἰδοὺς καὶ τοὺς ραψωδοὺς. Εἶναι ἀλήθεια πῶς δὲν τῆς ἄρεσαν τὰ ἔρωτικά τραγοῦδια, μὰ σ’ ὅσους ἔφαλλαν εἰς κλησιαστικὸς ψαλμοὺς ἔκανε δῶρα πλουσιοπάροχα. Δὲν σκοτίζεταν πολὺ γιὰ τίς γιορτῆς, τὰ πανηγύρια καὶ τὰ θεάματα, ἀλλ’ ἐπειδὴ αὐτὰ ὅλα σκορπίζουν τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν χαρὰν, ἤθελε ν’ ἀντηχῆ ὁ τόπος ἀπὸ τραγοῦδια καὶ νὰ λάμπῃ μέσ’ στὴν εὐφρόσυνη λάμψη τοῦ ἐργασμοῦ.

Συχνὰ ἔφινε τὰ συμπόσια κι’ ἐπήγαινε στὴν ἐκκλησίαν τοῦ πύργου. Ἐκεῖ ἔμεινε πολλὴν ὥρα σκεπτικὴ καὶ σιωπηλὴ. Συχνὰ ἐπίσης περνοῦσε στ’ ἄλογό της κι’ ἐπήγαινε στὸ μοναστήρι, πάνω στὸ βουνό, ὅπου περνοῦσαν εἰρηνικὰ τὴν ζωὴ τους οἱ ὠχρὲς καλόγηρές. Ἐγγύριζε στὰ μοναστήρια, ἡ σταματοῦσε πάνω στὸ βουνὸ καὶ ἔκουγε τὸ μουρμουρητὸ τῆς πολιτείας, κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της. Κάποτε, ὄρθῃ στοῦ μοναστηριοῦ τὴν πόρτα, παρακολουθοῦσε μετὰ τὸ βλέμμα της τὰ καράβια πού ἀνεβοκατέβαιναν σὰν κύματα στὸ ποτάμι. Ἡ φαντασία της ταξίδευε περ’ ἀπ’ τὴ θάλασσα, πέρ’ ἀπ’ τὰ ὄρια τοῦ χρόνου.

Κι’ ἔτσι περνοῦσε ἡ ζωὴ της μέσα σὲ ὄνειρα ἀπεραντα. Τὴ νύχτῃ ἔβλεπε μπροστὰ της περιέργες μορφές καὶ λέγανε στὸν πύργο πῶς δῶρο εἶχε προφητικὸ καὶ ἔξερε τὸ μέλλον νὰ διαβαζῇ. Μὰ ἴσως τὰ λέγανε αὐτὰ, γιὰτὶ τὴν εἶδανε νὰ κόβῃ πολλὰς φορὰς λουλούδια καὶ νὰ βλέπῃ πολλὴν ὠρὰ τὴν κίτρινη καρδιὰ ποῦρε τὸ μάλαμα. Ἐβλεπε τίς γραμμές πού χάραζαν οἱ νεράιδες καὶ παραμύθια ἔκλωθε μαγευτικά, ἀπ’ αὐτὰ πού ἀγαποῦν οἱ τρουβαδοῦροι παραμύθια γεμᾶ τελώνια καὶ φαντάσματα. Ἡ καθισμένη σὲ μιὰ ἐρημικὴ γωνιά, γλυκὰ τραγουδοῦσε, τραγοῦδια πού μιλοῦσαν γιὰ ποτάμια, ἄστρα καὶ λουλούδια, ὄχι γιὰ μάχες καὶ γιὰ ἔρωτες. “Δὲν εἶσαι πλασμένη γιὰ τὸν κόσμον, τῆς λέγανε τὰ κορίτσια τοῦ παλατιοῦ : Καλύτερα θάτανε γιὰ σένα καλόγηρα νὰ γίνῃς, νὰ ζήσης μακρὰ στὴν ἐρημίαν. Μπορεῖ ποτὲ νὰ ὑποφέρῃ τῆς πίκουας τὴν ὀρητικὴ πνοὴ ἕνα τρυφερὸ λουλούδι ;”

Μιὰ μέρα ἡ Κριμχίλδ καὶ ἡ βασίλισσα βλέπανε συνημμένες σ’ ἕνα παράθυρο ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ πύργου τὴν πολιτείαν, πού ζαπλωμένη κάτω ἀπ’ τὰ πόδια των, φαινότανε σὰν ἐν’ ἀπέραντο λειβάδι ὀπαρμένο ἀπὸ νεράιδες. Ἄξαφνα λέγει ἡ Κριμχίλδ στὴ μητέρα της :

—Μητέρα εἶδα αὐτὴ τὴ νύχτῃ ἕνα παράδοξο ὄνειρο. Εὐρέθηκα μακρὰ, πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὸ Παλάτι καὶ ἀπὸ τὴν πολιτείαν σ’ ἕνα τόπον ἐρημικόν. Ἐνα ποτάμι, πού τρεχε ἀπὸ ἕνα δάσος, κυλοῦσε σ’ αὐτὸ

τὸν τόπον τὰ κρυσταλλένια του νερά. Πάνω ἀπ’ τὸ δάσος ὑψώνοντο ἀπότομοι βράχοι ὡς τὸν οὐρανόν. Καὶ σ’ αὐτὸ τὸ περιέργο μέρος εἶχα ἕνα σκιερὸ καταφύγιο κοντὰ στὸ ποτάμι, κι’ ἕνα μόνον φίλο, ἕνα γεράκι, μετὰ μάτια διαπεραστικά. Τὸ ἀνέτρεφα καὶ τὸ περιποιούμουνα τόσο πολὺ, ὥστε ἔγινε γιὰ μένα πολυτιμότερο ἀπ’ ὅλα τὰ πρᾶγματα τοῦ κόσμου. Ὅταν ἐπερπατοῦσα, φτεροῦγιζε γύρω μου, διαγράφοντας μεγάλας καμπύλες, κι’ ὅταν τὸ φώναζα, ἐκάθιζε, κτυπώντας τὰ φτερά του, πάνω στὸ χέρι μου.

“Ἄλλὰ τί δυστυχία ! Μιὰ μέρα, μιὰ κακὴ μέρα ἐνῶ πετοῦσε στὸν οὐρανὸ πάνω ἀπ’ τὸ κεφάλι μου, δυὸ ἀητοὶ ὄρμουνε πάνω ἀπ’ τίς κορφές τῶν βράχων μετὰ ἀγριὰς κραυγὰς καὶ μετὰ ἀτσαλένια νύχια καὶ τὰ γαμψὰ τους βράμψα ὀπαρᾶζον τὸ γεράκι. Τὸ δυστυχο ποῦλι ἔπεσε στὰ πόδια μου νεκρό. Ἦστερ’ ἀπ’ αὐτὴ τὴν θλιβερὴ σκηνὴ πέρασα χρόνια ὀλόκληρα σ’ αὐτὸ τὸν ἄγριο τόπον, ἀλλὰ ποτὲ δὲν μ’ ἄγγισε πιὰ ἡ εὐτυχία μετὰ τὰ χρυσὰ της τὰ φτερά.

Ἡ Οὐτέ, πού ἔξευρε νὰ ἐξηγῆ τὰ ὄνειρα, δὲν τῆς εἶπε λέξι.

—Μητέρα μου ἀγαπημένη, τί νὰ σημαίῃ αὐτὸ τὸ ὄνειρο ;”

—Λύπες, καὶ συμφορὲς γιὰ σένα, Κριμχίλδ. Αὐτὸ τὸ γεράκι εἶναι ὁ ἀνδρας σου, πού θὰ σκοτώσουν δυὸ σκληροὶ ἐχθροὶ του.

—Μὴ μοῦ μιλήσῃς γιὰ γάμους καὶ χαρὲς μητέρα μου ! Ἐγὼ ποτὲ ὄνειρευθῆ τέτοιες ἱστορίες ; Ἐσὺ ξέρεις πῶς δὲν σκοπεῖν νὰ μῶπὼ στὸν κόσμον. Εἶναι καιρὸς πού μελετῶ ν’ ἀφήσω τὸν πύργο γιὰ τὸ μοναστήρι τοῦ βουνοῦ, νὰ βγάλω τὰ μεταξωτὰ καὶ τὰ βελούδα, νὰ δώσω οτὰ εὐθυμία τοῦ παλατιοῦ κορίτσια τὸν τελευταῖον χαιρέτισμόν καὶ νὰ κλειστῶ στὸ μοναστήρι μέσα σ’ ἕνα πέπλο κατάμαυρο.

—Πολλὰ κορίτσια μιλοῦν σὰν καὶ σένα, εἶπε ἡ βασίλισσα. Μὰ ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμή, ὅταν φανῆ ὁ νέος πού τοὺς πρέπει, ὁ γάμος κάνει στὰ κορίτσια περισσότερη τιμὴ ἀπὸ τοὺς ἀραχνιασμένους τοίχους ἐνὸς μοναστηριοῦ. Ἡ ἰδέα πῶς ἡ τύχη δίνει λύπες ἢ χαρὲς δὲν πρέπει νὰ σὲ τρομαζῇ, γιὰτὶ ἡ ζωὴ δὲν εἶναι στρωμένη μ’ ἀγκάθια ἀπὸ τὴν μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη, ὅπως καὶ πάντα δὲν περνοῖ μέσ’ ἀπ’ ἀνθρώπαρτα λειβάδια. Ἄφησε λοιπὸν κατὰ μέρος τῆς μελαγχολικῆς ἰδέας σου καὶ ξεχάσε, ἂν μπορῆς, τὸ νεῖρό σου.

Μὰ περνοῦσε ὁ καιρὸς καὶ ἡ Κριμχίλδ δὲν ξεχνοῦσε τὸ ὄνειρό της. Ἐκλαιγε τὸ γεράκι της, πού ἔχαν σκοτώσει οἱ ἀητοὶ.

(Ἐνας ἄλλος ἀοιδὸς ἀρχίζει τὴν ὀμιλίαν).

Β’

“Ὅπου ὁ Σίγκφριντ ἀρπάζει τὴν Μπάλμουγκ τὴν Τάρν - Κἀπε καὶ τὸν θησαυρό.”

Πόσες φορὰς, ἀδέλφια μου, οἱ βάρκες μας δὲν κατεβήκανε φαίδρες στὸ Ρῆνο ὡς ἐκεῖ, ὅπου τὰ νερά ζαπλώνουν σὲ μεγάλους κύκλους γύρω ἀπ’ τὰ παλάτια ! Ἐκεῖ κανέναν λόφος δὲν ἐπιτρέπει στὸν ἀνθρώπον νὰ κτίσῃ καταφύγιο γιὰ τὴν ἀμυνά του. Ἐκεῖ μπορεῖ κανένας μόνον ν’ ἀμυνθῆ μετὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν

πονηρία. Τὴν Νίδερλαντ μποροῦν νὰ κυβερνήσουν μόνο σιδερένιοι ἄνθρωποι με ἀτσάλεια μπράτσα. Τὰ βέματα εἶναι σὰν δρόμοι. Οἱ μαχητὲς εἶν' ἀσφαλισμένοι μέσ' στὰ καράβια των, ὅσο καὶ μέσ' στὰ κάστρα. Βλέπει κανένας τοὺς ἱππότες ν' ἀπαζίζουν τὸ τιμὸν καὶ νὰ ὀδηγοῦν τὰ καράβια στὰ νησιά τῆς θάλασσας, ὅπου βρίσκουν γενναῖα παλληκάρια, ποῦ ξέρουν νὰ πολεμᾶνε καὶ νὰ σηκώνουν τὰ πανιά.

Οἱ ἄνδρες τῆς Νίδερλαντ κάνουν καλὴ παρέα. Τὰ ἄγρια πολεμικὰ τραγούδια των ἀντηχοῦνε στὴ θάλασσα καὶ στὴ στεργιά. Γύρω στὰ ποτάμια βλέπει κανένας κάστρο ἀπόρητα, ἀλλὰ κανένα δὲν εἶναι τόσο ἰσχυρό, ὅσο τὸ κάστρο τοῦ Σαντέν στὸ Ρῆνο. Ἐκεῖ κατοικοῦσε ὁ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ μεγάλος Σιγκμουῦδος με τὴν Σιγκλίντ, τὴν γυναῖκά του. Ποῖος αἰδὸς δὲν ξέρει τὰ τραγούδια, ποῦ φάλλουνε τὸ Σιγκμουῦδο καὶ τὰ μεγάλα του κατορθώματα;

Μὰ ἦταν γέρος πιά ὁ βασιλεὺς καὶ κουρασμένος. Βασίλευε στὴ χώρα του ἢ εἰρήνη. Οἱ βάρβαροι τῶν μακρινῶν δασῶν, ποῦ φέρνανε τὸ μαχαίρι καὶ τὴ φωτιά μαζύ τους, δὲν ἐπάτοῦσαν πιά τὸ πόδι των στὴ Νίδερλαντ. Στὸ ὄνομα τοῦ Σιγκμουῦδου τρέμανε καὶ τρυπῶνανε ὡσὰν σκυλιὰ δαρμένα.

Τρομεροὶ ἦταν οἱ ἄνδρες τῆς Νίδερλαντ, μὰ ἀγαπούσανε τὸ τραγούδι· μερικοὶ μάλιστα ποῦ εἶχαν χρυσὴ καρδιά, γράφανε καὶ βιβλία, στολιωμένα γύρω με ἄνθη καὶ πουλιὰ σὰν λειβάδια στὴν ἀνοιξί. Στὰ σπίτια τους ἦταν ἡμεροὶ καὶ ἱπποτικοί, πιστοὶ στοὺς φίλους καὶ στὴς γυναῖκες εὐγενικοί.

Μὰ κανένας δὲ ξεπεροῦσε ὁ ἅλα αὐτὰ τὸν Σιγκφριντ, τὸ γενναῖο πριγκιπόπουλο, τὸν μοναδικὸ βλαστὸ τοῦ Σιγκμουῦδου καὶ τῆς Σιγκλίντ. Παιδί ἀκόμα, ἦτανε τρανὸς ἱππότης καὶ στὴς πιὸ ἄγριες μάχες ἔδειχνε θάρρος ἥρωικό. Κανένας δὲν τραγουδοῦσε σὰν κι' αὐτὸν καὶ στὰ συμπόσια εἶχε πάντα κοντὰ του αἰδοῦς. Τὸν πατέρα του πολὺ τιμοῦσε καὶ σεβότανε ὁ Σιγκφριντ.

Οἱ ραψωδοὶ λένε πῶς ὁ Σιγκφριντ, ὅταν ἦταν νέος, ἐγύριζε μονάχος τόπους μακρινούς, κυνηγῶντας με χαρὰ τὸν κίνδυνον, σὰν ναυτόπουλο ποῦ οκαρφαλώνει σὰ κατάρτια ἀτρόμητο μέσ' στὴ τρικυμία, ὅταν σφυρίζῃ ὁ ἄερας καὶ τὰ κύματα λυσσασμένα ἀβλακῶνουνε βαθεῖα τὰ νερά.

Σ' ἓνα ταξεῖδι του ὁ Σιγκφριντ ἔφθασε στὴ χώρα τῶν Νιμπελουγκεν. Πέρασε δάση κι' ἐρημιές. Μιὰ μέρα βγαίνοντας ἀπὸ νὰ δάσος σκοτεινὸ, εἶδε μακριὰ δυὸ ἄντρες. Βλέποντάς τον νὰ ξεπροβαίνει σὲ τόπο ἀνοιχτό, τοῦ ἔγνεψαν νὰ πλησιάσῃ. Ὁ Σιγκφριντ, περίεργος νὰ μάθῃ τί θέλαν' ἀπ' αὐτόν, ἔτρεξε κατὰ πάνω τους. Κι' ἔφθασε σὲ μιὰ σπηλιά ποῦ ἔδειχνε τὸ ἀνοιχτὸ τῆς στόμα μέσ' ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ σκέπαζαν τοῦ βράχου τὰ πλευρά.

Οἱ ἄντρες αὐτοὶ ἦταν ὁ Σίλλουγκ καὶ ὁ Νιμπελουγκ, οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου, σὰν λύκοι ἄγριοι καὶ σκληροί. Εἶχαν σκοτώσει τὸν πατέρα τους, γιὰ νὰ κλέψουνε τὸν θησαυρὸ ποῦ εἶχε κρύψει μεσ' στῆς σπηλιάς τὰ βάρη. Στὰ παλιὰ χρόνια τὰ πνεύματα τοῦ κόσμου εἶχαν ἐργασθῆ καὶ μοχθήσει μέσα στὰ σπλάγχνα τῆς γῆς, τρυπῶνοντας στὸ γῶμα τὸ καλοκαίρι σὰν τυρολόπτικιοι. Κεῖ μέσα μάζεψαν διαμάντια, μπριλλάντια, ρουμπίνια κι' ἄλλες πέτρες πολύτιμες γιὰ τὸν κύριό τους, τὸν πρῶτο τῶν Νιμπελουγκ-

κεν βασιλεῖ. Καὶ ἀπὸ κεῖνο τὸν καιρὸ οἱ βασιλεῖδες ξεθάβανε τοὺς θησαυροὺς των ἀπὸ τὰ βάρη τῆς σπηλιάς. Μέσα σ' ἐκεῖνη τὴν σπηλιά εὗρισκε κανένας κοῦπες ἀπὸ ἀσήμι καὶ μάλαμα, ποῦ εἶχαν φρειάξει ἐπιδέξιο χρυσοφοί· πανοπλίες καὶ σπαθιά χυμένα, ποῦ εἶχαν κάμει μαστόροι τοῦ παλινοῦ καιροῦ· φορέματα μεταξωτὰ ἀπ' τῆς Ἀνατολῆς τὰ βάρη, ὅπου οἱ σουλιάνοι κάθονται μέσα σὲ παλάτια χρυσοῦ, ποῦ λάμπουνε σὰν τοὺς ἥλιους.

Ἐκεῖνη τῆ μέρα ὁ Σίλλουγκ καὶ ὁ Νιμπελουγκ εἶχανε βγάλει τοὺς θησαυροὺς ἀπ' τὴν σπηλιά γιὰ νὰ τοὺς μοιράσουν, μὰ ἦτανε κακοὶ κι' ὁ ἓνας μισοῦσε τὸν ἄλλο μέχρι θανάτου, γιὰ τὸ ἓνας πίστευε πῶς ἦταν φιλόργυρος κι' ἀπατεῶν ὁ ἄλλος. Εἶχαν λοιπὸν φιλονεικῆσει ἀπ' τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ, χωρὶς ἀποτέλεσμα. Γι' αὐτὸ ἐφώναξαν τὸν Σιγκφριντ νὰ τοὺς μοιράσῃ τὸν πλοῦτον τῆς σπηλιάς. Ὁ Σιγκφριντ εἶμεινε κατὰπληκτος μπρὸς σὲ τόσοις θησαυροῦς, καὶ σὰν εὐγενικὸς ἱππότης τοὺς μοίρασε σὲ δυὸ ἴσα μέρη. Μὰ οἱ δυὸ φιλόργυροι πρίγκηπες δὲν εἶμειναν εὐχαριστήμενοι ἀπὸ τὴν μοίρασί. Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ λένε πῶς ὁ Σιγκφριντ ἦταν ἀνόητος. Χίλιες φορές ἐμοίρασε καὶ ξαναμοίρασε τοὺς θησαυροὺς. Μὰ ὁ Σίλλουγκ καὶ ὁ Νιμπελουγκ, ἀπ' τὸ θυμὸ ἀφρισμένοι, ἐμοίρασαν με σκυλιὰ π' ἀμφισβητοῦν ἓνα κόκκαλο. Τέλος, μέσα στοῦ πάθους τὴν ὄρμη, ἄρχισαν νὰ τὸν βρίζουν, καὶ φωνάζοντας πῶς τοὺς ἐμπαίζει, ἔβγαλαν τὰ μαχαίρια τους καὶ ὤρμησαν ἐναντίον του.

Τότε ὁ Σιγκφριντ, ποῦ δὲ μποροῦσε νὰ πιστέψῃ ποτὲ πῶς εἶχε τόση κακία τοῦ ἀνθρώπου ἢ καρδιά, ἄρπαξε ἓνα σπαθί ἀπ' τὸν σωρὸ π' ἔταν κοντὰ τοῦ κι' ἐχτύπησε τὸν πλησιέστερον ἐχθρό. Ἦταν ὁ Σίλλουγκ. Τὸ σπαθί ἐτρύπησε τὸ σῶμά του κι' ὁ ἀγριάνθρωπος σωριάστηκε νεκρὸς στὴ γῆ.

Ἄν ὁ Σιγκφριντ δὲν ἤξερε νὰ πολεμᾷ, αὐτὴ ἡ μέρα θά ἔταν ἡ τελευταία του, γιὰ τὸ Νιμπελουγκ ὤρμησε κατὰ πάνω του σὰν λυσσασμένος λύκος. Μὰ δὲν ἐπέτυχε τὸν σκοπὸ του. Ὁ Σιγκφριντ γλιστρήσε σὰν χέλι καὶ με μιὰ κίνησι γοργή τὸν κτύπησε με τὸ ξίφος του. Τὸ ξίφος ἔλαμψε στὸν ἥλιο σὰν ἀστροπέλεκτι, ποῦ διαπερνῶντας τὴ σκοτεινὴ νύκτα, χτυπᾷ ἓνα δέντρο καὶ τὸ σωριάζει χάμω στὴ γῆ. Κι' ἔτσι σῶθηκε ὁ Σιγκφριντ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τρομεροὺς ἀνθρώπους. Ὅσο καιρὸ χρειάζεται ἓνας ἄνθρωπος γιὰ νὰ μετρήσῃ τὰ δάκτυλα τοῦ χεριοῦ του, εἶδε τὴν πύλη τοῦ βασιλείου τῶν σκυῶν ν' ἀνοίγῃ καὶ νὰ κλείνῃ, νὰ ξανανοίγῃ καὶ νὰ ξανακλείῃ.

Εἶδε ποτὲ κανένας ἓνα ἰέταιο σπαθί; Σὰ νὰ ἔχε ψυχή καὶ σκέψι μόνο του κι' ἓνα σκοπὸ δικό του, ἐχτύπησε ἐκεῖ ποῦ πρεπε, διαπερνῶντας τὰ ρωμαλέα σώματα σὰν ἀγκάθι τὸ δέρομα.

Μὴ παραξενευθῆτ', ἀδέλφια μου, γιὰ τὴν ἡ Μπάλμουγκ αὐτὸ τὸ σπαθί, ποῦ εἶχε χύσει ὁ ξακουστός ὁ μάστορης ποῦ κατοικεῖ στὴν Ἰσλανδία. Κεῖ πάνω στῆς Ἐκλας τὴν κορφὴ φαίνονται ἀκόμα οἱ καπνοὶ τοῦ φούρνου, ἀν καὶ ἔπαψε πιά νὰ κἀν ἄρμακα ὁ φημισμένος μάστορης. Ποῖος δὲν ξέρει τὸ τραγούδι τῆς Μπάλμουγκ, ὅπου σφυρίζε σὰν τσίχλα, ὅσες φορές ὁ Σιγκφριντ τὴν στριφογυρίζει πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του; Ποῖος δὲν ξέρει τὸ σπαθί ποῦ ἀστραφτε σὰν ἀστραπή, ὅταν ὁ μαχητὴς τὸ ῥιχνε στὸν ἄερα καὶ τὸ πιανε στὰ πετχητὰ;

Κατὰπληκτος ὁ Σιγκφριντ ἐκτύπησε τ' ἀκονισμένο ξίφος καὶ τὸ ζύγισε στὸ χέρι του. Εἶχε περῶσει μιὰ στιγμή. Ὁ ἥρωας κουρασμένος ἀπ' τὸν ἀγῶνα του ἀνάσαινε ἀκόμα με δυσκολία, ὅποτε ἔξαφνα αἰσθάνθηκε πῶς ἦταν πιασμένος μέσα σ' ἓνα δόκανο.

Ἄδρατα ἀτσάλεια μπράτσα τοῦ τσάκισαν τὰ πλευρά. Ἐτρίζαν ἢ κόκκαλά του μεσ' στὴ σάρκα του. Ὁ Σιγκφριντ, παιδί ἀκόμα, εἶχε πλαιψε με παλληκάρια λεοντόκαρδα. Μὰ τὸ ἀγκάλιασμα αὐτῶν τῶν παλληκαριῶν στὴν πάλη δὲν ἦτανε παρὰ θωπεῖα, γλυκεῖα χειρονομία παιδιοῦ, ποῦ ἀγκάλιαζει τὸν λαμὸ τοῦ πατέρα του.

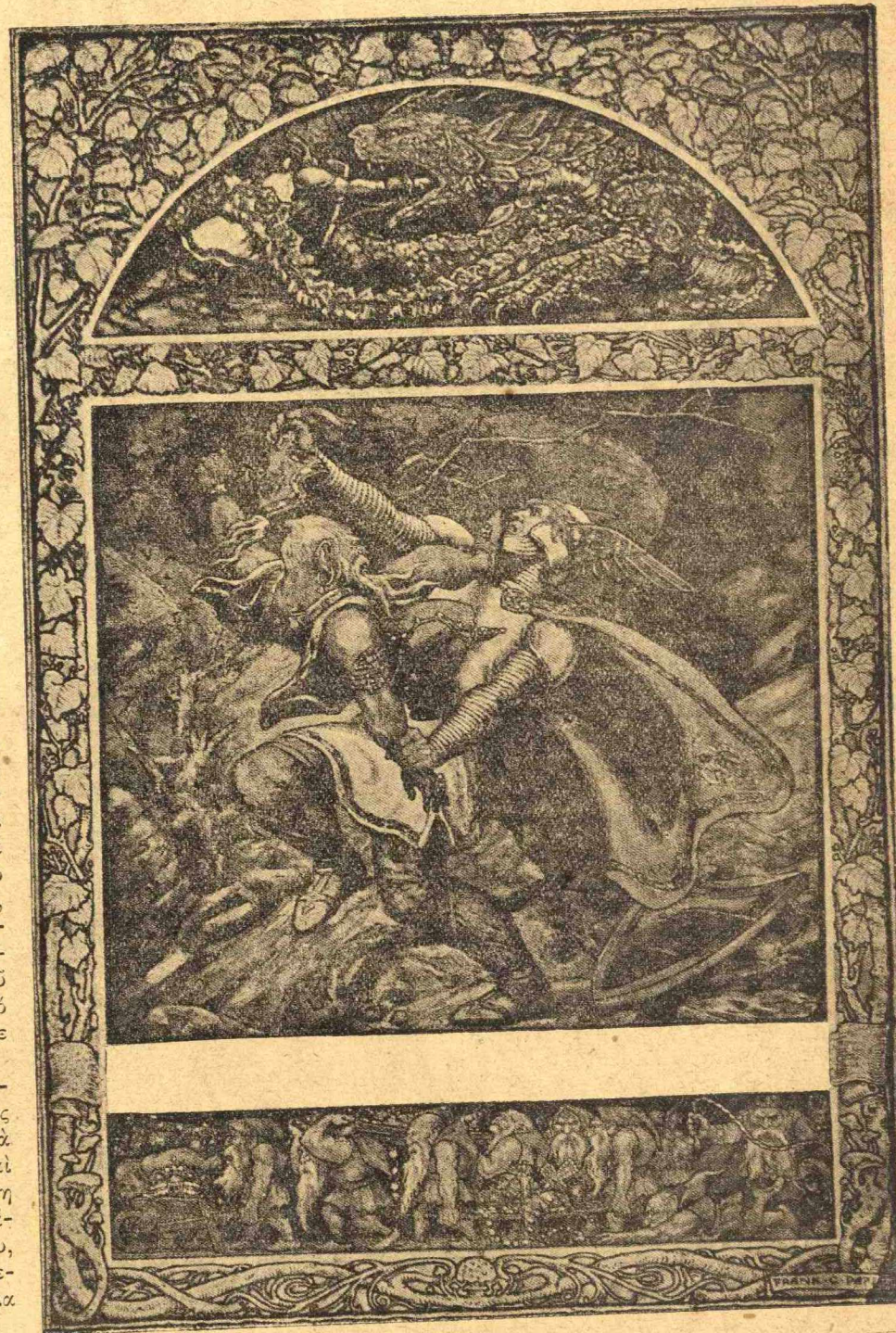
Ναί, ἀδέλφοί μου. Ἄν ἡ μοῖρα μᾶς καταδίκαζε νὰ καμῶμε τέτοιον ἀγῶνα, δυστυχία στὸν πιὸ γενναῖο ἀπὸ μᾶς! Τὸ σιδερένιο στήθος τοῦ Κονράδ θά τρίζε σὰ φουντούκι.

Περίεργο θέαμα γιὰ τὰ σβυσμένα μάτια τῶν δύο πριγκιπῶν! Ὁ Σιγκφριντ, σὰ δρῦς ποῦ ξεριζώνει ἢ θύελλα, κλονίζεται καὶ πέφτει στὸ γῶμα, πετιέται πάνω ὀρμητικὰ καὶ ῥίχνει μπρὸς τὰ χέριά του, γιὰ ν' ἀρπάξῃ τὸν ἄδρατο ἐχθρό. Συμφορὰ σου, Σιγκφριντ! Ἡ Μπάλμουγκ ἔπεσ' ἀπ' τὰ χέρια σου, καὶ τώρα σοῦ σφίγγουνε τὸν λαμὸ σου καὶ σ' ἀφαιροῦνε τὴν ἀναπνοή.

Μὰ ὁ οὐρανὸς βοηθεῖ τὸν ἥρωα. Μόλις ὁ Σιγκφριντ ἄρχισε νὰ χάνῃ τὸ θάρρος του καὶ νὰ βυθίζεται στὴ μαύρη ἀπελπισία, βλέπει ἔξαφνα τὸν ἐχθρό του, καὶ κρατοῦσε μιὰ περικεφαλαία στὰ χέρια του.

Θεέ μου, τί ἐχθρός! Ὅα γελοῦσαμε μ' αὐτὸ τὸν νάνο, ἀν τὸν βλέπαμε στὸ χωριό. Τὸ κεφάλι του εἶχε τόσα σπυριά ὅσα ὁ κορμὸς ἐνὸς πρίνου, κι' ἡ κίτρινη γενειάδα του σερότανε στὴ γῆ. Ὅα μπρος οὔσε νὰ δέση ὀρθὸς τὰ κορδόνια τῶν παπουτσιῶν του, τόσο μεγάλα

ἦαν τὰ μπράτσα του καὶ τόσο οἱ γάμπες του μικρές. Μὰ τὰ μάτια του τὰ πονηρὰ στράφτανε μέσα στὴς κόγχες τῆς βαθεῖας κάτω ἀπ' τὰ πυκνὰ του φρύδια. Ἦταν ὁ Ἀλμπρίχ, ὁ βασιλεὺς τῶν νάνων, ποῦ

ζοῦνε κάτω ἀπ' τὴ γῆ. Χιλιάδες χρόνια δούλεψε τοὺς βασιλεῖδες τῶν Νιμπελουγκεν κι' ἐφύλαγε τοὺς θησαυροὺς τους, ποῦ ἦσαν κρυμμένοι στὴ σπηλιά. Με τὴν ἄδρατη περικεφαλαία του ἦτανε δυνατὸς

σαν δέκα παλληκάρια, μὰ χωρίς τὴν περικεφαλαία του, ποῦ τὴν λένε Τῶρν-Κόππε οἱ ἀοιδοί, ἦτανε σαν παιδάκι στὰ χέρια τοῦ Σίγκφριντ.

Ὡ ναὶ ἦταν οὐκλήρη ἡ μάχη! Ὁ ἥλιος εἶχε κατέβη πιὸ κάτω ἀπ' τὸν ὀρίζοντα, καὶ ἡ σελήνη ἀνέβαινε σιγὰ σιγὰ ὠρᾶ, φευγαλέα, σαν φάντασμα. Μάτια πολλὰ εἶχαν φανῆ στὸν οὐρανὸ νὰ ἰδοῦν τὴ μάχη τοῦ Σίγκφριντ μὲ τὸν ἀόρατο ἐχθρό.

Τώρα ἡ σελήνη εἶναι ψηλά, τ' ἀστέρια λυμποκοποῦνε, κι' ὁ Σίγκφριντ νικάει τὸν νάνο καὶ τὸν σωριάζει στὴ γῆ. Ἀρπάζει τὴν Μπάλμουγκ καὶ στὴ λύσσα του θὰ τὸν ἔσφαζε σαν ἀρνί. Μὰ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι του γίνεται ἄξαφνα βαρὺ. Λὲς πῶς δὲν θέλει νὰ κτυπήσῃ τὸν νάνο. Ὁ Σίγκφριντ δὲν ξέρεει τί νὰ κάμῃ πιά. Τέλος, ὅταν ὁ Ἄλμπριχ ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ κλαίοντας τὸν ἰκέτευσε νὰ μὴ τοῦ πάρῃ τὴ ζωὴ, ὁ ὑπερήφανος πολεμιστὴς τὸν ἄφησε νὰ ζήσῃ. Ὁ ἐχθρὸς τοῦ φάνηκε τώρα τόσο μικρὸς, τόσο ἀκίνδυνος!

(Παῖσις)

Βαδίζοντας σιγὰ ὁ Σίγκφριντ, γιατί εἶχε πόνους στὰ πλευρά του κι' ἐγύριζε τὸ κεφάλι του, ἔφθασε σ' ἕνα μικρὸ ποτάμι ποῦ τρεχε μὲς ἀπ' τὴν σπηλιά. Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶναι ἀπαίσιος αὐτὸς ὁ τόπος τῶν Νιμπελοῦγκεν. Πέρασ' ἀπόκρημνα βουνά, ἔτοπασε πυκνὰ δάση, ὅπου δὲν ἄκουε κανέναν παρά τὸ κράξιμο τῶν πουλιῶν ποῦ ζοῦνε μέσα στὸ σκοτάδι, τὸ σφύριγμα τῶν φειδιῶν, ποῦ σερνότανε μὲς στὰ πόδια του καὶ τὸ τραγοῦδι τῶν βατράχων μὲς στὰ σάπια τὰ νερά. Τρεῖς φορές εἶδε τὸν θάνατο νὰ τὸν φοβερίζῃ μὲ τὸ τρομερὸ δρεπάνι του, καὶ πράγματι δὲ θὰ γλύτωνε δίχως τὴ βοήθεια τοῦ οὐρανοῦ. Τέλος, ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς περιπέτειες, κατώρθωσε νὰ βρῆ ἕνα μέρος γιὰ νὰ δροσισθῇ καὶ ν' ἀναπαυθῇ.

Μὰ πρέπει νὰ μάθετε, ἀδελφοί μου, πῶς τὰ παλληκάρια τοῦ παλαιοῦ καιροῦ δὲν καθότανε σαν κι' ἐμᾶς μπρὸς στὴ φωτιά μέσα σ' ἕνα ζεστὸ καπελεῖο. Περνούσανε ἀπὸ μιὰ ὥρα τρομερῆ στὴν ἄλλη. Μόλις ἄρχιζε ἡ σελήνη νὰ σκορπίζῃ τίς πρώτες ἀχτίδες της, ἕνα λαίμαργο νέφος τὴν κατάπινε πεισματικά.

Αὐτὸ ἔγινε καὶ στὸ Σίγκφριντ. Ἀμα ἔφθασε στὸ ποτάμι, τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούρασι, ἄκουσε ἕνα μούγκρισμα φορικτὸ καὶ μιὰ λυσσασμένη τρεγάλα. Γύρισ' ἀμέσως τὸ πρόσωπό του πρὸς ἐκεῖ καὶ τοῦ φάνηκε πῶς ἔβλεπε ἕνα καμίνι φλογερὸ καὶ πῶς ἄκουγε τριγμὸ πνοπλίας. Ὑστερ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς ὤρμησε ἀπὸ τὴν σπηλιά ἕνα δράκος, ποῦ κοιμώτανε κεῖ μέσα αἰῶνες πολλούς. Στὰ παλῆα τὰ χροῖα, ὅπου εἶχαν μαζέψει τοὺς θησαυροὺς, ἕνας μάγος εἶχε βάλει τὸν δράκο στὴ σπηλιά γιὰ φύλακα. Μὰ οἱ θησαυροὶ δὲ θὰ κινδύνευαν πρὸς ἄλλο τὴ μέρα ποῦ ἕνας ξένος ἀπ' τὸν Ρῆνο θ' ἀρπάζει τὴν Μπάλμουγκ. Γι' αὐτὸ κι' ὁ δράκος κοιμώταν ἤσυχος.

Μὰ τώρα ὁ Ἄλμπριχ εἶχε νικηθῇ κ' ἡ Μπάλμουγκ ἦταν στὰ χέρια τοῦ Σίγκφριντ. Λοιπὸν ὁ φύλακας τῆς σπηλιάς ξετίναξε ἀπὸ πάνω του ὀρηκτικὰ τὴ νάρκη, σαν ἕνας σκοπὸς, μισοζαλισμένος ἀκόμ' ἀπὸ τὸν ὕπνο, ὅπου ξαφνίζεται στὸν ἥχο τῆς σάλπιγγας καὶ ὀρμᾶ στὸν ἐχθρό. Μιὰ στιγμὴ ὁ Σίγκφριντ βρέθηκε μπρὸς στὴς φλόγες ποῦ βγαίναν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ δράκου μαζὺ μ' ἕνα φορικτὸ μούγκρητό. Ὁ Σίγκφριντ καμμένος, κουρασμένος ἀπ' τοὺς ἀγῶνας του, ἔπεσε κάτω, καὶ εἶδε μέσα στὸ ἀμυδρὸ φῶς δόντια κτάσπρα καὶ σιδερένια νύχια.

Μὰ μὴ θέλοντας νὰ πεθάνῃ μ' ἕνα τέτοιο θάνατο, ἔλαμε μιὰ προσπάθεια καὶ πήδησε πάνω. Ἀρπάζει τὴν Μπάλμουγκ καὶ τὴν στριφογύρισε ἀπάνω ἀπὸ τὸ δράκο, ποῦ βγανε τὸ στόμα του φωτιά. Τὸ σπαθὶ χτύπησε τὸ κεφάλι τοῦ θηριοῦ σαν ἀστροπελέκι.

Ὁ δράκος πήδησε στὸν ἀέρα, τ' ἀλύγιστο πτερά του στριφογύρισαν χτυπώντας τὸ ἕνα τ' ἄλλο, τῆς βάρχης σου τὰ λέπια συγκρούστηκαν. Ἐνόμιζε κανέναν πῶς ἄκουε νὰ χτυποῦν σπαθιά μέσα σὲ μάχη μυριόνερη. Ὑστερ' ἀπὸ νὰ μούγκρητό ποῦ κάμε νὰ τρέμουν στὴν ἐρημιὰ τὰ νυχτοπούλια, σωριάστηκε χάρω ἀκίνητος. Ἦτανε πεθωμένος!

(Ὅλοι τραγοῦδοῦνε τὸ παλῆο τραγοῦδι τοῦ Σίγκφριντ. Ὁ ἀέρας σφυρίζει γύρω στὸ καπηλεῖο. Πόρτες καὶ παράθυρα τραντάζουνε)

* *

Τότε ὁ Ἄλμπριχ θυμήθηκε πῶς ὁ Σίγκφριντ τοῦ 'χε χαρίσει τὴ ζωὴ καὶ τοῦ 'πε αὐτὰ τὰ λόγια: «Γενναῖε, πολεμιστή! Εἶναι ὀρθὸ καὶ δίκαιο, ἐν κ' παλληκάρια, ποῦ νίκησε τέτοιους ἐχθρούς, νὰ λαβῆ δῶρα π' ἀξίζουν γιὰ ἕνα ἥρωα. Ὁ θησαυρὸς τῶν Νιμπελοῦγκεν εἶναι δικός σου! Μὰ εἶναι πάνω του κολλημένη μιὰ κατάρρα τρομερῆ. Κι' ἡ τρομερῆ αὐτὴ κατάρρα εἶναι σαν τὸν κόρακα τὸν βραχνό, ποῦ ὅσο κι' ἂν τὸν διώχνῃ ἀπ' τὸ χωράφι του ὁ χωριάτης, αὐτὸς πετᾶει πίσω πεισματικά, σέρνοντας τὴν γρουσουζιά μαζὺ του. Πόσοι βασιληγάδες δὲν πήρανε γι' αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς τὸν δρόμο τοῦ θανάτου! Ἄλλοι σφάζανε τοὺς φίλους των, ἄλλοι σκότωσαν τὰ παιδιὰ τους ἄλλοι τὸν πατέρα τους, καθὼς αὐτοὶ οἱ δυὸ κακούργοι ποῦ 'ναι πεσιμένοι κεῖ χάρω, κάτω ἀπ' τὴ λάμψη τοῦ φεγγαριοῦ. Κι' ἐπειδὴ χτυπᾶει τὸ κακὸ κατάκαρδα κάθε θνητό, ὅπου ποθεῖ τοὺς θησαυροὺς νὰ πάρῃ, κάτω ἀπ' τὸ μεγαλεῖο τῆς δόξας σου ὁ κίνδυνος σὲ παραμονεύει, ἴσως μάλιστα καὶ ὁ θάνατος. Τὸ φεῖδι τὸ φαρμακερὸ δὲ κρύβεται μὲς στὰ μωρότερα λουλούδια;

— Πρόσεξε, νάνο, εἶπεν ὁ Σίγκφριντ! Μήπως πιστεύεις πῶς μπορεῖς νὰ μὲ τρομάξῃς καὶ νὰ μὲ κάμῃς ν' ἀφίσω αὐτὰ ποῦ πήρα μὲ τὸ σπαθὶ μου τὸ ἀνίκητο;

— Γελίεσαι Σίγκφριντ! Μὲς στὴ δική σου τὴν καρδιά ὁ φόβος δὲ φωλιάζει. Ἐγὼ τὸ ξέρω. Μὰ νὰ σὲ φυλάξω θέλω ἀπὸ μελλούμενα κακά. Ἄκουσε λοιπὸν αὐτὸ ποῦ θὰ σοῦ πῶ καὶ δὲν θὰ μετανοήσῃς. Τώρα, ὅπου ἀγνίζει ἀκόμα τὸ αἷμα τοῦ θηριοῦ, σὰ βοῦρκος ξαπλωμένο, βγάλε τὸν πέπλο σου ἀμέσως καὶ πέσε μέσα νὰ λουστῇς. Καὶ τότε πιά σπαθὶ κανένα τὴν σάρκα σου δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ τρυπήσῃ.

— Ἄκουσε νάνο. Ἄν ὁ σκοπὸς σου εἶναι παγίδα νὰ μοῦ στήσῃς, ἀλλοίμονό σου! Ἡ συμφορὰ θὰ σὲ χτυπήσῃ κατακέφαλα, καὶ ἡσυχία δὲ θὰ βρῆς ποτὲ στὸν κόσμο.

— Πίστρεψε, Σίγκφριντ, εἶπε ὁ Ἄλμπριχ. Μιὰ ποῦ ἐνίκησες καὶ σκότωσες τὸν δράκο, δὲ μπορῶ πιά νὰ σοῦ μιλῶ παρά σὰ δοῦλος στὸν ἀφέντη. Ὁ νόμος μᾶς προστάζει ἐμένα καὶ τοὺς ἀντρας μου κι' ὅλους τοὺς Νιμπελοῦγκεν, ὡς ὅτου εἶν' ὁ θησαυρὸς στὴ γῆ, σ' αὐτὸν ποῦ τὸν κρατᾶει νὰ δουλεύωμε. Μὰ μὴν ἀργοπορῆς, γιατί τὸ σῆμα παγώνει, καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο θὰ 'ναι ἀργά.

Τότε ὁ Σίγκφριντ εἶδε στὰ μάτια τὸν Ἄλμπριχ, καὶ καθὼς βλέπομε τίς πέτρες μὲς ἀπὸ τὰ καθαρά

νερά, εἶδε στοῦ νάνου τὰ μάτια τὴν ἀλήθεια. Ἐφρίξε λοιπὸν τὸν πέπλο του μακρυὰ κι' ἐχώθηκε μέσα στὸ βοῦρκο. Καὶ στὴ στιγμὴ μιὰ νέα δύναμι ἐνοιώσε νὰ χύνεται στὸ σῶμά του σαν φλόγα. Βγήκε ἀπ' τὸ αἷμα τοῦ δράκου δροσισμένος καὶ ἡ πληγὴ του εἶχαν γιαιτρευθῆ.

Ἀλλὰ ἕνα φύλλο εἶχε πέσει στὸ αἷμα τοῦ θηριοῦ, τὴν ὥρα ποῦ Σίγκφριντ ἔπαιρνε τὸ λουτρό. Τὸ φύλλο κόλλησε ἀριστερὰ στὴ βάρχη του. Ὁ Ἄλμπριχ, χωρὶς καιρὸ νὰ χάσῃ, ἔτρεξε νὰ τὴ βγάλῃ, γιὰ νὰ βραχῇ κι' αὐτὸ τὸ μέρος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ θηριοῦ. Μὰ δὲν ἐπρόφθασε, γιατί σ' ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ ἥλιος εἶχε σκοτεινιάσει. Βροχὴ χάλιαζα, ἀέρας, ἀστραπές, βροντὲς κι' ἀστροπελέκια ἀναστάτωσαν τὴ φύση δρόκλιηρη καὶ πρὶν καλοσυνέψῃ, τὸ αἷμα ἦταν παγωμένο καὶ χαμένη ἡ περίστασις.

Ἀδελφία μου, ἦταν γραμμένο νὰ μὴ σωθῇ κανένας ἀπ' τὴ φορικτὴ κατάρρα ποῦ 'ταν κολημένη σ' αὐτὸ τὸν θησαυρὸ.

Ὁ Ἄλμπριχ φώναξε δυνατὰ, κι' ἀπὸ τὰ βάθη τῆς σπηλιάς βγήκανε χίλιοι νάνοι, καὶ προσκυνήσανε τὸ παλληκάρια τὸ τρανὸ στὸ πρόσταγμα του. Ὁ Σίγκφριντ ἐμπιστεύθηκε σ' αὐτοὺς τὸν θησαυρὸ κι' ἄρχισε τὸ ταξεῖδι του μέσα στὴ γῆ τῶν Νιμπελοῦγκεν. Ὁ Ἄλμπριχ ἔτρεχε μπροστὰ κι' ὅσες φορές ἔφτανε σ' ἕνα κάστρο, φώναζε τοὺς πολεμιστάδες νὰ δοῦν τὸ νέο ἀφέντη του. Γιατί οἱ σοφοὶ τῆς χώρας εἶχαν πῆ ὅτι ἐκεῖνος, ὅπου μπροστὰ του θὰ τρεχε ὁ Ἄλμπριχ, θὰ 'χε ἐξουσία στὴ ζωὴ καὶ στὰ καλὰ τῶν Νιμπελοῦγγεν.

Γ

Ὁ Σίγκφριντ καὶ ἡ Κριμχίλδ.

Ὁ Σίγκφριντ, ὅταν αὐτὰ ποῦ εἶπαμε, εἶχαν γίνει, ἦταν ἀκόμα πολὺ νέος. Γύρισε πίσω στὸ πατρικὸ παλάτι του στὸ Ρῆνο, μὰ τίποτε δὲν εἶπε στοὺς γονεῖς του γιὰ ὅλες αὐτὲς τίς περιπέτειες. Ἐκυρψε τὴ Μπάλμουγκ καὶ τὴν Τῶρν-Κόππε κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ μ' εὐθυμία δῶ κι' ἐκεῖ, τραγοῦδώντας στὰ συμπόσια μαζὺ μὲ τοὺς ἀοιδοὺς.

Μὰ τὰ καράβια φθασανε ἀπὸ τὴ γῆ τῶν Βόρμς κι' οἱ ταξειδιῶτες μιλοῦσαν ὀλοένα γιὰ τὴ Κριμχίλδ, γιὰ τὴ μεγάλη εὐμορφία της καὶ γιὰ τὴ χρυσὴ της τὴν καρδιά. Ὁ Σίγκφριντ περπατώντας στοὺς δρόμους δῶ κι' ἐκεῖ, ἄκουγε τὸν ἔπαινο γι' αὐτὴ τὴν ἀγνωστὴ παρθένα. Κι' ὅπως ἕνας ἄνθρωπος, ποῦ τοῦ μιλοῦνε γιὰ τόπους μακρινούς, ποθεῖ νὰ τρέξῃ νὰ τοὺς δῇ ὁ ἴδιος μὲ τὰ μάτια του, ἔτσι καὶ ὁ Σίγκφριντ δὲν εἶχε οὔτε τὴ μέρα οὔτε τὴ νύκτα ἡσυχία, καὶ τέλος δὲ μπόρεσε νὰ περιμένῃ πιά.

Μιὰ μέρα καλοκαιρινὴ μπαίνοντας μὲς στὸν πύργο, βρῆκε κεῖ μέσα τὸν πατέρα του Σιγκμοῦνδο καὶ τὴ μητέρα του Σιγκλίντ.

Πάνω ἀπὸ τὸ κάστρο βλέπανε τὸν Ρῆνο, ποῦ ἔμοιαζε σὰ φεῖδι ἀστραφτερό. Ὁ ποταμὸς κυλιῖσε τὰ νερά του μέσα στοὺς κάμπους, φέρνοντας τὰ καράβια στὴν πολιτεία. Ὁ Σίγκφριντ ἔπεσε στὰ πόδια τῶν γονέων του κι' ἄγγιξε τὰ χέρια τους μὲ τὰ δάκτυλά του ἐλαφρὰ.

— Πατέρα μου, εἶπε, ἡ πολιτεία εἶναι ξαπλωμένη στὰ πόδια σου εἰρηνικὰ, μὰ ἡ καρδιά μου εἶναι ταραχμένη, γιατί ζῶ δῶ μὲς στὰ πλοῦτη καὶ στὴ κα-

λοπέρασι, χωρὶς τίποτα νὰ κάνω. Χωρὶς σύννεφα οἱ μέρες μου περνᾶνε, ἐνῶ ὁ μεγάλος κόσμος κινεῖται ὀρηκτικὰ σὲ μιὰ ζωὴ, ὅπου κι' ἐγὼ ποθεῶ νὰ ζήσω. Ἀπ' τὴν στιγμὴ π' ἄκουσα τὴν εὐμορφία καὶ τὴ χάρι τῆς Κριμχίλδ νὰ τραγοῦδοῦνε, ἡ μέρες μου εἶν' ἀτέλειωτες καὶ δὲ μπορῶ πιά νὰ περιμένω. Μητέρα, ἄφησέ με νὰ φύγω, ἄφησέ με νὰ πάω στὸν Βουργουνδίων τὴ γῆ. Δὲν θὰ μείνω πολὺν καιρὸ κεῖ πέρα. Γρήγορα θὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου.

Ὅπως μιλοῦσε, δυὸ γερανοὶ πετάζανε ἀπὸ ἕνα δένδρο στὸν ἀέρα, κοντὰ σὶὰ πόδια του. Αὐτὰ τὰ δυὸ πουλιὰ στριφογύρισαν πάνω στὸν ἀέρα, διαγράφοντας καμπύλες περιέργες. Ὑστερὰ χτύπησαν τὰ πτερά τους δυνατὰ, καὶ χαθήκαν ἀπὸ τὰ βλέμματα ἡ Σιγκλίντ, καθὼς καὶ ἄλλοι σ' ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ἤξεραν νὰ διαβάζουνε τὸ μέλλον στὰ σύννεφα, στὰ ποτάμια καὶ στὰ πουλιὰ. Εἶδε λοιπὸν τὸν κίνδυνο στὸ πέταγμα τῶν γερανοῦν.

— Ὅχι παιδί μου, εἶπε τὸν Σίγκφριντ. Οἱ Βουργουνδιοὶ εἶναι περήφανος λαὸς κι' ἂν πᾶς σ' αὐτούς, φοβοῦμαι τὴ συμφορὰ γιὰ σένα. Βγάλε λοιπὸν τὴ σκέψι αὐτὴ ἀπ' τὸ κεφάλι σου, ὡς ὅτου ἔλθουν καλύτεροι καιροὶ.

Ὁ Σιγκμοῦνδος εἶπε κι' αὐτὸς τὰ ἴδια, μὰ ὁ Σίγκφριντ ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ πατέρα του. «Ὁ κίνδυνος δὲ τρώαζε ποτὲ κανέν' ἀπ' τὴ φυλὴ μας» εἶπε τὸν βασιληγά. Ὁ Σιγκμοῦνδος τὸν ἄκουγε χαμογελῶντας γιατί ἤξερε, ὅτι κανένας δὲ θὰ μπορούσε νὰ μεταπίσῃ τὸ ἀτρόμητο παιδί του ποῦ περιφρονῶνε τὸ κίνδυνο.

Τότε ἡ Σιγκλίντ, τρέμοντας πάντα γιὰ τὸ παιδί της, ἐφώναξε τὰ κορίτσια τῆς αὐλῆς καὶ τὰ πρόσταξε νὰ ὑφάνουν μεγλοπρεπεῖς πέπλους, κεντημένους στῆς ἄκρες μὲ ἄνθη καὶ μὲ σύμβολα... Δώδεκα παλληκάρια, τὰ πλουσιώτερα τοῦ τόπου παιδιὰ, ἐτοιμαστήκανε μὲ χαρὰ γιὰ νὰ συνοδέψουν τὸ γενναῖο πριγκηπόπουλο.

Ἐνα πρῶτ' τοὺς εἶδα νὰ βγίνουνε ἀπ' τῆς πόρτες τοῦ κάστρου καὶ νὰ βαδίζουνε στῆς ὄχθες τοῦ Ρῆνου. Γρήγορα χαθήκανε μὲς σ' ἕνα δάσος πυκνὸ. Τότε τὰ κορίτσια, δακρυσμένα, κατεβήκαν ἀπὸ τὰ προπύργια. Τώρα πιά ποῦ φύγνε τὰ ὠραῖα παλληκάρια, ὁ ἥλιος εἶχε σκοτεινιάσει γι' αὐτὰ καὶ τὰ λουλούδια εἶχαν χάσει τὴ χάρι τους.

Οἱ ἱππῶται ὅμως τραβοῦσαν μπροστὰ μ' εὐθυμία. Κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἐμάντευε τὰ βάσανα καὶ τοὺς κινδύνους ποῦ τὸν περιμέναν στὴ ξενητεία. Ἡ δρᾶσις τοὺς ἔδινε θάρρος καὶ ζωὴ. Ἐπειτα ὁ Σίγκφριντ δὲν ἦτανε μαζὺ τους; Βαδίζανε τὴ μέρα καὶ τὴ νύκτα ἀναπαυόντανε. Τὴ πέμπτη μέρα εἶδανε τὰ μαῦρα καμπαναριὰ τοῦ Βόρμς νὰ ὑψώνονται στὸν οὐρανὸ.

Ὁ Σίγκφριντ εἶπε στοὺς συντρόφους του ν' ἀναπαυθῶνε ὡς τὸ πρᾶτ', καὶ πρὶν τὸ φῶς πλημμυριοῦ τὴ γῆ, μέσα στὴ ρῖδινη ἀνταύγεια τ' οὐρανοῦ λουστήκανε μὲς στὸ ποτάμι. Ἐπειτα βάλανε τοὺς εὐμορφώτερος πέπλους των κι' ὅταν ἡ πόρτες τῆς πολιτείας ἀνοίξαν, περάσανε μπρὸς στοὺς χωριάτες ποῦ πηγαίνοντας στὰ χωράφια τους σταμάτησαν μπροστὰ τους μὲ ἐκπληξί καὶ θαυμασμό.

(Ἀκολουθεῖ)

(Μετὰφρασις Ἀνδρέου Γ. Δαλεζίου).

I.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΑΙ ΑΠΟ ΠΤΩΣΙΝ ΒΟΥΝΩΝ

Κατά Σεπτέμβριον του 1806 εις τα παρα...
τους πρόποδας του όρους Ρόσμπουργ των Άλπεων...
Μέγας όγκος βράχου κατέπεσε και έθαψεν υπό τα συντριμ...
ματά του αυτά τα χωριά. Καθ' όλην την διάρκειαν...
του θέρους έπιπτον ραγδαία βροχαί. Τα ρυάκια έ...
πλημμύριζον. Οί ποιμένες έπεριφεροντο με τα ποι...
μνιά των εις τας πλευράς του όρους έντρομοι. Τας...
καλύβας των κατέστρεψε και συμπαρέσυρον ή όρη...
του λυσώδους άνέμου, όστις ήπειλει να άνατρέψη...
πάν το προστυχόν. Η πρασινάδα εις πολλά μέρη έξη...
φανίσθη υπό των υδάτων, παρασυρθείσα εις τους γυ...
μνούς βράχους. Έσχηματίσθησαν χαινουσαι ραγμαί...
βαθείαι. Ηζουέτο θόρυβος από το δάσος, ώσαν δύ...
ναμιάς τις υπεράνθρωπος ν' απέσπα τας ρίζας των...
γίγαντιών πεύκων. Συντριμματα βράχων κατέπι...
πτον εις διάφορα μέρη... Μικρά τεμάχια λίθων, χα...
λίκια, έκυλίοντο προς τα κάτω άδιακόπως...

Ήλθεν ο Σεπτέμβριος. Τα μέρη ένθα έβοσκον τα...
ποιμνία ήσαν σκεπασμένα από συντριμματα λίθων...
Οί ποιμένες έσκέπτοντο να φέρουν τα ποιμνιά των εις...
τας κοιλάδας... Την νύκτα της 2 Σεπτεμβρίου ή βροχή...
έγινε ραγδαιοτέρα. Ήτο πραγματικός κατακλυσμός...
Ό πάταγος της βροντής και ο βουχηθμός της θιέ...
λης κατέπιγον τας φωνάς των ανθρώπων. Τα ύψηλά...
δένδρα του δάσους έσειόντο, όπως οί στάχεις των...
άγρων... Η γλωμή αύγή έφώτισε μίαν φοικτήν ει...
κόνα: "Όλα τα πέριξ ήσαν κατεσπαρμένα από ογκώ...
δεις λίθους και σέντριμματα δένδρων, ή γλόη άπε...
σπάσθη από την γήν και κατεπατήθη. Αίφνης ήκού...
σθη κρότος ισχυρός άνωθεν... Τα καταφοβισμένα...
πτηνά — κόρακες και ιέρακες — άφίνοντα κραυγάζ...
θλιβεράς, άννυώθησαν κατά σμήνη και άπειμαζούν...
θησαν μετά σπουδής. Η γή έσεισθη, και εκ των κο...
ρυφών του όρους διωλίσθαινον προς τα κάτω γλόη...
άμιος, δένδρα, λίθοι, κατ' άρχάς βραδέως, έπειτα...
δέ ταχύτερον. Οί ποιμένες ήσθάνοντο το έδαφος να...
διολισθαίνη υπό τους πόδας των και έτράπησαν εις...
φυγήν, μη γνωρίζοντες ποϋ να διευθυνθούν. Τα ποι...
μνια, περίφοβα βελάζοντα και μηκόμενα, παρηκολού...
θουν τα ίχνη των ποιμένων των αλλά δένδρα και λί...
θοι καταπίπτοντες κατεπλάκωναν και συμπαρέσυρον...
αυτά. Με καρδιαν πλήρη πόνου έβλεπον οί ποιμένες...
την καταστροφήν των άγελάδων και των προβά...
των των.

Άλλ' αίφνης ήκούσθη άπαίσιος τριγμός. Ένόμιζε...
τις, ότι ή γή όλη έσχιζέτο. Όγκος εκατομμυρίων...
όκάδων κατέπιπεν επί των χωρίων... Όλα περιε...
στρέφοντο, άνεπήδων: λίθοι, χώμα, χόρτα, θάμνοι...
δένδρα. Μεγίστων διαστάσεων βράχοι μαζί με τας...
πεύκας, αί όποια έφύοντο επ' αυτών, έκυλίοντο προς...
τα κάτω, συνηγώντο και συνεκρούοντο, άνεπήδων...
διέκοπτον την ταχύτητά των και πάλιν έφέροντο με

κρότον και πάταγον. Άλλοι έξ αυτών συνετριβόντο...
εις μύρια τεμάχια, και τότε νέφη σκόνης και χαλι...
κίων διεσκορπίζοντο εις τα πέριξ... Οί ποιμένες...
έξαλλοι εκ του φόβου, με ταχύτητα αιγάρων, έφε...
ροντο δια κορημίων και άθύσσων, φροντίζοντες μόνον...
διά την σωτηριάν της ζωής των... Άλλ' οί λίθινοι...
όγκοι τους κατέφθαναν και τους παρέσυρον μαζί...
τους.

ΑΛΠΕΙΣ.—Το Λευκόν Όρος ή ύψηλοτέρα κορυφή των Άλ...
πεων, έχει ύψος 4810 μέτρων και είναι το ύψηλοτερον όρος...
της Ευρώπης.

Κατά την εποχήν εκείνην αί κλιτύες του όρους...
Ρόσμπουργ ήσαν κατεσπαρμένα από καλύβας, εις...
δέ τους πρόποδας αυτού έκειντο τα πλούσια χωρία...
Γολιδάου, Μπέζινγεν, Λόβεργς... Η τρομερά κα...
τάπτωσις έξηφάνισεν όλα στιγμιαίως... Και εις την...
θέσιν αυτών έξετείνεται άπεραντος έρημος, κατεσπαρ...
μένη από βράχους, δένδρα και συντριμματα ξύλων...
Κατεστράφησαν εν όλω πλέον των εκατόν οικιών...
πλέον των 200 άποθηκών και δύο ναοί. Τα θύματα...
άνήλθον εις 450 ανθρώπους: Οδοί κατεχώσθησαν...
υπό τα ερείπια, ή απέθανον από τας πληγάς.

Μόλις ήρχισεν ή τρομερά καταστροφή, ο δεισιδαί...
μων χωρικός Μπέζη Μέττλερ, κατοικών εις τους πρό...
ποδας του όρους, έτρεξεν εις την οικίαν του ιερέως,

Η καταστροφή έξελαμβάνετο υπ' αυτού ως προάγ...
γελμα της δευτέρας παρουσίας. Γονατιστός παρεκά...
λει τον εφημέριον να υπάγη μαζί του. Άλλ' εις αυτό...
το διάστημα το όρος έσεισθη. Έξαλλος από τον φό...
βον και τρόμον ο Μέττλερ έσπευσεν εις την κατοικίαν...
του, όπου έμενεν ή σύζυγός του και το μικρόν τέ...
κνον του. Με ταχύτητα αιγάρου τρέχει, ένω το έ...
δαφος κινείται υπό τους πόδας του... αλλά δεν κα...
τορθώνει να εϋρη την κατοικίαν του: άμορφοι σωροί...
συντριμμάτων ξύλων και λίθων εύρίσκονται εις την...
θέσιν αυτής. "Όστε όλα άπωλέσθησαν — και ή περι...
ουσία του και ή οικογένειά του! Η γή τρέμει και...
σειεται υπό τους πόδας του. Έξω φρενών, τρέχει...
χωρίς να ήξευρη ποϋ... Τα χαλίκια πληγώνουν τους...
πόδας του, τα χέρια του καταξοσχίζονται από τας...
ακάνθας και τους κλάδους των θάμνων, άλλ' ο άμιο...
ρος δεν αισθάνεται τους πόνους και έξακολουθεί να...
τρέχει άσκόπως... Αίφνης, κατάπληκτος, άπομένει...
καθηλωμένος εις τον τόπον του. Ένώπιόν του βλέπει...
την γυναϊκά του με το νήπιον κοιμώμενον εις την άγ...
κάλην της. Τρομάξασα από τον θόρυβον ποϋ ήκούετο...
εις τα όρη και από την αίφνιδίαν εξαφάνισιν του συ...
ζύγου της, ώρησεν έξω της οικίας και διέφυγεν έγ...
καίως: ή οικία έκορημίσθη μόλις υπερέθη το κατώ...
φλιον. Άκουσία κραυγή χαρής έξερχεται από τα χείλη...
του Μέττλερ, και πίπτει ο δυστυχής γονυπετής...

Άνέτειλεν ή πρωία της επομένης ήμέρας. Όλοι...
όσοι διέφυγον τον θάνατον, έθρήνον την άπώλειαν...
συγγενών και φίλων. Ο γέρον χωρικός Ιωσήφ Βίν...
σετ, ο πλουσιώτερος σχεδόν του χωρίου Μπέζινγεν...
άπώλεσεν όλην την οικογένειάν του. — την σύζυγον...
και τας δύο θυγατέρας του. Η κόμη του έγινε κά...
τασπη εις μίαν και μόνην νύκτα, και περιεφέρετο...
ως σκιά, άναζητών τα πτώματα των αγαπητών του...
«Άς ήτο δυνατόν τοίλάχιστον να άνεύρω τα πτώ...
ματα αυτών και να τα ένταφιάσω κατά τα χριστιαν...
ικά έθιμα!» έσκέπετο ο τάλας... Από τα γειτον...
ικά χωρία ήλθον οί χωρικοί και άρχίζουν την άνα...
σκαφήν. Παρέρχονται ώραι μαρτυρίου άνασκάπτουν...
και άποσύρουν τα πτώματα, το ένα μετά το άλλο...
Ίδου και ή σύζυγος του Βίνσετ: το πτώμά της πα...
ραμορφωμένον, είναι σκεπασμένον με πληγάς και με...
άποξηρανθέν αίμα. Πίπτει άναίσθητος ο δυστυχής...
γέρον επί του πτώματος και χύνει πύρινα δάκρυα...
Και ως άπάντησις εις τους θρήνους και στεναγμούς...
του άκούεται κάτω από την γήν φωνή, ή όποια ζητεί...
βοήθειαν. Είναι ή φωνή της πρεσβυτέρας θυγατρός...
του Βίνσετ, της Φραγκίσκης. «Γλήγορα, γλήγορα!...
γλυτώστε αυτήν», ίκετεύει ο γέρον. Οί εοργάται κα...
ταβάλλον διπλάσιαν ένεργειαν, αλλά το έργον προ...
χωρεί βραδέως. Τας δοκούς και τους λίθους πρόπει...
να άπομακρύνουν προσεκτικώς δια να μη πληγώσουν...
την κόρην... Άλλ' ιδου άνοίγουν και άλλον τάφον...
μεταξϋ των συντριμμάτων κείται ξανθή παρθένος...
Ό γέρον Βίνσετ άναγνωρίζει την κόρην του και πί...
πτει επ' αυτής... Από τα στήθη του κορασίον έξερ...
χεται μόλις ακούόμενος στεναγμός. Η καρδιά της...
άκόμη πάλλει. "Ω! πόσον μεγάλη είναι ή χαρά του...
δυστυχούς πατρός. Μετ' όλίγον έξάγουν και την πρε...
σβυτέραν θυγατέρα του γέροντος, ή όποια από την...
άδυναμίαν και τας συγκινήσεις έχασε τας αισθήσεις

της: δέκα τέσσαρας ώρας έκειτο υπό την γήν υπό...
τον φόβον του έξ άσιτίας θανάτου... Πόσοι όμως...
ίσως, δυστυχείς έστέναζον επί ολοκλήρους ήμέρας...
ίκετεύον, έζητούν βοήθειαν και απέθανον με φοικτά...
βάσανα, προτού να προσφθάση βοήθεια!... Τσι αυτή...
ή εικόν των ανθρώπινων καταστροφών, αί όποια...
δυστυχώς δεν είναι σπάνια εις τα όρεινά μέρη...
Συμβαίνουν εκεί καταστροφαι περισσότερον άπρόο...
πει... Το πρόσωπον της Γης άλλάσσει.

ηηη

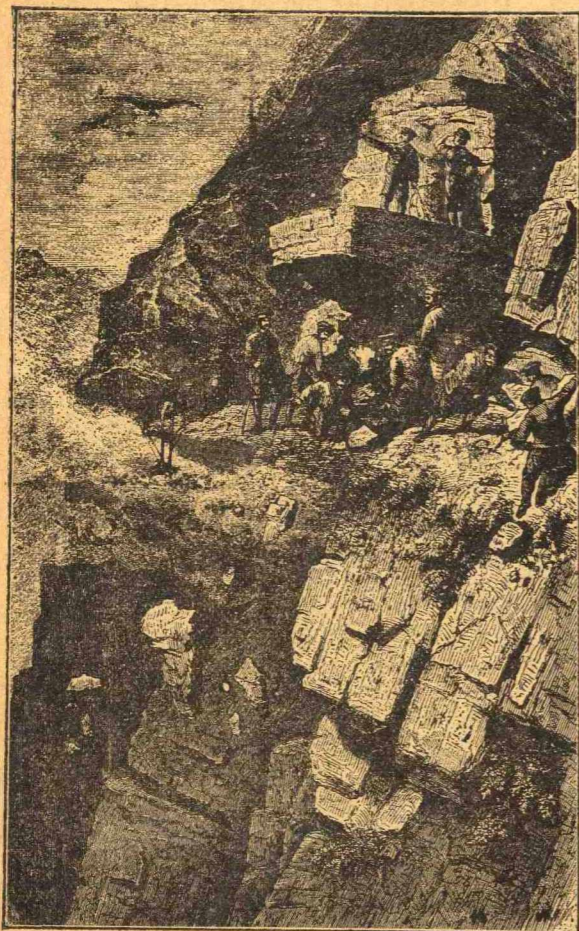
Την νύκτα της 21 Ιουλίου 1900 έλαβε χώραν με...
γάλη σιδηροδρομική καταστροφή εις την γραμμην...
«Ζουπαϊκάλσκαγια». Η γραμμή βαίνει κατά μήκος...
του ποταμού Άγγάρα, έλικοειδώς κατά διαφόρους...
διευθύνσεις. Προς τα δεξιά ύψούνται απότομοι βρά...
χοι, οί όποιοι σύγκεινται από εύθραυστον ουσίαν, και...
πολλάκις συνέβη να διακόψουν επί πολύν καιρόν την...
συγκοινωνίαν διάφορα τμήματα των βράχων τούτων...
άποσπώμενα και άποφράσσοντα την όδόν. Η άποφράς...
νύξ ήτο σκοτεινή, όμηκλώδης, και ο μηχανοδηγός δεν...
ήδύνατο να διακρίνη τίποτε προ της άτμομηχανής...
Ό φύλαξ προ μιας μόλις ώρας έδοκε το σύνθημα να...
διέλθη διά της ίδιας γραμμής έμπορικόν (μεταγωγι...
κόν) τραίνο, και τώρα ήρχετο εις προϋπάντησιν του...
ερχομένου επιβατικού. Αίφνης ήκουσεν όπισθεν του...
κρότον καταπίπτοντος βράχου. "Όρησεν έμπρός δια...
να σταματήσει το τραίνο, άλλ' ήτο άργά. Επί της...
γραμμής έκκειτο σωροί συντριμμάτων. Τα κόκκινα...
φανάρια της άτμομηχανής προσέκρουσαν εις αυτους...
Τα βαγόνια άνετινάχθησαν άποτόμως, οί επιβάται...
έξετινάχθησαν από τα καθίσματά των. Μετά μίαν...
στιγμήν το τραίνο έσταμάτησεν. "Όλοι οί επιβάται έξ...
ώρησαν από τα βαγόνια. Υπό το άχρόν φώς της...
άνατελλούσης ήμέρας έξετυλίσσετο φοικτή εικόν: ή...
άτμομηχανή έγινε άμορφος όγκος, τα δύο πρώτα...
βαγόνια συνετριβήσαν όλοτελώς, τα δε άλλα υπέστη...
σαν σοβαράς βλάβας. Οί επιβάται των πρώτων βαγο...
νίων όλοι άνεξαιρέτως έφονεύθησαν ή έπληγώθησαν...
Τους έξέθαψαν από κάτω από τους σωρούς των συν...
τριμμάτων. Εκ των ανθρώπων της ύπηρεσίας έφo...
νεύθη ο μηχανοδηγός. Η καταστροφή θά ήτο τρο...
μεωτέρα, εάν το τραίνο έτρεχε με μεγαλειτέραν τα...
χύτητα. Αφέντως τότε θά κατεκυλίετο εις τα ύδατα...
του ποταμού, και όλοι οί επιβάται θά έπνίγοντο εις...
τα όρημητικά ρείθρα του Άγγάρα.

ΑΙ ΟΡΕΙΝΑΙ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ

Πολλούς κόπους κατέβαλλον οί άνθρωποι δια να...
καταστήσουν ακινδύνους τας όρεινάς διαβάσεις και τας...
όδους της συγκοινωνίας. Διά μέσου της όροσειράς των...
Καυκασίων όρέων έκτείνεται εις εκατοντάδας χιλιομέ...
τρων ή θανασιία Γεωργιανή στρατηγική όδός. Υπερ...
μεγέθεις βράχοι, απότομοι ως τείχη άναβαίνουν εις τα...
ύψη. Από το άλλο μέρος της όδοϋ φαίνονται άπύθ...
μενοι άβυσσοί. Κάτω-κάτω όρει ο ποταμός Τερέκ...
Η όδός άναρριγάται έλικοειδώς εις τας προεξοχάς...
των βράχων. Λίθινοι όγκοι ως γιγάντιοι έξώσται...
κρέμανται άνωθεν. Ίδου ο λίθος ούτος μόλις-μόλις...
κρατείται, μόνον δια της μιας άκρας του στηρίζεται...
εις τον βράχον: όωγμαί διασχίζουν αυτόν καθ' όλας

τάς διευθύνσεις. "Η καρδιά σας παγώνει από φόβον, όταν πλησιάζετε εις αυτόν" σ'αυ φαίνεται, ότι άμέσως θα άποσπασθ'η και θα καταπέση.

Εις άλλην εποχήν αι καταστροφαι εις την στρατηγικήν ταύτην οδόν συνέβαινον συχνάκις' αλλά τώρα εκαθαρίσθη από όλους τούς δλωσθήποτε επικινδύνους λίθους, οι όποιοι διεσπάργαν δια πυρίτιδος. Οι όγκοι δέ, οι όποιοι κρέμανται τώρα άνωθεν, κρατούνται στερεώς, και θα παραμένουν εκεί εκατοντάδας ετών. Οι μηχανικοί τούς παρακολουθούν με προσοχήν, και άμα θα προΐδουν κάτι τι—επικίνδυνον — άμέσως τούς απομακρύνουν, χωρίς να

"Η Γεωργιανή στρατηγική οδός" επί των Καυκασίων Όρεών.

περιμένουν την πτώσιν των. "Απειρον πλήθος ανθρώπων ειργάζετο δια να καταστήση άκίνδυνον την οδόν ταύτην, και εις την πάλην κατά της άγρίας φύσεως πολλοί απ' αυτούς έχασαν την ζωήν τους. "Η θανμασία αυτή οδός — εύρεία και ωραία, μεγαλοπρεπής και αναπαντική — είναι ποτισμένη με ανθρώπινον αίμα . . . "Αλλά τοιοῦτος είναι ο άνθρωπος, δέν τόν φοβίζουν τά εμπόδια' νικητής βαινει εμπρός εναντίον όλων των εμποδίων,τά όποια υπερπηδ'η και κατανικ'η δια της επιμονής του,και φθάνει εις τόν ιερών σκοπόν του—εις τόν πλήρη θρίαμβον κατά της φύσεως.

ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

"Ένα βράδυ εκάθησα εις την άμαξαν και εξέκίνησα δια να επάγω εις ένα Γεωργιανό χωριό του Καυκάσου. "Οπισθέν μου εις απόστασιν πολλών χιλιομέτρων εξηπλώνετο ένας άπέραντος κάμπος: ο δρόμος γεμάτος χαλί κορδέλλα. Έπέρασαν πολλαι ώραι έως ότου φανούν τα μικρά σπιτάκια του χωριού με τάς κοκκινωπάς στέγας των. Πίσω από τά σπιτάκια αυτά ύψόνοντο βουνά πανύψηλα, βουνά γίγαντες. Αι κορυφαι των, σκεπασμεναι με χιόνια, όμοιάζαν ως άλυσίδα με άσπρα σύννεφα. Παρατηρούσα τά βουνά αυτά, τά όποια από μακράν εφαινοντο γαλάζια, και ένόμιζα πώς αι μαγικαι κορυφαι των μου έγνεφαν να υπάγω εκεί πλησίον των.

"Από τά δεξιά μου ο ήλιος, μία σφαιρα κόκκινη, άργά-άργά κατέβαινε προς την δύσιν του. "Η άμαξα και τά άλογα έσφιπτον προς τό αντίθετον μέρος μακρός σκιάς, που έτρεχαν και αυται μαζί μας. Καθόσον περνούσε η ώρα αι σκιαι έμεγάλωναν και ήρχισαν να συγγέωνται εις τό βραδυόν σκόφος. "Όταν εκρύφθηρε πλέον και τό τελευταίον άκρον του πυρίνου ήλιακού δίσκου, αι κορυφαι των βουνών έχρωματίσθησαν με ωραϊον χρυσοροδίνον χρώμα.

Και έσκεπτόμην, ένω έταξείδευα, πόσον μεγάλη διαφορα ύπαρχει μεταξύ των βουνών αυτών, που εις κάθε βήμα τό ένα θέαμα διαδέχεται τό άλλο, και του κάμπου που άφίνα όπισω μου, του μεγάλου κάμπου, που ένεκα της όμοιομορφίας του καταντ'η κουραστικός εις τό βλέμμα. Την άλλην ήμέραν εκαιμάρινα πάλιν την ίδια όροσειρά από τό παράθυρον του δωματίου μου. Δέν εφαινοντο όμως πλέον τά βουνά όπως τά έβλεπα τό χθεσινόν βράδυ. "Ο ήλιος τώρα εφώτιζε ζωηρά την χιονισμένην οράχην των χαμηλότερα εφαινοντο οι φαιοι βράχοι των. Τά βουνά, βέβαια, δέν άλλαξαν εις τό διάστημα μι'ας νυκτός. "Αλλαξε όμως ο φωτισμός των, και ένεκα της αλλαγής του φωτισμού άλλαξε και η όψις των.

Τό φώς με τά παιχνίδια του αλλάσσει πάντοτε και των βουνών και της θαλάσσης την όψιν. "Αλλά η μεταβολη αυτή είναι μόνον όπτική' δέν είναι πραγματική, όπως δέν είναι πραγματικώς κόκκινα τά διάφορα αντικείμενα, που βλέπομεν να φωτίζονται μι'αν νύκτα με κόκκινον βεγγαλικόν φώς.

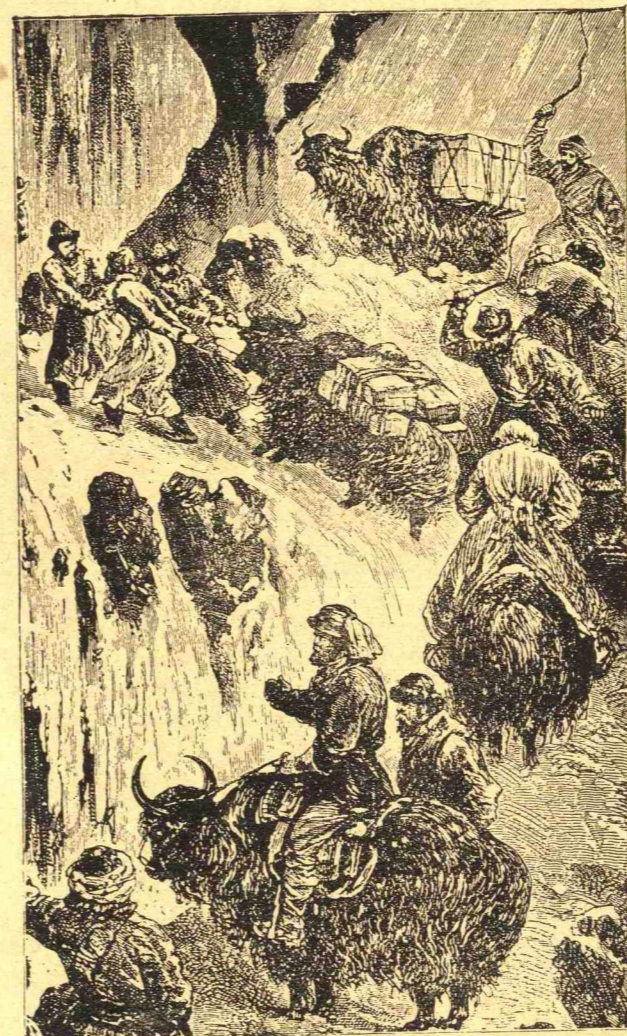
"Εν τούτοις αυτά τά ίδια βουνά αλλάζουν και πραγματικώς, αν και πολύ άργά. **Εις την φύσιν δέν ύπαρχει τίποτε, τό όποιον να μένη αιώνιον, τό όποιον να μένη άμετάβλητον. Τό πάν μεταβάλλεται.**

Δια την μεταβολήν των βουνών εργάζεται προ πάντων τό νερό. Τό νερό κατατρώγει, ή, όπως λέγομεν, διαβιβρώσκει τά ύψηλότερα μέρη και τάς πλευράς των βουνών. Μεταφέρει κατόπιν τά προϊόντα της διαβρώσεως και γεμίζει με αυτά τάς κοιλάστας των χαμηλότερων μερών. Εις τά χαμηλότερα μέρη κάμνει προσχώσεις. "Όπως, έννοεΐτε, διάβρωσις και πρόσχωσις είναι δύο αντίθετοι εργασιαι του νερού, και δυναμέθα να θεωρήσωμεν τό νερό ως μι'αν μηχανήν τεραστίαν, μεγάλην όσον και η γη, εργαζομένην άκατάπανστα εις τό να σκά-

πη, να παραλαμβάνη τό εκσκαπτόμενον ύλικόν, να τό μεταφέρει, και να γεμίξη με αυτό διαφόρους κοιλόττας, ή τόν πυθμένα των όκεανών. Μαζή με τό νερό εργάζεται και ο άέρας δια την μεταβολήν των βουνών. Συχνά η εργασία του νερού και η εργασία του άέρος είναι τόσον συντροφευμένα, ώστε δύσκολα ειμπορεί να εύρη κανεις που τελειώνει η μία και που αρχίζει η άλλη. "Ο άέρας είναι ακούραστος βοηθός του νερού, και τρέχει άμέσως εις βοήθειαν εκεί, όπου μόνον του τό νερό θα έδυσκολεύετο. "Ο άέρας, όπως ειξεύρετε, φέρει μαζί του πάντοτε ύδρατιούς: ο νετρός άέρας είναι ο σπουδαιότερος εργάτης της άποσαθρώσεως των πετρωμάτων, της βραδείας εκείνης δηλαδή ενεργείας, η όποια και τά σκληρότατα πετρώματα με τόν καιρόν τά σαπίζει, τά άποσαθρώνει και τά μεταβάλλει εις χώμα.

Εύκολώτερα άποσαθρώνονται οι γυμνοι βράχοι

ΑΣΙΑ.—"Ορειναι διαβάσεις των Ίμαλαίων.

"Η όροσειρά των Ίμαλαίων διακόπτεται εδώ και εκεί από διαβάσεις από νότου προς βορράν, δια των όποιων αι Ίνδια συγκοινωνου'ν προς τό Θιβέτ. Αι διαβάσεις αυται χρησιμεύουν κυρίως δια τό εμπόριον μεταξύ των δύο χωρών, άλλ' ένεκα των μεγίστων φυσικών εμποδίων, τά όποια άπαντούν οι όδοιπόροι και τά ζώα των, η τοιαύτη συγκοινωνία είναι πολύ περιορισμένη. "Ένεκα των δυσλο-

οι βράχοι δηλαδή που δέν είναι σκεπασμένοι με χώμα. Τους βράχους αυτούς τούς προσβάλλει και η ύγρασία του άέρος, και τό νερό της βροχής που εισέρχεται εις τάς σχισμάς των και τάς κάμνει μεγαλυτέρας όταν παγώνη, και η άπότομη μεταβολη της θερμοκρασίας. "Όπως ειξεύρετε, αν εις κρύο ποτήρι χύσετε άποτόμως νερό πολύ ζεστό, η εις ζεστό ποτήρι χύσετε κρύο νερό, τό ποτήρι θα ραγίση. Κάτι όμοιον συμβαινει και εις τά σκληρά πετρώματα, τά όποια πότε θερμαίνονται πολύ από τάς καυστικάς ακτίνας του ήλιου και πότε ψύχονται ύπερβολικά από την ποήν του παγερού βορρά.

Εις ένα δάσος εκειτο όγκώδης λίθος. Κατεσκεύαζον δια του δάσους εκεινου οδόν, και έπρεπε να απομακρύνουν τόν λίθον. Οι μηχανικοί δέ εξήτουν μεγάλην πληρωμήν δια την απομάκρυνσιν του λίθου. Διηγούνται, ότι εις χωρικός ανέλαβε την μεταφοράν αυτου. "Ηναιφε πλησίον του λίθου μεγάλην πυράν, και όταν έσθυσεν αυτη, έβρεξε τόν λίθον δια ψυχρού ύδατος και πάλιν ήναιφε πυράν, και επανέλαβε τό πείραμα τουτο κάμποςας φοράς, έως ότου ο λίθος κατεθριμματίσθη. "Ηλθε τότε ο χωρικός μετέφερε τά συντρίμματα του λίθου. Διατί ο λίθος διεσπάγη; "Ο λίθος διεσπάγη, όπως διαροηγνύεται και τό ύελινον ποτήριον, όταν τό γεμίζωμεν με ζεστό νερό.

"Ας κάμωμεν και ημεις με χαλίκιον, ό,τι εκαιμεν ο χωρικός με τόν βράχον. "Ας διαλέξωμεν σκληρόν χαλίκιον και θέσωμεν αυτό επάνω εις δύο τούελα, από κάτω δέ ανάψωμεν φωτιάν μέχρις ότου πυρακτωθ'η, κατόπιν δέ τό βρέξωμεν με ψυχρόν ύδωρ, και ως επαναλάβωμεν τό πείραμα τουτο κάμποςας φοράς: τό χαλίκιον θα διαρραγ'η εις μικρά κομμάτια. Τό ίδιον θα συμβ'η αν τό χαλίκιον τό πυρακτώσωμεν εις την θερμιάστραν, και κατόπιν τό ρίψωμεν εις τό ύδωρ.

☪☪☪

Αι πρώται άφανεις σχισμαί των πετρωμάτων όλίγον κατ' όλίγον γίνονται μεγαλυτέρα. Ειμπορεί τώρα να εισέλθη εις αυτάς τό νερό της βροχής. "Όταν τό νερό παγώση μέσα εις αυτάς τάς σχισμάς, θα τάς διανοίξη περισσότερον με την διασταλτικήν του δύναμιν. Αι σχισμαί τώρα θα γίνουν φαρδύτεραι.

λιών τουτων αι όδοι δέν επισκενάζονται ποτέ. άλλ' ουτε επιδέχονται επισκενήν, διότι κινδυνεύουν διαρκώς να εξαλειφθούν δια της αποκολλήσεως μεγάλων βράχων και της καθιζήσεως ολοκλήρου πλευράς η οράγως εκ της άκαταπαύστου τήξεως των χιόνων. Τά ζώα ύποφέρουν όχι όλιγότερον των ανθρώπων και πολλά άποθνήσκουν. Τά πτηνά καταστρέφονται κατ'η χιλιάδας υπό της όρμης των ανέμων, αι χιονοθύελλαι θάπτουν πολλούς όδοιπόρους, η κόπωσης και η δύσπνοια, ως εκ της άραιώσεως του άέρος κατά τά ύψηλότερα σημεία των όρέων είναι άπερίγραπτοι.

Αι διαβάσεις των Ίμαλαίων άνέρχονται εις πολλά μέρη έως ύψους 7000 μέτρων. Παρ' όλας ταύτας τάς άφαντάστους δυσκολίας και τούς άγνώστους εις ημάς κινδύνους, η άτρόμητος επιχειρηματιότης του ανθρώπου κατώρθωσε να χαράξη διάβασιν, δύσβατον μ'εν και επικίνδυνον, άλλ' επαρκή ώστε να γίνεται άνταλλαγή προϊόντων μεταξύ Θιβέτ και Ίνδιών.

Τάς πραγματείας και εμπροσέματα ταυτα φέρουν όχι ύπορα ουτε ήμιονοι, αλλά Γιάκ, ζώα του Θιβέτ κερασφόρα με τρίχας πυκνάς μέχρι του εδάφους κατερχομέγας. "Ο Γιάκ φέρει βαρέα φορτία και μόνος, εξ όλων των ζώων δύναται να άνέλθη τάς άποτόμους εκείνας πλευράς των Ίμαλαίων.

"Αν λάβουμεν φιάλην ὁποιαδήποτε καὶ ἀφοῦ τὴν γεμίσωμεν ἐντελῶς μὲ νερό, τὴν κλείσωμεν σφιγκτὰ μὲ φελλὸν καὶ τὸ πῶμά της τὸ δέσωμεν μὲ λεπτόν σύρμα, κατόπιν δὲ τὴν φιάλην ταύτην θέσωμεν μέσα εἰς βαθὺν σκεῦος, ὅπου ἔχομεν θέσει τριμμένον πάγον ἀναμειγμένον μὲ ἄλας, πού ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ κάμνη τὸν πάγον ἀκόμη ψυχρότερον, μετὰ ἀρκετὴν ὥραν θὰ ἴδωμεν τὸ ἐξῆς: τὸ νερὸ τῆς φιάλης ἐπάγωσε, ἢ δὲ φιάλη διερράγη. Τὸ διατί θὰ μᾶς τὸ εἴπη ἄλλο πείραμα:

Λαμβάνομεν φιάλην ὑέλινην καὶ ἀφοῦ προσαρμόσωμεν εἰς τὸ στόμιον αὐτῆς πῶμα ἐκ φελλοῦ καλῶς, διανοιόμομεν εἰς τὸν φελλὸν τοῦτον ὀπήν, εἰς τὴν ὁποίαν διαπερῶμεν σωλήνα ὑέλινον. Γεμίζομεν τὴν φιάλην μὲ νερὸν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε τὸ νερὸν νὰ ἀνέροχεται εἰς τὸν σωλήνα ὀλίγον. Τὸ μέρος τοῦ σωλήνος, ὅπου φθάνει τὸ νερὸν σημειώνομεν μὲ μελάνην. Κατόπιν τὴν φιάλην τοποθετούμεν ὀρθίαν ἐντὸς σκεύους μὲ πάγον καὶ ἄλας. Τὸ νερὸν τῆς φιάλης πῆγνυται. Ἄλλα θὰ ἴδῃτε πρὸ τῆς πῆξεως νὰ ἀνέροχεται τὸ νερὸν ὑψηλότερον ἐντὸς τοῦ σωλήνος. Ἐπομένως ἔπειτα ὅτι τὸ νερὸν πρὸ τῆς πῆξεως διαστέλλεται καὶ καταλαμβάνει περισσότερον χῶρον. Δὲν εἶναι λοιπὸν δύσκολον τὰ καταλάβωμεν διατί εἰς τὸ πρῶτον πείραμα ἢ φιάλη, ὅταν εἶναι καλῶς σφραγισμένη μὲ φελλόν, διαρρηγνύεται. Τὸ νερὸν ψυχραίνομεν διαστέλλεται ὀλίγον πρὶν παγώσει καὶ δὲν χωρεῖ ἐντὸς τῆς φιάλης. Ὁ φελλός, δεμένος στερεῶς, ἐμποδίζει αὐτό. Τὸ νερὸν τότε προξενεῖ πίεσιν ἐπὶ τῆς φιάλης ἢ ὁποία μὴ ἀντέχουσα εἰς αὐτήν, διαρρηγνύεται. Καὶ μὲ παχείαν σιδηρῶν φιάλην ἂν κάμωμεν τὸ πείραμα τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα θὰ ἴδωμεν ἢ φιάλη θὰ σπῃ ὡς βόμβα

Καθ' ὅμοιον τρόπον σπάζει καὶ θρυμματίζει τὸ νερὸ καὶ κάθε σκληρὸ πέτρωμα ὅταν γίνεται πάγος μέσα εἰς τὰς σχισμάς του. Κανεὶς βράχος δὲν ἀντέχει εἰς τὴν ἀδελφωμένην προσπάθειαν τοῦ νεοῦ καὶ τοῦ ἀέρος. Καὶ ὁ πιὸ σκληρός, καὶ ὁ πιὸ πεισματάρης βράχος εἶναι καταδικασμένος νὰ μεταβληθῇ μὲ τὸν καιρὸν εἰς πέτρας, εἰς σωρούς πετρῶν καὶ αἱ πέτραι αὐταὶ θὰ χαθοῦν κάποτε: θὰ γίνουν χαλίκια, ἄμμος, πού θὰ τὰ διαβρώσῃ καὶ θὰ τὰ μεταφέρει ἄλλοῦ τὸ νερό.

Αἱ μεταβολαὶ αὗται, εἶναι ἀληθῆς, πῶς γίνονται ἀργά, πολὺ ἀργά: ἄλλα τὸ νερὸ καὶ ὁ ἀέρας ἐργάζονται χωρὶς ἀνάπαυσιν καὶ «χωρὶς προθεσμίαν». Προσπαθοῦν νὰ καταστρέψουν τὰς ἀνωμαλίας τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ ἂν τίποτε δὲν ἠμπούδιζε τὴν ἐργασίαν των, ὅλη ἢ ξηρὰ θὰ μετεβάλλετο εἰς μίαν ὁμοίωμορπον ὁμαλὴν ἔκτασιν.

"Ὅλα τὰ πετρώματα δὲν ἀποσαθρώνονται ἀπὸ τὸ νερὸ μὲ τὴν ἴδιαν εὐκολίαν. Ὅσο περισσότερας σχισμάς ἔχει ἕνας βράχος, εἰς τὰς ὁποίας νὰ δύναται νὰ εἰσέλθῃ τὸ νερὸ, τόσο ταχύτερον γίνεται ἢ ἀποσαθρῶσῃς του. Αἱ πλευραὶ τῶν βουνῶν εἶναι παντοῦ σκεπασμένα μὲ μικρὰς καὶ μεγάλας πέτρας: εἶναι τὰ προἴοντα παλαιότερας ἀποσαθρώσεως τῶν πετρωμάτων τοῦ βουνοῦ. Ὅλοι σας ἔχετε ἴδη τοιαῦτα μέρη: ὅλοι σας γνωρίζετε, μὲ πόσῃν προσοχὴν πρέπει κανεὶς νὰ ἐκλέγῃ τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ στηρίξῃ τὸ πόδι, διὰ νὰ ἀναβῇ, ἂν θέλῃ, ὑψηλότερα. Ὅλοι σας γνω-

ρίζετε, ὅτι ἀπὸ βράχους τοιούτους δύναται κανεὶς νὰ ἀποσπᾷ, χωρὶς τὴν βοήθειαν ἐργαλείου, τεμάχια ἀρκετὰ μεγάλα.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς βράχους τῶν βουνῶν εἶνε ἀπὸ σκληρότατον πέτρωμα: ἴσως θὰ ἔχετε ἴδη μὲ τί πέτρας ἐπισκευάζουν τὰς διασταυρώσεις πρὸ πάντων τῶν τράμ εἰς τὰς Ἀθήνας. Μεταχειρίζονται ἕνα πέτρωμα πολὺ σκληρότερον ἀπὸ τὸν κοινὸν ἀσβεστόλιθον. Τὸ πέτρωμα αὐτὸ λέγεται γρανίτης. Εἰς ἄλλα μέρη, ὅπου ὑπάρχουν βουνὰ ἀποτελούμενα ἀπὸ γρανίτην, μεταχειρίζονται τὸ σκληρὸν αὐτὸ πέτρωμα καὶ διὰ τὸ στρώσιμον τῶν δρόμων.

ΠΟΛΛΑ ΠΕΤΡΩΜΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΡΥΚΤΑ

"Ἀν σπάζετε μίαν πέτρα καὶ τὴν ἐξετάσετε προσεκτικὰ, θὰ παρατηρήσετε ὅτι ἡ πέτρα σας ἀποτελεῖται ἀπὸ μικροὺς κόκκους κολλημένους σφιγκτὰ τὸν ἕνα μὲ τὸν ἄλλον. Οἱ κόκκοι αὐτοὶ εἰς ἄλλα μὲν πετρώματα εἶναι ὅμοιοι, ὅπως π. χ. εἰς τὸ λευκὸν μάρμαρον, εἰς ἄλλα ὅμως εἶναι διαφορετικοί. Ἄν π. χ. ἐξετάσετε κόκκινον γρανίτην, θὰ παρατηρήσετε μεταξὺ τῶν κοκκίων ἀδιαφανῶν κόκκων ἄλλους μικρότερους λευκοὺς ἢ στακτεροὺς κόκκους καὶ ἀκόμη καὶ παρὰ πολλὰ μικρὰ στιλπνὰ, μαῦρα σχεδόν, λέπια. Κάθε εἶδος κόκκων εἶναι καὶ ἰδιαιτέρον ὄρυκτόν. Ὁ γρανίτης σας ἀποτελεῖται ἀπὸ τριῶν εἰδῶν ὀρυκτῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀναμειγμένα καὶ κολλημένα μεταξὺ των. Τὸ κοκκινωτὸν ὀρυκτὸν τοῦ γρανίτου λέγεται ἄστριος: τὸ στακτερὸν χαλαζίας καὶ τὰ μαῦρα λέπια μαρμαρυγίας. Ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ ὀρυκτὰ τοῦ γρανίτου ὁ ἄστριος ἀποτελεῖ τὸ περισσότερον μέρος: διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸν ἄστριον ἐξαρτᾶται καὶ τὸ χρῶμα τοῦ γρανίτου. Ἄν ὁ ἄστριος εἶναι κόκκινος, καὶ τὸ χρῶμα τοῦ γρανίτου εἶναι κοκκινωτόν ἂν εἶναι λευκός, τὸ χρῶμα τοῦ γρανίτου εἶναι στακτερόν. Ὁ ἄστριος ἀποτελεῖ μέρος ὄχι μόνον τοῦ γρανίτου, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων πετρωμάτων, καὶ τὸν εὐρίσκομεν εἰς διάφορα χρώματα, ἀναλόγως τῶν οὐσιῶν ποῦ ἔτυχε νὰ ἔχουν εἰσελθεῖ εἰς αὐτόν.

"Ὅταν ἀποσαθρώνεται ἕνας γρανιτικὸς βράχος, πρῶτον ἀλλοιοῦται καὶ ἀποσαθρώνεται ὁ ἄστριος. Παράγονται τότε ἀπὸ τὸν ἄστριον δύο διαφορετικὰ σώματα, τὰ ὁποῖα οὔτε μεταξὺ των, οὔτε μὲ τὸν ἄστριον ὁμοιάζουν. Τὸ ἕνα ἐξ αὐτῶν διαλύεται εἰς τὸ νερὸ, ὅπως τὸ ἄλας: τὸ ἄλλο δὲν διαλύεται μὲν, ἀλλὰ τρίβεται πολὺ εὐκόλως καὶ γίνεται λεπτοτάτη σκόνη, τὴν ὁποίαν εἰμπορεῖ καὶ τὸ μικρότερο ρυάκιον νὰ τὴν συμπαρᾷσει ὡς θόλωμα. Ὅπως βλέπετε, τὸ νερὸ τῆς βροχῆς μόλις πέσῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ἀρχίζει τὴν διάβρωσιν τοῦ ἐδάφους.

Εἰξεύρετε τὴν παροιμίαν: «οἱ σταλαγματιῆς τρώγουν τὴν πέτρα» ; Ἄν ἀπὸ ὑψηλὰ πίπτῃ ἀδιάκοπα σταλαγματικὰ-σταλαγματιὰ τὸ νερὸ ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, σιγὰ-σιγὰ, ὅπως γνωρίζετε, θὰ φάγῃ τὴν πέτραν καὶ θὰ σχηματίσῃ εἰς αὐτὴν μικρὰν κοιλότητα. Ἐννοεῖται ὅτι διὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ πρέπει νὰ περάσουν χρόνια, πρέπει νὰ πέσουν εἰς τὴν πέτραν χιλιάδες σταλαγματιῆς: καὶ βέβαια εἶναι δύσκολον νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἐργασίαν τῆς κάθε σταλαγματιῆς.

Ἄλλα εὐκόλως εἰμπορεῖτε νὰ ἴδῃτε τὴν ἐργασίαν αὐτὴν τοῦ νεοῦ εἰς τὰς πλάκας τῆς αὐλῆς κάτω ἀπὸ τοὺς σταλαγμοὺς τῶν κεραμιδιῶν τῶν παλαιῶν οἰκιῶν.

Σὰς εἶπα πρὸ ὀλίγου ὅτι εἰς τοὺς γρανιτικὸς βράχους ἀποσαθρώνεται πρῶτον ὁ ἄστριος. Αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς θὰ ξεπλύνουν τὸν βράχον: ἀλλ' ὅταν ὁ ἄστριος χαθῇ ἀπὸ τὸν γρανίτην, τότε ὅλον τὸ πέτρωμα χάνει τὴν συνοχὴν του καὶ τρίβεται πλέον εὐκόλως. Τὰ λέπια τοῦ μαρμαρυγίου καὶ οἱ κόκκοι τοῦ χαλαζίου δὲν δύναται πλέον νὰ κρατηθοῦν εἰς τὸ πέτρωμα καὶ πίπτουν.

Εἶναι ἀληθῆς ὅτι διὰ νὰ γίνῃ μία τοιαῦτη μεταβολὴ εἰς τὸν γρανίτην θὰ χρειασθοῦν χρόνια πολλά, γίνεται τόσο ἀργά ἢ μεταβολὴ αὐτῆ, ὥστε καταντᾷ ἀπαράτηρη σχεδὸν εἰς μίαν γενεάν ἀνθρώπων. Ἀργά, πολὺ ἀργά ἀποσαθροῦται καὶ ξεπλύνεται ἀπὸ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς ὁ ἄστριος: ἀργά, πολὺ ἀργά πίπτουν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο τὰ φυλλαράκια τοῦ μαρμαρυγίου καὶ οἱ κόκκοι τοῦ χαλαζίου. Ἄλλα διὰ τὴν φύσιν χρόνος δὲν ὑπάρχει. Θὰ περάσουν ἴσως χιλιάδες ἔτη διὰ νὰ ἀποσαθροῦν ἕνας βράχος γρανιτικὸς. Τὸ νερὸ θὰ πάρῃ ἀπὸ αὐτὸν ὅλα τὰ φυλλαράκια τοῦ μαρμαρυγίου, ὅλους τοὺς κόκκους τοῦ χαλαζίου, ὅπως πρὶν ἐπῆρε τοῦ ἀστρίου τὰ ἀλλαγμένα συστατικά. Ἀπὸ τὰς σταγόνες τῆς βροχῆς θὰ σχηματισθοῦν ρυάκια, ποτάμια, χεῖμαρροι καὶ αὐτοὶ θὰ μεταφέρουν μακρὰν, ὅτι ἐπῆραν αἱ σταγόνες τῆς βροχῆς ἀπὸ τὸν γρανίτην.

Ποῦ μεταφέρει τὰ ὕλικα τῆς ἀποσαθρώσεως καὶ τῆς διαβρώσεως τὸ νερὸ τῶν ποταμῶν ; Ἴσως θὰ ἔτυχε νὰ παρατηρήσητε τὴν κοίτην τῶν ποταμῶν, ὅταν ξηραίνεται ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν βροχὴν. Εἰς τὴν κοίτην των βλέπει κανεὶς στρώμα λεπτῆς ἄμμου καὶ ἱλύος. Ἄν σκαλίσητε ὀλίγον βαθύτερα, θὰ ἴδῃτε κάτω ἀπὸ τὸ πρῶτον αὐτὸ στρώμα νὰ εὐρίσκεται ἄμμος περισσότερον χονδρῆ. Ἐνόσω τὸ νερὸ ἔτρεχε γρήγορα μέσα εἰς τὸ αὐλάκι εἶχε τὴν δύναμιν νὰ συμπαρᾷσει καὶ τὰ λεπτὰ καὶ τὰ χονδρότερα ὕλικα. Ὅταν ὅμως παύσῃ ἢ βροχῆ, καὶ ὀλιγοστεύσῃ σιγὰ-σιγὰ τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐλαττωθῇ ἢ ὀρμηὶ του καὶ ἢ ταχύτης του, τότε κατακαθίζουν τὰ στερεὰ ὕλικα ποῦ συμπαρᾷσει, κατακαθίζουν πρῶτον τὰ βαρύτερα, ἢ χονδρῆ ἄμμος καὶ κατόπιν ἐπάνω ἀπὸ αὐτὴν κατακαθίζεται ἢ λεπτῆ ἄμμος καὶ τέλος ἢ λεπτοτάτη ἱλύς, ποῦ ἔκαμνε θολὸν τὸ νερὸ.

"Ὅσο ἀργότερα τρέχει τὸ νερὸ, τόσον περισσότερα ἱλύς κατακάθεται εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ. Εἰς τὰς πλευρὰς τῶν βουνῶν τὸ νερὸ κυλάει μὲ ὀρμὴν μέσα εἰς τὴν κοίτην του ἕνεκα τῆς κατωφειρίας: ὅταν τὸ νερὸ φθάσῃ εἰς τὸν κάμπον, ἢ ὀρμηὶ του καὶ ἢ ταχύτης του ὀλιγοστεύουν. Δι' αὐτὸ ἔλεπει κανεὶς μόνον λίθους καὶ χονδρὴν ἄμμον εἰς τὴν κοίτην τῶν χεῖμαρρων, ἐνόσω εἶναι εἰς τὰς πλευρὰς τῶν βουνῶν, ἐνῶ εἰς τὸν κάμπον καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν βλέπει λεπτὴν ἄμμον καὶ λεπτοτάτην ἱλύν.

Τὸ σπουδαῖον εἶναι ὅτι τὸ νερὸ ἀποσαθρώνει καὶ διαβιδρώσκει καὶ συμπαρᾷσει στερεὰ ὕλικα, λίθους, ἄμμον, χῶμα ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα μέρη καὶ μὲ τὰ ὕλικα αὐτὰ κάμνει προσχώσεις εἰς τὰ χαμηλότερα. Τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον, ποῦ τὰ νερὰ τρέ-

χουν ἀφθονώτερα, ἐπειδὴ λυώνουν τὰ χιόνια καὶ πίπτουν πολλὰ βροχαί, εἰς κάθε μεγάλον ποταμὸν χύνονται πολλὰ ποτάμια μικρὰ, τὰ ὁποῖα πέρνουν ἀπὸ τὰ δάση καὶ ἀπὸ τοὺς κάμπους, ὅτι εἰμπορεῖ νὰ παρασύρῃ τὸ νερὸ. Ὁ ποταμὸς γίνεται θολός. Ὅλην αὐτὴν τὴν θολομάδαν θὰ τὴν μεταφέρει καὶ θὰ τὴν ἀφήσῃ κάπου ὡς πρόσχωσιν. Θὰ ἀφήσῃ πρῶτα-πρῶτα τοὺς κόκκους τοῦ χαλαζίου: συνήθως ἢ ἄμμος ἀποτελεῖται ἀπὸ τοιούτους κόκκους χαλαζίου. Κάθε κόκκος προηγουμένως ὑπῆρχε μέσα εἰς κάποιο πέτρωμα: ὅταν τὸ πέτρωμα ἀπεσαθρῶθη, ὁ κόκκος ἔπεσε καὶ παρεσύρθη ἀπὸ τὸ νερὸ. Μετὰ τὸν χαλαζίαν τὸ νερὸ θὰ ἀφήσῃ τὸν μαρμαρυγίαν: τὴν δὲ θολομάδα, ποῦ ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸν ἄστριον, θὰ τὴν μεταφέρει πολὺ μακρύτερα, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ καὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν ἀκόμη. Ἡ θολομάδα αὕτη δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἢ συνηθισμένη, ἢ γνωστὴ ἄοργιλλοζ. Εἶνε τόσον λεπτὴ καὶ ἐλαφρά, ὥστε μόνον εἰς ἐντελῶς ἤσυχο νερὸ κατακαθίζει: τετοιο ἐντελῶς ἤσυχο μέρος εἶναι ὁ πυθμὴν τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν. Διὰ τοῦτο εἰς τὰς βαθείας θαλάσσας ὁ πυθμὴν ἀποτελεῖται ἀπὸ παχὺ στρώμα ἱλύος παχείας ὡς ἀλοιφή. Μετεφέρθη ἔως ἐκεῖ ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ ἀπὸ τὰ θαλάσσια ρεύματα. Ὁ γρανίτης τοῦ βουνοῦ ἀπεσαθρῶθη καὶ μὲ τοὺς αἰῶνας θὰ ἀφήσῃ ἄδεια τὴν θέσιν του: δὲν ἐχάθησαν ὅμως τὰ ὕλικα του: θὰ κάμουν προσχώσεις εἰς τοὺς κάμπους καὶ εἰς τὸν πυθμὸν τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν. Θὰ κάμουν μὲ τοὺς αἰῶνας νέα στρώματα, νέα πετρώματα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΟΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΘΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΘΕΡΜΩΝ ΠΗΓΩΝ

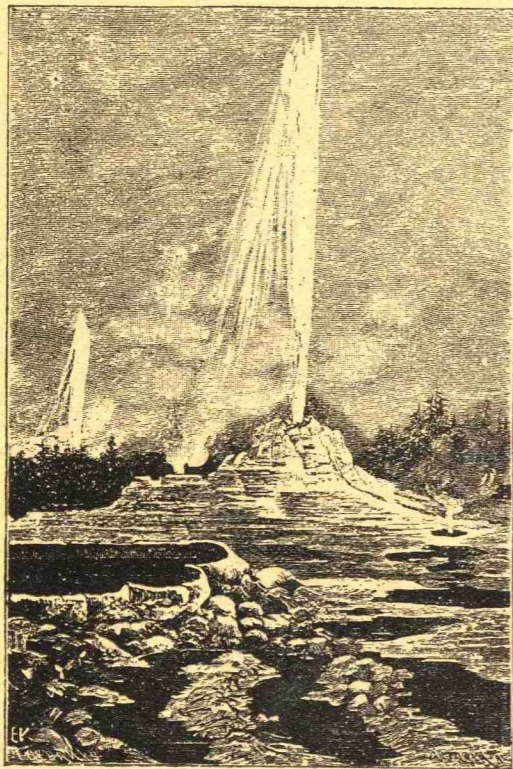
Παντοῦ ἐπὶ τῆς γῆς τὰ παλαιὰ πετρώματα ἀποσαθρώνονται καὶ ἀπὸ τὰ ὕλικα των σχηματίζονται νέα πετρώματα. Τὸ νερὸ καὶ ὁ ἀέρας προσπαθοῦν διαρκῶς νὰ τὰ μετασχηματίζουν, καὶ τὰ στρώματα τῆς ἄμμου, τῆς ἀργίλλου καὶ τῶν ἄλλων πετρωμάτων διαρκῶς γίνονται μεγαλύτερα.

Τὸ νερὸ προσπαθεῖ νὰ ἰσοπεδώσῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ διαβρώσῃ ἕνα βουνὸν ἐξ ἴσου εἰς ὅλα τὰ σημεῖα του. Ὅπως γνωρίζετε, τὰ πετρώματα ποῦ ἀποτελοῦν μίαν ὄροσειράν δὲν εἶναι τὰ ἴδια καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς ὄροσειράς. Εἰς ἄλλα σημεῖα του τὸ βουνὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ μαλακὰ καὶ εὐκόλως τριβόμενα ὕλικα, εἰς ἄλλα δὲ ἀπὸ σκληρότερα. Διὰ τοῦτο ἢ διάβρωσις ἄλλοῦ μὲν δύναται νὰ ἀνοιξῇ μέγιστα χάσματα, οὕτως ὥστε ἀπὸ τὴν αὐτὴν ὄροσειράν νὰ διακρίνονται ξεχωριστὰ πλέον δύο ἢ περισσότερα βουνὰ, ἄλλοῦ δὲ ἀπογινώσκονται μόνον ἀπὸ τὸ χῶμα τὰς κορυφὰς των καὶ τὰς παρουσιάζει πετρώδεις καὶ ἀποκρήμινους. Ἄλλα καὶ τὰ βουνὰ δὲν ὑποχωροῦν εὐκόλως εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν τοῦ νεοῦ. Τὸ νερὸ τὰ κατατρώγει ἀδιάκοπα καὶ τὰ βουνὰ νὰ ψηλύνουν ἀδιάκοπα! καὶ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν πετρωμάτων, ποῦ ἀπεσαθρῶθησαν καὶ παρεσύρθησαν ἀπὸ τὸ νερὸ καὶ ἀπὸ τὸν ἀέρα, προβάλλουν ἄλλα ἀπὸ τὸ βάθος τῆς γῆς. Ἡ ξηρὰ πολεμᾷ μὲ τὸ νερὸ! καὶ

θά πολεμῶ ἕως νὰ σβύσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς· ἡ δύναμις ἐκείνη, ἡ ὁποία ἀκατάπαυστα ψηλώνει τὰ βουνά.

Ποία εἶναι αὐτὴ ἡ δύναμις ;

Ἡ δύναμις αὐτὴ εἶναι ἡ μ ε γ ί σ τ η θ ε ρ μ ὄ τ η ς, ποῦ ὑπάρχει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς μας. Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἡ γῆ εἶναι ψυχρά, καὶ μόνον μετὰ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου ζωογονεῖται. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὅμως, μέσα εἰς τὰ βάθη τῆς ὑπάρχει τὴν θερμότητα, ὥστε δύσκολον θὰ ἦτο καὶ νὰ τὴν

Θερμοπίδαξ ἡ Γκέϋζεο.

νὰ προχωρήσῃ πολὺ βαθειά, θερμαίνεται ὅσο μάλιστα βαθύτερα φθάσῃ, τόσο περισσότερον θερμαίνεται. Ἐπὶ τέλους εἰς ἓνα ὠριμὸν βάθος ἡ θερμότης εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε τὸ νερὸ ἀρχίζει νὰ βράζῃ καὶ νὰ γίνεταί ἀτμός. Εἶναι ἀκριβῶς τὸ νερὸ ποῦ θὰ ἐμφανισθῇ κατόπιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ὡς θ ε ρ μ ἡ π η γ ῆ· εἶναι τὸ νερὸ ποῦ θὰ σχηματίσῃ τοὺς θερμοπίδακας, τὰς Γκέϋζεο. Τὸ νερὸ τῶν θερμῶν πηγῶν καὶ τῶν Γκέϋζεο ζεσταθῆκε εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς. (Εἰκῶν).

Ἄν γεμίσετε ἐντελῶς μίαν φιάλην μετὰ νερὸ καὶ ἀρχίσετε νὰ ζεσταίνετε λίγο-λίγο τὴν φιάλην, θὰ παρατηρήσετε ὕστερα ἀπὸ ὀλίγα λεπτά ὅτι τὸ νερὸ δὲν χωρεῖ ὅπως πρὶν μέσα εἰς τὴν φιάλην. Θὰ χυθῶν ὀλίγες σταγόνες· νομίζει κανεὶς πῶς τὸ νερὸ ἔγινε τώρα περισσότερον. Πραγματικῶς τὸ ζεστὸ νερὸ πίνειν περισσότερον τόπον παρὰ τὸ κρύο. Τὸ νερὸ δ ι α σ τ ἔ λ λ ε τ α ι ἀπὸ τὴν θερμότητα, ὅπως καὶ κάθε ἄλλο σῶμα.

Τὸ νερὸ λοιπὸν καθὼς προχωρεῖ εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς θερμαίνεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ὅσο βαθύτερα προχωρήσῃ, τόσο περισσότερον θερμαίνεται. Ἀκόμη περισσότερον θερμαίνεται καὶ διαστέλλεται ἀπὸ τοὺς θερμοὺς ὑδρατμοὺς καὶ ἄλλα θερμὰ ἀέρια, ποῦ εἶναι πιθανὸν νὰ συναντήσῃ εἰς τὰ βάθη ἐκεῖνα. Ἐκεῖ φθάνει διὰ μέσου σχισμῶν τῶν πετρωμάτων, διὰ μέσου ὑπογείων στοῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας δὲν δύναται πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, διότι νέα ποσότης νεροῦ διαρκῶς ἔρχεται ἀπὸ ἐπάνω, τὸ ὁποῖον φυσικὰ ἔχει διαρκῶς γεμίτες καὶ διαρκῶς φραγμένας τὰς ὑπογείους αὐτὰς διαβάσεις τοῦ νεροῦ. Τὸ ζεστὸ λοιπὸν νερὸ καὶ ὁ θερμότητος ἀτμός πιέζουσι φοβερὰ τὰ πέτρινα τοιχώματα τῆς ὑπογείας φυλακῆς των, διὰ νὰ εὔρουν διέξοδον. Ὅσο μεγαλύτερα εἶναι ἡ θερμοκρασία των, τόσο ἰσχυρότερα θὰ εἶναι καὶ ἡ πίεσις. Θερμάνετε νερὸ μέσα εἰς φιάλην κλεισμένην σφιγκτὰ μετὰ φελλόν. Ὅταν τὸ νερὸ φθάσῃ εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ βρασμοῦ καὶ ἀρχίσῃ νὰ παράγῃ ἀτμούς, θὰ ἔλθῃ στιγμή, ποῦ οἱ ἀτμοὶ θὰ ἀναπτύξουν τόσο ἰσχυρὰν πίεσιν, ὥστε ἡ θὰ πετάξουν τὸν φελλὸν ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἢ θὰ σπάσουν τὴν φιάλην. Κανένα δοχεῖον, καὶ ἀπὸ στερεώτατον μέταλλον ἀκόμη ἂν εἶναι, δὲν ἀντέχει εἰς τὴν αὐξανομένην πίεσιν τοῦ ἀτμοῦ. Ὅσο δυνατὰ τοιχώματα καὶ ἂν ἔχῃ, ὅσο περισσότερον χρόνον καὶ ἂν ἀνθέξῃ εἰς τὴν διαρκῶς αὐξανομένην μετὰ τὴν θερμοκρασίαν πίεσιν τοῦ ἀτμοῦ, τόσο φοβερώτερον θὰ εἶναι τὸ σπάσιμον. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ εἰς τὴν φύσιν μετὰ μούγκρισμα φοβερὸν τὸ νερὸ καὶ ὁ ἀτμός περνοῦν ὀριζητικὰ εἰς κάποιο ἀπὸ τὰ ὑπόγεια περάσματα των, καὶ μετὰ μεγάλη ὀρμὴ ἀποθῶν ὄλο τὸ νερὸ ποῦ βρίσκεται ἀπὸ πάνω των. Πελώρια στῆλη νεροῦ πηδῶν τότε ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς εἰς μεγάλο ὕψος. Τοιοῦτοτρόπως σχηματίζονται οἱ θ ε ρ μ ὀ π ἰ δ α κ ε ς, οἱ Γκέϋζεο.

(Ἀκολουθεῖ)

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ

ὑπὸ **Μ. Τσακίρη**

Ἐπιμελεία

Δημ. Τσαμασφύρου

Καθηγητοῦ τῶν Φ. Μ. ἐν τῷ Λιδ. τῆς Μ. Ἐκπαιδείσεως.

φαντασθῶμεν. Τόσον ἰσχυρὰν θερμότητα δὲν δύναται μετὰ κανένα ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς τρόπους νὰ ἀναπτύξῃ ὁ ἄνθρωπος, μετὰ ὅλας τὰς προόδους του. Ὅταν θέσωμεν εἰς τὴν φωτιάν ἓνα κομμάτι σίδηρον κοκκινίζει, καθὼς εἰξεύρετε, κατ' ἀρχάς. Ἄν φυσώμεν δυνατὰ τὴν φωτιάν μετὰ φυσερὸ, ὁ σίδηρος λευκοπυροῦται καὶ φωτοβολεῖ· εἶναι πολὺν περισσότερον θερμὸς τότε, παρὰ ὅταν ἦτο ἐρυθροπυρωμένος, γίνεται μάλιστα μαλακώτερος τότε καὶ δυνάμεθα νὰ τὸν κατεργασθῶμεν. Ἐχομεν ἐν τούτοις τὰ μέσα νὰ αὐξήσωμεν ἀκόμη περισσότερον τὴν δύναμιν τῆς φωτιᾶς· μέσα δὲ εἰς τοιαύτην φωτιάν ὁ σίδηρος, ὁ λευκοπυρωμένος πρὶν, χάνει πλέον ὅλην τὴν στερεότητα καὶ λυώνει ἐντελῶς· εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν τότε τὸν χύνομεν εἰς καλούπια καὶ κατασκευάζομεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ διάφορα χυτοσιδηρὰ ἀντικείμενα. Φαντασθῆτε τώρα δέκα καὶ πλέον ἀκόμη φορὰς ἰσχυρότεραν θερμότητα ἀπὸ αὐτὴν ποῦ λυώνει τὸν σίδηρον, διὰ νὰ ἔχετε μίαν ἰδέαν τῆς θερμότητος ποῦ ὑπάρχει εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς.

Τὸ νερὸ, ὅταν εἰσδύῃ μέσα εἰς τὴν γῆν καὶ τύχη

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

(Ἀπὸ τὸ Carnet ἑνὸς ἰδιοτρόπου).

Ὁ λεγόμενος πλατωνικὸς ἔρωρ εἶνε μυστήριον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀντέχει εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς πραγματικότητος

Ὅλοι αἱ γνῶμαι εἶνε σεβασταί· ἀκόμη καὶ ἐκεῖνα ὅπου εἶνε εἰλικρινεῖς.

Εἰς τὴν Κιβωτὸν τοῦ Νῶε ὑπῆρχε ἓνα ζευγάρι ἀπὸ κάθε εἶδος ζῴου. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι οἱ ψῦλλοι ἐκεῖ μέσα θὰ ἦσαν πάντως περισσότεροι ἀπὸ ἓνα ζευγάρι.

Εἶδα κάποτε μίαν Ἀγγλίδα, ἡ ὁποία εἶχε ἐνδυσμένα μετὰ πανταλόνι ὡς καὶ τὰ πόδια τοῦ πιάνου τῆς.

Τὸ ἀξίωμα ἑνὸς κοιλιοδοῦλου :
Τὸ νὰ τρώγῃ κανεὶς εἶνε καλόν· τὸ νὰ πίνῃ ἀκόμη καλλίτερον· τὸ νὰ χωνεύῃ εἶνε τὸ πᾶν.

Μερικοὶ διπλωμάται εἶνε τόσο ψεῦσται, ὥστε οὔτε τὸ ἀντίθετον ἀπὸ ὅ,τι λέγουσι δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ πιστεῦῃ.

Τὸ πουλὶ ἠμπορεῖ νὰ εἶνε εὐχαριστημένον, διότι εὐρίσκειται εἰς ἓνα χουστὸ κλουβί. Ἄλλὰ θὰ ἠδύναται πολὺν περισσότερον ἂν εὐρίσκετο καθισμένον ἐπάνω εἰς ἓνα γλωρὸν κλαδί δένδρου.

Τί εἶνε μεγαλοφυΐα ;
Ὀλίγον φωσφόρον μέσα εἰς ἓνα κουτὶ κοκκάλινον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε κἂν ἀπὸ ἑλεφαντοκόκκαλον.

Κάθετι ὅπου δὲν ὑπακούει εἰς τὸ πηδάλιον, ὑπακούει εἰς τὸν σκόπελον.

Τὰ χρήματα δὲν ἀποτελοῦν τὴν εὐτυχίαν· οὔτε ὅμως καὶ ἡ πενία.

Ἐνας νέος τριάντα ἐτῶν ἠμπορεῖ νὰ ὑποκρίνεται τὸν γέροντα· ἀλλὰ ἓνας γέρος ἑξήντα ἐτῶν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑποκρίνεται τὸν νέον.

Ἡ κοινωνία βέβαια δὲν εἶνε καλὰ ρυθμισμένη· ἐν τοσοῦτῳ εἶνε προτιμότερον νὰ εὐρίσκη κανεὶς μίαν γωνίαν καὶ νὰ στεγάζεταί ὑπ' αὐτήν, παρὰ νὰ προσπαθῇ νὰ τὴν καταστρέψῃ.

Οἱ νάνοι δὲν ἠμποροῦν ποτὲ νὰ χωνεύσουν τοὺς ὑψηλοσώμους ἀνθρώπους.

Ὅλα τὰ φαρμακερὰ ἄνθη εἶνε πλούσια εἰς χρώματα καὶ εἰς εὐωδίαν.

Οἱ ἄνδρες ὑπηρετοῦν τὰς γυναῖκας γονατιστοί. Ἄμα σηκωθῶν ὄρθιοι, τρέπονται εἰς φυγὴν.

Ἡ φίλια εἶνε ἄπτερος ἔρωρ.

Αἱ γυναῖκες εἶνε ὠρολόγια, ὅπου ἀπὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν καὶ ἄνω πηγαίνουσι πάντοτε ὀπίσω.

Ὁ γάμος ὁμοιάζει μετὰ φρούριον πολιορκημένον· ὅσοι εἶνε μέσα, ἐπιθυμοῦν νὰ ἐξέλθουν, καὶ ὅσοι εἶνε ἔξω ἐπιθυμοῦν νὰ ἐμβοῦν μέσα.

Ὑποφέρω τὴν μοχθηρίαν, διότι ἀπέναντι ἑνὸς κακοῦ ἀνθρώπου ἠμπορῶ ν' ἀμυνθῶ· ἀλλὰ δὲν ὑποφέρω τὴν βλακειάν, διότι εὐρίσκομαι ἄνευ ὑπερασπίσεως ἀπέναντι ἑνὸς ἀνθρώπου ὅπου μ' ἐνοχλεῖ.

Τὸ πτηνὸν καὶ ὅταν ἀκόμη περιπατῇ, φαίνεται ὅτι ἔχει πτέρυγας.

ΚΑΦΕΜΑΝΤΕΙΑ

Ἡ πρόγνωσις τοῦ μέλλοντος ὑπῆρξεν ἀπὸ τῆς πρώτης χαραγῆς τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως ὁ διακαὴς πόθος τοῦ ἀνθρώπου παντὸς τόπου καὶ παντὸς χρόνου. Ἡ φύσις ὅμως ἔθεσεν ὄρια εἰς τὰς πεπερασμένας διανοητικὰς δυνάμεις αὐτοῦ καὶ τὸ σκοτεινὸν παραπέτασμα τοῦ μέλλοντος ἀπλοῦται πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του μυστηριωδῶς καὶ ἀδιαπέραστον. Οὐχ ἦτον ὁ πόθος αὐτὸς σὺδέποτε ἔλειπεν ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν μάλλον ἀπομεμακρυσμένων χρόνων ἐγεννήθη ἡ τέχνη τῆς μαντείας ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δύο ἀντιθέτων, τοῦ δόλου καὶ τῆς εὐπιστίας.

Εἶνε πασίγνωστον ἐπίσης καὶ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ δρασις τῆς μαντείας ἀπὸ τῶν παναρχαίων καιρῶν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Διότι καὶ σήμερον ἀκόμη μετὰ ὅλην τὴν πρόδοον τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ ἀγυρτία ἀκμάζει καὶ νέμεται τὴν φυσικὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν εὐπιστίαν. Ἐξ αὐτῆς πάντοτε τῆς αἰτίας ἐγεννήθησαν καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους καιροὺς διάφοροι μέθοδοι πρὸς πρόγνωσιν δῆθεν τοῦ μέλλοντος καὶ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἀδύλων καὶ τῶν κρυφίων. Μεταξὺ δὲ

των πολλών μεθόδων αυτών της μαντικής, είνε και η δια των υπολειμμάτων του καφέ, της οποίας χάριν περιεργείας και χωρίς ν' αναλαμβάνομεν ευθύνην περί της σοβαρότητος των μαντικών της αξιώσεων, παρέχομεν εις τους αναγνώστας τας επομένας πληροφορίας και οδηγίας.

Διά να προείπη κανείς το μέλλον, με το καταστάλαγμα του καφέ.

Λάβετε δύο ή τρεις μεγάλες πρέζες καφέ πολύ φιλοῦ και πολύ ξηροῦ, ρίψατέ τες μέσα εις ένα μικρό φλιτζάνι, λιώσατε με ὀλίγο χλιαρὸ νερὸ καὶ χύσατε τὸ ὅλον εις βηγὸ πιάτο πολὺ καθαρὸ, κλίνατε καὶ φυσήσατε πρὸς ἕλας τὰς διευθύνσεις διὰ νὰ ξηκλωθῇ τὸ καταστάλαγμα εις ὅλο τὸ πιάτο· ἀφήσατε νὰ σταθῇ μίαν στιγμὴν, ἔπειτα ἀποσταλάξατε με τὴν μεγαλύτεραν προσοχὴν. Συχνὰ ἡ ἐπιτυχία τῆς πράξεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπιτηδεύοιαν μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ συμβουλευόμενος ἐκτελεῖ αὐτὸ τὸ μικρὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ κάποιαν πρακτικὴν. Πρέπει οἱ κόκκοι νὰ διασκορπισθοῦν καλὰ, διὰ νὰ μὴ φέρουν πολλὴν σύγχυσιν καὶ τὰ σχήματα ν' ἀναδεικνύωνται ὅσον τὸ δυνατόν καθαρώτερα εις τὸ βάθος τοῦ πιάτου.

Ἐνίστε τὰ σχήματα εἶνε πολυάριθμα, τὸ συχνότερον σπάνια. Κάθε σχῆμα ἀνεπαρκῶς διαγραφόμενον καὶ ἀφίνον κάποιαν ἀμφιβολίαν πρέπει ν' ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὸν γρίφον.

Τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς διευκρινίσεως εἶναι συχνὰ ὀχληρόν. Φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ παρουσιάσῃ τόσα δυσκολίας, ὥστε μερικοὶ ἀρχαριοὶ χάνουν τὴν ὑπομονὴν καὶ κινοῦν ἐκ νέου τὸ πιάτο, διὰ νὰ ἐπιτύχουν μίαν τροποποίησιν ἀπλουστέραν τοῦ γρίφου.

Φυλαχθῆτε ἀπὸ τὸ κίνημα τοῦτο τῆς ἀνυπομονῆς· διότι ἡ δευτέρα ἐξέτασις δὲν γίνεται πλέον ἐντὸς τῶν ἀπαιτούμενων ὥρων τῆς γαλήνης καὶ τῆς ψυχραιμίας ὅπως ἐπιτύχετε ἱκανοποιητικὸν ἀποτέλεσμα.

Ἐπιμένομεν ἐπ' αὐτῆς τῆς παρατηρήσεως, τὴν ὁποίαν νομίζομεν σπουδαιοτάτην.

Λυγρόν, ὅταν τὸ καταστάλαγμα τοῦ καφέ θὰ ἀπλωθῇ ἐπὶ τοῦ πιάτου, ἐξετάσατε προσεκτικῶς τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον ἔλαβαν οἱ ἀνακατευμένοι κόκκοι. Τὰ σχήματα ἢ παρουσιάζονται μαῦρα σὰν σκιές, ἢ διαγράφονται διὰ στιγμῶν, δηλαδὴ μετὰ τὴν σκόνιν τοῦ κατασταλάγατος. Διὰ νὰ ἐξετάσῃ κανεὶς αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρειάζεται μεγεθυντικὸς φακός. Θὰ καθορίσατε τότε μίαν θέσιν ἐμπροσθίαν εἰς τὸ πιάτο, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ ξεῦρετε ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσετε. Ἐὰν νομίζετε ὅτι ἕνα σχῆμα παρουσιάζεται ἀνάποδα, γυρίζετε ἑλαφρὰ τὸ πιάτο, ἀλλὰ θὰ προσέξετε νὰ τὸ φέρετε πάλιν ἐμπρὸς σας εἰς τὴν πρώτην του θέσιν.

Θὰ δώσωμεν λεπτομερῆ ἐξήγησιν τῶν σημείων καὶ εἰκόνων ὅπου ἢ ἵκονται νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὰ μάτια τοῦ συμβουλευομένου ἢ τοῦ μάντεως· ἀλλ' ἐπαναλαμβάνομεν ἀκόμη μίαν φοράν ὅτι κάθε σχῆμα κακῶς σχεδιασμένον, ἢ πολὺ ἀμφίβολον, δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ἑψ.ν.

Ὁ Ἀγρίππας ντὲ Νεττεσχάιμ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἂν ὄχι ὁ πατήρ, τοῦλάχιστον ἕνας τῶν προδρόμων αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης (ἐξασκουμένης ἀπὸ τοῦ ἸΔ' αἰῶνος), μετεχειρίζετο ἐκφράσεις, τῶν ὁποίων δὲν θὰ κάμωμεν χρῆσιν, ἢ τὰς ὁποίας θ' ἀπλοποιήσωμεν.

Νοερῶς θὰ χαράζετε μίαν ἄλλην διάμετρον ἀλλὰ κἀθετον. Πρὸς τ' ἀριστερὰ αὐτῆς τῆς διαμέτρου, τὰ γεγονότα κλίνουν εἰς τὸ νὰ λάβουν μίαν μορφήν δυσάρεστον πρὸς τὰ δεξιὰ, ἢ μποροῦν ν' ἀποβοῦν εὐνοϊκά.

Τὰ σχήματα τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ διαγράμματος ἢ μποροῦν νὰ λάβουν μίαν τροπὴν εὐνοϊκὴν ἢ δυσάρεστον, κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ προσανατολισμοῦ των πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς τ' ἀριστερὰ.

Τούτων ἐκτεθέντων, ἄς περάσωμεν εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν σχημάτων.

Σχ. 1. Ἡ εὐθεῖα γραμμὴ, διακοπτομένη ἀπὸ

Σχ. 1.

μικρὰς ὀρθίας γραμμὰς σημαίνει ἀσθενεῖαν ἢ σοβαρότητα τῆς ἀσθενείας ἢ μπορεῖ νὰ ἵπ λογισθῇ ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διακοπῶν. Μεμονωμένη, ἐφαρμόζεται εἰς τὸν συμβουλευόμενον· ἐὰν παρακολουθῇ ἢ προηγῆται μία κεφαλὴ ἀφορᾷ ἄλλο ἄτομον.

Σχ. 2. Ἡ καμπύλη γραμμὴ.— Ἐχετε ἕνα ἢ πολλοὺς ψευδεῖς φίλους (ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν

Σχ. 2.

διακοπῶν, σημεῖον ὅτι δυνατόν νὰ γίνετε τὸ παίγνιον κάποιον πανούργου.

Σχ. 3. Τεθλασμένη γραμμὴ.— Αἱ ἐπιχειρήσεις

Σχ. 3.

δὲν πηγαίνουν καλὰ. Δυνατὸν ἐντὸς ὀλίγου νὰ μείνετε χωρὶς χρήματα, ἴσως νὰ εὐρεθῆτε πρὸ καταστροφῆς.

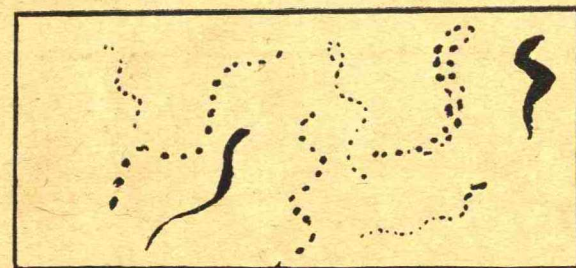
Σχ. 4. Κύνλος διακεκομμένος.— Δάψουσιν ἐλπίδων, τῆς ὁποίας ἡ σοβαρότης ὑπολογίζεται συμφώνως μετὸν ἀριθμὸν τῶν διακοπῶν. Αὐτὸ τὸ δυσάρεστον

Σχ. 4.

δυνατὸν νὰ σᾶς ἀναγγεληθῇ ἀπὸ μίαν ἐπίσκεψιν ἢ μίαν ἐπιστολήν.

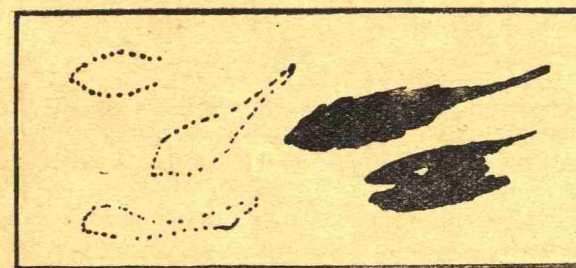
Σχ. 5. Φεῖδι.— Συκοφαντεῖσθε. Σᾶς ζηλεύουν.

Σχ. 5.

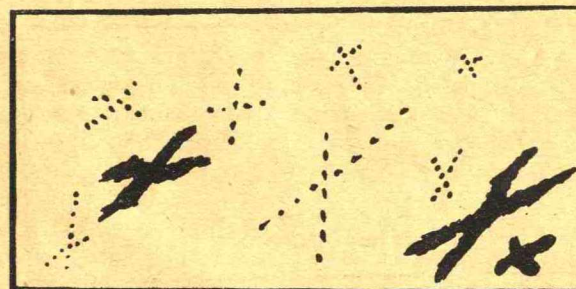
Προσέχετε ἀπὸ τὴν προδοσίαν. Ἐπαγρυπνεῖτε.

Σχ. 6. Ψάρι.— Εὐτυχία φαινομενικὴ, ἐὰν εἶνε

Σχ. 6.

ἕνα ψάρι μόνον. Ἐὰν παρουσιάζονται πολλὰ μαζί, ἀπαίσιος οἰωνός. Αὐτὸ εἶνε τὸ σημεῖον μιᾶς μεγάλης ἀπογοητεύσεως.

Σχ. 7.

Σχ. 7. Σταυρός.— Ὅλ' μάθετε τὸν θάνατον συγγενοῦς ἢ φίλου.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

≡ Η ΚΟΥΖΙΝΑ ΜΑΣ ≡

Κάθε νοικοκυρὰ, τὴν ὥρα ποῦ θὰ φυλλομετρᾷ τὸ τὸ περιοδικὸ αὐτὸ, ἄς σταματήσῃ γιὰ ὀλίγα λεπτά' στὴς τελευταῖες σελίδες κάθε μηνός. Ἐκεῖ μέσα θὰ βρῆ ἀσφαλῶς μερικὲς πολύτιμες καὶ μερικὸς ἄγνωστους τρόπους γιὰ νὰ μαγειρευθῇ τὸ φαγητὸ της. Ἐὰς ἀκολουθήσῃ πιστῶς κάθε συνταγὴ, εἶνε ὅλες σπιτικές, καὶ δοκιμασμένες, ἔτσι ἡ ἐπιτυχία της εἶνε ἐξησφαλισμένη. Εἰς ὅλας δέ, θὰ εὔρη ὑλικά τὰ ὁποῖα μπορεῖ παντοῦ νὰ ἔχη χωρὶς δυσκολίας.

Ἐνα καλὸ μαγειρευμένο φαγητὸ, διαθέτει καὶ τὸν πλέον δύσθυμο, καὶ τὸν πλέον ἰδιότροπο ἄνθρωπο καλὰ. Ἡ βασίλισσα Carmen Sylva, εἰς κάποιον δεκάλογον ἀπευθυνόμενον «πρὸς τὰς συζύγους» ἔλεγε: «Ἐὰν βλέπεις, ὅτι ὁ σύζυγός σου δὲν ἔχει καρδιά, μὴ λησιμονεῖς, ὅτι ἔχει στομάχι!».

Ἐνα καλὸ καὶ θεραπευτικὸ φαγητὸ, ὠραία σεβριζμένο, ἄς εἶνε καὶ ἀπλούστατο, καὶ σ' ἕνα καθαρὸ καὶ καλοστρωμένο τραπέζι δίδει νέας δυνάμεις καὶ διάθεσι.

Ἐὰς μὴ νομίζει καμμία νοικοκυρὰ, ὅτι διὰ νὰ παρουσιάσῃ ἕνα καλὸ φαγητὸ, πρέπει νὰ ἔχη πολλὰ ὑλικά. Τὸ καλὸν φαγητὸν εἶνε ζήτημα τέχνης κυρίως. Μὲ ὀλίγα πράγματα, καὶ μετὰ πολλὴν τέχνην, μποροῦμε νὰ προσφέρωμε τὰ ὠραιότερα πράγματα. Ἐὰς μὴ κουράζεται καὶ πρωτίστως ἄς μὴ ντρέπεται καμμία γυναῖκα νὰ παρακολουθεῖ μόνη τὴν ἐργασία τοῦ μαγειρίου της. Ἀπ' ἐκεῖ μέσα ἐξαρτᾶται ἡ ὅλη εὐημερία καὶ ὑγεία τῶν ἀγαπητῶν αὐτῆς προσώπων.

Λοῦσα δρεατικὴ χωρὶς κρέας.

Ποσὸν διὰ 4 ἄτομα.

Διάρκεια κατασκευῆς 2 ὥρας.

3 κρεμμύδια

1 κουταλιὰ βούτυρο

100 δρ. ντομάτα φρέσκη ἢ καὶ πελτέ ἐὰν δὲν ὑπάρχει φρέσκη 1 κουταλιὰ

3 ὀκάδες νερό

5-6 πατάτες

100 δρ. τυρὶ τριμμένο

ἀλάτι—πιπέρι.

Κατασκευὴ.

Κόβωμε τὰ κρεμμύδια λεπτὰ κομμάτια καὶ τὰ βάζομε σὲ μία καθαροῦλα πῆλινη μαζὴ μετὰ τὸ βούτυρο τῆς συνταγῆς ἕως νὰ κοκκινίσουν. Προσθέτομε κατόπιν τὸ ζουμί ἀπὸ τῆς ντομάτης τῆς ὁποίας στίβωμεν, ἐὰν εἶνε φρέσκη, ἢ τὸν πελτέ ἀνατεταμένο μετὰ λίγο νερό, καὶ ἀφήνωμε νὰ βράσῃ 3/4 τῆς ὥρας. Περνοῦμε κατόπιν ἀπὸ τὸ τραπητὸ, προσθέτομε καὶ τὶς πατάτες τῆς ὁποίας ἔχομε βράσει καὶ λιώσει στὴ μηχανὴ τοῦ πουρέ, ἀπαράλλακτα ὅπως γιὰ τὸν πουρέ. Ἐπίσης βάζομε τὸ τυρὶ τὸ τριμμένο, ἀλάτι, πιπέρι καὶ τὰ ξαναφέρομε ἐπὶ τῆς φωτιᾶς, διὰ νὰ βράσῃ ἄλλο 1/4. Ἐὰν εἶνε πολὺ πυκνὴ ἀραιώνωμε μετὰ λίγο νερό.

Σημ. Ἡ σοῦπα αὕτη εἶνε πολὺ νόστιμη οἰκονομικὴ, θεραπευτικὴ, καὶ κατάλληλη γιὰ τὸ οἰκογενειακὸ τραπέζι.

Ψάρι με σάλτσα ραβιγκότ.

Διὰ τὴν συνταγὴν αὐτὴν κατάλληλα ψάρια εἶνε τὰ μεγάλα μπαρπούνια, τὰ μεγάλα λιθρινία, οἱ τσιπούρες καὶ τὰ λαβράκια.

Ἐκλέγομεν ἓνα εἶδος ἐκ τῶν ἀνωτέρω ψαριῶν, καὶ τὸ καθαρίζομεν, ἀφαιροῦμεν τὰ ἐντόσθια, τὸ πλύνομεν καλὰ καὶ τὸ βάζομεν σὲ μία πιπέτα.

Πέρομεν κατόπιν ἓνα κοπτερὸ μαχαίρι καὶ κόνομεν μερικὰς σχισμὰς εἰς τὸ ψάρι, (τὸ χαράζομεν).

Ἐπειτα τὸ ἀλατίζομεν καὶ τὸ περιβρέχομεν καλὰ μὲ τὸ ξυνὸ ἑνὸς λεμονίου καὶ μὲ ὀλίγον λάδι.

Ἐν τῷ μεταξὺν βάζομε μίαν σχάραν στὴ φωτιὰ νὰ ζεσταθῆ, τὴν ἀλοῖφομεν καὶ αὐτὴν μὲ λάδι καὶ τοποθετοῦμεν ἐπ' αὐτῆς τὸ ψάρι.

Ἐφ' ὅσον τὸ ψάρι ψήνεται ἔχομεν ἓνα πινέλο ἀπὸ πετρὰ κόττας, τὸ βουτοῦμε εἰς τὸ λάδι καὶ τὸ λεμόνι τοῦ ἤτο τὸ ψάρι, καὶ τὸ ἀλοῖφομε διαρκῶς. Ὄταν ψηθῆ τὸ σεβρίομε καὶ τὸ περιχύνομε μὲ τὴν κατωτέρω σάλτσα ἐφ' ὅσον εἶνε ζεστό.

Δι' 8 άτομα.

80 δρ. λάδι

6 κουτ. τοῦ γλυκ. μουστάρδα γαλλικῆ

2 λεμόνια

3—4 κουτ. τῆς σούπας νερὸ

1 κουτ. τοῦ γλυκοῦ ἀλάτι

λίγο πιπέρι

1)2 μ. μαϊντανὸ ψιλοκομμένο.

Κατασκευή.

Βάζομε σὲ μία λεκάνη πύλινη τὴν μουστάρδα προσθέτομε τὸ νερὸ, τὸ ἀλάτι, τὸ πιπέρι καὶ τὸ λεμόνι καὶ κτυποῦμε 10—12 λεπτὰ μὲ τὸ σύρμα τῶν αὐγῶν. Ἀφοῦ ἀναμιχθοῦν προσθέτομεν καὶ τὸ λάδι ὄλο μαζί καὶ ἐξακολουθοῦμε τὸ κτύπημα μὲ τὸ σύρμα ἕως νὰ πήξῃ. Εἰς τὸ τέλος προσθέτομε τὸ ψιλοκομμένο μανταῖνὸ καὶ σεβρίομε ἀμέσως, διότι ἔαν σταθῆ πολὺ ὥρα κατασταλάζει καὶ τότε πρέπει νὰ κτυπήσωμε πάλι.

Σημ. Τὴ σάλτσα αὐτὴ μποροῦμε νὰ σεβρίομε καὶ μὲ κρέας βραστό.

Καρυδόωπα.

Δόσις διὰ 1 μεγάλη φόρμα.

Διάρκεια κατασκευῆς 2 ὥρες.

100 δρ. καρῦδια καθαρισμένα
ἀκαθάριστα 1)2 δκά.

75 δρ. ζάχαρη

5 αὐγά

2 πλ. μικρὲς σοκολάτα

2 κ. τ. σούπας κανέλλα ψιλή

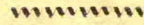
1 φλυτζάνι τοῦ καφφέ κόλλα κοινῆ.

Κατασκευή.

Καθαρίζομε, καὶ κοπανίζομε τὰ καρῦδια εἰς ἓνα γουδί μὲ ὀλίγη ζάχαρι καὶ τὴν κόλλα, ἕως νὰ λυώσουν καὶ νὰ γίνουν σάν πολτός. Τὰ φέρομε ἔπειτα σὲ μία λεκάνη πήλινη καὶ προσθέτομε τὴ σοκολάτα τριμμένη.

Κτυποῦμεν ἔπειτα τοὺς κρόκους μὲ τὴν ὑπόλοιπη

ζάχαρη, ἕως ν' ἀσπρίσουν, καὶ ἀνακατεῖομε μὲ τὰ καρῦδια. Ρίπτομε καὶ τὴν κανέλλα ψιλοκομμένη, καὶ στὸ τέλος τ' ἀσπράδια κτυπημένα καλὰ. Ἀνακατεῖομε διὰ ν' ἀνακατωθοῦν ὄλα καλὰ. Βάζομε σὲ μία φόρμα, ἢ καλύτερα σ' ἓνα ταψὶ ἀλλοιμένο μὲ βούτυρον καὶ ψήνομε στὸ φούρο 35-40' τῆς ὥρας. Ὄταν κρυώσῃ κόβωμε τεμάχια ὅπως τὸν μπακλαβά καὶ πασπαλίζομε μὲ ψιλή ζάχαρη.

❖ Υ Γ Ι Ε Ι Ν Η ❖

Τὸ ζεστὸ νερὸ.

Ἡ ὑδροθεραπεία ἔχει λάβει κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους μεγάλην διάδοσιν. Ἀλλὰ πλὴν τῶν θερμῶν καὶ τῶν ψυχρῶν λουτρῶν εἰς τὰ διάφορα εἰδικὰ καταστήματα, τὸ ζεστὸ νερὸ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς περιστάσεις ὡς μέσον ὑγιεινὸν καὶ θεραπευτικόν.

Ἴδου μερικαὶ ὀφέλιμοι ιδιότητες αὐτοῦ ἐξηκριβωμένα ἐκ πολλῶν ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων.

Ἡ ἡμικρανία ὑποχωρεῖ σχεδὸν πάντοτε διὰ τῆς ταυτοχρόνου ἐπιθέσεως ζεστοῦ νεροῦ εἰς τὸν αὐχένα καὶ εἰς τοὺς πόδας.

Μία πετσέτα διπλωμένη καὶ μουσκευμένη εἰς νερὸ ζεστό, ἀφοῦ στυφθῆ καλὰ καὶ τεθῆ ἐπάνω εἰς τὸν στόμαχον, φέρει ἀποτέλεσμα σχεδὸν μαγικὸν ἐπὶ τοῦ κωλικοπόνου καὶ τῆς διαρροίας.

Κατὰ ἄλλο μέσον δὲν καταπαύει ταχύτερον τὴν πνευμονικὴν συμφορήσιν, στηθάγχην ἢ τὸν ὀξὺν ρευματισμόν, ὅπως τὰ καλῶς γινόμενα ἐπιθέματα ζεστοῦ νεροῦ.

Μία πετσέτα διπλωμένη μὲ πολλὰς δίπλες καὶ στριμμένη, βουτηγμένη δὲ εἰς νερὸ ζεστό, ὅταν ἐπιτεθῆ εἰς τὸ μέρος τὸ πονεμένον, φέρει ἄμεσον ἀνακούφισιν εἰς τὸν πονόδοτον καὶ εἰς τὰς νευραλγίας τοῦ προσώπου.

Ἐνα κομμάτι φανέλλας, ἐμποτισμένον μὲ νερὸ ζεστὸ ἐφαρμοζόμενον ὀλόγουρα εἰς τὸν λαιμόν παιδίου προσβληθέντος ὑπὸ κροῦπι προξενεῖ σημαντικὴν ἀνακούφισιν ἐν διαστήματι πέντε ἕως δέκα λεπτῶν. Εἶνε δὲ πάντοτε ἀποτελεσματικὸν εἰς τὰ **πενδοκροῦπι** ἀλλὰ προτιμώτερον εἶνε νὰ γίνεταί χρεῖσις τῆς ἐφαρμογῆς διὰ σφουγγαρίου, ὅπως συνίστα ἄλλοτε ὁ Trusseau.

Τὸ ζεστὸ νερὸ πινόμενον εἰς μεγάλην δόσιν μισὴν ὥραν πρὸ τοῦ ὕπνου, εἶνε ἐξαιρετικὸν φάρμακον κατὰ τῆς εὐκοιλιότητος ἐκ ψύξεως. Τὸ θεραπευτικὸν αὐτὸ μέσον ὅταν διαρκέσῃ ἐπὶ μερικὸς μῆνας, συνδυαζόμενον μὲ κατάδηλον δίαιταν, εἶνε ἐπίσης λίαν συντελεστικὸν εἰς τὴν θεραπείαν πολλῶν δυσπεψιῶν.

Ὡσαύτως ἵνα ἐκ τῶν καλλιτέρων μέσων διὰ νὰ κατενάρζωνται οἱ γαστρικοὶ πόνοι καὶ νὰ ἐπιταχύνεται ἡ πέψις, εἶνε ἡ πόσις ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ζεστοῦ, λαμβανομένου ἔστω καὶ δι' ἀφεψήματος. Γίνεται δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ἓνα εἶδος πλύσεως τοῦ στομάχου, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀπωθεῖται τὸ περιεχόμενον πρὸς τὸ ἔντερον.

